

ХАНА ТЪНИКЛИФ

С грех
на чални миста

*Пътуване към вярата,
приятелството и преследването
на мечтите...*

enthusiast

ХАНА ТЪНИКЛИФ С ДЪХ НА ЧАЕНИ ЛИСТА

Превод: Цветана Генчева

chitanka.info

Пътуване към вярата, приятелството и преследването на мечтите...

Животът на Грейс е на кръстопът, когато се мести да живее в Макао със своя съпруг и открива, че желанието ѝ да има дете е неосъществимо, а бракът ѝ започва да се разпада. И като всеки човек, който се намира в преломен момент от живота си, тя решава да направи нещо дръзко и абсолютно необичайно. Бившата сервитьорка отваря кафене, което скоро ѝ носи нов вкус към живота и дава смисъл на дните ѝ. Малкото и уютно заведение не само предлага на посетителите удоволствието да изпият ароматна чаша чай или кафе и да опитат прословутите макарони на собственичката, но се превръща и в притегателно място за новите хора в живота на Грейс, които тя ще обикне и ще нарече свое семейство. И докато младата жена преоткрива силата в себе си, неразрешените проблеми, свързани с майка ѝ, непрекъснато изкачат на повърхността, а шокиращото предателство на съпруга ѝ заплашва да преобърне целия ѝ живот.

Великолепен, неповторим роман, който съчетава сладките удоволствия на френската кухня и екзотичните аромати и картини на Китай. „С дъх на чаени листа“ е незабравим разказ за любовта, приятелството и новото начало.

*За Мат
Открих те и сега знам*

МАКАРОНИ

Макароните са малки френски сладки, направени от фино бадемово брашно, белтъци и захар. Те очароват парижани и европейци векове наред с хрупкавите сладки черупки, слепени с пухкав крем. Много по-елегантни са от мъфините, по-изтънчени от тартите, по-красиви от пастите. Очарователни копчета, подобни на целувки, които носят уникалния усет на французите към неповторимото. Доставят наслада с великолепен аромат, вдъхновен от сезоните, от прищявката на готвача или от настроението му. Най-вкусни са с чаша чай, докато водите разговор, споделяте тайни или просто клюкарствате. Тези сладки са се превърнали в култ и човек лесно разбира защо; след като опитате за пръв път, ще се влюбите завинаги...

ПРОЛОГ

Пристигнахме в Макао в края на годината на Златното прасе. Явно тя се пада само веднъж на шейсет години и носи късмет. Така че, когато пристигнахме в новия си дом — Макао, тъкмо когато въпросната година на Златното прасе се изнизваше, заварихме охранени розови прасета да танцуват по рекламите на различни банки, в местната пекарна бяха окачени лъскави прасенца от анимационни филми, облечени в типичните китайски одежди, а в пощата се предлагаха малки златни прасенца като сувенири. Многобройните животинки наоколо ми вдъхваха чувство на покой със закръглените зурлички и добродушни хитри усмивки. Добре дошли в Макао! — грухтяха те. Тук ще ви хареса. На нас много ни харесва! Бях готова да приема всичкото щастие, целия късмет, което някое златно прасе решише да ми изпрати.

Макао, любопитно издаденият нос на Китай, полуостров и два острова, нанизани един до друг също като колие от три топчета, въпреки че пясъкът и наносите напредваха, завземаха територия и почти бяха успели да покрият копринените води на океана между тях. Островите бяха погълнати, както почти всичко друго в Макао, от прогреса. Не само от прогреса, ами и от хазарта. Този район, разположен на едва двайсет и осем квадратни километра, някога спокойно задрямал португалски аванпост, е единственото място в Китай, където можеш да пуснеш монета в някой прорез или да оставиш чип на грижливо поддържана зелена поляна. Това бе Вегас на Изтока. Ярки светлини, малък град, бързи пари.

Слязохме от ферибота от Хонконг на осми януари 2008 година. Как да забравя приятното чувство, свързано с тази дата? Започваме на чисто, предстоят нови възможности, очаква ни ново начало. Пристигнахме, стиснали в ръце куфарите, натъпкани с леките, ефирни дрехи, които обикновено пазехме за краткото, но пък така примамливо британско лято. Бяхме изпълнени с наивен оптимизъм за новото приключение в живота ни. Австралийският ми съпруг и неговата

червенокоса, румена английска роза. Бяхме невинни дечица, залутали се в гората.

Януарската зима се оказа тежка в много отношения. Беше една от най-студените и ние измръзнахме в пъстрите си тънки дрехи. Всяка сутрин небето бе с цвета на мляко. В апартамента ни нямаше парно и ни бе необходимо известно време, докато разберем, че имаме нужда от влагоабсорбатор. По стените плъзна черна плесен, разля се също като натъртено място, а аз усетих, че вечерно време не си чувствам пръстите. Дължеше се на влажния студ, който се загнездва дълбоко в костите ти и отказва да си отиде.

Тъкмо оттам ще започна. От живота ни през онзи студен месец, тъкмо преди началото на годината на Плъха. Повече не можехме да бягаме от действителността, животът ни подгони и накрая ни застигна. Последва ни от Мелбърн чак до Лондон, а сетне и от Лондон до Макао. Дори след безкрайно дългото бягство осъзнахме, че не можем повече да се крием зад безсмислените детайли в живота — кой ще приготви закуската и дали не си забравил да вземеш дрехите от химическото чистене.

Бе дошло времето да намеря живот за себе си. Трябваше да създам нещо от нищото. Настъпи краят на надеждата, а след това и нейното начало.

L'ARRIRÉE — ПРИСТИГАНЕТО НАСИТЕН ОПУШЕН КАРАМЕЛ С ПЪЛНЕЖ ОТ СОЛЕН МАСЛЕН КРЕМ

На подобно пътуване би се впуснала мама. Да се качи на автобус на непознато място, където езикът е истинска лавина от безсмислени глупости, а надписите са дори по-объркващи. На нея би й допаднало страшно много. Тъмни очи стрелкат на всяка крачка рижавата ми коса и светлата кожа. Топлите тела, натъпкани в автобуса, се люшкат неволно, докато колелата потръпват над асфалта. Аз съм нервна, усещам лек пристъп на морска болест, стискам здраво ръчната си чанта и се извинявам на английски, задето преча на останалите, макар че никой не ме разбира. Както би казал Пийт, сякаш съм самотен гост, без придружител, на нечия сватба.

Гледам Макао като през рамка от мръсен прозорец. Пътуваме над моста от остров Тайпа към полуострова, сякаш сме се отправили към прозрачнобялото небе. Автобусът спира на няколко места, набива внезапно спирачки, хората губят равновесие и се лашват един върху друг също като кегли. Никой не се оплаква. Минаваме покрай казино „Лисабон“, сграда с кръгли прозорци в стила на шейсетте години, боядисана в оранжево. Прилича на неумело забъркан коктейл. Следва блестящото ново „Гранд Лисбоа“ казино, което сякаш се издига право от земята във формата на ананас, с остри листа, щръкнали високо към небето. Куполообразното тяло в основата блести като огромен телевизор с изпъкнал екран, по който се стрелкат пъстри реклами, риби, търкалят се монети, преминават специални предложения. Слизат пътници, облечени в еднакви бели ризи и черни панталони. Докато се промъкват покрай мен, аз притискам ръчната си чанта отстрани и усещам как острият ръбчета на пътеводителя се забиват в ребрата ми.

Криволичим към центъра на града, където улиците стават все по-тесни и шофирането е още по-трудно. Повечето от сградите представляват стари жилищни блокове, посивели с годините. От

рамките на прозорците се стича влага, а от късички простори висят избелели дрехи. Мотопеди бръмчат също като разгневени оси сред трафика, по тротоарите са насядали мъже и шумно сърбат нудълс от пластмасови купички. Дори не вдигат глави при различните шумове: гърмежи на прогорели ауспуси, автомобилни клаксони, метално скърцане на спирачки. Днес температурата бавно се покачва. Най-сетне времето започва да се оправя. Свалям шала от врата си и го натъпквам в чантата. Надявам се да стигна в Сан Мало, но тъй като не говоря кантонски, не мога да попитам никого за посоката. Добре поне, че никой няма да се опита да завърже разговор с мен. Трябва да съм благодарна и за това.

През всичкото време съм обърната към прозореца и търся с поглед забележителностите, за които бях прочела. Завиваме и се озоваваме в квартал, където калсадата^[1] в черно и бяло е подредена вълнообразно. Тук жилищните блокове са отстъпили място на исторически сгради и лъскави казина. Декоративните камъни са млечнобели, фасадите в бонбоненорозово или лимоненожълто — все великденски цветове. Не са ярки като на снимките в книжката ми, но веднага ги разпознавам.

— Сан Мало! — провиква се шофьорът и аз скачам, разблъсквам хората, които зяпат цвета на косата ми, вместо да ме погледнат в очите.

Наоколо се лутат групи туристи, разнасят чанти, пълни със сувенири, и следват мъже или жени с широкополи шапки, които развяват жълти флагчета. Погледът ми е над тълпите, тъмнокосите глави на минувачите са на нивото на брадичката ми. Бях обещала на Пийт днес да изляза от апартамента и да разгледам новия град, в който живеем. Извинението ми да си стоя въкъщи беше, че чаках да доставят канапето, което незнайно защо не пристигна с останалите ни мебели. И двамата обаче знаехме, че не чакам канапето. В началото на седмицата той ме завари в банята, докато четях „Какво те чака, когато чакаш дете“, отпусната в топлата вана. Той се ококори, след това се престори, че не е забелязал заглавието на книгата, и обърна лешниковите си очи настрани, а сетне предложи да пообиколя някои от забележителностите и да глътна малко „свеж въздух“. Давам си сметка, че така съм свикнала да се крия в апартамента, да тъна в анонимност, че насоченото към мен внимание на хората буквално ме задушават.

Хлътвам по странична уличка, за да се спася от гълчавата, погледите, блъсканицата и се опитвам да открия храма от пътеводителя.

Скоро се озовавам пред високи дървени порти, на които са изрисувани две подобни на воини божества с изпъкнали очи, дългите им къдриви бради са развети от вятъра. Шумът от човешката гмеж вече не се чува; черно-бялата калсада тук е избеляла, паветата са нацърбени. Сякаш краката ми познават пътя и сами ме водят, препъват се по неравната настилка, въпреки това продължават с лекота. Спирам на входа до великолепно оформено дърво, засадено в саксия. Игличките му потрепват. Димни вълни тамян се носят навън, аз се качвам по тесните стъпала, макар главата и сърцето ми да са обзети от несигурност. Сумракът вътре е пълен със статуи и злато, плодове и изображения. От свещите по циментовия под капе восък с цвят на мед. Над главата ми гори тамян, стеле се от тавана на плътни спирали, също като златни змии. Край мен профучава котка, космата топка от черно, рижаво и бяло. Ахвам стреснато, тя се обръща и ме поглежда с кръглите си очи. Някой вътре изсумтява.

— Това е Моли. Живее тук. — Говори на английски, но гласът определено е на китаец.

Присвивам очи, за да различа фигурата в сумрака — млада жена в тесен анцуг. Клекнала е, отпусната на пети, също като котката, и мляска с дъвка. Очите ѝ са очертани с черен молив. В изражението ѝ се забелязва колкото любопитство, толкова и отегчение. Не мога да разбера кое от двете надделява.

— За леля ли си дошла?

— Тя ли е гадателката?

— Аха — отвърща провлачено момичето, без да кимне. — Ела с мене.

Изправя се и се отправя настрани, към малкия вътрешен двор на храма. Ситни пращинки танцуват в хладния въздух. Тя стиска в ръка мобилен телефон, обсипан с блестящи като диаманти камъчета, а от него виси малък златен талисман и се люлее също като махало. Тя се обръща отново към мен и посочва по-възрастна жена. Гледачката съвсем не е каквато си я представях. Вероятно очаквах някой Лао Дзъ в развята копринена роба. Моята гадателка е в дънки, свита на ниско столче. Кафявото ѝ като черупка на орех лице се е набръчкало от раздразнение.

— Не се притеснявай — обръща се към мен жената в анцуга. — Просто е в лошо настроение. Ще ти превеждам. Английският ѝ е ужасен, затова питай мен за онова, което искаш да знаеш. — Погледът ѝ се стрелва към лявата ми ръка, с която стискам дръжката на ръчната си чанта. Очертаните с черен молив очи се вдигат отново към мен. — Омъжена ли си?

— Да.

— Добре, питай значи за пари, здраве, каквото искаш. Просто ми кажи к'во те интересува и аз ще я попитам. Разбра ли ме?

Много добре знам какво точно искам да я попитам, но въпросът засяда на гърлото ми. Оставаме загледани една в друга няколко минути и аз се питам дали да не си тръгна.

— Добре — мънкам аз.

Подава ми пластмасов стол, на който да се настаня, докато гледачката проучва лицето ми. Косата ѝ е боядисана в черно, корените са покарали в бяло. Оглежда ме така, сякаш търси дефекти, лицето ѝ е на сантиметри от моето. Свеждам нервно поглед към краката ѝ. Сандалите ѝ са със златни каишки, отстрани се виждат фалшиви надписи „Гучи“. Тя обхваща с пръсти челюстта ми и аз усещам загрубялата ѝ кожа.

— Какво представлява този начин на гледане?

— *Санг миен* — отвръща преводачката ми. — Гледане по чертите на лицето.

Гледачката стисва едното ми рамо, за да ме придърпа към себе си. Усещам как бузите ми пламват, сякаш тя може да прочете мислите ми, най-съкровените ми желания и най-ужасните съжаления.

— Ясно — въздъхвам аз.

— Добре, казва, че е готова — отвръща младата жена с прозявка. Влачи стола си по плочите, за да се приближи. Леля ѝ излайва изречение и тя превежда.

— Лицето ти е квадратно — започва тя.

Кимам; лицето ми, меко казано, може да мине за „широко“, това ми е пределно ясно.

— Означава, че си практична. Формата на очите ти не показва кой знае колко оптимизъм, но имаш... интуиция, известни творчески заложби. Силна челюст, следователно имаш решителност и понякога проявяваш инат. Същевременно си щедър човек...

Следва кратко мълчание. Гледачката отправя поглед към племенницата си, която изглежда търси нещо във въздуха.

— Тази дума не я знам. Нещо като да не правиш нещо по-различно от обикновеното, да не създаваш неприятности на околните. Разбираш ли какво се опитвам да ти кажа?

Кимам. Отстъпчива, хрисима, мисля си аз. И за това е права. Изобщо не приличам на мама.

Огледът продължава. Обяснява ми, че ушите ми показват, че се уча бързо, но понякога съм срамежлива. След това започва да оглежда носа ми. Усещам как бузите ми пламват. Моминското ми име е Рейвън^[2], така че прякорът Човката ме съпътства открай време.

— Носът ти показва, че си независима, че можеш сама да си бъдеш господарка.

Ще ми се момичетата, които ми се подиграваха в училище, да знаеха този факт.

— Освен това леля казва, че формата на носа означава, че полагаш усилия, за да помагаш на хората.

— Аха. — Не съм сигурна дали настоящето ми занимание, ако изобщо може да бъде наречено занимание, е да помагам на хората. Най-точно мога да бъда наречена „съпруга придружител“. Придружавам главата на семейството, който печели прехраната ни. Представям си човек, който се влачи след слона в някой зоопарк. Нали знаете какво прави по цял ден... Пийт открай време е амбициозният, затова се местим на местата, на които му се налага да замине, където казината имат нужда от него. Преди това преместване работех като сервитьорка в кафенета, пъбове, ресторанти и в баровете на хотели. Работех, колкото да не ме сочат с пръст като безработна и да не се отегчавам, но работата ми не беше кой знае какво. В известен смисъл може да се каже, че съм помагала на хората — „работа в сферата на услугите“, но това не е никаква услуга. Няма нищо общо с работата на лекарите и пожарникарите, нито на доброволците в Африка. Много ме биваше, и то не само защото обичам храната, ами защото, докато растях, се научих как да се съобразявам и грижа за нуждите на някой друг. Това ми е в кръвта.

Настанявам се по-удобно на високия стол, но костите на гърба ме заболяват. Гледачката пък се привежда напред и поема едната ми ръка.

Оглежда съсредоточено линиите по дланта ми, усещам влажния ѝ топъл дъх по кожата си.

— Леля казва, че имате една любов. Нали става въпрос за съпруг? Казва, че имате една-единствена голяма любов.

Отново кимам. Не е трудно да се сети човек. Женени сме достатъчно дълго, за да нося халка от червено злато на лявата ръка, която буквално се е споила с пръста ми, а кожата отдолу е млечнобяла и вдлъбната.

— Добър човек е той, но има известна тъга. Както у него, така и у теб. Носиш я тук. — Преводачката ми сочи гърдите си, вероятно сърцето.

Кимам бавно.

— Ще имате хубав, стабилен живот. Няма да имате проблеми с парите. Ще останете в Макао известно време, но няма да е дълго.

Възрастната жена се мръщи, вдига поглед към мен, след това отново свежда очи над дланта ми. Преглъщам. Младата пхва мобилния си телефон в джоба и се привежда напред. Продължава да бълва нещо на кантонски, този път на по-висок глас. Аз също се привеждам напред, сякаш ще хвана някоя и друга дума, но словесният поток се оказва напълно неразбираем. Лелята клати пръст на племенницата.

— Добре, де, добре — извива очи малката. — Често ги приказва такива. Става въпрос за нещо или може би за нещо друго, тъкмо обратното. — Мръщи се. — Говори за деца.

Поемам си дълбоко дъх и се надявам да не са ме чули, приисква ми се да отдръпна ръка от стегнатите пръсти на старата. Тя обаче продължава да се взира в дланта ми.

— Може би ще има едно...

Мълчанието натежава, пращинките се носят и въртят около нас.

— Линията е едва забележима. Тя казва нещо като едно дете, но не точно.

Гледачката гали настойчиво вътрешната страна на малкия ми пръст, сякаш по този начин се опитва да илюстрира казаното. Местя поглед от едната към другата жена.

— Откачена работа — свива рамене по-младата.

— Нищо не разбирам — отвръщам аз колебливо.

— Ами, да, тя говори така, сякаш всичко това има някакъв смисъл, но всъщност *няма* смисъл. След това казва, че най-важното е да не се притесняваш. *Може би* бебето е онова, за което тя говори.

Отново ми домъчнява, отново имам пристъп на морска болест. Нелепо е да ми казват да не се притеснявам. Искане ми се да попитам още нещо, поне хиляда въпроси напират в мислите ми. Отварям уста, но гадателката започва да говори отново. Обърнала се е към племенницата си. Пуска ръката ми, когато младата жена поклаща глава и махва пренебрежително, щом вижда киселото изражение на леля си. Лелята се навежда към нея и повишава глас.

— Извинете... — започвам аз, но те не ме чуват. Лелята отпуска длан на коляното на племенницата си и насочва пръст към нея. Младата пребледнява и се извързва. Следва нов порой на кантонски, груб, накъсан. Поглеждам ту едната, ту другата, а гласовете им стават все по-гневни и развълнувани. Имам чувството, че гледам нещо, което не бива. Лелята вика все по-високо и момичето вдига очи към мен. Зениците ѝ са тъмни, излъчват твърдост, приличат на черни мъниста, взират се право в мен.

— Може ли да попитам... — започвам аз.

— Всичко... приключи — заявява бързо тя и се изправя на крака. Гледачката продължава да бърбори, но младата жена ми отправя измъчена усмивка, без да ѝ обръща каквото и да било внимание.

Разбирам от намеци. Изправлям се бавно, краката ми почти поддават, изтръпнали от клечането и студа. Тя не посяга да ми помогне. Олюлявам се, докато ровя в чантата, за да си извадя портфейла.

— Сто и петдесет ли?

— Аха. — След това добавя: — Без бакшиша.

— Да, разбира се. — Подавам ѝ две хонконгски банкноти от сто, нови, твърди. Тя ги поема с две ръце и се поколебава, поглежда ме с черните си очи. Леля ѝ продължава да ломоти, сега обаче клати глава. Преводачката ми продължава да ме наблюдава със стъклените си очи.

— Задръж рестото — подхвърлям аз.

— Благодаря — отвърща тя с безразличен глас. Докато минавам през храма и бързам да избягам от мириса на тамян, усещам как очите ми се насълзяват, вероятно от светлината навън. Гърдите ми са стегнати и си поемам дълбоко въздух.

Тълпата навън продължава да се движи като един звяр — цялото е по-мощно от сумата на отделните елементи. Слънцето се е разляло като жълтък на бялото небе. Вървя към главната улица, подминавам автобусната спирка и спирам такси. Казвам на шофьора единственото, което знам на кантонски:

— Джий Юн Фар Синг.

[1] Португалски павета. — Бел.прев. ↑

[2] Гарван (англ.). — Бел.прев. ↑

REMÉDE DE DÉLIVRANCE — ЛЕКАРСТВО НА СПАСЕНИЕТО ВИОЛЕТКИ С КРЕМ И ПЪЛНЕЖ

Три дни по-късно канапетата ни най-сетне пристигат. Един човек звъни неочаквано на вратата, придружен от други двама потни мъже, нарамили две опаковани канапета. Гледат ме и сякаш казват: „И сега какво?“. Внасят канапетата вътре, разопаковат ги, след това разгъват листовете, на които трябва да се подпиша, и си заминават. Сега вече мога да седна в хола си и да гледам до насита през прозореца.

Живеем на шестия етаж на Джий Юн Фар Синг, резиденция „Великолепни цветя“. Апартаментите са изненадващо просторни; мебелите ни едва успяват да напълнят нашия. Освен резиденция „Великолепни цветя“ има и резиденция „Пищни цветя“ и резиденция „Кралски цветя“, но нашият ярко пурпурен блок се нарича „Великолепни цветя“. Никой не би пропуснал четирийсет и няколко етажния блок, който се издига в небето като грубовата екзотична лилия. Когато се вгледаш отблизо, забелязваш, че цветът е създаден от дребни пурпурни квадратчета, подобни на пиксели. Оказва се, че почти всички блокове са облечени по същия начин. Представям си как плочите се монтират на пана и се приглаждат като тапети или глазура на сватбена торта.

От канапетата имам гледка към паркинга на блока, а срещу нас се простира незастроен терен и блок „Нова Сити“. Той е от по-старите блокове. Изглежда навремето е бил бял, но сега е сив като небето в ден, когато замърсяването е особено неприятно, белязано от мръсните изпарения на неизправни климатици. По всяка вероятност незастроеният терен много скоро ще бъде превърнат в парк, поне така ми казаха. Всяка седмица плъзват нови слухове — ще направят подземен паркинг, ще построят гара за новия експресен трамвай, ще го превърнат в поредното казино. Нищо не е започнато. Теренът си остава празен, обрасъл с туфи трева, неподдържан.

Телефонът звъни, докато разглеждам голия терен и правя онова, в което съм най-добра. Чакам. Сърцето ми трепва при първото позвъняване. Опитвам се да дишам нормално. *Просто вдигни телефона, Грейс.* Сърцето ми препуска, сякаш е състезателен кон в националната надпревара. Представям си досието си в ръцете му, папка с червени и жълти стикери от едната страна, на която пише Г. Милър. Чакам тонът му да разкрие всичко, но връзката е ужасна. Чувам го как прочиства гърлото си.

— Здравейте, доктор Лий — поздравявам аз.

Представям си го в другия край на линията и на другия край на света. Доктор Лий е по-млад, отколкото изглежда, или поне така ми се струва, защото непрекъснато се усмихва. Бръчките по кръглото му лице се събират отстрани на бузите, сякаш от години е свикнал да съобщава единствено добри новини. Представям си широката му усмивка, гушнал засмени бебчета с пухкави бузи, облечени в розово, със сини ботички. Той може и да се обажда от кабинета си в Лондон, но познава Макао — на една крачка е от родния му Хонконг. Навремето е прекарвал тук летните си ваканции.

В продължение на две години стисках палци, с мъжа ми правехме секс по график и чак след това си записах час за морскозеления му кабинет с макове от изкуствена коприна в чакалнята. Вече бях провела среща с ендокринолог. Нивата на фоликулостимулиращия хормон бяха високи, а ние знаем какво означава това. Но — лошо беше само когато споменаха „безплодие“. Казано бе небрежно, просто го подхвърлиха. Прилошава ми всеки път, когато си спомня.

— Ще пробваме и при друг. Още един път — казах на Пийт.

Доктор Лий ни отправи прословутата си усмивка и ние усетихме тръпката на нова надежда. Лий имаше и потомство. Това бе добър знак, нали? Децата му се усмихваха от снимките на бюрото му, тактично обърнати настрани от клиентите, но лицата на тях се отразяваха в стъклата на отсрещния шкаф. Бездетните жени забелязват тези неща, те виждат всичко.

Той ме накара да започна акупунктура, йога, отказах се от пшеничените продукти, свалих пет килограма и стисках палци преди всеки тест. Сините чертички ме предаваха всеки път; твърде много сълзи пролях в банята — оставях ги да капят в бялата мивка. Отчаяно

се молах да забременея. След това започнах да се моля за нормален цикъл. Молах се и мечтаех, но така и нищо не се промени. Оставаше само един тест. Накрая Пийт се осмели да прошепне:

— След това приключваме, любима. Много те моля.

Той бе изтърпял прекалено много. И бушуващите хормони, и промените в настроението, и сълзите. Нямах намерение да споря с него, аз самата бях напълно изтощена. Това беше последният тест на ФСХ.

Сега, докато гледам към Макао, ме обзема отчаяно желание да отложа онова, което лекарят се кани да ми каже.

— Грейс, получих резултатите.

Гласът го издава. Снимки на деца в рамки, усмивките им, отразени в стъклото отзад. Тези деца не са мои.

— Страхувам се, че не са добри, както се надявахме. Мислех, че имаме шанс с допълнителната хормонална стимулация и алтернативни терапии, само че...

Очаквах да чуя този глас толкова отдавна, а ето че се превръща в странно бръмчене до ухото ми. Не чувам какво ми говори, а и няма значение. Чувам единствено „не става“. Преждевременно изчерпване на запаса от яйцеклетки. Едва на трийсет съм, а се оказва, че съм стара жена.

* * *

Пийт се прибира и ме заварва на канапето. Небето е притъмняло, но завесите не са дръпнати. Не му се обадох, макар че се поколебах.

Той присвива очи към мен, докато си сваля обувките.

— Грейс?

Мога да си представя какво вижда. Съпругата му се е свила, лицето ѝ изглежда състарено и уморено. Сяда до мен и взема ръката ми. Отпуска се назад и въздиша. И двамата впиваме очи в телевизора, защото той е притегателната точка в стаята дори когато е изключен, както сега. Черният екран е като трети човек в разговора ни.

След дълго време той проговаря:

— Трябва да поговорим. Все трябва да има нещо, което да направим... — Гласът му звучи убедително, от него лъха надежда.

Това е силният му глас на властен мъжкар. Същият този глас привлича мъжете също както вълците се присламчват към предводителя на глутницата. Сигурно затова е толкова добър мениджър. Може и да е някакъв феромон. Той никога не си слага афършейв, затова от него лъха естествена миризма на сол. Този мирис буквално ме замайваше преди време. Вече не е така.

Поклащам глава.

— Грейси, какво точно каза той? — Той стиска пръстите ми, за да ме успокои, но гласът му прозвучава снизходително.

Поклащам глава; нямам желание никой да ме глези.

Той казва нещо друго, но аз не го чувам, въпреки че се обръщам и го поглеждам. Гъстата му, дълга и къдрава коса, която той носи пусната, е по-подходяща за музикант или художник, не отива на бизнесмен. Както винаги, има нужда от подстригване, напомням си аз. Много отдавна не съм го поглеждала истински и си давам сметка, иззад пелената тъга, колко много сме се отчуждили. Не го усещам близък както преди. През последните няколко години, докато се опитвахме да си направим бебе, поехме в противоположни посоки. Проследявам с поглед тъмните му вежди и меката, увиснала кожа под очите, която издава, че не си е доспал. Две дълбоки бръчки обрамчват устните му, врязали са се на бузите също като скоби. Той накланя глава на една страна и се мръщи. По лицето му се е изписала толкова жал, че ми прилошава. Какво мога да кажа?

— Не ми се говори — отвърщам с безразличие аз.

Проявявам нов талант. От чакането се прехвърлям на спане. Пийт накара някого да ми напише рецепта за приспивателни и аз похапвам хапчетата вместо храна. Пия ги на редовни интервали от време, само и само да не съм будна. Нямам никакво желание да стоя будна.

Няколко дни по-късно се изтръгвам от сън, потънала в лепкава пот. Сънувах мама.

Бяхме в поле с макове, пищните им разлистени червени главици се олюляваха при всеки порив на вятъра, докато вървахме през тях. Мама беше на няколко крачки встрани от мен. Пееше. Поне така ми се стори. Може и да говореше на цветята. Главата ѝ бе наклонена към тях и по лицето ѝ се разливаше широка усмивка. Беше прибрала коса зад ухото си. Слънцето грееше, бризът бе хладен, а щастливото ѝ лице

сякаш казваше: „Обичам те, мила Грейси“. Точно както когато ме завиваше вечер. Изричаше го така, сякаш всичко на този свят беше наред. След това се чу силен шум, също като гръм, преди да проблесне светкавица, или като камшик, изплющял по сухата земя, и ято птици се стрелнаха високо в небето. Двете се спогледахме, лицето на мама пребледня, изопна се. Тя ми се стори по-лека, не се бе смалила, но сякаш бе станала прозрачна.

Стори ми се, че устните ѝ оформяха думата „Извинявай“. У мен избухна ужас. Олюлях се към нея, полата ми поглади маковете. Мама продължи да пее, но толкова тихо, че виждах единствено как потръпват устните ѝ, скрити под ярко червило. Тя избледня. Започнах да плача. Когато я хванах и притиснах ухо до устата ѝ, сълзите ми покапаха по шията ѝ и попиха в блузата. След това чух шепота ѝ: „Лято е и животът е лек...“.

Исправям се в леглото и ми се иска сънят да си отиде.

Лицето ѝ, гласът ѝ, дори ароматът на любимия ѝ парфюм се завъртат в главата ми и ме оставят замаяна, без дъх. Посягам към нощното шкафче и вземам ново хапче. То ще ми подейства едва след половин час — когато съм будна, ме раздира непоносима болка. Мускулите ме болят, сърцето още повече. Мръщя се на светлината, която се вмъква през прозореца. Пролетта идва, годината на Златното прасе почти е отминала. Ами сега какво? Сега какво...

Докато стоя в банята в очакване да видя заветните две сини чертички, отново се замислям за мама. Ето че сега тя е с мен в Макао и нахлува в сънищата ми. „Дъщерите не разбират майките, докато сами не станат майки“, ми каза веднъж една жена от работата. Може и да е била права. Мама се върна в мислите ми, докато седях в чакалните на специалисти и наблюдавах жените с деца в колички. Бях прогонила и нея, и тайните ѝ от спомените си толкова отдавна, но ето че тя се връщаше отново, танцуваше, гушнала детето ми в ръце, правеше торти от кал, кискаше се, плачеше. Сцени от миналото ни се навързваха също като неумело сплетен венец от маргаритки. Не можех да спра да мисля за нея. В някои дни си я представях в месарницата или как се качва на влака. Едно знам със сигурност: онази жена грешеше за разбирането. Никога няма да разбере мама. Притискам пръсти към слепоочията си и се отпускам на възглавницата.

Пийт е оставил сандвич до леглото ми, коричките са изсъхнали в бялата чиния. Отдолу има лист. Не успявам да се сдържа. Превърнало се е в навик. Посягам към скицника и поглеждам за химикалка. Пиша й писма, откакто започнахме да правим опити да станем родители. Нещо в писането ме успокоява; благодарение на него се чувствам по-добре. Поне за известно време. Някои жени си водят дневници; аз пък си имам мама. Мама с рубиненочервената коса. Дива като леопард. Единственият човек, който познава и най-хубавите, и най-лошите ми страни. И никога не е далече от мислите ми.

Мила мамо,

Помниш ли, когато птицата се блъсна в прозореца, още живеехме в Бъро? Правехме някакъв сладкиш — целувки, тарталети, нещо сладко, френско. Бяхме в кухнята и чухме стряскащия удар, вдигнахме очи и ти каза: „Боже, прозвуча така, сякаш падна ангел“.

Аз реших, че говориш за истински ангел, и се опитах да се покача на ръба на мивката, за да надникна навън. Очаквах да видя русокоса, къдрокоса дама, която разтрива натъртеното място на главата си и пригладва дългата си синя, лъскава рокля. Нали се сещаш, също като ангела на върха на коледната елха? Вместо това зърнах малко, уплашено птиче, което лежеше в сандъчето за цветя на перваза.

Помниш ли как го вдигнахме и го прехвърлихме в измита кутия от сладолед, в която постлахме два чорапа? Птичето лежеше на една страна, наблюдаваше ни с едно око, което се стрелкаше наоколо и мигаше често, често. Мъничкото му сърчице биеше толкова бързо и толкова силно, че ме обхвана ужас, да не би да се пръсне от преживения шок. След това ти пренесе кутията до леглото, седна до него и затананика. Мелодията беше „Чудна благодат“.

Ти разви капачката на шишенце „Рескю Ремеди“^[1] и приближи пипетата до малката оранжева човка на птичето. Сигурна бях, че то няма да я отвори, но ето че се получи,

макар и съвсем малко. Капчица от лекарството попадна вътре, друга се плъзна по восъчно гладките пера на гърдите. Ти продължи да тананикаш и най-сетне, след безкрайно дълго време, не че е било дълго, но така ми се стори, пиленцето потрепна и се изправи на крака. С едното око гледаше мен, а с другото теб. Отнесохме го на покрива, помниш ли? Щом се качихме, то изскочи от сладоледената кутия и полетя към небето. Колко бързо си беше припомнило как се лети.

Мамо, просто не знам какво да направя, какво да кажа или почувствам. Мисля си само за други неща. Също като птичката. Замисля ли се за истината, имам чувството, че започвам да се давя, че не мога да дишам. Сърцето ми препуска също като на малкото птиченце и много ми се иска да си до мен. Искане ми се двете да опечем нещо сладичко, да ми попееш, да ме погалиш по главата.

Твоя любяща дъщеря Грейс

Късно вечерта лежа на канапето, дори не съм пустила телевизора и гледам през прозореца.

— Грейс? Спиш ли? — пита Пийт от вратата. Апартаментът е тъмен. Забравила съм да включа лампите. Той щраква ключа най-близо до вратата, докато си събува обувките.

Отправлям му измъчена усмивка; той ми се струва толкова притеснен, че това е най-малкото, което мога да направя за него. Когато пристъпва към мен, аз протягам ръка и докосвам устните му с върховете на пръстите си. Това са същите устни, които целунах за сбогом тази сутрин, и усещането бе наистина странно.

Той няма никога да стане баща.

Когато се отдръпвам, забелязвам, че той ме наблюдава, а намръщаното му лице омеква.

Никога няма да бъде баща, а вината не е негова.

Навеждам се към него и го целувам толкова силно, че усещам вкус на кръв. Сигурно съм наранила венеца му и ми се прииска да го ухапя по устната. Чувам тихото му стенание, когато се отдръпва, за да ме погледне отново. Бутам го отново на канапето и тъмните

възглавници поглъщат контурите на лицето му. Сега, в сумрака, образът му е размазан, но аз успявам да открия устата му и да я притисна с моята толкова силно, че усещам формата на зъбите му отдолу. Възсядам го, когато се отдръпвам, за да си поема въздух. Усещам погледа му, но той мълчи. Чувам единствено топлите, шумни глътки въздух, които поемаме, нищо друго.

Разхлабвам вратовръзката му и тя издава съскащ звук, докато се измъква изпод яката. Той разкопчава ризата си, докато аз се премествам встрани от него, за да му сваля панталоните. Дърпам ризата през главата си, той дръпва ципа на панталоните ми. Сама разкопчавам сутиена си и той стиска ръцете ми за момент; усещам ги стегнати на гърба. Застиваме на място, наполовина разсъблечени, все още с къси чорапи. На Пийт са къси, черни, топли, след като са били в обувките.

— Аз... — започва той, но така и не довършва. По изражението му личи, че няма търпение да поговорим. В очите му се таят милион неизказани мисли. Безмълвно го умолявам да не казва нищичко и той премълчава.

Усещам го набъбнал и горещ, притиснат към белъто ми. Опитвам се да си припомня кога е бил последният ми цикъл, питам се възможно ли е да съм в овулация. Подобни въпроси са се превърнали в навик. Пропъждам мисълта; вече е напълно безсмислена. Той пуска ръцете ми, спуска длани към бедрата. Смъквам боксерките му и го обхващам. Той простенва и отпуска глава назад, така че не виждам лицето му, единствено линията на брадичката. Измъквам се от бикините си и ги пускам на пода. Когато се намествам върху него прекалено бързо, той ахва изненадано. Протяга ръка към гърдите ми, но аз притискам пръстите му отстрани. Зърната ми се отриват в космите на гърдите му, докато се движим като един. Усещам болка, въпреки това стискам очи толкова силно, че заблестяват звезди и това не ми позволява да мисля почти за нищо. Този път е по-жарко и жадно, по-необуздало от обикновено. Пийт надава вик и се изплъзва от мен. Сграбчва ме така, сякаш всеки момент ще падна, и ме притиска силно близо до себе си. Издаваме топли, бездиханни викове в мрака. Тръпката притиска телата ни и когато изчезва, лицето ми е заровено толкова близо във врата му, че усещам соления мирис на кожата му. Колко ли време е минало, откакто за последен път правихме секс

просто така, без причина? Мисълта ми се струва колкото тъжна, толкова и гневна. Той мълви нещо в косата ми, аз забивам зъби в рамото му и чувам вика му. Откъсваме се един от друг задъхани, изтощени.

По-късно, когато той заспива, аз впивам поглед в широко отворената му уста, която си поема грозни, накъсани глътки въздух. Разглеждам лицето му в тъмнината, лицето на човека, за когото се омъжих на остров Бали толкова отдавна, че почти не помня незначителните подробности от онзи ден. Очите ми се преместват от устата му към стомаха, спускат се към краката, после отново се връщат нагоре. Колкото и бири да погълне, с колкото и бургери да се тъпче, докато седи на бюрото си по време на обедната почивка, тялото му, вече достигнало средната възраст, работи като добре смазана машина. Обзема ме горчивина. Тази горчивина напират отвътре, имам чувството, че съм пречупена. Лежа в мрака, без да откъсвам очи от него — космите по гърдите му, мекотата на корема му. След това се замислям за доматиена тарта. Топла и сладка. Спомням си тартата, над която се влюбихме.

Бях избягала от Лондон и се преместих в Мелбърн. Небето бе по-синьо в Австралия и на мен ми се струваше, че най-сетне мога да си поема дълбоко дъх, така че да напълни дробовете ми. Бях съвсем сама. Бях си намерила гадже, което живееше в Норткът, в апартамент точно зад супермаркет „Коул“. Казваше се Дан. Не беше върхът, но ставаше забавен, когато се напиеше. Честно казано, не ми пукаше особено; не търсех съвършения мъж, просто някой, който умее да се целува прилично, да е млад и глуповат, а Дан напълно отговаряше на това описание.

Една сутрин, докато той все още спеше, а аз се опитвах да се преборя с махмурлука, реших да си направя нещо за хапване. Отскочих до супермаркета в долнището на анцуга на Дан, тениска и старо тъмнозелено сабо, което открих забутано зад входната врата. Заради махмурлука бях озверяла от глад, но пък способността ми да реша какво искам, беше изчезнала напълно. Нямам представа колко време съм се лутала в супермаркета и съм обмисляла как се правят различни ястия. Сандвичи с прясно опечено пиле и майонеза. Пица с хрупкаво

тесто. Огромна купа спагети болонезе. Хрупкави начос със сирене и заквасена сметана. Обиколих целия магазин и се върнах на щанда за плодове и зеленчуци. Точно до прасковите имаше щайги, пълни с домати, все още на клончетата. Мирисът на зрели домати ми действа почти сексуално. Вдъхнах дълбоко, докато вдигах една щайга. На дъното имаше леко загнили, но останалите бяха съвършени. Някой беше надраскал набързо цената: „5\$ щайгата“.

Мирисът върна спомените ми за доматената тарта, която мама направи една сутрин. Тогава май бях на около шест. Беше все още тъмно, когато се събудих от аромата на печени домати и козе сирене, което се надигаше на мехури, които пукаха във фурната. Мама беше облечена в пурпурен пуловер с релефна плетка, който сама беше оплела, и долнище на пижама. По крачолите имаше кал, единият ѝ чорап беше червен, другият черен.

— Госпожице Грейс Рейвън! — възкликна щастливо тя, докато вадеше първата великолепна доматена тарта от фурната. Сигурно беше пет сутринта, но устата ми се напълни със слюнка. Кухнята беше топла, мама се усмихваше широко. Когато ме сложи да спя, беше кисела, избухлива, затова усмивката ѝ ме зарадва. Нямах търпение да разбера дали ще се запази, не бях сигурна дали не сънувам. Тя се стрелкаше из кухнята като лятна муха, ухилена, бърлива. Следвах я с поглед, голите ми крака бяха сякаш залепени за мястото, на което бях застанала.

— Мама е направила доматена тарта за закуска. Цяла тарта за краля и кралицата на дома. Това сме ние с теб, мило момиче. Ти и аз!

Усмивката ѝ ми се стори пресилена, но аз я наблюдавах внимателно, докато ми показваше как е приготвила многолистното тесто и го е поръсила със зехтин. Потри прясна мащерка между пръстите си и ме накара да я помириша, обясни ми колко добре действа чесънът и как прогонва настинките. Говореше за храна, пееше и се смееше, печеше вкуснотии във фурната, докато светлината не започна да се процежда през прозорците. След това седнахме и ядохме гореща тарта без ножове и вилници. Когато ме целуна по бузите, помирише на чесън. Спомням си как горещото сирене покапа по пуловера на мама и засъхна на гумена черта по вълната.

Отнесох щайгата с домати от супермаркета чак до дома на Дан. Мислех за мама, докато приготвих домати и смачквах пресния чесън,

а изядената кожа около ноктите ми щипеше от соковете на зеленчуците. Когато сложих тартата във фурната, вече умирах от глад и изглеждах като плашило — косата ми беше рошава, спиралата се беше стекла в ъгълчетата на очите, останала неизмита от снощи, старата тениска беше провиснала, оплескана с ужасни петна от домати. Бях полупияна от наситения мирис на надигащо се тесто, потопила се в спомените си, когато някакъв мъж влезе в кухнята от хола. Беше без тениска, носеше със себе си мирис на сън. Пристъпи сънено към хладилника, но щайгата с изгнилите на дъното домати му пречеше да мине. Изглеждаше дори по-зле от мен.

— Какво, по дяволите...

Гъста, къдрава кестенява коса падаше над очите му, а малко криви зъби се виждаха зад долната устна. Затова пък горните му зъби бяха хубави — подредени, бели, равни. Изглежда, това бе съквартирантът на Дан.

— Извинявай, ще ги преместя. Просто домати... правя тарта — извиних се аз като типична англичанка. Ще ми се да си бях сложила сугиена, въпреки че миришеше на цигари и бира.

— Какво правиш? — Той се обърна, за да ме огледа добре от горе до долу. За момент спря очи на краката ми.

— Ами, тарта. Доматена тарта. Извинявай, затова щайгата е... — посочих смутено аз.

Той наклони глава на една страна и се разсмя.

— Леле, на това му се вика изискано произношение. Тарта... нещо като пай ли? — Той отвори хладилника и извади кутия портокалов сок. Провери датата на капачката и се намръщи.

— А, не, тарта. Различно е от пая.

Знам, че звучах превзето. Произношението ми съвсем не е изискано. Просто е типично английско.

Зърната му стърчаха сред малки езерца тъмни косъмчета. Това бяха единствените косъмчета на гърдите му. За бога, защо не облечеше нещо? Ухили ми се, зъбите му лъснаха и аз едва тогава разбрах, че се шегува с мен. Бях забравила, че австралийските мъже са царе на майтапите. Все едно дърпаха плитките на момичетата в час.

— Добре — обади се отново той, този път по-внимателно и тихо. Облегна се на вратата на хладилника и отпи направо от кутията.

Капчици сок полепнаха по горната му устна, преди да ги оближе. Обърна се към фурната.

— Е, поне мирише хубаво.

— Благодаря.

Забелязах, че оглежда хаоса, който бях сътворила, червените обелки и сок, оплескали мивката, ножовете и дъската за рязане. Махмурлукът не помага да бъдеш чист и спретнат готвач. В това отношение бях дори по-зле от мама.

— Хапни си, ако искаш.

Той кимна.

— Между другото, аз съм Грейс с въъ... — Посочих стаята на Дан колкото се може по-небрежно. Вратата бе оставена откритата и изпод смъкналата се настрани завивка се виждаше едната гола буза на задника му.

Съквартирантът на Дан посочи в същата посока.

— А, ясно. — Никак не се притесни от голотата. Изглежда, го беше виждал гол и преди. — Аз съм Пийт. След като предлагаш, ще си хапна.

Седнах на масата в хола, за да гледам новините. Тартата беше станала божествена. Мама щеше да е горда. Бяхме почти приключили, когато Дан се събуди. Пийт облиза пръсти и пъшкайки, ме увери, че била великолепна. Обясни ми, че бил мениджър в казино и двамата с Дан били колеги от университета. Дипломната му работа не била много интересна, затова не я бил довършил, а временната му работа на крупие му се струвала по-интересна. Двамата с Дан си взели апартамент заедно. Пийт разправяше, че Дан бил свестен човек, но „много се връзва“, което си беше самата истина. Пийт щеше да се изнася след няколко месеца, било крайно време; двамата с Дан бяха съквартиранти вече цяла година. Погледнах изпръсканите със зелено очи, докато той обясняваше с ниския си, силен глас. Наблюдавах гъстите черни мигли. Седяхме, похапвахме, говорехме си и гледахме телевизия няколко часа. Той ме увери, че тартата ми била най-хубавият пай, който някога бил опитвал. Беше ни приятно заедно, чувствах го като семейство, не че бях имала друго, освен мама. Освен това му направи впечатление, че съм обути в сабо.

Сега, след като са минали толкова много години, голото тяло на Пийт лежи отпуснато на леглото, красивите му очи са затворени.

Непосредствено до мен е, въпреки това имам чувството, че е много далече. Пъхвам се сама под душа. Сълзите рукват горещи, обилни. Изправила съм се под струята, водата се стича по клепачите и носа ми, плющи върху гърдите. Неочаквано усещам, че съм твърде уморена, за да стоя права, и сядам, свивам колене към гърдите. Представям си как мама влиза и ме вижда в тази поза. Независимо в какво настроение е, а тя е изпадала в наистина отвратителни състояния на духа, ще ми подаде кърпа. Ще ми каже да се изправа и да отида да похапна препечена филийка. Ще сложи чайника на котлона и ще напълни грейката, а после ще я пъхне в кафявата ѝ вълнена ръкавица. Ще направи чай. Чакам, плочките в банята се отпечатват на гърба ми, но никой не идва да ме увие в хавлиена кърпа; чува се единствено плющенето на водата.

[1] Комбинация от есенции и цветя, която подпомага бързото преодоляване на критични състояния, свързани със загуба на съзнание, физически и емоционален шок, силен стрес, паника, уплаха, депресия. — Бел.прев. ↑

LA VILLE LUMIÈRE — ГРАДЪТ НА СВЕТЛИНАТА ПАРИЖКИ ПАЛАЧИНКИ — ВЪЗХИТИТЕЛЕН БАНАН С КРЕМ ГАНАШ ОТ ЛЕШНИЦИ И ШОКОЛАД

След като Пийт тръгва на работа, в апартамента се възцарява тишина, лека, въздушна. Телевизорът е изключен, от кранчетата не тече вода; обувките не потракват по дюшемето. Веднъж или два пъти вдигам глава от възглавницата, за да поговоря с него, докато се приготвя, но както обикновено, не знам откъде да започна. Той се опитва да начене разговор от седмици и аз съм се сгушила в леглото, за да го избегна. Накрая той престана да опитва. Рискувам и отново отварям едното си око. Слънчевата светлина е ослепителна. Въздишам и отварям с огромно нежелание и другото си око, присвивам и двете, мигам и накрая ставам. Изправям се до прозореца и виждам дребната фигура на Пийт да се отдалечава към офиса. Сигурно вече е по-топло; той е метнал сакото си на едното рамо, цялото му внимание е насочено към нещо, което държи в ръка. Готова съм да се обзаложа, че е телефонът. Опитвам се да му внуша да се обърне, за да му помахам. Той вдига глава и на мен ми се струва, че ще се обърне, ще ме види, ще усети, че съм застанала на прозореца, притиснала длани на рамката. Той обаче продължава напред.

Слънцето прониква през стъклото и гали кожата ми, усещам как фините косъмчета по ръцете ми настръхват, за да го приветстват. *Добро утро, слънце. Добро утро, утро.* Облаците са пухкави, въздушни, сякаш са изтръгнати от Сикстинската капела и лепнати на небето над Макао. Разположили са се върху пано от яркосиньо, необикновено светло небе без следа от замърсяване. Отпускам глава на стъклото и вдишвам дълбоко; може би тази прелест може да бъде вдишана. Притискам чело от едната страна, след това и от другата и

поглеждам острова, който представлява леглото ни. Чаршафите са усукани и имат нужда от пране. Мирише на топла прах и стар хляб. Знам, че трябва да престана да живея като отшелник, но усилието да се облека и да изляза от апартамента ми се струва непосилно. Поемам си дълбоко дъх, за да събера кураж и да се опитам да намеря спортния си сутиен, скрит някъде под финото дантелено бельо, което вече не нося.

Портиерът вдига поглед, когато излизам от асансьора облечена в долнище на анцуг, тениска и маратонки, неугледна, но будна и пораздвижена. Питам се дали е изненадан, че ме вижда по това време. Дали изобщо е впечатлен? Проследява ме с поглед, докато излизам през остъклената врата.

Небето може и да е синьо, но наоколо се носи мирис на изгорели газове, пицят спирачки, отекуват клаксони. Утрото напомня за отиване на работа, за водене на децата на детска градина — двете неща, които никога няма да върша. Копнея за тих и спокоен английски парк или за австралийски плаж със ситен пясък, докато се разминавам с жена, все още по пижама, която сърба овесена каша. Вдига поглед към мен с празен, сънен поглед, след това навежда глава, за да се съсредоточи над храната си. Изпитвам облекчение, че не проявява интерес към мен. Тук наистина се притеснявам. Толкова съм бяла и висока. Отдалече личи, че съм чужденка. Понякога имам чувството, че с течение на годините ставам все по-чужда на хората. Все едно съм се откъснала от самата себе си. Първо избягах в Австралия, след това се върнах в Лондон. Сега пък съм тук, в Китай. Поглеждам магазините от двете страни. По това време нищо не е отворено; в началото допусках тази грешка. Никой не отваря преди десет, дори по-късно, но пък и затварят късно. Можеш да влезеш в някой магазин в десет вечерта и собственикът ще изскочи от задната стая, докато бърше ориза и супата от устата си, готов да ти обърне внимание. Само че по това време, сутрин, кепенците от ръждясало желязо са спуснати също като плътно затворени клепки. ИЗВИНЕТЕ, ОЩЕ СПИМ, представям си аз надписа на китайски.

На няколко пресечки има училище и малка детска площадка в единия край. Старая се да не поглеждам натам, но това място сякаш ме привлича. Площадката е малка, циментова, тъжна. На нея е издигната странно подобрена колекция от известни забележителности. Тук е и Айфеловата кула, и висок до коленете прочутият мост над

пристанището в Сидни, и Лондонският мост, малко крив. Малки частици от живота ми, сякаш поставени тук специално заради мен. Промушвам пръсти през железните извивки на оградата. Детската площадка е празна, всички деца са в час. Гола е — няма нито трева, нито деца, не се чуват радостни възгласи и смях. Насилвам се да продължа бързо, да местя единия крак пред другия, старая се да не заплача.

Подминавам пекарната на ъгъла, а пък ароматите ме пресрещат още преди да съм стигнала до нея. Носят се наситени, сладки. Колите са паркирани в две редици по улицата ни, местни жители изскачат от седалката до шофьора, за да си купят закуска. Дълга опашка се вие пред входа. Вътре виждам пирамиди кифлички със свинско, резени тъмен кекс с мед, рула с месо, хляб с шунка, залят с разтопено сирене. Тук мирисът е различен от пекарните у дома. Веднъж пробвах хляба, но филиите бяха тънки, да не говорим, че сладнеше.

На няколко пресечки от училището спирам и си поемам дълбоко и бавно дъх. Не плача. Моментът премина. Оглеждам се; сякаш необходимостта или чувството е някъде там, готово да ме изненада. Само че пред мен няма нищо. Цари топла тишина. Бризът се появява иззад ъгъла и повдига косата от челото ми. Наблизо преминава такси; възрастна дама с посивяла къса коса ме е зяпнала. Разбирам, че съм едва на пет пресечки от резиденция „Великолепни цветя“. Виждам сградата в далечината, искри като пурпурен ирис, пробола небето с цвят на метличина. Пред мен е строежът на ново международно училище и жилищен блок в избеляло сивкавозелено. Слънцето започва да топли; чувам измъчения вой на бормашина. Работниците все още не са плъзнали по строежа. Мяркам двама мъже — те потриват сънено очи, почесват се по вратовете и се оглеждат, сякаш очакват пристигането на ръководителя на строежа.

Един от мъжете ме забелязва. Седнал е на скелето и клати крака. Без риза е, пуши цигара. Вече знам, че тук е напълно в реда на нещата да те оглеждат, въпреки това все още се чувствам неловко. Тъмните му очи не се извиняват, сякаш питат: „Коя е причината да си толкова специална?“. Край него се мотае краставо куче — по муцуната му е полепнала оризова супа — което ми отправя кучешка усмивка, разтяга бърна, оголва зъби, а езикът му е провиснал от едната страна.

Мама сигурно щеше да отиде да побъбри с непознатия. Нямах да се притесни нито за миг, че той е полугол, нито че не знае и дума на английски, нито че кучето му прилича на ходещ развъдник на кожни болести. Навремето набираше средства за „Грийнпийс“. Не се разделяше с бланките и клипборда, където и да ходеше. Беше в състояние да говори часове наред за гренландските тюлени или за ядрените опити. Описваше японския лов на китове с толкова кървави подробности, сякаш бе застанала на борда на китоловния кораб. Ентусиазмът ѝ беше заразен — въодушевяваше, а станеха ли обстоятелствата неприемливи, дори страшен. В повечето случаи се отзоваваха мъже, не жени. Това бе постижение на мама, не на „Грийнпийс“, особено когато времето се позатоплеше и тя си пуснеше косата и започнеше да облича дълги поли. Беше красива, излъчваше свежест, също като есенно листо, току-що понесло се към земята. Такива листенца те карат да си представяш дни с хладен ветрец, в които се разхождаш за ръка с любим човек.

Премествам отново поглед към мъжа на скелето тъкмо когато той вади цигарата от устата си и се изплюва на земята. Празният му поглед ми напомня за Лудата Марта. Лудата Марта се мотаеше пред гимназията, събираше кутийки от безалкохолни напитки и дрънкаше за нашия Спасител Исус Христос. Никой не знаеше истинското ѝ име. Момичетата ѝ се подиграваха, мятаха кутийките си през оградата, а тя хукваше да ги гони, смееха се на сплъстената ѝ като вълна коса и безизразните стъклени очи. Мен ме плашеше и аз не смеех да се приближа до нея чак до деня, когато Дженифър Бийзли дотича, ококорена от нетърпение.

— Майка ти е при оградата с Лудата Марта — каза задъхано тя, жадна за клюки като всяко четиринайсетгодишно момиче. Още преди да отида, знаех, че ме очаква сцена. Момичетата в три четвърти чорапи се бяха скупчили покрай оградата и се кискаха неудържимо. Чух как мама крещи. Трябвало да се засрамят и как ще постъпи Ганди. Не бях сигурна, че съученичките ми знаеха кой е Ганди, но не криеха колко се забавляват. Надникнах през рамото на русо момиче, накъдрено на спирали. Мама беше прегърнала Лудата Марта и бе вирнала брадичка, докато говореше. Горката Луда Марта изглеждаше напълно слисана и примигваше под мишницата на мама.

— Ако всички действаме око за око... — заяви мама. Марта ми се стори малко уплашена, сякаш мама се канеше да ѝ открадне едното око.

— Целият свят ще остане сляп! — завърши драматично мама.

Тълпата избухна в момичешки смях, чу се писклив кикот. Някой дори изръкопляска.

Мама изглежда мярна червената ми коса над зелените блузи, защото се провикна:

— Грейс? Грейси, миличка?

Аз обаче бях хлътнала в тълпата. Тогава мама се отдалечи, повела със себе си Лудата Марта. Тълпата се развика, когато нова кутийка прелетя над оградата и тупна близо до краката им.

— Лудата Марта и най-добрата ѝ приятелка Грачещата Бърта — пошегува се момиче, очертало силно очите си с черен молив. Забелязах, че Дженифър се кокори и ме поглежда колкото със съжаление, толкова и очарована.

Остър глас прорязва накъсаните ми мисли. Някой се разкрещява на кантонски. Вдигам поглед и забелязвам старица в роба на цветя, облегната на прозореца. Лицето ѝ е разкривено в неодобрителна гримаса. Сочи нещо високо и продължава да крещи на кантонски. Става ми неловко. Тъй като не знам езика, ми се струва, че съм тромава и глупава.

— Извинете! — провиквам се аз задавено и вдигам ръка, за да помахам гузно.

Отстъпвам назад и се препъвам. Тупвам по задник на цимента.

— Мама ти стара! — Не вдигам поглед, да не би да се окаже, че жената се подсмива на падането ми. Ставам и изтупвам полепналия по долнището на анцуга прахоляк. Лицето ми пламти от смущение и аз се държа настрана от магазините. Малко преди да изляза от вътрешния двор, се обръщам за последно. Прозорецът отвърща на погледа ми, блед като гълъбово крило в мрака, този път празен. Свеждам глава и се насочвам към къщи. След няколко крачки чувам друг глас. Разнася се смях. Озъртам се през рамо. Едва тогава забелязвам друга жена, облегната на перилата на балкона си в блока точно срещу жената в робата. Тя подвиква нещо в отговор, докато простира ризи и панталони. Тръска мокрите дрехи, пъшка и кима на приятелката си

отсреща. Едва тогава разбирам, че двете просто си бърбят и разговорът им няма абсолютно нищо общо с мен.

Някъде отвътре избликва маминият глас, чувам смеха ѝ.

— О, Грейси, трябва ти кураж, момиче, поне малко от безсрамието на майка ти.

Същото това безсрамие винаги ни вкарваше в неприятности, не само нея, но и мен. Това безсрамие ни накара да си съберем багажа и да хукнем да си търсим щастието в Париж или да си правим среднощен пикник в Кенсингтън Гардънс. Колкото по-малко се сблъсках с подобни изцепки, толкова по-добре. Поне така си мислех досега. Прехапвам устната си отвътре, докато вървя към къщи и ми се иска бузите ми да не бяха червени като косата.

— Няма да се бавя.

В гласа му се прокрадва едва доловима умолителна нотка, докато поставя чиста риза на леглото. Вдигам поглед от книгата си.

— Служебно мероприятие. Ще им се стори необичайно, ако отида сам.

Имам чувството, че добавя мислено „Отново“. Безработна, бездетна, сервитьорка — съпруга. Да, сигурна съм, че им се струва странно.

— Не знам — отговарям. — Нямам какво да облека. Отчасти е точно така. Не си купувам подходящи за коктейл дрехи, вероятно нарочно.

Той вади черна рокля от гардероба, прокарва ръка по нея, сякаш вече съм я облякла. Пръстите му я гаят отстрани, където се пада бедрото ми. Не съм я обличала от по-миналата Коледа и не знам дали ще ми стане.

— Ами тази?

Отново насочвам вниманието си към книгата, въпреки това усещам, че той продължава да ме наблюдава.

Когато влиза под душа, аз ставам и докосвам роклята, просната до ризата му на леглото. Платът е хладен, сякаш мокър, също като кожа на тюлен. Събличам се и навличам роклята през главата. Става ми. Прокарвам ръка през косата си и отново се замислям за мама. Тя имаше страхотни дрехи за партита. Гардеробът ѝ беше винаги пълен с

най-пъстрите коприни и сатени, всички в цветовете на дъгата. Аз пък предпочитам черно и неутралните цветове, те вървят на всичко. Поемам си дълбоко дъх.

— Ще дойда — казвам. Не говоря толкова високо, че Пийт да ме чуе въпреки плющенето на водата, но достатъчно високо, за да убедя себе си.

* * *

Отдръпвам се в сумрачен ъгъл, където свещите хвърлят сенки, за да съм възможно по-далече и от диджея, и от бара, и от тълпата. Виждам Пийт над нечии глави, около него са се струпали хора, някои се смеят гръмогласно или се привеждат напред, докато той разказва нещо. Всеки път, когато сервитьорът с платото сирена спира при мен, аз си вземам по два или три крекера. Усмивкам му се любезно и се надявам да се досети, че навремето съм вършила същата работа и съм наясно, че краката го болят, сякаш някой е набол петите му с игли. Скъпите сирена са солени и меки на фона на хрупкавите крекери и аз едва сега разбирам колко съм гладна. През последните седмици почти не ядах. Може би сервитьорът е усетил това, защото се отправя първо към мен всеки път, когато излезе от кухнята с ново плато. Козе, синьо, бри. Възхитително наситен вкус, разтварят се като крем в устата. Доволна съм, че никой не ми обръща внимание, докато съм в моя ъгъл, че никой не забелязва как славно си похапвам. Всички внимават да казват правилните неща, смеят се на подходящите места и се усмихват широко, за да покажат, че им е безкрайно интересно. Подобни банални сцени се повтарят из цялата зала.

Слаба, миловидна китайка се откъсва от кръга около Пийт. Отправя се с плавна стъпка към мен. Стомахът ме присвива, докато се опитвам да перна трохите, полепнали по лицето и роклята ми. Извивам се настрана от нея и поглеждам през прозореца небрежно или поне си въобразявам, че изглежда така отстрани.

— Грейс, нали? Здравей, Грейс, аз съм Селин. Току-що се запознах със съпруга ти, Пийт. Той ми каза, че си някъде тук. — Фина ръка се протяга към мен. Жената говори с прекрасен френски акцент, който намирам за неустоим. Аз се обръщам и я зяпвам. Звученето на

гласа малко ме стряска, сякаш си спомням нещо отдавна отминало. Премигвам и забравям да ѝ отговоря. Тя ми се усмихва топло. Селин, чието име се римува с пралин, се представя повторно с нежен като сметана глас. Стискам меката ѝ ръка. Лицето ѝ е кръгло, с цвета на лунна светлина, има заострена брадичка, която ѝ придава вид на невинно дете. Тя бърби с лекота, сякаш не очаква да вметна и дума в разговора, обяснява, че семейството ѝ е от Китай, но тя е израснала в Париж. Тук е със съпруга си и работи като учителка по френски, защото е францужойка.

— Pourquoi pas? — Защо не? Едва изрекла думите, тя свива рамене и избухва в смях.

Усмихам ѝ се и аз. Точно като учителка тя забелязва изолираното гардже и бързо го приласкава под крилото си. Усещам как се оставям да се погрижи за мен.

— Трябва да се запознаеш с Леон.

Тя стиска лакътя ми и внимателно ме повежда от приятно топлата зала към балкона. Намираме се в ресторанта на седемнайсетия етаж на чисто ново лъскаво казино. Сякаш сме кацнали на върха на коледна елха. Гледката е забележителна — полуостров Макао се очертава на фона на водата, отражението му блести в мрака. Огнените светлини са прелестни нощем. Дори мостът блести от фаровете на такситата, които са се отправили към Тайпа.

Висок мъж се е подпрял на парапета, стиснал в ръка пълна чаша вино. Изглежда, в главата му се въртят същите мисли като моите, по лицето му трепти усмивка, докато се взира към града с очи във формата на бадеми под тъмни вежди. Има гъста коса, посребряла, която докосва яката. Плътните устни се притискат в чашата, когато отпива. Обръща се леко към нас, поглежда ни и в очите му заблестява нежност, лицето му грейва в усмивка, която разкрива перленобели зъби. Усещам как гърдите ми се стягат и в този момент имам чувството, че съм пияна. Ако не пияна, то поне леко замаяна.

— Леон! На всяка цена трябва да се запознаеш с Грейс. Грейс, това е съпругът ми, Леон.

— Здравсти — мънкам аз.

Той се привежда напред и ме целува по лявата буза, след това и по дясната.

— Добър вечер, изключително ми е приятно да се запознаем — казва той с искрена топлота. Говори така, сякаш сме в онзи Париж, който помня. Градът на любовта и тайните. Усещам, че не ми достига въздух.

Наблюдавам как вятърът подема косата на Селин, докато тя разказва за учениците си. Очите ѝ заблестяват, докато описва едно сериозно и съвместно дете с ужасно произношение. В смеха ѝ зазвучават сребърни камбанки, сякаш свири флейта. Любопитно ми е дали двамата имат деца, но усещам как гърлото ми се стяга и не успявам да кажа и дума. Наблюдавам ги на фона на блестящата гледка. Тя е облечена в бяла копринена блуза, а той е със синя ленена риза. Видът им ме кара да се замисля за рекламите за перилни препарати, които превръщат бялото в още по-бяло, а цветовете стават по-ярки. Колко капризни материи са и коприната, и ленът. На тях обаче изглеждат така, сякаш не е никак трудно да се поддържат, и това незнайно защо ме натъжава. Двамата приличат на усмихнатата двойка, с чиято снимка ти продават рамката. Те са тъкмо двойката, от която ти се приисква да бъдеш едната половинка.

Селин се извинява и отива да си вземе нова чаша вино, а аз вдигам поглед и забелязвам, че Леон ми се усмихва.

— Много се извинявам за английския си. Не е достатъчно добър. — Акцентът му е натрапчив, но той произнася ясно всяка дума. Искане ми се да бях научила френски по-добре, но никак не ме бива с езиците. Екстровертите са тези, които овладяват безпроблемно чуждите езици.

— Нищо подобно. Английският ти е чудесен. Моят френски е ужасен. Недей да се извиняваш.

— Много си мила. Ще ти призная, че понякога ми е трудно. Хората не разбират какво им говоря. — Той въздъхва и избухва в смях. Когато се подпира отново на парапета, забелязвам необръснатото квадратче, което вероятно е пропуснал. Усещам нелепото желание да протегна ръка и да докосна с пръст мястото.

— Храната ти харесва, *non*^[1]?

— Моля?

— Питам за кетъринга. Харесва ли ти? Видях те, че похапваш от сиренето.

Усещам как роклята започва да ме пристяга в талията. Моля се единствено лицето ми да не е станало алено.

— А, да. Храната много ми хареса. Хубава е.

— Ресторантът е мой, в него работя. Тук съм главен готвач.

— Не знаех. Аз... едно време бях сервитьорка. — Нямам никаква представа защо му го казвам. Думите сякаш сами се изплъзнаха от устата ми. Сменям темата. — Сиренето пон-левек беше чудесно. Нормандско е, нали?

— *Oui*^[2]. Точно така. — Леон извива вежди и се усмихва. — Ето една жена, която има добри познания за храната. — След това се мръщи. — Как само ми се иска Селин да ядеше повече. Много е слабичка. Като врабче е. Тревожа се за нея. — Леон пухти неодобрително с плътните си устни. Сигурно това е френският вариант на „ц-ц-ц“.

— Ами... — Опитвам се да измисля нещо подходящо в отговор и почти искрена усмивка пробягва по лицето ми. Почти.

Двамата с Пийт се отправяме мълчаливо към къщи във влажната нощ. От време на време той пъшка и сумти, сякаш си говори сам и се съгласява със себе си. Вероятно мисли за нещо, свързано с работата. Щом се прибираме, той включва Би Би Си и си събува обувките. Влизам в банята, за да си сваля грима. Докато си лягам, чувам отдалече тихото боботене на английските репортери и напъхвам още една възглавница под главата си. Посягам към нощното шкафче и купчината готварски книги. Чета „Френската одисея на Рик Стайн“, когато Пийт влиза. Отправя се към банята, за да си измие зъбите.

— Забавлява ли се тази вечер? — провиква се той.

— Горе-долу.

— Нали ти казах, че ще бъде приятно.

— Ммм...

Той сваля ризата и вратовръзката и ги хвърля на един стол до леглото. Поглежда ме или по-скоро корицата на книгата. Обува си чисти боксерки. Оранжевите на райе, с които обича да спи. Отпуска се по гръб и поглежда към тавана, протяга ръка и я отпуска на бедрото ми. Влагоабсорбаторът жужи, докато разкривам тайните на хубавата лучена супа. Тя е бистра, кафява, носи уханието на парижките улици и ъгълчета. Колко много лук. Замислям се дали утре да не отида до пазара в Тайпа.

— Тогава лека нощ, любима — казва Пийт. Говори хладно, дистанцирано, въпреки че ръката му си остава на бедрото ми.

След малко пожелавам лека нощ на Рик Стайн и затварям книгата. Главата ми е пълна с рецепти от френската кухня. Стомахът ми е пълен с френско сирене. Гася лампата от моята страна и се обръщам към тъмната купчина завивки, под която спи Пийт. Отпускам ръка на едрото му рамо и усещам топлината му под чаршафа, след това се обръщам на другата страна.

Мила моя мамо,

Мечтая си за френска храна. Помниш ли сирената? Ами различните видове хляб? Помниш ли как си представяхме, че ще отворим наше бистро? Двете с теб щяхме да сервираме франзели и да предлагаме супа на деня. Щяхме да си имаме слънчева тераса, бели чинии и сребърни прибори. Кученца щяха да лочат от чинийки, под масите от ковано желязо щяха да се показват обувки с високи токчета. В тези мечти чувам „Лятно време“. Чувам мелодията в главата си, не спира да се върти също като черна плоча. Нали се сещаш, мелодията е от „Лорги и Бес“.

Много мисля за Париж, мамо.

Навремето знаех песента. Говоря за първия път, когато я чух. Помниш ли как се събудих в хотела, а теб те нямаше. Нощта беше черна, студена. Едва достигах ключа за лампата, въпреки че трябваше да подскоча, за да я запаля. Реших, че си или в ъгъла, или зад гардероба и си замислила някоя игра. Проверих под леглото, но там открих само едно лепкаво бонбонче, вече хванало мъх. Известно време поседях на леглото, придърпах олекотеното юрганче и го задъвках. След това си обух ботушите съвсем сама, облякох зимното си палто върху нощницата, излязох от стаята и слязох по стълбите. Портиерът хъркаше на стола си. Нощният въздух беше леденостуден, бедрата ми настръхнаха.

— Мамо, мамо, мамо, къде си, мамо? — повтарях наум. На ляво или на дясно? Вятърът хапеше ушите ми,

вледеняваше краката ми. Сърцето ми блъскаше в гърдите. Завих на ляво. По улиците не се мяркаше жива душа; беше тихо като в църква, хлъзгаво от дъжда, който валя следобеда.

Недалеч чух силна музика; долиташе от притъмняло кафене. Тромпет. Ба, ба, баааааа, носеше се гласът му. Близо до вратата беше топло, няколко човека бяха застанали отпред и се смееха. Приближих се и потрих ръце. Те пушеха дълги, тънки цигари и говореха, без да ме забелязват. Застанах близо до прозореца и се заслушах в гласа на любимия музикален инструмент. Обичах го, защото звучеше прекрасно и същевременно завладяващо. Веднъж, в час по музика, се опитах да засвирия на него. Съвсем не звучеше така — горди, чисти звуци, които се носеха от златните цилиндрични тръби. Звучите, които аз произведох, приличаха на пръдни — шумни, грозни, кратки. Докато слушах тромпета, неочаквано ми стана студено. Притиснах се към прозореца и се опитах да възпра самотните сълзи. Ако знаех някоя молитва, щях да я изрека в онзи момент. Вместо това устните ми мълвяха три думи. Моля те, мамо.

Сякаш по силата на някаква магия, или защото го желаех толкова силно, аз те видях през кривото стъкло как танцуваш на подиума в прасковенорозовата си копринена рокля. Бузите ти бяха поруменели, кожата ти блестеше.

— Мамо, мамо, мамо. Аз съм, Грейси — провикнах се аз, убедена, че ще ме видиш.

Сега вече хората ме погледнаха през облаците дим около тях. Една жена се наведе над мен. Беше облечена в червено сако, с високи черни обувки. Каза нещо, но аз не разбирах френски. Имах чувството, че някой ме е запокитил на дъното на кладенец. Тя се опита да дръпне ръката ми от прозореца, да ме обърне към себе си, но аз се отдръпнах рязко. Щом ме пусна, затичах. Хукнах обратно към хотела. Гореща кръв и силен страх препускаха във вените ми. Претичах разплакана през прашното фоайе, тежките ботуши изтрополиха по стълбите. Хлопнах

вратата след себе си и се заключих отвътре. Известно време останах облегната на нея, замаяна, гърдите ми се повдигаха тежко. След това се пъгнах в леглото, както бях с ботушите и палтото, и се завих презглава с юргана. Пъгнах измръзналите си ръце между бедрата, за да ги стопля, и така съм заспала.

Не знам кога си се прибрала. Късно на следващата сутрин, когато се събудих, палтото ми беше на пода, сгънато върху ботушите, а ти стоеше край прозореца и потропваше с пръсти по стъклото. Беше измила грима, освен няколко черни петънца спирала, полепнали под дясното ти око. Беше в халат, мократа ти коса бе увита в кърпа, а отдолу надничаха пръстите ти с червен лак на ноктите. В скута ти видях малка кутийка със сладкиши, привързана с панделка, а ти ухаеше на захар.

— Браво, събудила си се. Днес на всяка цена трябва да отидем в зоологическата градина, Грейси. Нямам представа откога не сме виждали животните. Ти помниш ли?

Поклатих глава.

— Навън времето е само за бели мечки, нали? — Ти скочи на леглото и притисна единия ми крак, когато се тръшна до мен. Започна да ме гушкаш и гъделичкаш, а аз прехапах устни. Дали пък не бях сънувала кошмар?

— Ти ме остави...

— Нищо подобно, миличка.

— Напротив, остави ме. Снощи ме беше оставила. — Разплаках се и по бузите ми потекоха горещи сълзи като снощи, сякаш бяха чакали да рукнат.

— Шшш, шшш, шшш... Нали няма да плачеш — рече ти. — Заповядай. Сега ще оправя всичко. Мама обещава. — Намигна и ми подаде кутията. Вътре видях най-красивата сладка на света, съвършено кръгла. Каза ми, че това били макарони.

Този ден отидохме в зоопарка, нали така, мамо? Останахме до късно, чак докато слънцето се скри и на мен ми стана студено. Никога повече не споменахме и дума за

онзи бар, бара, в който свиреха джаз, музика от „Порги и Бес“, където ти пееше и танкуваше в прасковената си рокля. Не говорихме и как ме беше оставила в хотелска стая наблизо и се беше прибрала чак на сутринта.

Колко много тайни, мамо, колко са много.

Твоя любяща дъщеря Грейс

[1] Нали (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Да (фр.). — Бел.прев. ↑

LA POUUDRE À CANON — БАРУТ ВЕЛИКОЛЕПЕН ЗЕЛЕН ЧАЙ С МАСЛЕН КРЕМ С ЛИКЬОР ОТ МАНДАРИНИ

Пийт имаше много работа. Прибираше се късно, под очите му тъмнееха кръгове. Две вечери заспа на канапето пред телевизора и се наложи да го будя и да го заведа до леглото. Приспивателните ми свършиха и нощем лежа в мрака и слушам дишането му с отворени очи. През тези дълги нощи не мога да спра да мисля за деца. Те подскачат, танцуват, втурват се след училище и чакат топла закуска. Розови бебета се гушат до мен. Ароматът на току-що измита коса. Кърмя едно малко човече на гърдата си. Тази последната мисъл е най-ужасната; от нея гърдите ме заболяват, сякаш сърцето ми е от камък. Затварям се в банята, за да не събудя Пийт и плача. Мислите ми се въртят също като котка, която преследва опашката си. Сякаш няма край. Искане ми се сънят да ме повали и започвам да дъвча завивката също както по времето, когато бях дете. Когато най-сетне той ме спхожда, оставам в леглото цялата сутрин, чак до обяд, и с радост забелязвам, че половината ден е отлетял.

Единственото, което задържа вниманието ми следобеда, е печенето. Разглеждам готварските книги. Бисквитки с течен пълнеж, кексчета с дебела глазура, мъфини, подредени пирамидално в кръгли чинии. Пийт не казва нищо, въпреки че всяка сутрин изнася боклука, пълен с мухлясали мъфини и недоядени бананови кексове. Единственото, което бе в състояние да ме накара да спра да мисля за бебета, бяха спомените от Париж. Сив студ, високи мъже, черно кафе, възхитителни сладкиши, мама се смее, косата ѝ и шалът, с който я е вързала, трептят на вятъра. Носи се аромат на шоколад и хляб.

Една топла вечер в четвъртък, тъкмо преди началото на китайската Нова година, отиваме в „Олд Тайпа Тавърн“. Типично английски пъб, много популярен сред преселниците, разположен в единия край на малък площад, непосредствено до китайски храм.

Възрастните си бъррят и надигат потни халби студена бира, докато децата им карат велосипеди в кръг. По-големите момчета си купуват пиратки от близък магазин — малки хартиени пакетчета динамит или барут, нещо, което пасва идеално в малката длан, а когато го хвърлиш на земята, издава силен пукот. Залагат ги по местата, на които малките ще минат с велосипедите си, и им изкарват акъла, когато гръмнат, след което децата избухват в сълзи.

Двамата с Пийт сядаме отвън, въпреки слънцето, и аз си поръчвам както обикновено наденица с пюре. Пийт прехапва долната си устна и се колебае. Лицето му е потъмняло, изопнато, когато най-сетне решава какво да поръча. Бургер.

— Всичко наред ли е? — питам аз, когато сервитьорката ни се отправя към маса шумни азиатци, които се провикват, че искат „още една кофа от студеното“.

— Да, разбира се. — Пийт отпива дълга глътка бира. Наблюдавам как дребен мъж с провиснали панталони заключва китайския храм. Лицето му е покрито с бръчки, сериозно, един-единствен дълъг косъм е провиснал от черна брадавица отстрани на брадичката. Забелязва, че съм го зяпнала, и премигва също като котка. Възсяда велосипед и отпрашва нанякъде.

— В работата цари пълна каша.

Обръщам се към Пийт. Той чопли етикета на бутилката.

— Строежът не върви. Всичко трябва да се прави по два пъти. Подписвам се за неща, които в никакъв случай не бих одобрил, ако си бях вкъщи. Само че гоним срокове, така че няма къде да ходя.

Пийт и преди си е имал работа със строеж на казина. Никога не бяга от предизвикателствата в работата. Всъщност те му доставят удоволствие. Нали затова се преместихме в Лондон, преди да дойдем в Макао. И това, и недомислената идея, че тук ще бъде по-щастлива, че ще намеря мир и спокойствие, че ще се сдобием с чудесно четиричленно семейство. Щяхме да си имаме мънички син и дъщеря.

— Най-лошото е, че половината от екипа не разбират и дума от онова, което им казвам.

Представям си го заобиколен от китайци, които го наблюдават в пълно недоумение, точно както ме гледаше човекът, който заключваше храма. Пийт е свикнал да бъде капитан на кораба си.

— Не знам — въздиша той. — Не е каквото очаквах. — След това млъква. — Кажете ми, Грейси, какво ще правим оттук нататък?

Разбирам, че говори за нещо повече от работата си, и свеждам поглед към скута си.

— Ти изобщо чу ли какво ти казвам? Може ли да говоря със съпругата си?

Посяга и повдига брадичката ми. В докосването му я няма познатата нежност, а очите му блестят от разочарование и копнеж, когато притиска ръка до лицето ми.

— Пийт... — започвам аз, ала не успявам да изрека нищо повече.

Един от мъжете на съседната маса ни поглежда любопитно над чашата бира.

— Не сме говорили по този въпрос... — започва Пийт, — говоря за донорска яйцеклетка... други възможности...

Отдръпвам се рязко от пръстите му и заговарям през стиснати зъби:

— Не! Не мога да го направя, Пийт. Нали говорихме по този въпрос, преди да получа резултатите от изследването? Забрави ли? Не искам да правя подобно нещо. Дори не искам да говоря по този въпрос. Уморих се. Тялото ми е уморено. Писна ми.

Пийт снишава глас:

— Не може ли поне да го обсъдим? Господи, Грейс, и на мен не ми е лесно. Всичко това плюс работата. Ти просто не разбираш. Дори не се опитваш да разбереш.

Едва сега вдигам поглед към него. Все едно ме е зашлевил. Опитах абсолютно всичко, а напоследък и за дишането, и за яденето, и за спането са ми необходими неистови усилия.

Той ме поглежда настойчиво в очите, сякаш търси нещо изгубено.

— Не се опитвам ли? — Говоря студено, превзето. Просто не успявам да се въздържа.

— Нямах това предвид. Извинявай — отвръща той и аз усещам остротата, запазила се в гласа му. — Просто... Мама му стара. Просто не знам какво да направя. Кажете какво да правим сега? — Гласът му е съвсем тих, почти шепот. Той клати тъжно глава.

— Не знам — отвръщам простиичко, но настойчиво. Трудно ми е да го кажа, но е самата истина, която е застанала помежду ни също

като парче стъкло.

Той се отпуска назад на стола. Гледаме се в пълно мълчание. Нямам сили за нов разговор. По лицето му са се врязали нови бръчки, сякаш е лежал твърде дълго върху смачкана възглавница, и аз се питам кога остаряхме толкова много. Забелязвам загубата и тъгата в очите му. Единственото, което ми остава, е да извърна очи настрани.

— Наденички с пюре? Чийзбургер?

Сервитьорката ни отправя белозъба усмивка, която изпъква на кожата с цвят на мед. На баджа ѝ пише, че се казва София. И двамата вдигаме глави към нея и кимаме като деца. Тя ни донася прибори и аз поръчвам лимон, лайм и бири. Пийт нарязва хамбургера на хапки и съдвква прецизно всяка. Австралийците на съседната маса запяват фалшиво старо парче на AC/DC. След това се поздравяват за върховното изпълнение. Обръщат се един към друг с прякори или на фамилия — Валяка, Смешника, Смити.

Светлината около нас се превръща в наситено кайсиево. Момиченце на колело във вътрешния двор крещи така щастливо, че гласът ѝ — като на тропическа птица — се носи из въздуха. Дългите ѝ къдрици се стелят по гърба ѝ, докато подтичва покрай по-големия си брат, който подвиква и я кара да побърза. Баща ѝ бързо се намесва, грабва я от седалката, преди да натисне педалите и да се блъсне. Колелото се търкулва на една страна, а тя се смее и протяга ръце във въздуха.

— Спечелих! Спечелих!

— Време е да си лягаш — нарежда той през смях. Пийт се навежда над храната и двамата се преструваме, че не сме забелязали. Разбърквам пюре с вилица.

На следващата сутрин, когато се събудям, Пийт вече е излязъл, а часовникът показва 9:49. Смятам колко прави сборът от числата, все едно е сметка. Значи единайсет цента ресто до десетте. Заповядайте, господине. Тръсвам глава и сядам. Чаршафът се е усукал на кръста ми, крачолите на пижамата са се вдигнали по краката. Възглавницата е хвърлена на пода, мократа ми коса е полепнала по врата. Излъчвам топлина, също както жегата се вдига от пътя посред лято. Издишвам бавно и успокоявам бързите подскоци на сърцето си. Хладният въздух

от отворения прозорец ме намира и гали слепоочията ми, когато отпускам глава на матрака. Горещи вълни. Думите засядат в пресъхналото ми гърло, когато ги прошепвам. Тялото ми изпраща посоката — вече е определена.

От няколко дена не съм излизала от апартамента, освен когато отскачах за брашно и захар и готова смес за глазура. Нещо ме подтиква да се разходя до кулинарния супермаркет и аз обхождам мислено магазина. Защо довечера да не направя плато с антипасти и изстудено вино в големи чаши. Ще купя пушена съомга и шунка, маслини и сирене. Може би най-сетне ще се проявя като съвестна съпруга, която си е по цял ден у дома.

Обувам широки панталони и навличам една от тениските на Пийт. Под острия лимонов вкус на праха за пране долавям неговата миризма. Връзвам си косата на опашка и внимавам да не се погледна в огледалото, да не би образът ми да ме откаже от излизането и да се върна в леглото. Супермаркетът е на няколко пресечки, а откакто времето започна да се затопля, не е много подходящо за ходене пеша. Когато най-сетне стигам, цялата съм потна, а очите ми плуват в сълзи от яркото бяло слънце. Проклинам се, задето не съм си взела очилата. Не само че тук е много по-светло, отколкото в приличащата на пещера спалня у нас, но по пътя забелязвам колега на Пийт, който ми маха от другата страна на улицата. Понякога забравям колко е малък Макао — всички чужденци живеят буквално един до друг. Махам и аз, усмихвам му се любезно и изпитвам облекчение, че той не пресича, за да ме заговори. Бързо се шмугвам в супермаркета, където климатикът вледенява капчиците пот по кожата ми.

— Грейс?

Присвивам очи към дълбокия, ласкав глас, докато свикна с меката светлина. Разбирам единствено, че ме е повикал мъж, при това висок. Той приближава и се усмихва.

— Здравсти. Колко се радвам. Стори ми се, че си ти. Кажи как си? Леон.

Сигурна съм, че мириша ужасно, но той се навежда към мен, затова му отправям най-милата си усмивка. Той ме целува лекичко и по двете бузи, сякаш ме докосват птичи крилца.

— Здравей, Леон. Аз съм добре, ами ти как си? — Гласът ми звучи малко по-тънък от обикновено.

— *Bien, tres bien*, много добре. Не сме се виждали от партито. С какво се занимаваш?

— С какво ли не. Нищо особено. — Крия се, вегетирам, иска ми се да нямам абсолютно нищо общо със света. Той ми се усмихва топло, сякаш сме близки приятели още от едно време. Имам желание да потъна в земята, а той да се заеме отново с пазаруването си. Вместо това ме пита какви са плановете ми и ме поглежда ококорено.

— Антипасти ли? Чудесна идея! Искаш ли да ти помогна?

— Разбира се.

— Имам едно предложение — подхвърля той и ме хваща за лакътя.

Помага ми да намеря съомга и препоръчва сирена. Купувам козе с билки, защото той изглежда го обожава. Същото става и с бурканче пълнени зелени маслини.

— Може и да не са на мода — прошепва заговорнически той, — но си остават най-хубавите.

Той върви до мен сред тишината на приятно хладния магазин и оглежда рафтовете. Докато се усетя, вече му разказвам разни неща за себе си, които обикновено бих премълчала. Аз, Грейс Милър, съм се разбърбила като ученичка. У него има нещо, което развързва с лекота езика ми. Самата аз съм изненадана, че говоря толкова много; все едно слушам някой друг. Разказвам му как с мама сме били в Париж. Описвам спонтанните ваканции. Кафенетата, сладкишите, чашите черно кафе, което едно момиченце не би трябвало да пие. Той слуша, усмихва се и пълни кошницата ми. Смее се с глас, когато му разказвам как, без да искам, обърнах подноса чаши, пълни с червено вино, върху клиент в кремав вълнен пуловер и усещам, че сърцето ми започва да пърха по непознат досега начин.

За по-малко от двацет минути кошницата ми е отрупана с продукти и тежи безобразно. *Pata negra*^[1], маринован патладжан, сушени домати. Прекалено много храна за ядене, камо ли за носене.

— Извинявай — мънкам аз. — Прекъснах те и не те оставих да напазаруваш, а ти ми помогна да купя всичко, което ми трябваше.

Леон поема кошницата от ръката ми и я подава на момичето на касата, което ни поглежда, докато маркира продуктите.

— Няма проблем. Толкова е хубаво да срещнеш — как казвате, друг „маниак“? А пък аз дойдох за един конфитюр. — Той ми показва

бурканче малинов конфитюр с рубинен цвят. Мама купуваше същия, докато бяхме във Франция, леко воднист, малки парченца плодове се топят върху езика, семчиците се загнезждат между зъбите. — Дъщеря ми го яде всеки ден. Тя е, както вие казвате на английски, луда по конфитюрите.

— Ясно — кимам аз. Значи има дъщеря.

Опитвам се да откажа, когато ми предлага да ме закара до нас, но той спокойно настоява.

— Прекалено много покупки имаш — отвърща протичко той. Грабва пазарските чанти от ръцете ми и ги поставя на задната седалка. Настанявам се отпред и отпускам ръце в скута си.

— Накъде?

— Резиденция „Великолепни цветя“.

— Пурпурната ли?

— Да.

Пътуваме в мълчание по улиците на Тайпа, над които се издигат жилищни сгради. В средата на нашата улица група работници заканват украса в червено и златно. Повечето са във формата на плъхове, които танцуват и подскачат, облечени в типичните китайски роби.

— Само една дъщеря ли имате? — питам аз.

— Две. — Поглежда през рамо и се престроява в съседното платно. — Лайла и Джой.

— Какви красиви имена.

— *Oui*. И момичетата са красиви. — Усмива се широко. — Ами ти?

— Аз ли? А, не. Нямам деца. — Щом изричам думите, усещам горчив вкус. Човек би казал, че досега трябваше да съм свикнала. Той изглежда не е чул отговора ми, внимава къде шофира, когато влизаме в кръгово движение. Или е това, или знае, че не бива да задава повече въпроси. Притаявам дъх и чакам да мине достатъчно време.

— Ето тук, благодаря — посочвам аз тротоара точно срещу сградата. Той паркира и изскача от автомобила, оставя двигателя да работи и посяга към пазарските чанти на задната седалка.

— Недей... — започвам аз, но той ги отнася до вратата, въпреки че колата продължава да работи, а ключовете са на стартера. Портиерът ни наблюдава иззад бюрото си напълно безизразно.

— Много ти благодаря, Леон.

— Sansprobleme^[2]. За мен беше удоволствие. Дано антипастите да ви харесат. — Усмива се непринудено, маха с ръка и хуква през улицата към автомобила си. Гледам след него и усещам как пулсът ми се връща към нормалния си ритъм.

Когато отварям вратата, телевизорът гърми и ме хваща страх. Пийт седи на канапето, облечен по риза, вратовръзка и боксерки. Оставям единия плик на пода. Той ме поглежда незаинтересовано.

— Здравсти, тенисмачът е започнал. Реших да се прибера за обяд. — Отново се обръща към екрана. — Това е аут. Ти спял ли си, бе?

Отнасям тежките пликове в кухнята и се опитвам да ги кача на плота. Найлоновата опаковка със сушени домати се е скъсала и зехтинът и доматиите са потекли навсякъде. Голяма гадост, но пък ароматът е неповторим.

— Ти къде беше? — провиква се Пийт.

— В супермаркета. Купих антипасти за вечеря.

— Аха.

— Срегнах Леон.

— Добре.

— Нали се сещаш, съпругът на Селин, французинът? Готвачът.

— Какво? Кой?

— Леон. Той ми помогна да напазарувам.

— Аха... Мама му стара, ще загуби. Ама какво му става на този тип?

Отварям пакет биволска моцарела, където топчета с цвѳета на слоновата кост се плискат в млечнобяла утроба. Изхвърлям течността и отрязвам дебело, сочно парче. Отгоре поставям един от доматиите бегълци, изправям се пред кухненския плот и отхапвам, а по брадичката ми се стича капка зехтин. Вкусът е наситен, натрапчив. Ухае на лято и слънце. Облизвам пръсти.

Мисля си за Леон и двете му момичета. Как се казваха? Лайла и Джой. Интересно как ли изглеждат. Дали са изтънчени и нежни като Селин? Може би са с плътните устни и гъсти вежди на Леон. Дали са наследили неговите небесносини очи? Представям си ги с гарвановочерни къдрици и красиви копринени роклички, седнали на стара чамова кухненска маса, застлана с покривка на червени карета. Малките им крачета не стигат пода, подритват нетърпеливо. Леон им прави препечени филийки и маже дебел пласт солено френско масло.

Едната го моли за конфитюр. Той се усмихва с обич и сипва отгоре лъжичка малиново сладко. Целува ги по високите бели чела и те му се усмихват.

Пийт влиза в кухнята.

— Казах ли ти за късната закуска в неделя? Изпъвам гръб и се чувствам странно виновна. Зехтинът от доматите пари гърлото ми.

Той пристъпва към мивката и си налива чаша вода.

— Канени сме на късна закуска в неделя, в „Орора“. В „Краун“.

Сърцето ми застива, спира да бие. Кашлям, за да прочистя гърлото си.

— Така ли? Добре, става. Обичам *макарони*.

— Какво? — пита Пийт. — Онези целувчените сладки ли? Макаруни?

— *Макарони*. Френски са — добавям аз. — И са ми любими.

Вдига поглед към тавана замислен. После се навежда и подръпва единия крачол на боксерките, впил се отстрани на слабините. Пропъждам мислите за Леон и момичетата му, сякаш Пийт може да ги види.

— Доколкото знам, няма да има десерти. Прекалено сложно е. Или пък много скъпо. Кой знае — свива рамене той.

— Ами Леон? — прошепвам аз.

— А? Какво Леон?

— Нали ресторантът е негов... Той разочарован ли е?

Пийт изсумтява и клати глава.

— Едва ли, ако е съкратил част от разходите. Чух, че и цените са по-ниски, с много повече месо и китайски ястия. Качествени.

— Ясно.

— Ще има нещо сладичко, но ще са все евтини неща, лесни за приготвяне, с малко продукти. — Пийт изпива чашата вода и я оставя на плота. Целува ме по бузата. — Тази вечер не ми прави вечеря. Имам късна среща със строителите. Ще си направя набързо сандвич, нещо такова.

Кимам с безразличие, докато той излиза от кухнята, след това поглеждам пликите с покупките, пръснати около мен. Забелязвам мазния хартиен плик в мивката, свит на топка, мирише на чипс и евтино олио. Наблюдавам Пийт, докато си обува обувките и

продължава да се върти към телевизора. Облягам се на плота и се замислям за платото с антипасти. Ще бъде само за един човек.

[1] Испанска шунка. — Бел.прев. ↑

[2] Няма проблем (фр.). — Бел.прев. ↑

UNE PETITE FLAME — МАЛКО ПЛАМЪЧЕ ЕСПРЕСО С КРЕМ ГАНАШ ОТ ТЪМЕН ШОКОЛАД И КВАДРАТНО ЗЛАТНО ЛИСТЕНЦЕ

Шведската маса на късната неделна закуска е върхът, независимо дали е с десерти, или без десерти. Устата ти започва да се пълни със слюнка още с влизането, щом забележиш морските деликатеси от дясната страна — омари с цвета на червени грейпфрути са полегнали върху хълмчета натрошен лед, разтворени стриди, разкрили на показ солената сърцевина. В единия ъгъл има маса, изцяло посветена на сирената, огромни пити пресен пармезан и меко сирене със сивкавобяла плесен, сочно с неповторим аромат. Зад различните видове сирена се вижда великолепна медена пита, закачена на метална рамка, от която по сребърен улей се стича сладост в малка купичка. Тук ухае божествено — разнасят медни съдове с горещ пресен хляб, узряла шунка, току-що отрязана от кокала, шоколадово фондю, в което да топнеш избрания бонбон. Това е светът на Уили Уонка^[1], създаден специално за възрастни, който няма абсолютно нищо общо с хората, наклевали по ъглите, които сърбат типичната оризова супа конджи, и застарелите лелки, които влачат купове картони, за които ще получат дребни суми.

Пийт ме хваща за ръката, докато се залисвам по невероятния пейзаж от храни — сурови, сладки, кисели и солени.

— Хайде, закъснели сме.

Другата двойка вече се е настанила на масата, чакат ни празните столове. Потънали са в задълбочен разговор.

— Пийт! Здравей! — възкликва мъжът, щом ни вижда. Долавям ясно изразен канадски акцент. Гъста кестенява коса е щръкнала непокорно над челото му, челюстта е широка, квадратна. Лицето му е с наситен цвят на карамел, излъчва здраве, изглежда така, сякаш навън,

на открито, е по-подходящо място за него. — Ти сигурно си Грейс. — Протяга ръка и стиска енергично пръстите ми.

— Това е Пол — представя го Пийт. — Пол работи на строежа.

— Точно така — потвърждава Пол и отпуска едрата си лапа на рамото на жената до него. — Това е Линда. Съпругата ми.

Линда вдига поглед, розовите ѝ устни са извити в любезна усмивка. Тя скача, за да ни поздрави. Облечена е в къса рокля с флорални мотиви, русата ѝ коса е прибрана на опашка.

— Здравсти, здравсти! — чурулика тя.

Пийт се навежда, за да я целуне. Тя, на свой ред, го целува и по двете бузи.

— Много ми е приятно да се запознаем, Линда. Това е Грейс, съпругата ми; все още не се е запознала с много от жените тук, затова се радвам, че успяхме да се съберем.

Трепвам при тези думи и се чувствам като обект на благотворителност.

— Много ми е приятно да се запозная и с двамата — мънкам аз. Разтягам устни в подобие на усмивка, с надеждата да изглежда искрена.

— Какво удоволствие да се запознаем с нов човек. — Линда грейва срещу мен, след това добавя недоволно: — Тук сме като в малко провинциално градче.

Посягам към малко кубче охладено, домашно приготвено масло от сребърна купичка пред мен. Едрата сол, поръсена върху маслото, се топи и се превръща в капчици солена роса. Маслото омеква върху пухкавата плът на хляба и се размазва с лекота.

Пийт и Пол започват да обсъждат разрешителни и чуждестранната работна ръка. Почти са допрели глави, освен когато Пийт се сеца за нещо смешно и Пол се обляга назад, избухва в смях и удря едрата си длан в бедрото.

Дъвча бавно топлия сладък хляб.

— Значи... — Линда се навежда към мен, — не работиш.

— Не — отвърщам. — Все още не. Докато бяхме в Лондон, работех, после Пийт получи предложението за работа и преценихме, че е твърде добро, за да го изпусне.

— Знам, така е. Когато предложиха на Пол и той ми каза за петте процента данък върху доходите, веднага настоях. Скъпи, на всяка цена

приеми! Така се облагодетелства цялото ти семейство. — Тя пърха с мигли, които ми се струват невъзможно гъсти. Интересно дали си е залепила изкуствени върху истинските. Усещам, че я зяпам прекалено дълго.

Разговорът прекъсва, когато сервитьорът ни идва, за да вземе поръчката за напитки. Той е с лъскава черна коса и гладка кожа, с мек, мил глас.

— Какво да ви донеса, дами?

— Бира за момчетата, шампанско за Линда, чаша горещо кафе за мен. — И да е силно, ако обичате — добавям аз.

Когато се отдалечава, Линда снишава глас и ме гали по коляното.

— Те просто не разбират, нали?

— Моля?

— Говоря за кафето. Тук просто не умеят да правят хубаво кафе. С чая е лесно, кипваш вода, пускаш вътре пликчето, но кафето... Направо се побърквам, че се налага да живея без сутрешното си удоволствие. Това е то Китай. — Тя клати глава и примигва със светлосините си очи. — Не е лесно да живееш тук, особено когато си „тай-тай“^[2] като нас. Направо ще загина от скука. — Тя отмята назад кичур, измъкнал се от опашката, и се ухилва. Кимам и тя продължава да дрънка, без дори да забележи, че не казвам почти нищо. Разсейвам се, докато поглеждам над рамото ѝ към шведската маса и усещам как ароматът се носи към мен. Хващам отделни фрази от онова, което говори.

— Не понасям зле изгладените ризи. Това е най-малкото, което се очаква от теб, нали?

— И балет, и урок по плуване в един и същи следобед! Ти представяш ли си? На това му се казва необмислена работа.

— Можеш да си купиш чанта от едно-единствено място. Не се тревожи, миличка, ще ти го покажа.

— Затова ѝ казах: *Просто я остави намира.*

Иска ми се да умеех да се сприятелявам или поне да разбирам другите жени. Понякога ми се струва, че говорят на чужд език. Не следя приказките на Линда, а когато все пак се заслушвам, се отегчавам толкова много, че започвам да си мисля за рецепти и как ще отглеждам розмарин на перваза на прозореца. Устните ѝ са в

съвършено розов цвят, моливът се слива безупречно с червилото. Бъркам в чантата си за гланца.

— Здравсти. — Оставам изненадана от гласа на Леон. Той се навежда, за да целуне Линда, която го поглежда с доволна усмивка, докато той докосва бузите ѝ с устни.

— Как си? — питам аз и се изправям.

Пийт ни поглежда от другата страна на масата, но след това бързо се извърща към Пол, който обяснява разпалено нещо и размахва едрите си ръце, докато обяснява нова технология за изливане на бетон.

— Добре съм — отвърща той. — Радвам се, че днес ресторантът е пълен и всички изглеждат са доволни. Какво облекчение.

— Сигурно. Ресторантът заслужава да бъде пълен, храната е божествена.

Той кима с благодарност, след това бързо обхожда залата с поглед. Щом сервитьорките или останалите готвачи забелязват, че гледа към тях, бързат да се усмихнат.

— Чух, че вече не сервираш десерти.

Лицето му помръква едва забележимо, но той успява бързо да прикрие разочарованието си.

— За съжаление е точно така. Освен бонбоните и кетъринга, нищо повече. Казаха ми, че... било финансово неизгодно. — Свива примирено рамене. — Жалко. Сладкарите ми са изключителни.

— Жалко, наистина — съгласявам се аз. — Десертите ти бяха великолепни. Най-вече *макароните*. Чувала съм, че се правят трудно.

— А, да, *макароните* — кима той. — Още не съм се отказал. Един ден Макао ще бъде готов за моите *макарони*. Може би не точно за късната закуска, но...

Линда барабани с пръсти по рамото ми.

— Грейси, скъпа, *умирам* от глад. Нямам търпение да опитам вкусотиите на шведската маса. — Тя отпива глътка шампанско и се промъква покрай нас с превзета усмивка, отправена по-скоро към Леон, не към мен.

— Трябва да се връщам в кухнята — обяснява Леон. — Приятен обяд. На всяка цена да ми кажеш дали ти е харесало. — Той отстъпва любезно, след това се обръща. — Ако искаш да се научиш как се правят *макарони*, с удоволствие ще споделя рецептата си с ценител на

хубавата храна. Когато се научиш, ще разбереш, че съвсем не са толкова трудни за приготвяне.

— Благодаря — усмихвам се аз.

Отправлям се към шведската маса и виждам Линда, Пийт и Пол, скупчени пред шунката. Дебело нарязаната плът блести от медената глазура, отгоре е шпикувана със скилидки чесън, които приличат на равномерно разпределени лунички. Бутът е толкова голям, че ще изхрани едно семейство в продължение на седмица. Линда се смее на нещо, което Пийт е казал. Пол протяга ръка и го шляпва добронамерено по гърба. Както са застанали, ми приличат на стари приятели, може би дори на роднини. Пол, до него е Линда, а накрая Пийт. Къса редичка. За момент оставам на място, стиснала чинията в ръка. Нашият сервитьор застава до мен с поднос, отрупан с мръсни чинии, вилици и ножове. И двамата ги наблюдаваме като селяни, които наглеждат кравите, два различни вида, разделени от ограда.

— Днес шунката е много хубава — прошепва той.

По-късно същата вечер, докато съм в тоалетната, отвън долита гръм. Чува се гърленото боботене на експлозия. Не помня някога, преди да съм пишкала по-бързо. Ставам, бърша се, дръпвам нагоре дънките и тичам към хола.

— Ти чу ли?

Пийт лежи неподвижно на канапето. Вдига сънено глава.

Дръпвам ципа на дънките и хуквам към прозореца. В далечината се вижда пушек и светлина. Присвивам очи, за да видя по-добре. Притискам длани към стъклото.

— Какво става? В безопасност ли сме?

Пийт идва при мен и се прозява. Отпуска ръка на рамото ми и го стиска.

— Според мен, сме в безопасност.

Тъй като се страхувам от бомби или земетресение, аз се дръпвам от него и от стъклото, а той избухва в смях и пристъпва към мен.

— Това е заря.

— Какво?

— Заря в чест на китайската Нова година.

Докато обяснява, букети зелени звезди лумват в небето и заблестяват по пътя си към земята. Няколко секунди по-късно звукът долита при нас, чува се гръм, ръмжене, също като на вбесен дракон. Пийт ме гали по гърба.

— Добре ли си?

— Да, просто не се сетих... Нова година...

— Да. Годината на Плъха. — Той влиза в кухнята, докато ми обяснява и се опитва да надвика шума. — Мисля, че празненствата продължават цяла седмица. Можеш да отидеш и сама да пуснеш ракета за заря, до водата. Ракетите са огромни. Дори малките деца ги пускат...

Връща се със студена бира в ръка, капчиците вода се стичат по стъклото. Вдига я към устните си и отпива. Забелязвам небръснатата му брадичка, потъмняла на фона на бледата трапчинка на врата. Той ме поглежда отново, тази вечер очите му са зелени, изпръскани със златни точки. Сещам се, че не сме правили секс, откакто доктор Лий се обади.

— Да отидем да видим какво става... ако искаш — свива рамене той.

Червена ракета избухва и се разпилява на остри иглички. Когато се обръщам към Пийт, забелязвам отражението ѝ по бузите и челото му.

— Ехо? Искаш ли да отидем? Грейси? — Той изглежда е отчаян. Става ми безкрайно неприятно, че не ме изчаква да помисля за минутка и тогава да отговоря. Напоследък е станал ужасно нетърпелив. Когато се оженихме, той накланяше глава на една страна и ме наблюдаваше, докато вземех решение, а очите му се плъзгаха по косата, очите и устните ми. Никога не настояваше и не ме прищпорваше. Търпението, което навремето проявяваше към мен, бе истински дар.

— Добре, хайде.

Районът на зарята е отделен от улицата с високо издигнати платна брезент, които скриват гледката. Ракетите са от страната на пътя, близо до водата, с изглед към полуостров Макао. Сигурно и от другата страна има нещо, защото от време на време се издигат ракети пред заострената игла на Макао Тауър. На входа има предупредителна

табела: „Моля, внимавайте, когато влизате в района. Децата да не остават без придружител. Домашни любимци не се допускат. Моля, въздържайте се от пушене.“ Какво пушене, след като въздухът е наситен с мирис на барут и изпарения. Пийт разтрива разсеяно гърба ми и наблюдава какофонията, която цари около нас. По лицата както на възрастните, така и на децата се забелязва същото изражение — ококорени очи, широко отворени уста, чува се смях. Радостта и удоволствието са навсякъде. Няколко филипински домашни помощници и бавачки са седнали, подрусват бебета и закриват малките им ушички с ръце. Те май са единствените мрачни хора. Изглеждат напълно изтощени. Едната забелязва погледа ми и ми отправя любезна усмивка. Кимам в отговор.

— Видя ли? — провиква се Пийт.

Над нас пропуква порой от златна светлина и се разпилява на фона на нощното небе. Пийт ахва, подвиква, хората наоколо се обръщат към него, вдигат палци и се смеят.

— Страхотно — въздиша той и неочаквано заприличва на момче. — Чакай тук, отивам да видя откъде се купуват ракетите.

Преди да успея да отговоря, той изчезва в мъглата. Облягам се на металното скеле, което поддържа брезента, и кръстосвам ръце пред гърдите. Пред мен се стрелкат деца, посягат към ръцете на родителите си. Забелязвам млада жена, облежната също като мен. Нацупена е като тийнейджър, но гримът ѝ е тежък, тъмен. Облечена е в тъмнопурпурен суитчър с висока яка, обсипан със златни звезди. Усеща, че я наблюдавам, и ме зяпва гневно, а аз трепвам смутено. Струва ми се позната.

— Цяла група работници са дошли — заявява задъхано Пийт, когато се връща. — Пол и Линда са ето там — сочи той и кашля.

— Пушекът е много гъст...

— Ела. — Той промушва пръст през гайка на дънките ми и ме притегля. Гласът му е ласкав, също както по времето, когато започнахме да излизаме, косата е паднала над очите му.

Жената, облежната наблизко, отвърща поглед и вирва брадичка към небето. Ръцете ѝ шават в джобовете на суитчъра и се плъзгат към корема.

— Добре.

Пийт тръгва с едра крачка пред мен, за да стигнем по-бързо. Линда и Пол изглежда са дошли преди доста време. По русата коса на Линда са полепнали сажди и изглежда, е пийнала доста от онова, което си носи в скъпата сребърна фласка. Облечена е в лятна рокля, обувките ѝ са с високи токчета, омърляни. Пийт носи голям хартиен плик, от който стърчи опашката на ракета. Ухилен е до уши. Линда ми намига, сякаш съм член на бандата, след това се обръща към Пийт и отпуска фината си ръка на рамото му, докато той вади ракетата от плика. Киска се като ученичка, избягала от час.

Отстъпвам крачка настрани от групата и ги наблюдавам. Скоро тълпата ме отделя от тях, в блъсканицата оставам далече, сякаш съм подета от приливна вълна, която ме отнася от брега. Виковете на Линда започват да заглъхват; тя е застанала с лице към полуострова и наблюдава огнените звезди. Пол е сложил ръце на кръста си, широко разтворил крака. Поклаща се на пети, повдига се, за да вижда по-добре небето. Пийт грее, докато пали фитила на ракетата. Косата му се е накъдрила на масури над челото. Прилича на момче. Тъкмо в това момче се влюбих.

Гърбът ми е опрян в брезента. Шумовете вече не са толкова ясни; пукотът, гърмежите и свистенето могат да идват от всяка ракета, смехът долита от незнайно коя група хора. Звуците се смесват, заглъхват, сякаш съм се топнала под водата. Незнайно как, мислите ми се избистрят. Имам чувството, че съм станала невидима, докато стоя сама сред морето от хора, които се смеят и подвикват сред дима и пукота.

— И сега какво?

Въпросът, който Пийт ми е задавал други вечери, се появява изневиделица. *Да, наистина, сега какво?*

Нощното небе над мен избледнява и трепти от дима, за момент настъпва тишина, не се чува съсък и пукот. Временно затишие. Части от ракети и обгорели клечки кибрит се търкалят по земята. Тълпата се движи и въздиша като гигантско животно, надига се, устремява се към мен също като вода, плиснала около камък, загнездил се дълбоко в речно корито, от което долита името ми. Чувам го по-силно, също като песен, някой ме вика отново и отново.

— Грейси! Грейси! Грейс!

Станало е студено. Затоплям ръце, като ги трия енергично. Над мен се издига последна самотна ракета и избухва в сивото небе. Блести в ослепително сапфиреносиньо. Хората от тълпата вдигат очи, отворили беззвучно уста. Нещо дълбоко в мен се разкъсва. Сълзите ми потичат. Сякаш настъпва освобождение. Случва се за по-малко от секунда и в този момент разбирам, че съм взела решение. Толкова е смело, че сигурно е глупаво. Това е по-типично за мама, отколкото за мен. В мен се надига частица от безсрамието и куража на мама, които винаги ни докарваха неприятности.

Отпускам ръце отстрани, вече са топли, когато Пийт разблъсква тълпата, за да дойде при мен. Едрите му ръце са омазани в сажди, ризата също. Непрекъснато се извъръща към небето разсеяно, проверява дали някоя ракета няма да избухне.

— Ето те и теб — шепти той. — Чудех се къде си отишла.

[1] Герой на Роалд Дал от книгата „Чарли и шоколадовата фабрика“. — Бел.ред. ↑

[2] Китайски разговорен термин за богати омъжени жени, които не работят. — Бел.прев. ↑

UN BON DÉBUT — ДОБРО НАЧАЛО КОКОС С МАСЛЕН КРЕМ И ПАСИФЛОРА

Вече съм запаметила номера, трябва само да натисна копчето.

— Ало... обаждам се за магазина.

Мъжът, който отговаря, не знае английски. Крещи, но не на мен, може би на дете, което хлипа така сърцераздирателно, че го чувам и аз. Езикът прилича на португалски. Най-сетне насочва вниманието си отново към мен.

— А?

— Питам за магазина. В неподходящ момент ли звъня?

Чувам глас на жена. Мъжът цъка с език и ми казва нещо заговорнически. Как само ми се иска да разбирах. След това и двамата мълчим и слушаме жената. Тя казва нещо тихо, нежно. Следва ново мълчание. Майчина ласка. Двамата с мъжа продължаваме да мълчим още известно време.

— Английски, а? — казва той с известно недоверие.

— Да. Англичанка съм. Говоря английски — заеквам аз.

— Добре — отвърща. — Дойде утре в магазин? Аз доведох приятел. Той говори английски.

— Добре, разбира се.

— Два час, няма проблем, а?

— Добре. Няма проблем. Аз се казвам Грейс.

— Добре, Грейс.

Той затваря.

Пийт пуска чантата и сакото си на стола до масата в трапезарията и клати глава, стиснал устни в тънка линия. Пали лампата и аз едва сега осъзнавам, че седя в тъмното. Отпивам глътка вино.

— Зле ли мина денят ти?

— Беше истински кошмар — въздиша той.

Всяка вечер от началото на седмицата се прибира ядосан, отправя се първо към компютъра, за да провери залаганията си и да се отнесе в своя си свят. Изритва кожените обувки, с които ходи на работа, и те изтрополяват върху дюшемето. Дръпва вратовръзката, така че възелът провисва до третото копче. Личи му, че е смазан. Приближава и сяда до мен, след това поглежда през прозореца. Свежда очи към ръката, с която съм се подпряла, сякаш иска да я стисне в своята, да я поднесе към устните си и да я целуне. Вместо това извива глава и поглежда нощното небе.

— В работата всичко наред ли е?

— Дори не си струва да говоря. Цари пълна каша. — Свива рамене.

Представям си онова, което не ми казва. При отварянето на казино се трупат хиляди проблеми, изникват спънки. Изпускат се срокове, безсъвестни работници повличат надолу целия екип, инвеститори и борд имат нереалистични очаквания. Пийт е минал по този път преди, въпреки това раменете му увисват разочаровано, сякаш се е надявал на нещо различно. Потрива лице с надеждата ръката му да отмие отминалия ден.

— Искаш ли вино? — предлагам аз.

— Да, благодаря, чудесно.

Доливам чашата си, но вече усещам ефекта на алкохола, краката ми са омекнали, тежат, а главата ми е олекнала. На това му се казва да си пийнеш, за да ти дойде смелост.

Той сяда на перваза и се обляга на отсрещната стена. Наблюдаваме как хората пресичат — напред-назад — по пешеходната пътека. Гледката е винаги толкова динамична, хората не спират да се движат, всеки е тръгнал нанякъде. Този град не заспива дори за секунда. Има дни, когато се чувствам така, сякаш съм последният човек на света в този апартамент и не върша нищо. Не, по-скоро се чувствам като тъжна принцеса високо в кулата си.

Тази вечер има много деца с родителите си, бавачките и баби и дядовци. Вече свикнах да виждам мъничета около полунощ, че дори и по-късно. Представям си възмутения глас на мама, докато шепне на ухото ми, когато някое дете излиза от ресторанта, а родителите му го стискат за двете ръце.

— Господи — би казала тя. — На това детенце отдавна му е минало времето за лягане!

Тя често забравяше, че на мен непрекъснато ми се случваше да съм будна по същото време, докато тя печеше сладкиши, правеше вулкани от брашно, подреждаше „Лего“, рисуваше китове.

— Май е фестивалът на фенерите или нещо подобно. С него бележат края на китайската Нова година — обяснява Пийт, сякаш е прочел мислите ми.

— Значи най-сетне навлязохме в Годищата на плъха... — отбелязвам аз.

Той кима и отпуска глава на стъклото.

Замислям се за зарята миналата седмица и гърмежите, които прорязваха мислите ми като светкавици. — Затова ли навън има толкова много деца?

— Май да. — Той прокарва пръст по ръба на чашата вино.

Сигурно е прав, тъй като някои от децата разнасят светещи надуваеми играчки с батерии. Под нас подскочат брат и сестра. Той има синя играчка във формата на чук, който е стиснал за дръжката, а тя стиска котешка глава, завързана за тънка пластмасова дръжка. Размахва главата над рамото си, сякаш се кани да хвърли въдица. След като замахва няколко пъти, тя удря главата на брат си и той се обръща към нея. Както трябва да се очаква, синият чук се забива в челото ѝ. Тя изпищява сърцераздирателно. Дори ние я чуваме, а лицето ѝ почервява от гняв и обида.

— Я! — сумти Пийт. — Видя ли?

— Май младши си навлече неприятности.

Той извива вежди в знак на съгласие. Забелязвам ефекта на виното по лицето му, когато се обляга тежко на прозореца. Започва да се отпуска. Има нещо в този момент, сякаш времето застива, докато двамата седим и наблюдаваме света под нас. Сякаш сме в приказна страна, попаднали сме в някой филм и наблюдаваме отстрани, също като кукли на конци.

— Пийт, хрумна ми нещо — започвам бавно аз.

— Ммм? — Той продължава да гледа през прозореца.

— Искам да отворя кафене.

— Така ли? — мърмори той.

— Мислех да използвам... онези пари. Той се обръща и ме поглежда.

Говоря така завоалирано, за да не се налага да изричам някои неща на глас. Става въпрос за парите, които бяхме отделили за инвитро. Само че за целта ти трябва здрави яйцеклетки, а ние и двамата вече знаем, че тази работа няма да я бъде.

Той ме поглежда внимателно и аз се питам какво вижда.

— Искам да продавам сандвичи, кафе... *макарони*...

— Да, ясно. *Макарони*. — Гласът му става по-остър, думите звучат така, сякаш са изтръгнати насила.

— Може и да ти се стори откачено...

— И още как — прекъсва ме бързо той.

— Пийт, ти няма да имаш абсолютно нищо общо с тази работа.

— Гласът ми се превръща почти в шепот, а аз се надявам да го умиротворя. — Заведението ще си бъде мое. Аз ще се занимавам с него, аз ще се грижа за всичко.

Той отпива глътка вино, но все още не ме поглежда. Знам, че слуша внимателно, въпреки че гледа през прозореца и отказва да срещне погледа ми. Вирнал е брадичка и се налага да гледа надолу с полузатворени очи.

— Пийт — започвам умолително аз и посягам към ръката му. — Аз трябва да...

Той се извързва леко към мен.

— Отговорността е огромна — заявява остро той. Свежда очи към чашата в ръцете си.

— Знам, че става въпрос за много пари. Само че говорим за бизнес. Ще бъде инвестиция. Аз ще започна да изкарвам пари. — Чувам нервното потрепване на гласа си, затова млъквам и преглъщам. — По-добре да използваме парите за нещо полезно, нали така?

Той извива вежди.

— Струва ми се, че вече си решила.

Знам, че иска да поговорим за края на мечтата ни да имаме свое дете. Само че аз не мога.

— Ами... — Умът ми се извисява над аргументите и ми се струва, че гледам на всичко някъде отвисоко. Опитвам се да събера сили, да говоря убедително.

— Знам, че можем да използваме парите за други неща. Само че това... искам да ги използвам за тази цел.

Известно време седим мълчаливо, сякаш се отдръпваме един от друг, докато се опитваме да преценим кой какво мисли. Неочаквано разстоянието между нас ми се струва огромно.

— Не е много разумно, Грейс — заявява твърдо той. Не че има основание.

— Може и така да е — отвърщам. — Само че имам нужда от нещо. Имам нужда от нещо свое. — Умът ми отново е завладян от спокойствие, непоклатимо самообладание. — Може и да не е разумно, а може и да е. Знам само, че трябва да опитам.

Той се подсмивва по особен начин.

— Че ти едва намираш сили да станеш от леглото. Сега обаче искаш да управляваш бизнес.

Наблюдавам го, неспособна да повярвам. Преместих се чак в Китай заради неговата кариера. Имам предостатъчно вяра в него, в уменията и в способностите му.

— Защо изобщо ме питаш? — продължава той. — Вече ми е ясно, че си решила.

Вирвам брадичка.

— Всъщност не е така.

— Кое?

— Не те питам — отвърщам аз и погледите ни се срещат. Гласът ми е съвсем тих, но в него личи сила, която избликва от гърлото и изненадва дори мен.

Пийт се ококорва.

— Добре тогава. Значи всичко е решено. — Става. Вбесен е и изпива на един дъх останалото в чашата вино. Поглежда ме, преди да отиде в кухнята. — Значи няма да ти се пречкам. Оставям те сама да се оправяш.

Чувам го, че оставя чашата в мивката и столчето издрънчава шумно в метала. Прилошава ми от тази разправия. Пийт открай време се занимава с парите ни и има последната дума във всяко решение и досега това никак не ме е притеснявало. Досега. Сега обаче трябва да е различно. Зад разбунтувания си стомах долавям твърдост, спокойствие, защото знам, че никак не ми пука дали бизнесът ще потръгне, или не. Просто трябва да опитам.

Пийт минава през хола, без да ме погледне, и влиза в кабинета. Чувам го как се отпуска на стола си и по пиукането и просвирването разбирам, че е пуснал компютъра. Чувам музиката на страницата на спортните залагания. Столът проскърцва по дюшемето, когато той го придърпва, за да е по-близо до екрана. Поемам дълбоко дъх и посягам отново към приятното, непоклатимо спокойствие. Обръщам се към тъмния прозорец и наблюдавам неспирния поток от клиенти, които влизат и излизат от магазините, бляскавите копринени фенери, които се полюшват от уличните лампи. Някъде там навън, в нощта, се намира теренът, който ще бъде превърнат в парк. Едва успявам да различа очертанията на самотно дърво, което наподобява въпросителен знак.

Мила моя мамо,

Насадили са едно дърво. Сигурно това е изпитание. Започват с едно дърво, за да видят как ще вирее там. Може би просто не са оптимисти. Може би са решили, че земята няма да даде жизнените си сокове за подобно нещо. Може би тъкмо на това се надяват. Харесва ми обаче, че са го насадили по средата на парцела. Не е в единия край, където щеше да залинее близо до оградата, изтощено от самота. Не е забутано в някой ъгъл. Боднали са го точно в средата, сякаш за да кажат: „Ето, готово. Пробвай да оцелееш тук“. Струва ми се, че предпочитат да не оцелее. Май им се иска експериментът с едното дърво да се скапе, за да съобщят на правителството и доволно да залоят парцела с бетон и да го превърнат в паркинг.

Ето че мина цяла седмица, а дървото е все още там. Тази сутрин му помахам. Признавам, че то ми се усмихна. Беше си истинска доволна усмивка. Лицето ми едва не се разцепи на две от шока. През деня сенките, които облаците хвърлят, пълзят над празния парцел и обгръщат дървото. Земята неочаквано става триизмерна. Представям си как сенките запретват поли като стари дами, докато заобикалят неудобното дърво. Чувам ги как ругаят и се жалват, докато свиват ръждясалите си колене и тежки фусты. Много ми е

приятно, че дървото бърка в очите на всички — и на онези, които са го засадили, и на сенките, които трябва да го заобиколят. Понякога ми се струва, че съм по-влюбена в дървото, отколкото в собствения си съпруг. То ми вдъхва смелост. И решителност.

Твоя любяща дъщеря Грейс

Кухнята на сладкарите е по-хладна, отколкото си представях, но пък ухае великолепно на сладко и хрупкаво — като резен ябълка. Стените са облицовани в бели плочки и почти всичко е направено от неръждаема стомана. Има доста китайски готвачи в кухнята, заети с работата. Не бързат особено, внимателно изпълняват задълженията си. Един бавно отделя пралини от гнездата им, след това ги топва в разтопен шоколад, който прилича на кадифена супа, и устата ми се пълни със слюнка. Пуска всяка топчица с голяма вилица и бавно я завърта. Когато изплува отново, бонбонът е с блясъка на топъл шоколад. Той го завърта отново, а вилицата го поема като люлка върху мраморния плот, докато се охлади. Виллицата не е оставила следа върху завършения продукт — той представлява съвършена топчица. Това е истинско изкуство. Имам чувството, че съм хипнотизирана.

— Грейс!

Обръщам се и виждам Леон, който бърше ръце в престилката. Отправя ми широка белозъба усмивка.

— Много се радвам, че дойде. Добре дошла в кухнята ни. — Няколко капчици пот са избили над горната му устна и той пухти драматично. — Извинявай, бях в пекарната; там е ужасно топло. Малко съм... как се казва? Писна ми от готвене — смее се той.

— Няма проблем. Благодаря ти, че ме покани. — Свеждам за секунда поглед към пода, за да не се зазяпам в устните му, порозовели от топлината. Забелязвам, че обувките ми са прашни от захар или брашно, може би и от двете.

— Не, не, не. Удоволствието е изцяло мое. Много ми е приятно, че някой се интересува. Може пък да се окаже, че Макао все пак е готов за *макарони*.

— Аз ги обожавам. Дано и останалата част от Макао ги обикне. Непрекъснато похапвах, докато бях в Париж. С мама.

— Сигурен съм, че кафенето ти ще има огромен успех.

Да знаеш, че най-важната съставка в този бизнес е страстта. — Той вдига очи към моите, задържа ги за кратко, след това мести поглед. Думите *кафенето ти* и този кратък поглед сякаш ме наелектризират. След това си спомням за документите и бюрокрацията, с които се опитвам да се преборя, за щастие с помощта на предишния собственик на помещението, който говори португалски. Английският не е официален език в Макао, аз нямам връзки, за да задвижа нещата, затова през повечето време се чувствам като резервна част. Не очаквам кой знае какъв успех; просто се надявам да отворя кафенето. Трябва да докажа на Пийт, че поне това съм в състояние да направя.

Леон започва да снове из кухнята си. Отнася се мило с персонала, но знае какво иска, дава им напътствия и цел, която да преследват. Поема две купички от един от готвачите: едната е пълна с нещо, което прилича на брашно, а другата с белтъци.

— Готово, да започваме.

Пристъпвам, за да го наблюдавам от по-добър ъгъл от другата страна на мраморния плот.

— Това са смлени бадеми, захар и както вие казвате, „пудра захар“. А, да, и крем тартар, малко сода, за да бухнат — сочи той купичката. — В другата купичка, разбира се, са белтъците. Сега трябва да ги смесим.

Леон обяснява, че подготвянето на съставките за *макароните* е много важно, и посочва с ръце, че сместа може да е твърде равна и течна или твърде едра, ако не се смеси както трябва. Пренася и двете купички до лъскавия бял миксер и добавя бавно сухите съставки към мокрите.

Надничам в купата. Печенето на сладкиши винаги ме изпълва с надежда и очакване; Леон веднага го усеща.

— Харесва ти, *пон*? — смее се той.

— Много. — Забелязвам, че съм застанала с притиснати длани, вдигнати към брадичката. Притеснено ги скривам зад гърба си и се старая да си останат там, сплитам пръсти.

— Добре, поне изглежда добре. — Леон изключва миксера. — Трябва да прилича на бита сметана. Гъста, но не прекалено. Сместа

трябва... ох... — Опитва се да обясни, не успява, затова ми показва. Топва пръст в купата и натиска лекичко. Когато вдига пръст, сместа е полепнала и стърчи.

— Сместа трябва да е като малки връхчета — довършвам аз вместо него.

— Да, точно така. Щом е в този вид, тогава е напълно готова. Днес ще направим *макарони* с пасифлора, затова трябва да добавим малко цвят, преди да ги подредим в тавите.

Той посяга към бутилка, пълна с яркожълта течност. Изцежда няколко капки в купата и докато смесва внимателно, снежнобялата смес става неоново ярка.

Забелязва как се мръщя.

— Няма страшно, при печенето леко покафеняват. От бадемите е, ще видиш.

— Добре.

На плота един от готвачите е приготвил найлоново пликче и тава, покрита със силиконов лист. Леон пресипва с лъжица сместа в плика, след това започва да оформя малки кръгчета от отворения край върху листа.

— Това *capetits macarons*^[1]. Ако предпочиташ, можеш да ги направиш по-големи. Те са чудесен размер за нашите партита; така гостите само ще ги вкусят. Понякога, когато подготвяме кетъринг, искат *макарони*... но не се случва толкова често, колкото ми се иска. — Той започва да запълва тавата със слънчеви редички, като листчета на маргарити.

— Благодаря ти, че ми показа — подхвърлям аз. — Много си мил. — Привела съм се над ръба на хладния плот.

Той спира, свива рамене и се усмихва.

— За мен е огромно удоволствие. Радвам се, че отваряш кафене. Ще ти призная, че много ми допада начинът, по който хората се отнасят към *макароните*, тортите и разни подобни. Имам предвид сладкишите. Личи по израженията им. Лицата им се променят. Сладкишите даряват хората с щастие.

Замислям се за тортата, която мама направи за осмия ми рожден ден. Представляваше часовникова кула, нещо като Биг Бен, легнала върху покрита с фолио дъска за рязане. Беше обилно покрита с маслена глазура със сметанов цвят, гъста и мека като облак.

Разноцветни шоколадови дражета и желирани мечета оформяха циферблата, а числата на часовника бяха от захарни пръчки. Отстрани имаше малка мишчица с дебеличко марципаново тяло и опашка от захарна пръчка. Мама изпя детската песен „Хикъри Дикъри Док“, лепна звучна целувка под брадичката ми и ме гъделичка, докато не запицях.

— Разбирам какво имаш предвид.

Леон стоварва с трясък тавата върху мраморния плот. Жълтите копчета се разливат малко, но остават отделени едно от друго.

— Хайде, отиваме при фурните.

Фурните се намират в съседното помещение, подредени са като рафтове, поне десет, може би дванайсет, една над друга в две високи колони.

— Пекат се около осем минути. Фурната е предварително загрята на 180 градуса. Трябва да е свършено суха отвътре. Да няма абсолютно никаква пара.

Заставаме един до друг, докато наблюдаваме как топлината се покачва. Тя е суха, приятна и мълчанието между нас надвисва приятно, докато наблюдаваме как *макароните* постепенно се надигат. Персоналът около нас си има предостатъчно работа: прекарват тесто през машина, бърбят, бъркат, смесват и разбиват. Острото, насечено звучене на кантонския, който от време на време прекъсва мислите ми, заглъхва, докато наблюдавам тавата. Усещам дъха на Леон. Двамата сме свързани от едно истинско чудо: захар, белтъци и бадемово брашно се спояват.

Горните части на *макароните* се заоблят, стават лъскави също като копчета или капачки на бутилки. Леон обяснява, че трябва да опечем и долната страна за няколко минути и да ги оставим да отлежат ден или два. Когато са готови, той вади тавата от фурната. Връщаме се в главната кухня и той ми показва изкуството на ганаша — мекия, кадифен пълнеж на *макароните*. Няма да прави ганаш за черупките, които току-що опекохме, защото са още горещи, затова просто ме превежда през процеса на подготовка, жестикулира, докато обяснява какво добавя и как го смесва, което е важно. Вдига поглед към тавана, когато търси подходящите думи. Много е загрижен да разбере правилно всичко. Сякаш е негово задължение като приятел, като главен готвач, като французин. Накрая моли един от готвачите да му помогне

в друго помещение. Изчаквам няколко минути и наблюдавам как друг бели круши.

Леон се връща със стъклена чиния, в която са подредени *макарони* с цветовете на дъгата. Поставя я пред мен.

— *Voilà*^[2]. *Макарони*. Приготвих ги вчера за едно парти довечера и са страхотни.

Прав е, разбира се; съвършени са. Първата сладка, която вкусвам, е с натурален шоколад, който в средата е по-твърд, отколкото очаквах, но се топи върху езика ми за няколко секунди. Втората е с малини, ганашът е съхранил твърдостта и наситения вкус на плода. Бадемовата паста е по-натрапчива в този, запазил се е вкусът на ядките; в комбинация с малината има вкус на есен. Последната сладка е с пасифлора. Знам, че печената част е без аромат, но вкусът е такъв, сякаш цялата сладка — и черупката, и ганашът, и ароматът — излъчва вкуса и аромата на кората на пасифлората още преди да я лапнеш. След това усещаш свежия, леко кисел вкус и наситената сладост. Ароматът на *макароните* с пасифлора е като букет лилии, натрапчив, екзотичен. За секунда затварям очи и се наслаждавам.

— Какво мислиш? — Той е толкова близо, че забелязвам колко много отива цветът на очите му на сините букви, бродирани върху бялата готварска туника.

— Прекрасни са. Великолепни. — Усмиввам му се и се чувствам опиянена от вкуса на божествените *макарони*. Той се усмивва широко и поглежда празната чиния. Преглъщам с усилие и усещам как сърцето ми прескача.

— Чудесно, на това се надявах — продължава да се усмивва той.

Моя най-мила мамо,

Ще се окаже, че съм безнравствена лека жена.

Знам, че това ще те накара да се смееш до сълзи, но може да се окаже, че е самата истина. Не спирам да мисля за един женен мъж. А и аз самата съм омъжена. И двамата си имаме законни половинки, което означава, че мислите ми са нечестиви, нали така?

Мамо, той има акцент, който те кара да мислиш за сладък, опушен карамел, който се топи в устата ти.

Чувствам се толкова нелепо дори когато мисля за него. Леон. Леон. Леон. Звученето на името му носи неподозирана лекота, на която няма да се наситя. Не знам как да ти обясня, но той прилича на Париж.

Мамо, помниш ли рецепциониста в хотела? Говоря за онова противно хотелче, което вонеше на мокро куче и стар килим. Онази вечер похапвахме сандвичи в стаята и гледахме френска телевизия, докато ти ме галеше по косата. Хотелът беше ужасен, мамо; не мога да повярвам, че бяхме отседнали там, въпреки че от него имахме някакво подобие на изглед към Айфеловата кула. Ти винаги си била непоправима романтичка.

Рецепционистът обаче беше първата ми любов. Антоан. Красивият, мил, сладък Антоан. Помниш ли го? Имаше кафяви очи като топло кафе. Може и да не го помниш. Той ни влезе в помещението онази вечер, когато не можахме да си платим цялата сметка. Сигурно съжали двете червенокоси англичанки. Държа се мило с нас, дори задържа ръката ми за секунда, докато ни целуваше за довиждане, и аз имах чувството, че ще припадна или ще се напишкам, или нещо друго, не по-малко ужасно и срамно. Леон и Антоан. Французи. Душите им са изваяни от едно и също късче дъга.

Мамо, омъжена съм за добър човек и трябва да сложа край на тези мисли.

Твоя любяща дъщеря Грейс

P. S. Мамо, той е главен готвач.

[1] Малки макарони (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Ето, готово (фр.). — Бел.прев. ↑

RAIPONCE — RAПУНЦЕЛ БЕРГАМОТ И КАРДАМОН С КРЕМ ГАНАШ ОТ БЯЛ ШОКОЛАД

Грейс Милър притежава кафене. Подписът ми е на документите, сама го сложих, приключи се. Всичко стана много по-бързо, отколкото очаквах, и сега ме притиска онази необикновена остра болка, както когато ти извадят зъб или ти дръпнат лепенката прекалено бързо. Да не би да е шок? Сама го исках, нали? Има дни, когато ми е трудно да си спомня. Ето че се сдобих с кафене. Дали не трябва да кажа, че всъщност се сдобих с едно огромно прашно помещение, което навремето е било португалски ресторант и по някакъв начин трябва да се превърне в кафене през следващите две седмици. Спешно ми трябва чаша вино.

Гъстата мъгла навън е обгърнала прозорците на блока. Тя изпълва гърлото, полепва по кожата също като пот, странна, объркваща. Наблюдавам я как се намества в пространствата между нещата и около тях. Вътре, къщи, часовникът на микровълновата показва 17:38 в наситенозелено, като лайм. Пийт вече свикна с двайсет и четири часовите часовници, след като работи в различни казина от толкова време. Шест без двайсет. Документите за наема са натрупани на дебела купчинка в бял плик, оставен на плота в кухнята. Името ми е напечатано на машина с едри черни букви. Рано ли е още да си пийна? Наливам си чаша шардоне, което Пийт е оставил на плота. Топло е, ситни мехурчета гъделичкат гърлото ми. Обикалям апартамента с чаша в ръка и влизам във всички стаи. Налага се да подреда, но не ми се занимава с нищо. Мускулите ме болят, дори костите ме болят.

Днес работниците дойдоха да избият една стена в кафенето, така че сега от барплота се вижда кухнята. Ушите ми все още кънтят от ударите на пневматичните чукове, докато разбиваха старата мазилка и дърво. Подовете са потънали в мръсотия, работниците подритват грубо отделни греди от дюшемето. До един са без ризи, а когато вечер си

тръгват, кожата им е различен цвят от онзи, с който са дошли. Потта е превърнала ситния пращец, набил се по телата им, в лепкава пепел. В подобни дни ми се иска да говоря китайски. Бригадирът, чийто номер Пол ми даде, след като му звъннах, за да го попитам дали не познава някого, говори перфектен английски, но почти никога го няма. Кантонски щеше да е най-добре, дори мандарин щеше да свърши работа. Чувствам се като инвалид само с английски. Опитах се да накарам работниците да си слагат слушалки на ушите, за да се предпазят от шума, и каски, като през всичкото време жестикулирах с ръце. Те ме гледаха недоумяващо и свиваха рамене. Сигурно, когато не ги гледам, се подсмивват и продължават да смучат провисналите от устата им цигари. Много скоро разбирам, че за всички ни е най-добре да не им се пречкам. Затова сега само гледам и когато се прибера в празния апартамент, ушите ми бучат. Тази вечер Пийт ми изпрати есемес, за да ме предупреди, че ще ходи на вечеря, а после на караоке с колегите си. На това му се казва укрепване на колектива с фалшиво пеене, докато се наливат със зелен чай с уиски. Изпитвам смътно облекчение, че не ме покани да отида с тях.

Настанявам се в кабинета и обръщам стола към прозореца. Стъклото е обсипано с капчици дъжд, виждам и петно, където един от двамата е подпирал чело. Поглеждам към улицата. Главата ми е пълна със строителни планове, тапети, нюанси и цветове на салфетки. Скоро, много скоро се налага да взема решение за машината за еспreso и за стените. Може би ще трябва да се примиря с по-евтина машина за еспreso, въпреки че онази, на която съм се спряла, е сребърна, отгоре има бронзов орел, също като на предния капак на скъп автомобил. Страхотна е, типично италианска, но просто не се вмести във финансовите ми възможности. Прехапвам устни. Интересно, дали Пийт няма да се окаже прав за начинанието ми? Ще пръсна огромна сума пари за нищо. Изглежда, че сервитьорските умения и откриването на кафене са две коренно различни неща. Чувствам се изтощена само като мисля по този въпрос.

Толкова ни мързеше, че дори не разопаковахме кашоните, когато се преместихме. До бюрото забелязвам непипнат кашон, все още запечатан с кафяво тиксо. Разрязвам тиксото и го отварям. Документите вътре са в пълен хаос. Предполагам, че са на Пийт; стари доклади и проекти, боклуците, които неизменно се трупат. Когато

обаче се заравям в тях, пръстите ми попадат на острите ръбчета на снимки. Стари са, все още са със заоблени краища, цветовете преливат към оранжево и кехлибар, фокусът не е кой знае колко добър.

На първата снимка съм аз, застанала пред блока ни в Излингтън. Облечена съм в униформа на сервитьорка, от първата истинска работа, на която постъпих. Изглеждам силно смутена. Веднага си представям, че мама снима и гордо се киска. На следващата съм във Франция като тийнейджърка, нацупена, на един мост, принудена да позирам. Времето е лошо, сивото небе е надвиснало. Поредното щуро пътуване, осъществено в последната минута. Отпускам се на стола и преравям купчината снимки. Аз съм на всичките. Аз пред шоколадова торта със свещички, ококорена мечтателка; седя върху одеяло за пикник и присвивам очи към обектива; аз пред парламента. На тази снимка съм кльоцава и уплашена, в училищната униформа, а след това, години по-късно, се цупя на масата в кухнята с късо подстригана коса. Отпивам дълга глътка шардоне и се отпускам назад на стола. Сякаш усещам как виното потича по вените ми.

На последната снимка двете с мама сме заедно. За пръв път я виждам с такава ужасна прическа, на два етажа, къса отгоре, дълга отдолу. Добре, че косата ѝ е лъскава, прекрасна и изглежда съвършена почти във всяка прическа. На тази снимка се усмихва широко, а аз, едва проходила, се притискам към крака ѝ. Струва ми се, че съм облечена като фея — имам крила, направени от закачалки и кухненско фолио. Не съм особено щастлива, вероятно защото видът ми не е особено момичешки. Затова пък мама изглежда така, сякаш е построила Айфеловата кула.

Мама не се усмихва на всички снимки. Понякога се е загледала някъде в далечината или човек има чувството, че погледът ѝ минава през фотоапарата. Изглежда отнесена, както когато човек е някъде между този свят и друг, непознат. Има снимки, на които гледа право в обектива. Приближавам ги, за да огледам отблизо всяка бръчка по челото ѝ, начина, по който е увиснала устата ѝ, напрежението в раменете. Търся нещо в изражението ѝ, което така и не успявам да открия. Когато погледът ми се замъглява, оставям снимките и се заглеждам през прозореца.

Светлината бързо се топи, придобива морав оттенък. Лампите в отсрещните апартаменти се включват една по една. Точно срещу нас

тъмнокоса жена мие чинии, дългата ѝ плитка е прехвърлена през рамото. Навела е глава над мивката, не я вдига нито за миг, справя се бързо с гърнета и тигани, с купички и щипки. Плитката ѝ виси като змия отпред и се поклаща, пъхва се под мишницата ѝ всеки път, когато тя помръдне. Най-сетне вдига очи към прозореца. Лицето ѝ изглежда дребно, бледо. Протяга ръка между решетките. Представям си я като момиче от вълшебна, приказка, как връзва косата си за решетките и слиза по нея, след като се е промъкнала между сребърните пръчки. Изтръсква дланта си, вероятно пълна с трохи или някакви остатъци, след това отново бръква в мивката.

Оставям празната си чаша на пода и се отпускам назад. Хлътвам на мекия стол и затварям очи.

* * *

Облечена съм в рокля на слонове — хванали са се опашка за хобот и са се отправили нанякъде. Мама ме стиска за ръката, стиска здраво. Влачи ме по улицата, уж вдигам крака, но по-скоро ги тътря по паважа. Поглеждам от дългите ѝ крака към моите къси, в нови черни ботуши с лъскави копчета. Обожавам тези ботуши; напомнят ми за малкото сираче Ани^[1] от филма, когато пее „Животът ни мачка“ и скача на леглото. Това е най-хубавата част от целия филм. Честно казано, ботушите малко ме убиват, но не казвайте на мама, защото ѝ струваха цяло състояние.

Червената чанта на мама е пъхната под мишницата, наклонена като прибрано крило. Тя прочиства гърлото си, следва мълчание, после отново прочиства гърло. Вдигам поглед, за да видя дали ще каже нещо, но тя мълчи; вирнала е брадичка и кръглите ѝ очи не изпускат нищо наоколо. Сега сме на главната улица, минаваме покрай магазин на ъгъла, после покрай пощенска станция, банка и магазин за дрехи втора употреба. Обръщам се, за да огледам манекените, наполовина облечени в палта и шапки, докато сивокоса жена им слага панталони и поли. Кискам се, когато виждам бледите статуи, долните им части голи пред погледите на хората. Те са гладки, няма нищо срамно по тях, а изрисуваните им очи гледат невиждащо. Сивокосата госпожа забелязва как съм се ухилила и ме стрелва неодобрително. Мама ме тегли за

ръката и аз подтичвам след нея. Най-сетне спира. Преглъща, облизва се и първа невидими за мен косми от палтото ми. Ръката ѝ потръпва в моята.

— Къде сме, мамо?

Тя ме поглежда, сякаш е забравила, че съм стиснала едната ѝ ръка. Когато се навежда, косата ѝ пада над челото. Очите ѝ са на едно ниво с моите. Под нейните са се събрали тъмни кръгове от недоспиване, но тя се е опитала да ги замаже с грим.

— Почакай, моля те, тук, само за минутка, нали? Много е важно. Мама няма да се бави. След това ще ти купя поничка.

Усмива се и ме щипва по бузата. Денят ще бъде прекрасен. Мисля си как се стича шоколадът, когато захапвам меката плът на поничката, а по устните ми полепва захар. Първо ще изям краищата, ще обикалям в кръг, докато стигна до дупчицата в средата.

— Може ли шоколадова?

Тя кима и ме гали по косата.

— Разбира се. Да слушаш, нали? Няма да се бавя. Намираме се пред пекарна и аз усещам как топъл, сладък аромат се носи отвътре. Вдъхвам мириса на брашно, разтопено масло и пудра захар. Долната част на витрината е боядисана, така че не мога да надникна вътре и виждам единствено лампите на тавана. Минутите, които минават, ми изглеждат като часове; избърсвам земята и сядам. Чакълът полепва по бедрата ми и когато се опитвам да го махна, се оказва, че катранът е полепнал и образувал ямки. Притискам пръст, за да усетя студената, набраздена кожа отдолу. Мама направо ще пощръкле.

Сега откъм магазина долитат викове и крясъци и не спират. Гласът прилича на маминия и сърцето ми спира, сякаш е вледенено. Излиза мустакат мъж, клати бавно глава и се загръща в палтото си. От торбата му се разнася уханието на пай с месо. Изглежда, нещо в магазина е паднало, защото се чува дрънчене. Стоя неподвижно, доколкото е възможно. Много скоро след това мама излиза. Лицето ѝ е посивяло, изопнато.

— Хайде, Грейс, да вървим.

Тя си поема дълбоко въздух и гърдите ѝ се повдигат, стиска ме за ръката. Поглежда прашните ми бедра.

— Ами поничката ми? — шепна аз. Глупав въпрос, но съм толкова гладна, че коремчето ме боли.

— Какво?

— Поничката...

Стягам се, докато тя изтупва прахта от мен. Ръката ѝ е тежка и бърза.

Мъж в бяла престилка изскача от пекарната. Започва да се моли на мама.

— По дяволите, дай ми няколко секунди, за да свикна с тази мисъл. — Бузите му са поруменели, той мирише на разтопена захар. — Не можеш да се намъкнеш просто така, с подобна новина по средата на смяната. — Клати глава. — Трябва ли винаги да си толкова шантава, толкова...

Млъква и свежда поглед към мен. Оглежда подробно лицето ми и остава с отворена уста. Очите му са мили, сини като рисуван порцелан. Забелязвам, че ръцете му са целите в брашно, едри, с квадратни нокти, изрязани дълбоко, чисти.

— Това ли е... — Той продължава да ме наблюдава, а очите му са кръгли като чинийки.

От този поглед започвам да се притеснявам, затова насочвам вниманието си към татуировката, която наднича изпод ръкава му — малко птиче носи розова панделка. Колко само ми се искаше да имам балетни обувчици с такива розови панделки! Краката вече ме болят, подути са от ботушите и ми се плаче, но мама така се е разбесняла, че съдържам сълзите си. Вместо това ще попитам за последен път. Може пък да е забравила и поничката ми да е останала на щанда. Мама много мрази да купи нещо, после да го забрави, защото е разхищение на пари. Представям си самотния хартиен плик, потъмнял от мазнината, чака някой да си спомни за него. Подръпвам подгъва на красивото ѝ палто.

— Поничката ми, мамо.

Мама ми отправя поглед, който веднага ми подсказва, че трябва да мълча, ако не искам след това да си имам неприятности.

— Стига си повтаряла поничка, та поничка — съска през лъскавите си червени устни и се обръща отново.

— Я чакай, чакай... — грачи пекарят, ръцете му са увиснали отстрани, устата му е увиснала като недопечен пандишпанов кекс.

Тя ме тегли и влачи по улицата. Минаваме покрай магазина за дрехи втора ръка с необлечените манекени, после покрай банката и

пощата. Мъжът продължава да крещи на мама да спре, но така и не тръгва след нас. Обръщам се, за да видя лицето му, преди да се отдалечим прекалено много. Забелязвам, че е преbledнял, тъжен, но стои където го оставихме, също като статуя. Скоро и той, и пекарната, и моята поничка се смаяват в далечината, ние пресичаме парка, завиваме и отново се озоваваме на гарата.

Събужда ме метално дрънчене. Пийт се опитва да си влезе вкъщи, ключовете му дрънчат, докато се опитва да пъхне един в ключалката. Представям си го как ругае от другата страна на вратата. Замислям се дали да не стана и да му помогна, но виното, което съм изпила, ме кара да остана където съм, свила крака на стола, докато примигвам и се опитвам да видя какво става в мрака. Сигурно е късно; краката ми са измръзнали. Свивам се още повече, за да запазя топлината. Пийт успява да отключи вратата и я отваря със замах. Олюлява се като пиян моряк на фона на светлината отвън. От мястото ми е просто един силует. Чакам го да ме повика, но той стои неподвижно и пъхти. Когато затваря вратата, стаята отново потъва в дълбок, кадифен мрак.

Отправля се към банята, стъпките му са тежки, равномерни. Не го виждам от мястото, където лежа, но го чувам, че пуска водата и се плиска. Чува се свистенето на колана, когато го маха, обувките изтрополяват на плочките. Вече напълно будна, се протягам и извивам гръб като котка. Минавам покрай банята, но вратата е затворена. Обличам една от старите му тениски и си лягам, доволна, че чаршафите са толкова меки. Главата ми пулсира, може би от виното, може би защото се бях свила на стола. Лягам и отпускам ръка върху челото си, но не се опитвам да наложя на главоболието да се махне, защото знам, че съвсем скоро ще заспя, наполовина потънала в един отминал свят.

Някой влиза в стаята и ми трябва секунда, дори две, докато се сетя, че това е Пийт. Когато отварям едното си око, го виждам, застанал в долната част на леглото, а светлината отвън разгонва сенките. Гол е, застанал точно срещу мен. Острият мирис на алкохол достига до мен. Тъкмо преди да заспя, усещам, че се опитва да напипа лицето ми в мрака.

В неделя Пийт предлага да ми помогне в кафенето. Оставам изненадана — та нали не одобри идеята. Може би просто е любопитен. Помага ми да почистя, наднича към кухнята, оглежда стените, лампите и рамките на прозорците. Съвсем скоро целият е покрит в прах от мазилката, който полепва по гъстата му коса като сняг и я превръща в тъмносива. Той се навежда напред и се опитва да я изтръска.

— Направо невероятно — ръмжи той.

Свивам рамене и му подавам тежък кашон с чаени чаши.

— Къде да ги сложа?

— Някъде отзад; по-късно ще им намеря място. Няма смисъл да ги вадя още сега, след като има толкова много...

— Прах — довършва вместо мен той и подпира ръце на ханша. Свил е уста в тънка черта.

— Да. — Не се сдържам и се усмихвам, когато му обръщам гръб.

Навеждам се напред към един стол; всичките ми мускули пеят, след като са напълно събудени. Цялото ми тяло е наелектризирано, сякаш някой е пуснал ток. Подскачам от крак на крак, оглеждам салона и се опитвам да преценя какво е следващото, което трябва да се направи.

Пийт пристъпва зад мен и отпуска спокойно ръка на рамото ми.

— Фурната изглежда страхотно.

— Истинско чудовище, нали?

Прегърбена възрастна жена спира, за да се опита да надникне през прашната пелена, скрила витрината. Интересно, на колко ли е години? Сигурно около осемдесет. Махам ѝ с ръка. Тя ме наблюдава с безизразно лице.

— Май е време за чистене. Кога ще дойдат да сложат тапети? — Пийт масажира мускулите на раменете ми с длан, дори на няколко пъти ги стиска разсеяно. Възрастната госпожа така и не отвърна, когато ѝ помахам, просто продължи да куцука нанякъде.

— Май казаха в четири.

— Значи в шест — отбелязва саркастично Пийт. — Добре. Метлите отзад ли са?

Заемам се със залата от ляво на дясно. От прахта започвам да кашлям и кихам. Усещам горчивия ѝ вкус дори след като изпивам

кутийка кола. Прахта влиза в очите на Пийт, докато работи. Той мърмори и ругае, от къдриците му се сипе сива прах. Слънцето върви към залез, когато събираме купчините мръсотия, след което започваме да мием. Забелязвам, че ме наблюдава как пълня отново кофите с гореща сапунена вода. Косата ми е мокра от пот, ръкавите са покрити с пяна. Лимоновият аромат на препаратата изпълва стаята, когато последните слънчеви лъчи попадат върху прясно измитите плочки.

— Да го минем още веднъж — предлагам аз. Той кима.

Когато приключваме, сядаме опрели гърбове на две противоположни стени и се споглеждаме. Твърде изтощени сме, за да разговаряме, затова наблюдаваме как слънцето ни изоставя и се спуска мрак. Горещината все още се усеща, а нас ни чака тежък труд. Лъскавите плочки ми напомнят за сладки на черни и бели ивици. Не очаквах да са толкова красиви под мръсотията.

Някакъв шум ни кара да се отправим към вратата. Един човек наднича; гъста брада е скрила долната част на лицето, широката усмивка разкрива бели зъби.

— Лилиан тук ли е? — пита той.

— Здравсти, Пол. — Пийт става. Избърсва длан в дънките си и стиска едрата ръка на Пол.

— Просто минавах. Леле, тук е страхотно — възкликва Пол и се оглежда, докато аз се надигам от мястото си. — Плочките са супер.

— Наистина ли? Доста се потрудохме, но... — Свивам срамежливо рамене.

— Да. И табелата е супер.

Пийт навежда глава и ме поглежда.

— Ами — въздишам тихо аз, — сигурно са я закачили, докато сме били отзад. Тогава са вдигали шум.

Тримата излизаме навън и заставаме на тротоара. Пол кръстосва ръце пред широката си гръд и се клати напред-назад на пети. Пийт е подпрял ръце на ханша, вирнал брадичка нагоре. Табелата е закачена на месингова дръжка. Това е моята табела. Когато няма вятър, е неподвижна, сякаш очаква да я огледат добре и е притихнала. В продължение на няколко секунди оставам без дъх, докато я гледам. Пийт вдига глава по-високо и присвива очи, за да прочете, а Пол ръмжи одобрително.

— Не си ми казала — заявява тихо Пийт и се обръща да ме погледне със смръщени вежди.

Справили са се добре; захваната е здраво, медните винтове са стабилни. Боята е прясна, блести. Отива на съвършено чистите плочки — черното изпъква на фона на бялото. Тъмни макове са се увили около черните ръкописни букви. Точно както си го представях.

„При Лилиан“.

— Съвършен е — въздишам аз тихо, така че само аз да чуя думата. Гласът ми звучи тънък и доволен като на момиче.

Моя най-мила мамо,
Утре отварям „При Лилиан“.

Пийт казва, че е трябвало да заложа повече на рекламата, ако възнамерявам да се заема сериозно, но аз съм толкова нервна, че чак ми прилошава. Пуснах обява в бюлетина на Международния дамски клуб, но се сетих толкова късно, че сигурно ще излезе чак следващата седмица. Слава богу. Понякога ми се струва, че не искам абсолютно никой да забележи кафенето. Единственото ми желание е да мине този първи ден и да се успокоя.

Кафето е готово, само чака да го сложа в машината. Дали не трябваше да го смеля непосредствено преди да направя напитката? Утре ще смеля прясно. Направих три вида *макарони* и са много хубави, с изключение на онези с черния шоколад, което е жалко, защото вкусът им е божествен, но сладките приличат на прилепи, върху които някой е седнал. Има и *торти*. Има и мъфини. Мъфините трябва да ги затопля във фурната и ще станат вкусни и мекички като току-що изпечени. Трябва да направя глазура от крема сирене за морковените, но с това ще се заема на сутринта. Ще стана навреме, ако изобщо заспя.

Кажи, мамо, какво ще стане, ако никой не влезе? Има и такава възможност. Не споделих този страх с Пийт, защото той щеше просто да каже: „Да беше помислила порано, Грейс“ и щеше да свъси вежди. Снощи, докато похапваше пържолата си със зеленчуци, ме погледна и

имам чувството, че прочетох мислите му, честна дума. Той си мислеше дали наистина възнамерявам да отида до самия край. Знам, че харча пари като луда и той сигурно се пита дали това не е просто една бездънна яма, в която наливам спестяванията ни. Сигурно се съмнява, че ще видим някакви приходи. Не ми е приятно да обсъждам с него този въпрос, защото и аз се питам същото.

Днес Линда беше в супермаркета. Изсмия се високо, когато ме видя.

— Мили боже, изобщо не те познах!

Е, мамо, не мога да кажа, че останах изненадана, защото бях облечена в опърпан стар гащеризон, косата ми беше опъната назад, аз бях прашна, омазана и миришех на стари кърпи. През последните седмици престанах да се гримирам и бръчките и луничките изпъкват и ме състаряват. Поглеждам се в огледалото. Какъв е смисълът да изглеждаш красива, когато правиш кафе? Понякога ми се иска Макао да не беше толкова миниатюрен и да не се *сблъскваш с познат вееш път, когато влезеш в супермаркет.*

Добре, мамо. Сега трябва да ми пожелаеш успех. Имам чувството, че в стомаха ми се е напъхало кенгуру. Трябва да полегна и да поспя, а когато се събудя, ще е настъпил денят, в който ще отворя „При Лилиан“...

Твоя любяща дъщеря Грейс

[1] Комикс на Харолд Грей, заимствал заглавието от едноименното стихотворение на Джеймс Уиткъм Райли. През 1932 г. е създаден филм по комикса, а през 1938 г. — бродуейският мюзикъл „Ани“. — Бел.прев. ↑

L'ESPOIR — НАДЕЖДАТА ПРОВАНСАЛСКА ЛАВАНДУЛА И МАСЛЕН КРЕМ СЪС СМОКИНИ

Слънцето се плъзга към хоризонта, оранжево, лепкаво, също като захарно бонбонче. Столовете са обърнати върху масите, пейките са почистени. Храната е в хладилника, списъците за утре са готови, плочките са почистени. Свалям един от столовете и го поставям на пода, отпускам уморените си кости на него и се заглеждам през прозореца към светлината с цвят на манго. И така, не беше чак толкова зле.

При положение че нямаше реклама, посрещнах повече клиенти, отколкото очаквах. Да, имаше и моменти, когато ми се искаше да има повече, за да донесат повече пари, но през всичкото време се усмихвах смело заради любопитните физиономии, които надничаха през прозореца, но така и не влизаха. Може би утре или пък на следващия ден. Парите от касата се побират в джоба ми. Двеста патака^[1] и малко дребни. Дори няма да пресмятам колко прави това на час. Сигурно е имало вечери, когато съм изкарвала повече от бакшиши.

Пол дойде преди обяд и пи кафе с колега, докато разглеждаха плановете, които разстлаха на две маси. „Лате и капучино, благодаря“. Линда се отби с децата си, след като ги беше взела от училище, и те надробиха шоколадовите браунита — половината отидоха в устата им, другата половина се озова на пода. Обеща да дойде отново през седмицата и да доведе приятелки, за да им покаже новото заведение. Много хареса интериора.

— Страшно е шик, Грейси!

Селин се обади, за да попита дали съм съгласна да организирам кетъринг за родителската вечер „Френският е забавление“, която организираща следващата седмица. Искаше малко сандвичи, *макарони*, нищо особено. При положение че съпругът ѝ е главен готвач, знам, че тази поръчка е истински дар. След това пристигнаха три ученички

китайки, всяка си взе по една сладка от моите *макарони* и не спряха да се кискат. Папките им бяха изрисувани с какви ли не сложни завъртулки и облепени със стикери. Чорапите им бяха изпънати до коленете. Жената, която имаше нужда от чаша вода след сутрешния си крос, каза, че работела за „Макао Дейли Таймс“, огледа се и аз забелязах одобрение в очите ѝ. Друга жена, тиха, пи чай до прозореца. Това бяха всичките клиенти.

Взех храната, която няма да издържи до утре, и я прибрах в голям плик. Ще я отнеса у дома, може да я изядем за вечеря или пък Пийт да знае някой, на когото да я дадем. Може би на бездомните котки около таверна „Олд Тайпа“.

Накратко, фанфари нямаше; не се появиха стотина прегладнели клиенти, подредили се на опашка пред вратата. Чувствам се изморена, но тази умора е приятна. *Знам защо съм уморена.* Завладява ме топло чувство. Струва ми се, че се нарича оптимизъм.

[1] Паричната единица на административната област Макао. — Бел.прев. ↑

UN PEN DE BONTÈ — МАЛКО ДОБРОТА ДИНЯ С ПЪЛНЕЖ ОТ МАСЛЕН КРЕМ

На втория ден кафенето е отворено. *Моето* кафене е отворено. Изтръгвам се от съня, вътрешният ми часовник е смразен от ужас да не се успя, но се оказва едва пет сутринта. „При Лилиан“ отваря чак в десет, така че разполагам с цели пет часа. Пийт похърква тихо от другата страна на леглото, проснал се е по корем, чаршафът е усукан върху задните му части. Знам, че ако стана, ще го събудя. Чувствам се като дете на Коледа сутринта, когато нямах търпение мама да се събуди. Отбелязвам всички точки от списъка на ум: отвори вратата, свали столовете, сложи рекламната табела отпред, извади *макароните* от хладилника, обади се на А Чун за капещото кранче. Усещам тръпка на възбуда.

Измъквам се от леглото съвсем тихо и преглеждам дрехите в гардероба. Нито една не е подходяща за тази нова глава от живота ми. Вълнени палта са закачени до клиновете, с които играя йога. В никакъв случай няма да облека бяла риза с черни панталони; вече не съм сервитюрка. Пола и блуза, може би? Отново поглеждам часа на радиочасовника до отпуснатата глава на Пийт. Устата му е широко отворена на възглавницата. Преобличам се възможно най-тихо, но когато се обръщам, забелязвам, че е прегърнал възглавницата също както се прегръща любима и се е подпрял на свободната ръка. Наблюдава ме, без да мига.

— Здравсти.

— Извинявай, събудих ли те? Той свива рамене.

— Трябваше да стана. Какво ли не ми се върти в главата.

— Ммм — отвръща сънено той.

Започвам да вадя съдържанието на скрина. Купища дрехи се озовават в ъгъла на леглото. Не може да нямам поне две прилични дрехи, които да съчетая.

— С какво беше облечена вчера?

— С тази рокля. Дългата, антрацитносивата с колана. И със сандали.

— А, да. Облечи същото.

— Това не е костюм, Пийт; жените не могат да обличат едно и също ден след ден — отвърщам троснато аз. „Невъзможно е, след като работиш в кухня, където фурната бълва изпарения през целия ден“, мисля си аз и ровя куповете.

Пийт става и пристъпва към мен. По лицето му все още се виждат връзани гънките на възглавницата, от същата страна косата му е щръкнала.

— Ами това с панталони?

Той повдига ярък топ без ръкави с дълбоко деколте и кима към метнат настрани чифт панталони. Този топ го купих по време на медения ни месец. Имах намерение да го нося на изисканите вечери с шведска маса, които петзвездните хотели организираха всяка вечер. До обяд така и не успяхме да станем от леглото, така че обличането за вечеря бе като начало на деня. Онова време ми напомня за мохито и комари.

— Добре — отвърщам тихо. „Всъщност съчетанието е съвършено“, мисля си изненадано аз.

— Днес по обедно време може да намина — прозява се Пийт. Врътва се към душа и голото му дупе блести на фона на загорелите крака.

Когато отивам в „При Лилиан“, отвън е застанала жена и пристъпва нетърпеливо от единия обут в златен сандал крак на другия. Присвивам очи, за да се убедя, че не ми се привижда. Дълги крака се подават изпод къси бели панталонки с маншети, сякаш е избягала от фотосесия на някоя яхта и се е изгубила. В загорелите ръце е гушнала кученце, което е с цвета на пяна на капучино и също толкова пухкаво. Забелязвам, че присвива очи към мен, въпреки че е с огромни слънчеви очила, тъй като е навела чело, а устата ѝ е стисната в права линия.

— Вие ли сте собственичката? — провиква се тя. Сърцето ми трепва. Изчаквам да приближа, преди да отговоря. Всеки път, когато повиша глас, се изнервям. Косата ѝ се стеле по раменете, светлоруса, с оттенък на десертно вино. Струва ми се, че е около трийсет и пет, ухае

силно на алпиния, дързък тропически аромат. Един скъп магазин пръска с подобен парфюм във всичките си клонове. А парфюмът съвсем не е евтин.

— Аз съм, да.

— Слава богу. Умирам за едно кафе.

Поглеждам часовника си, обърнал се от вътрешната страна на китката. Едва седем и петнайсет е.

— Много се извинявам, но отварям в десет. — Усецам как бузите ми пламват. Май ще ми трябва време, докато свикна, че съм собственичката.

Тя се привежда напред и поглежда часовника заедно с мен. Кучето ѝ ръмжи и започва да се дърпа, сякаш го е пуснула във вода. Оголва малките си остри зъбки, прибира горната бърна и разкрива тъмен и лъскав венец.

— По дяволите — възкликва тя със силно изразен австралийски акцент, след това се опитва да се примоли. — Не може ли днес да отворите малко по-рано?

Замислям се за списъка си със задачи и се изчервявам, готова да се извиня.

— Днес е едва вторият ми ден. Може би следващата седмица ще започна да отварям малко по-рано. Заповядайте отново след десет.

Тя се намества, за да се справи с гърчещото се куче.

— Няма значение — отвръща остро. — Това да ми е за урок, че се държа естествено пред онези така наречени дами.

— Моля?

Тя вдига очилата на косата си и извива очи, тъмни като шоколад, като американски браунита. В първия момент се колебае, след това ме поглежда право в лицето, сякаш се опитва да реши дали да ми обясни. След това въздиша.

— Не мога да отида в „Орора“ на кафе, защото някои от дамския клуб се срещат там. — Гласът ѝ е топъл, съвсем не какъвто очаквах. — Не одобряват, че ругая, когато децата им са наблизо. Но това май не е всичко. Те изобщо не ме одобряват, поне така ми се струва. Оказва се, че не съм се представила блестящо на последното барбекю.

Замислям се за Линда, не издържам и избухвам в смях. Това бляскаво създание ги плещи както ѝ дойде.

— Да, смешно е, и още как — отвърща мрачно тя. — Тъпи снобски. До вчера сами са си мили чиниите и са сменяли памперсите, обаче сега се правят на богопомазаните от мафията на „Прада“. Как ми се щеше само да им кажа да ходят да си го начукат, но Дон разправя, че няма да е зле да се въздържам. — Тя успява да се пребори с кучето и огромната си чанта, за да извади мобилния телефон, който звъни. — Съпругът ми Дон е — обяснява ми тя и лепва телефона на ухото си. — Ще се върна! — Усмивва ми се, а кученцето ѝ ръмжи с оголени зъби.

Потракването на сандалите ѝ отеква в тихото утро, докато тя се отдалечава. Напомня ми за мама. Голяма уста, която бълва каквото ѝ дойде на ум, без да мисли. Сигурна съм, че е привлякла доста погледи на барбекютото, организирано от дамския клуб. Несъмнено на мъже със златни халки на левите ръце. Сигурно представителите на силния пол се редят пред вратата ѝ, а опашката стига до ъгъла, дори продължава и по-нататък.

По-късно Пийт звъни, за да ми съобщи, че няма да дойде на обяд. Имал твърде много работа, за да търчи от полуостров Макао до Тайпа, след това обратно в офиса, и то по време на обедната си почивка. Докато обяснява, чувам как пръстите му барабанят по клавиатурата. Забравя да каже дочуване, преди да затвори. Оставям телефона и поглеждам кафенето. Празно е. Представям си сметката на клиент, написана на стената с тебешир, и мислено тегля чертата. Свърших всичко, което трябваше, и сега съм зад бара, отпусната, никому ненужна. Слънцето нахлува през прозорците и лъчите му се отразяват в чистите плочи на пода.

Вадя сандвич от хладилника в ъгъла и се настанявам на близката маса, готова да скоча незабавно, ако се налага. Хлябът — франзела е пресен, леко хрупкав от ниската температура в хладилника. Пълнежът е от боровинки, сирене бри и семки от пиния. Солените, мазни ядки са ми най-любимите. Не откъсвам поглед от витрината и наблюдавам как възрастна жена се приближава. На същата помахам преди няколко дни. Сега е облечена в удобен панталон от дебел памук, тъмносив със светлосиня блуза с къс ръкав. Примигва към мен с черните си очи. По блузата са пръснати ситни цветчета, яката е щръкнала като дреха на

мандарин. Оглеждам с възхищение и почуда плетените от тъмносин памук илици във формата на осмици.

Тя се приближава, облежната на бастун. На всяка крачка личи колко е бавна. Привежда се напред, докато носът ѝ почти опира в стъклото, и аз виждам сбръчканото ѝ лице. Очертано е от къса сива коса, прибрана назад от лента, която ѝ придава момичешки вид. Забелязва ме, устата ми е пълна с франзела и ми се усмихва срамежливо. Скачам и бърша ръце в престилката. Звънчето на вратата издава ангелски звук. След това тя се отправя към хладилната витрина, застоява се пред макароните, ахка и кима. Държанието ѝ ме кара да се разсмея.

— *Макарони* — обяснявам с усмивка.

Тя ми отправя широка усмивка, но не отговаря. Посочва мъфините, след това тортите и накрая рулата. Питам се дали не е няма, но тя започва да бърбори на кантонски. Не разбирам дали говори на мен, или на себе си. Обляга се на плота и вдига английско меню, което все още не е преведено, пред очите си.

— Извинете... — шепна аз, но тя продължава да го държи, сякаш ще го разбере с помощта на нещо като медитация. Накрая тя просто свива рамене и поръчва.

— *Ча?* — Чай. Ето една дума, която знам.

— *Ча.* Разбира се. *Ча* — кимам аз като кръгла идиотка. Соча към масите и тя се настанява. Сяда, оставя бастуна си на масата и скръства скромно ръце в скута.

Оглеждам чайовете с кофеин и билковите настойки, след това се обръщам към нея. Тя се усмихва отново и меките ѝ пурпурни устни на старица се разтягат на кафявото лице. Между белите кичури се забелязват черни коси. Тя се обръща към прозореца, затваря очи и се оставя слънчевите лъчи да погалят клепачите ѝ. Отварям тъмносиня кутия с нарисувани в ъглите бели облаци. „Спокойствие“ е приятна смес от лайка, лавандула и мента.

Когато ѝ нося чая — чайниче и чашка, в чинийката съм поставила един *макарон*, — тя посочва слабите си гърди и казва:

— Йок Лан.

— Йок Лан — повтарям аз.

Тя кима доволно. Поглеждам я над подноса и се питам дали не иска нещо. Може би захар. Донасям захарница с бучки и я оставям до

нея.

Тя се смее отново и показалецът ѝ се насочва към деколтето.

— Йок Лан.

— Йок Лан — повтарям отново аз и тя кима. След това ме посочва, извива вежди, които са едва загатнати от сиви косъмчета в средата, а към края на окото са напълно окапали. — А, значи ти си Йок Лан — посочвам я аз. Тя кима. — Аз съм Грейс.

Меките ѝ бузи увисват смутено.

— Грейс — повтарям аз и се бодвам с пръст в гърдите.

— Грррейсъ.

— Точно така, Грейс.

— Грррейсъ. Граса? — повтаря доволно тя португалската версия на името ми, която се оказва по-лесна за нея. — Граса. Грр-ейс. *Хай-а*.

Гали ръката ми и аз я оставям да си пие чая. Тя се обръща към слънцето. Настанявам се зад плота, за да си доям сандвича, и я наблюдавам. По-късно, докато съм в кухнята, чувам звънчето на входната врата. Когато излизам, тя вече си е тръгнала, изпила е чая и е изяла сладката. Оставила е някакви пари на масата, които съвсем не са достатъчни, но сигурно са колкото би платила в местната закувалня. Този факт никак не ме притеснява.

Йок Лан е единствената клиентка този ден, но вечерта, докато чистя, преди да затворя, си пея „Чудна благодат“^[1] и имам чувството, че кафене „При Лилиан“ е било осветено.

След това, през останалите дни от седмицата, започват да влизат клиенти. Отначало се нижат един по един, след това са по двама-трима, накрая нахлуват по много.

[1] На английски благодат и името Грейс се пишат и произнасят по един и същи начин. „Чудна благодат“ (Amazing Grace) е и много популярна християнска песен. — Бел.прев. ↑

RÊVE D'UN ANGE — МЕЧТАТА НА ЕДИН АНГЕЛ БЯЛ ШОКОЛАД С ПРИВКУС НА ЛИМОНОВА КОРА И КАНЕЛА

Нямам никаква представа кога стана април. Времето, изглежда, лети, когато се забавляваш, превръща се в изстребител, когато управляваш кафене в една малка частица от Китай. „При Лириан“ се радва на повече клиенти, отколкото се надявах, но аз се чувствам напълно изтощена, тъй като се опитвам да смогна с всичко сама. Във възторг съм, но наистина съм скапана. Вечер едва се довличам до леглото си към осем и ставам в пет и половина сутринта, мислите ми са пълни с рецепти за *макарони* и списъци, безкрайни списъци. Двамата с Пийт се превърнахме в кораби, които се разминават в нощта. Виждам го единствено в сутрешния сумрак, когато ходя на пръсти около спящия си съпруг. Устата му е широко отворена, докато хърка, единият крак е изритал завивката. Проследявам с поглед врата и извивката на пръстите на краката.

Справям се с работата, следя всичко да е наред, но така не може да продължава. А когато заведението се пука по шевовете, сервирам сякаш на забавен кадър.

На касата има опашка. Едър мъж с лъскава гола глава потропва с крак, скръстил ръце пред гърдите. Сакото от костюма се е опънало по пълното му тяло, вратовръзката виси от месестия врат. Пред него е една от майките редовни клиентки, която поръчва дълго кафе и мляко с много пяна в малка чаша за сина си, който я тегли за ръката. Коленете му са омазани в зелено от някакви растения, а късите панталонки от униформата са оплескани с нещо ръждиво. Зад дебелака е застанала Йок Лан, която ми маха успокоително с ръка.

Поставям двете напитки на поднос и внимателно го избутвам към клиентката. Момченцето я разсейва, като виси от ръката ѝ и всеки

момент може да падне.

— Аз обаче ги искам за вкъщи — казва тя смутено.

Прехвърлям дългото кафе в пластмасова чашка и правя ново мляко с каймак. Макар вече да съм свикнала с многобройните клиенти, опашката продължава да ме притеснява. Приставката за пяна сумти, докато жената се отдръпва настрани и мъжът зад нея застава пред касата. Отпуска месести, мокри длани на барплота и ми се мръщи. Поръчва си лате и сандвич с ростбиф, докато аз наливам млякото в чашка за момчето и бързо приготвям латето на мъжа. Подавам и двете. В този момент мобилният на мъжа звънва и прогърмява мелодията от „Междузвездни войни“. Майката трепва стреснато, момченцето изписква, защото тя го е настъпила по крака. След това се накланя назад и пада върху мъжа, който разплисква латето върху ризата си. Петното попива до кожата, тъмни косми полепват по мократа бледосиня тъкан. Момченцето реве, а майката крещи. Йок Лан отстъпва с клатушкане назад и за щастие, успява да се отдръпне.

Аз само ахвам.

След това хуквам отпред, първо обръщам внимание на детето, което рони едри сълзи. Лицето му е сгърчено, угълчетата на устата са увиснали надолу. Майка му започва да се кара на мъжа, който се разкрещява на мен, задето не съм обърнала внимание първо на него. Стоварва чашката си на плота, дръжката ѝ се счупва и остатък от латето плисва по гърба ми. Той започва да ругае, а мирисът на горещо кафе нахлува в носа ми. Жената гушва момченцето и изскача навън. Докато се изправя и събера парченцата от чашката, мъжът също си е тръгнал. По пода има лате, млякото и дългото кафе са оставени на плота и никой от двамата не се сети да плати.

Йок Лан ме гали по ръката.

В кафенето се втурва висока руса жена. Облечена е в бяла рокля, със златни сандали.

— Всичко видях. Бях отвън. Добре ли си? — пита загрижено тя.

Това е същата жена от втория ден, този път без кученцето. Йок Лан вдига поглед и ѝ се усмихва.

Тя посяга към салфетките и ги притиска към гърба ми.

— Какво животно — мърмори тя, докато поема счупените парченца от ръката ми и ги поставя в кофата до машината за еспreso. Поглежда към Йок Лан, после към мен.

— Да ви направя ли кафе? — предлагам предпазливо аз.

— Какво ще кажеш да почакам, докато почистиш и навалицата отmine? — предлага тя. След това добавя мило: — Какво ще кажеш да изпием заедно по едно кафе?

— Добре. — Толкова съм уморена, че имам чувството, че езикът ми е надебелял и подут.

Половин час по-късно вече няма и следа от хаоса. Последните клиенти са си тръгнали, плочките са почистени, през витрината нахлува следобедното слънце, бледо, спокойно. Йок Лан е седнала с лице към витрината, парата на чая ѝ се вдига към яката на блузата. Тя затваря очи и се обляга на стола с въздишка. Русата жена ме поглежда над списанието, което държи. Правя ѝ капучино и чаша чай за себе си, след това слагам *макарони* в една чиния. Този път няма да успея да ги продам.

— Извинявам се за случилото се — започвам аз.

— Какво толкова?

— За врявата. Може би е британска черта... — опитвам се да се разсмея. — Не ме бива в сблъсъци и разправии.

— А, няма нищо — отвръща със съчувствие тя.

— Много съм уморена — признавам аз. Предлагам *макарон* на Йок Лан на съседната маса и тя посяга с удоволствие. Поставя сладката внимателно на ъгълчето на чинийката.

— А, защо — отвръща блондинката. — Не е типично единствено за англичаните. И мен ме няма в тези неща, въпреки че обикновено аз съм причината, когато има разправия или суматоха. — В ъгълчетата на кафявите ѝ очи се събират бръчици. По-възрастна е, отколкото ми се стори първия път, може би на четирийсет и няколко. Прилича на онези самоуверени, готини момичета от училище. Само че вече пораснало. Същевременно изглежда доста непохватна. — Вечно казвам неподходящите неща — обяснява тя и свива рамене. — Аз съм Марджъри.

— Приятно ми е, Марджъри, аз съм Грейс.

Чаят ми е наполовина изпит, когато телефонът звънва. Ставам, за да отговоря. Пийт има нужда от номера на паспорта ми за някакви документи. Диктувам му номера, когато Марджъри приближава до плота. Най-сетне затварям и ѝ се извинявам. Тя се усмихва и оставя пари до касата. Опитвам се да ѝ върна, но тя махва с ръка.

— До утре. Извинявай, че не дойдох преди. Тук е страхотно. — Отправя ми срамежлива усмивка.

— Благодаря — казвам аз.

— Пази се, Грейс. Не се претоварвай — казва топло тя, след това излиза.

След като почистих и заключих „При Лилиан“ в края на безкрайно дългия ден, се прибирам вкъщи. Пийт ме поглежда изпитателно. Проснала съм се на канапето, нариснала подутите си крака в кофа, пълна с гореща солена вода. Той започва от стъпалата и се спира на косата, щръкнала в невъобразими посоки. Клати глава и въздиша. Знам, че ще ми натрие носа с очевидната истина. Такъв си е Пийт.

— Грейс — започва той, — имаш нужда от помощ. Трябва да наемеш човек.

Усещам прилив на гордост, сърцето ми ускорява ритъма си, защото тези думи са доказателство, че кафенето ми има успех. Я виж ти, сервитьорката си има кафене, мисля си предизвикателно аз и го стрелвам със самодоволен поглед.

Той обаче е прав за втори човек и аз се чувствам странно. Свикнала съм да се справям сама, да върша всичко по свой си начин. Вдигам поглед към тавана, може би към небето. *Майче, мило майче.* Толкова съм уморена, че всички мускули ме болят, най-вече онези, които държат клепачите. Поглеждам отново Пийт, изправен над мен, кръстосал ръце пред себе си. От кофата се вдига пара.

— Може и да си прав — признавам с нежелание.

С връзките си в ресторантьорския бизнес Леон ми помага да уредя няколко интервюта с братовчеди и приятели на хора, които работят за него в „Орора“. Много съм му благодарна. Не разполагам дори с време да пусна обява във вестника. Освен това, честно казано, не ми се иска особено да деля „При Лил“. По този начин се чувствам уязвима, сама не знам защо. Все едно съм дала на друга жена да обуе любимите ми обувки.

Според законите тук, единствено жители на Макао могат да бъдат назначавани като крупната в казино, а търсенето е огромно. Заплатите са толкова хубави, че почти не остават хора за работа в кафенета, барове и ресторанти. Трябва да горят от необяснимо желание да работят в сферата на обслужващия персонал, а такава няма. Леон предлага да насроча интервюта на някои от филипинците, които говорят английски. „Всеки от Филипините изглежда познава останалите“, казва ми той. Мрежата им била страхотна. Леон ме уверява, че да намеря подходящия човек, щяло да бъде лесна работа, докато аз не съм толкова сигурна. Не мога да си представя друг да върти „При Лил“ със същото желание и преданост като мен и да се отнася към *макароните* като към полускъпоценни камъни.

— По-зле няма накъде — оплаквам се аз, притиснала телефона до ухото си.

— Какво стана? — Първата...

— Кристина ли?

— Да, същата. Беше ужасна. Закъсна с половин час, очевидно отчаяно се нуждаеше от работата и ми се подмазваше през цялото интервю. На всяка втора дума чувах „прекрасно, госпожо“ и „за вас няма проблем, госпожо“. Не искам да се проявявам като неблагодарница, но се почувствах неловко.

Леон се опитва да потисне смеха си.

— Не си я харесала, защото отчаяно е искала да си осигури работа ли? Грейс, те всички отчаяно си търсят работа. Издържат семейството си у дома благодарение на заплатите, които изкарват тук. Не можеш да ги виниш.

Вдигам очи към тавана и кимам с нежелание, сякаш той ще види реакцията ми по телефона.

— Може отчаяно да е искала работата, но също така беше и гузна, задето закъсна. Както и да е, чувствам се... странно.

— Добре, добре. Какво ще кажеш за втората?

— Още по-зле. Не знае нито дума английски — отвръщам аз. — Задавам ѝ аз въпроси, предполагам, че се интересува, че лесно ще се разберем. Очите ѝ блестят, тя кима...

— Звучи добре.

— Докато не престанах да задавам въпроси, на които се отговаря с да и не.

— Моля?

— Продължи да отговаря с да или не.

— А, разбрах. Ами... — Леон отново избухва в смях.

— За съжаление, цялата тази работа е загуба на време. Остава още една и ми се иска да не идва. Много ти благодаря за...

— Грейс. — Гласът му е спокоен, нисък, почти като мъркане. Мълча и усещам как се наслаждавам на звученето му.

Преди той да успее да продължи, го прекъсвам:

— Добре, не ми казвай. Върша глупости. Ще се срещна и с последното момиче — въздишам примирено аз.

— Браво. Рила, нали? Моите хора казаха, че била най-добрата.

— Добре, добре — мънкам аз и си давам сметка, че Леон и акцентът му са в състояние да ме убедят в почти всичко.

— Браво. — Сигурна съм, че се усмихва. — Забавлявай се.

Пет минути преди часа, в който Рила трябва да дойде за интервюто, сядам на една от масите и започвам да оглеждам улицата с надеждата да я разпозная. Отпуснала съм брадичка на ръцете и усещам как съм се намръщила. Никак не ми е приятно, че се налага да затворя „При Лилиан“ за половин ден, за да интервюирам хора. Чашките и чинийките са натрупани неизползвани, *макароните* са прибрани в хладилника, сякаш съм ги правила напразно, а аз губя от работата си, истинската си работа. Японският зелен чай, който направих, е изстинал в чашата ми. Едно момче върви по улицата и се отправя към кафенето. Младите момчета рядко идват сами, обикновено е така, затова надигам глава и го наблюдавам. Той ми се усмихва срамежливо и ми маха с ръка. Инстинктивно поглеждам зад себе си, към стената, след това отново се извивам към него. Той е с бермуди и бяла тениска с дълги ръкави, която виси свободно до средата на бедрата. Раменете му са леко приведени напред, пръстите на едната ръка стискат долната част на ръкава. Косата му е гъста, лъскава, подстригана над ушите. Той спира и чука силно по витрината. Усмихва ми се отново и аз забелязвам, че лицето му е красиво.

— Много се извинявам — клатя глава аз и посочвам табелата „Затворено“ на вратата. Усмихвам се немощно, извинително.

Той ме поглежда, личи му, че е объркан, след това казва нещо, което не успявам да разбера.

Отново клатя глава. Той вдига лист хартия, който ми прилича на документ. Клатя глава по-енергично и вдигам ръка. Много ми е неприятно, когато се опитват да ми продадат нещо, защото съм твърде възпитана и не умея да отказвам.

— Не, не, не. Затворено е. Моля да ме извините.

Той ме поглежда още по-недоумяващо и се обляга на пролуката между затворените врати. Казва нещо на английски. Звучи като „господине“.

Пристъпвам към вратата.

— Госпожо? — изрича той високо. — Госпожо, господин Леон ме изпраща. Вие сигурно сте госпожа... Грейс.

Приближавам се и виждам очите му през малката пролука, обрамчени с къси, но гъсти мигли. Приличат на миглите на дете. Кожата му е гладка и румена.

— Да, аз съм Грейс — отвърщам аз и открехвам вратата.

— А, добре. Аз съм Рила.

В мига, в който го изрича, долавям, че гласът му е висок и някои други подробности ми правят впечатление. Каква съм глупачка. За пръв път днес — може би за пръв път тази седмица — избухвам в смях. Той напиря, гъделичка ме отвътре и аз го оставям да избликне, висок, силен. Отварям широко вратата, за да може тя да влезе.

Рила влиза и застава пред мен, изпънала рамене, вдигнала лице. След като е вече в кафенето и е застанала на светло, аз разбирам грешката си и се смее толкова високо, че тя също прихва, макар да не е наясно кое е толкова смешно. Кръглите ѝ очи блестят весело. Каня я да седне и отивам да направя прясна кана чай. Кискам се, докато влизам в кухнята и се опитвам да покрия уста с ръка. Когато се връщам с двете чаши, Рила е седнала с изпънат гръб, младото ѝ лице е лъчезарно. Резюмето ѝ е на масата между нас.

— Много се извинявам — смее се аз.

— Няма проблем — отвърща. Оглежда „При Лилиан“. — Имате много хубаво кафене, госпожо.

— Благодаря, Рила. Беше нужна доста работа.

— Сигурно. Помня португалското кафене. Беше мръсно, идваха много мъжища. Нали разбирате... — Тя се мръщи и замахва с ръка към

устата. След това ме поглежда бързо и скрива ръка в ръкава.

— Пушеха ли?

— Да, непрекъснато. Не беше хубаво заведение. Сега обаче... много е хубаво — прошепва тя.

Спомням си тежката, застояла миризма на цигари, полепнала и по плочките, и по стените, и по мебелите. Тя е права за клиентите пушачи. Имам чувството, че лично съм изтъркала дима от всяко ъгълче.

— Сега вече не се пуши.

— Наистина ли, госпожо? — пита изненадано тя. Почти във всички ресторанти и кафенета, както и във всички казина, пушенето е позволено. В повечето заведения не може да се диша.

— Наистина. Тук не се пуши. Продават се *макарони*. И кафе, разбира се. Да знаеш, че понякога идват ревливи бебета и деца.

— Няма проблем — отвърща спокойно тя. Отпива глътка чай и се обляга назад на стола. Сега вече разглежда кафенето с интерес. Спира очи и на лампите, и на масите, сякаш не може да се начуди. Чувства се уютно тук. Щастлива е.

— Направили сте го много красиво. И човек се чувства в безопасност — добавя тихо тя, сякаш говори на себе си. Смъква разсеяно ръкава върху палеца на лявата си ръка.

— Да, и кварталът е безопасен. Тук ми харесва.

Поглеждам бележника и списъка с въпроси. Общо осем са, написани спретнато под заглавието „Въпроси за интервю“, като на дъното съм оставила място за коментар и оценка. Когато вдигам глава към Рила, тя е обгърнала чашата с двете си ръце и гледа дъното, а по лицето ѝ играе кротка усмивка. Денят не е студен, но ми се струва, че чаят я е стоплил. Чаят оказва точно такъв ефект върху хората; обичам да наблюдавам как ги успокоява. Тя е толкова дребна, че чашата сякаш я смалява още повече, а меките закръглени бузи и кръгли черни очи крият детето у нея. Поемам си дълбоко дъх и ѝ задавам един-единствен въпрос. Номер осем. *Доверявам се на инстинкта си, нали така, мамо?*

— Рила, кога можеш да започнеш?

Тя вдига очи и те проблясват с желание.

— Когато кажете, госпожо. Утре.

— Утре — повтарям твърдо аз. Протягам ръка и стискам нейната, за да скрепим договорката — нейната малка ръка се озовава в моята голяма. След това и двете се усмихваме.

През трите дена, откакто Рила работи в „При Лилиан“, аз най-сетне успявам да се наспя нощем, вместо да лежа будна, с широко отворени очи, докато обмислям задълженията, които ме чакат. Казах ѝ, че Господ я изпраща, но тя едва ли разбра какво имам предвид. Усмихва се както обикновено и продължава да мие чинии, тананика и бърше. Работи толкова бързо, че дори не ми остава време да ѝ дам инструкции. Преди да я накарам да измете склада, той се оказва безупречно чист; преди да я накарам да избърше приставката за пяна, тя е наксннала всички подвижни части в кофа. Не говори много, но когато казва нещо, то обикновено е: „Няма проблем, госпожо“, обичайният ѝ отговор на всяка моя молба. Опитвам се да я накарам да се обръща към мен с Грейс, в резултат на което се превръщам в госпожа Грейс или госпожица Грейс. Подобно обръщение ми се струва съвършено чуждо. Понякога дори не се сещам, че говори на мен. Одеве, докато зяпах някъде, без да виждам нищо, отпуснала ръце в топлата пенеста вода, се питах дали да измия малкото прозорче над мивката. Гледката навън е размазана от полепнала мръсотия и прах.

— Госпожо? Госпожице Грейс?

— Извинявай, съвсем се бях отнесла. — Опитвам се да перна кичур, паднал над лицето, с опакото на ръката, но вместо това по челото ми полепва пяна.

Рила избухва в смях и попива пяната с чиста кърпа. Премества немирния кичур и го слага зад ухото ми. Докосването ѝ е небрежно, почти като на сестра.

— Един мъж иска да ви види. Отпред е.

— Пийт ли?

Свалям ръкавиците и избърсвам ръце в престилката. Той е идвал няколко пъти, но никога не остава дълго, вечно е потънал в работа и говори по телефона. Не съм му признала, но така ми е по-добре, защото „При Лилиан“ си остава само мое кафене, моето убежище.

— Не. Друг мъж. Тъъ... — Рила наклонява глава на една страна и търси подходящата дума. — Висок, с черна риза. Тъъ, посивял.

— А, добре.

Най-сетне някой е дошъл да оправи капещия в тоалетната климатик.

Мъжът е застанал с гръб към мен, когато излизам от кухнята. Облегнал се е на плота на единия си лакът.

— Добър ден, заповядайте.

Когато се обръща, виждам, че е Леон, широко усмихнат. Държи бутилка с жълта панделка на гърлото.

— Грейс! — възкликва той. Начинът, по който изговаря името ми, винаги малко ме притеснява, и гърленото „р“, и нежният му глас. Той поема едната ми ръка, докато аз притеснено се замислям за неугледния си външен вид. Мокра коса, поруменяла, с престилката. — Извинявай, че не дойдох по-рано. В „Орора“ имаме страшно много работа. Да знаеш, че хората непрекъснато говорят за това заведение. Сега вече разбирам защо. Тук е... — той поклаща глава — великолепно.

Усещам как бузите ми пламват. Не знам какво да кажа.

— Ами... благодаря ти. Всичко е благодарение на теб, Леон. Ти ме научи, разкри ми тайната на *макароните*. — Кимам към хладилната витрина. — А сега и Рила.

— А, не, не. Дължи се на *твоята* упорита работа. Това — той посочва помещението — не е лесно начинание. Трябва да се гордееш. Изглежда превъзходно.

— Не е съвършено, но ти благодаря. Стараем се. — Гордея се с „При Лилиан“, въпреки че не си признавам пред хората. — След като си тук, трябва да опиташ моите *макарони*. Ние казваме, че доказателството, че ти харесва, е да го изядеш.

— Правилно. Кой ще ми препоръчаш? — Той ми намига също като партньор в престъплението. Като колега пекар.

— Препоръчвам всичките, разбира се — отвърщам с усмивка. — Седни и аз ще ти донеса.

— Чудесно. Какво ще кажеш да пием по кафе и да ме разведеш?

Вдигам поглед към Рила. Тя бърше чаша и кима.

— Разбира се.

Той оставя шампанското с лъскавата панделка на плота и се настанява на една от масите. Забелязвам, че останалите клиенти го поглеждат, а жените го наблюдават над чашите си. Същият този

магнетизъм навремето ме събра с Пийт. Свалям престилката и се опитвам да пригладя коса, докато приклякам зад хладилната витрина. Избирам *макарони* и се питам дали странното чувство в стомаха ми е глад, или наченки на желание, може би на неудобство. А най-вероятно и двете.

* * *

Марджъри се превърна в редовна посетителка сутрин. Рила изглежда я харесва. Тя казва неща като: „Мама му стара, страхотевичен ден“, при което Рила избухва в смях. Марджъри има белозъба усмивка и свойско държание, което печели всички наред — нещо неочаквано за лъскавия ѝ външен вид. Често наблюдавам красивото ѝ лице и нестихващата самоувереност и ми се иска да съм по-дръзка, по-спокойна. Когато съм в кухнята и правя *макарони*, чувам как гласът ѝ се носи в цялото кафене, докато разказва виц или се оплаква от съпруга си Дон. Винаги излизам, за да ѝ направя кафето точно както го обича. Капучино с нискомаслено мляко и без „екстри“. Това означава без канела и без шоколад; просто горещо мляко, оформено като лист. Позволява си да изяде по един *макарон* с кафето, всеки ден, без изключение, и ми казва напълно открито мнението си за новата рецепта и новия аромат.

„Не става, Грейс“ или: „Леле, страхотия“ са стандартните отговори. Обикновено съм съгласна с нея; идеите ми или са върхът, или нищо не струват. С практиката обаче ставам все по-добра. Прекарвам вечерите си в интернет и изучавам парижки сладкарски менюта — „Мюло“, „Ерме“, „Ладюре“, „Льонотър“ — докато Пийт дреме пред телевизора.

Днес Марджъри се е настанила на обичайното си място, докато аз бърша масите. Тригодишно момченце поръси и пода, и масите, и первазите на прозорците със захар. На всяка стъпка хрущи. Добре, че и майката, и момченцето си тръгнаха, а воят му постепенно заглъхна в далечината. Наблюдавах как тя му позволи да изсърба половината ѝ лате, след което той не можа да си намери място под въздействието на кофеина. Избърсвам масата до Марджъри и се извинявам.

— Моля те да ме извиниш. Не знаех дали да ги помоля да си тръгнат, или не, но като се замисля... — Извивам очи към тавана.

Марджъри просто кима. Днес е необичайно мълчалива и тиха. Приближавам, за да оберя няколко пращинки от нейната маса, и забелязвам, че сълзите оставят мокри следи по фон дьо тена ѝ и се събират на челюстта. Все още е със слънчеви очила, а чертите ѝ са замръзнали напълно неподвижни. След това избърсва буза, размазва и ружа, и фон дьо тена, и бронзанта. Бялата салфетка покафенява, подгизва и тя я смачква в юмрук.

— Ти... — започвам аз, след това млъквам. Оглеждам се скришом и забелязвам, че останалите клиенти са си тръгнали и мога да се порадвам на кратка почивка. Придърпвам стол и сядам срещу нея. Краката на стола стържат по плочките. — Искаш ли да поговорим?

Тя свежда брадичка над скута си и отново поглажда буза със салфетката.

— Няма какво да кажа — въздиша тя.

Оставам срещу нея.

След това дишането ѝ става накъсано, тя стиска устни и ъгълчетата увисват. Поема си дъх през носа и изхлипва.

— Заради Бианка е.

— Бианка ли?

— Кучето ми — обяснява тя. Заради слънчевите очила не виждам очите ѝ. Оставям кърпата на масата и се привеждам към нея.

— Почина. Наложил се да... нали разбираш... трябваше да я приспим. — Тя търка, макар да няма никакъв смисъл, тъмните точки, които сълзите ѝ оставят по полата, след това клати глава. — Мама му стара. Извинявай. Проблемът изобщо не е твой.

— Недей, недей така, всичко е наред.

— Не би трябвало да плача тук. Извинявай.

— Всичко е наред, нещата ще се оправят... — Отпускам ръка на рамото ѝ и тя вдига глава.

— Не е толкова просто — заеква тя.

Стискам рамото ѝ и се опитвам да ѝ вдъхна кураж. Не знам какво да кажа.

Въздъхва дълбоко и най-сетне сваля очилата си. Под очите ѝ се е размазала спирала също като цветовете на войната. Когато забелязва,

че оглеждам лицето ѝ, тя усуква салфетката и я прокарва под очите. Не постига абсолютно нищо. Гримираното ѝ лице е съсипано.

— Защо плача за подобно нещо ли? Дори не харесвах животинката. Господи, звучи ужасно. Говоря като отвратителен човек.

— Недей, всичко е наред. Всичко ще се оправи — редя тихо аз и се чувствам напълно безпомощна. Много отдавна не съм имала приятелка и нямам представа как да я успокоя.

— Честно казано, тя беше истински кошмар от самото начало... накрая се оказа, че има тумор в мозъка. Сигурно затова беше толкова агресивна. Не можах да направят абсолютно нищо.

— Моите съболезнования. Тя ме поглежда нещастно.

— Благодаря. Изненадана съм, че съм толкова разстроена. Ще ти призная, че миналата седмица тайно се надявах да намеря причина и да я върна. Абе... нещо такова. Тя беше адски противно чудовище. Като го казвам на глас, звучи отвратително. — Тя се насилва да се засмее.

Пускам рамото ѝ и отпускам ръце в скута си.

— Да, изглеждаше доста взискателно животно. Няма защо да ти е чак толкова мъчно. Не че...

— Не че вината е моя ли? Да, знам. Логично е. Разумно е. — Тя клати глава. — Просто, когато станах сутринта, все още бях сънена и настъпих паничката ѝ и тогава си спомних... тогава... не съм и предполагала, че ще се чувствам по този начин.

— Според мен е нормално да ти е мъчно — отвръщам.

— Не, всъщност, да. Много ми е мъчно. Не предполагам обаче, че ще се чувствам толкова... изгубена. — Тя ме поглежда. — Едно време бях танцьорка. Мама му стара, да не вземеш да кажеш на дамичките, че и без това ме гледат, като че ли съм лека жена. — Тя снишава глас и започва да чопли нокът със салфетката. — Нищо подобно. Е, бяхме нещо като „Мулен Руж“, но момичета от класа, не някакви стриптийзьорки. Това беше най-хубавото време в живота ми, Грейс. Видях света, напивах се, куфарите ми бяха пълни с великолепни дрехи. Водех страхотен живот, по-готин, отколкото на момичетата от разните училища, които се кротват и живуркат със скучните си съпрузи. Гадост. Само че накрая взех да остарявам за тази работа. И тогава се запознах с Дон. За известно време беше хубаво да съм съпруга, но сега вече не съм толкова сигурна, струва ми се, че съм...

Иска ми се да ѝ помогна да намери точните думи. Те сами напират в мислите ми. *Празна. Объркана. Без посока.* Гласът ѝ продължава, тя гледа втренчено право пред себе си. След това изпъва гръб и ме поглежда смутено.

— Миличка, благодаря ти. Благодаря, че ме изслуша. Нещо малко съм объркана. Едва сега разбирам, че Бианка... запълвала е дните ми...

Няколко минути седим потънали в мълчание и на мен ми се иска да кажа нещо полезно. Знам какво е, когато се чувстваш изгубена, какво е, когато мечтите ти са покосени за секунда. Неща, които са ти се стрували напълно сигурни, изведнъж стават коренно различни. Защо не мога да измисля какво да кажа? Оглеждам „При Лилиан“. Рила мие в кухнята; чувам я, докато плиска водата и трака с чиниите в сапунената пяна. Обичам този звук, тишината в предната част на кафенето, суматохата в кухнята. С огромна изненада разбирам, че благодаря на Господ за това заведение, че вече го няма чувството, че съм напълно изгубена.

— Всичко ще бъде наред. Ще бъде — уверявам я убедено аз. Искам да кажа още нещо, но не намирам начин да го изрека. Надявам се Марджъри да усети силата и подкрепата ми. Тя ми отправя немощна усмивка.

— Искаш ли чаша чай? Чай от лайка? Или да ти направя едно капучино?

Тя кима.

— Чаша чай ще ми дойде добре.

Двете се усмихваме, очите ни се срещат над масата. Тя протяга ръка и гали моята, след което и двете свеждаме очи — нейната поддържана ръка с маникюр е отпусната върху моята бяла, влажна длан с къси нокти на пръстите, отстрани набити с бадемово брашно.

— Благодаря, Грейс.

— Няма защо — отвърщам тихо аз.

Ставам и отивам да извадя чашка и чинийка.

Привлякохме още няколко клиенти, които предпочитат да идват в „При Лилиан“, за да изпият сутрешното си кафе или да се отбият следобед за нещо сладичко. Всички си имат навици, които се опитвам

да запомня. Някои научавам по трудния начин, допускам грешки, правя нещата не както трябва. От време на време, след като тъкмо свикна с поръчките на някоя клиентка, тя решава, че иска нещо различно. Други пък ми казват какво предпочитат още първия път и не си хабят приказките. Джиджи е от този тип — поръчва си кафето, сякаш това е било желанието ѝ всяка сутрин, откакто е на този свят.

Облечена е в черни панталони и бяла блуза, стандартната униформа на крупие в казино. Няма сако — казиното не позволява то да се носи у дома. Едва ли е на повече от деветнайсет или дваисет, въпреки че ми е трудно да определя възрастта на китайките. Кожата им е винаги опъната и стегната като сметана, как да не им завиждаш! Косата ѝ е вързана на висока опашка, тъмният бретон гали челото ѝ. Представям си я от другата страна на зелената маса, начупена, отегчена. Приглажда бретона на една страна, за да ме погледне с любопитство и гняв. Струва ми се позната.

— Здравсти, искам едно капучино. Отгоре с шоколад — поръчва бързо тя, докато аз я наблюдавам втренчено и се опитвам да си припомня откъде я познавам.

— Веднага. Заповядайте, седнете, ще ви го донеса. Списанията са в стойката от лявата страна, ако ви се чете нещо. — Посочвам и тя се завърта в посоката, в която сочи пръстът ми. Когато се обръща, ѝ се усмихвам.

— Благодаря — отвърща кратко. Усмивка няма.

Пристъпва от единия крак на другия точно пред касата. Стиска ръчната си чанта точно пред корема, сякаш да я пази по-добре. Изчаквам няколко секунди да каже нещо.

— Нещо друго? — питам накрая.

— Кое е най-хубавото?

— Моля?

— От тези... неща.

— А, *макароните*. — Пристъпвам към хладилната витрина, където кръглите сладки са подредени внимателно. — Зависи. Аз обичам вкуса на карамел; други хора предпочитат по-лек вкус, като например роза, поне за начало. Следващите, с аромат на шоколад, са прекрасни, разбира се... — Дърдоря безспир, все едно да посочиш кое е любимото ти дете, та това е просто невъзможно.

— В тези какво има? — Тя посочва най-новото ми творение, бледи, сметанови, с точки жълто, също като златни отблясъци по мрамор.

— *Rêve dun ange*. Означават „мечтата на един ангел“. — Тя навежда глава, обзета от любопитство, и аз свивам рамене. — Знам, че името е безкрайно романтично, но просто не се сдържах.

— Какво има вътре? — пита тихо тя.

— Това са моите *макарони* с бял шоколад. А в средата има ганаш, вид шоколадов крем. Добавила съм малко лимонова кора и канела. Повечето хора обаче почти не усещат тези аромати. От най-новите ми видове е. Искате ли да пробвате?

Тя се е привела напред над витрината и оглежда внимателно, тъмните ѝ очи са широко отворени. Изправя се рязко.

— Да.

Настанява се на масата до прозореца. Очаквам да посегне към някое модно списание, да започне да бърби с приятели по телефона. Нищо подобно. Тя подпира лакти на масата и отпуска глава върху тях. След това посяга към менюто и започва да чете внимателно, чете и препрочита. Когато ѝ занасям поръчката, тя поглежда чинията с един-единствен *макарон*, след това вдига очи към мен.

— Благодаря. Аз съм Джиджи. — Думите изблихват напълно неочаквано.

— Здравей, Джиджи. Аз съм Грейс.

— Ти идва да се видиш с леля — казва тя, след което ме поглежда настойчиво, сериозно. Едва сега си припомням, че тя е момичето в анцуга, което мляскаше дъвка и си играеше с мобилния телефон.

— В храма... — отвърщам бавно аз. Тя е моята преводачка, когато ми гледаха. Все още помня острия, любопитен поглед.

Между нас се възцарява мълчание. Тя може и да е млада, ала в очите ѝ има нещо, което издава, че е предпазлива, недоверчива, че е видяла повече, отколкото ѝ се полага, че понякога ръката, която е получавала от съдбата, не е била печеливша. Между нас преминава нещо, но аз не мога да определя какво е.

— Там просто помагам. Не се занимавам с тази работа — казва тя.

— Добре.

— Тя е сестра на мама — добавя момичето, след това ме поглежда смутено, сякаш е казала прекалено много. Сменям темата и поглеждам униформата ѝ.

— Значи си крупие.

— Бях. — Тя отправя поглед към сладката в чинийката, за да не срещне очите ми. Очевидно се чувства неловко, затова не я питам нищо повече.

— Радвам се, че се видяхме отново. — Усмиввам се и се отправям към касата. Когато се обръщам, забелязвам, че тя гледа корема си и е кръстосала ръце върху него. Леко заоблен е. Интересно, дали... Въпросът натежава като камък на сърцето ми. Прогонвам го от ума си с мисли за шоколадов ганаш, тъмен, сладък, с наситено маслен вкус, гладък като боя. Влизат две жени и си поръчват кафета. Веднага познавам приятелките на Линда. Те вдигат скъпите си черни очила на косите и започват да бърбят за последния си шопинг в Джухай.

Мила мамо,

Какво стана онзи ден, когато госпожа Спенсър ти каза, че никога няма да съм добра по математика? Ти винаги представяше случката по невероятен начин. Много ми липсва. Трябва да ми я разкажеш отново.

Помня единствено онази част, където си скочила и си казала нещо като: „Какво точно каза за дъщеря ми, Памела?“

Представяте ли си! Госпожа Спенсър имаше малко име. Памела. След това тя млъкна и вдигна ръка към гърлото си, започна да опипва перлите си и в продължение на цяла една минута не успя да изрече и дума.

А ти каза: „Е?“ и изви вежди.

Почти си я представям как стиска устни и събира всичкия кураж, който притежава, изпружва се от пръстите на малките си крачета чак до щръкналите върхове на късата си коса.

— Госпожице Рейвън — рече тя и с огромно неодобрение подчерта р-то. — На Грейс ѝ липсва мотивация. Липсва ѝ амбиция. Ако участваше активно в

учебния процес, вместо да се спотайва най-отзад, може би щеше да научи нещичко.

И тогава тя стана. Госпожа Спенсър прояви забележителен кураж, помислих си аз, защото едва стигаше до гърдите ти, а го знаеше още преди да стане от стола. Така предимството щеше да е на твоя страна още от самото начало, защото щеше да надвиснеш над нея с разкривеното си от яд лице. Последва най-хубавото — ти мълчеше, когато се наведе и приближи лице към нейното. Беше така близо до противния ѝ зловонен дъх; устата ѝ миришеше на умряла риба, лепната за някоя стена преди поне три седмици, оставена там да се разлага. Зашепна.

— По всичко личи, че нямаш бегла представа що за човек е моята Грейс, Памела. По една случайност е преизпълнена с амбиции. Просто я съхранява за важни и съществени неща.

Това беше краят, нали? Ти се въртна и никога повече не стъпи на родителска среща. Давах ти уведомленията, но ти ги накъсваше пред мен и двете се кискахме като двойка женски папагали.

Да знаеш, мамо, че тази работа много ще ти хареса — нищо и никаквата сервитьорка отвори свое кафене. При това го разработи успешно. Освен това изкарва парички, нищо, че не са много... поне засега.

Твоя любяща дъщеря Грейс

COEUR CURATIVE — СЪРЦЕ НА ИЗЦЕЛЕНИЕТО ВАНИЛИЯ С МАЛИНОВ ПРИВКУС И ЛЕК МАЛИНОВ МУС

Джиджи, която прекарва в кафенето часове наред, е бременна. Не мога да се преструвам, че не е. Дори Рила е забелязала. В момент, когато е необичайно бърлива, Рила прошепва:
— Трябва ли да пие толкова много кафе?

И двете знаем какво има предвид, но аз не ѝ отговарям. Преструвам се, че не съм я чула, и продължавам да подреждам млякото в хладилника. Знам, че е много невъзпитано от моя страна, но нямам желание да говоря по този въпрос. Не мога да спра болката в гърдите, непрекъснато поглеждам към заобления корем на Джиджи, който расте с всеки изминал ден. Тя се опитва да го скрие с дълги тениски и големи чанти, когато има как — със суичъри, но времето се затопля и лятото приближава. То вече е дошло. Независимо дали искаме, или не, то е тук. Всеки път, когато я видя, сърцето ми натежава, сякаш съм глътнала камък.

Джиджи обикновено е приведена над обявите във вестника, вероятно си търси работа. Обикновено е начумерена под грима и дебелата очна линия, освен в случаите, когато разглежда *макароните* в хладилната витрина. Единствено тогава чертите ѝ омекват и тя се разтапя, също като бучка масло в тиган.

Любими са ѝ същите като моите. *L'Arivee*. Пристигането. Тази сладост с вкус на опушен карамел с едва доловимата тръпка на каменна сол и лепкав пълнеж като тофи. Наблюдавам я как обира трохичките с пръст и ги облизва. Не пропуска нито една.

Идва седмица след седмица, огражда обяви за работа с пурпурен маркер, украсен с малки мишчици от анимационни филмчета, и пие кафе след кафе. Ходи по интервюта, но така и не си намира работа.

Изглежда, е гражданка на Макао, най-търсените служители на ограничения пазар на труда. Дали трудностите не идват от поведението ѝ? Може би няма опит. Дали пък не се дължи на коремчето? Старая се да не мисля по този въпрос, но ме бодва съжаление. Един ден ѝ предлагам да пробва билков чай. Казвам го внимателно, за да не прозвучи покровителствено или осъдително. Тя ме поглежда остро, след това ме моли за още едно капучино.

Днес обаче Джиджи я няма. Всъщност кафенето е необичайно празно. Рила чисти приставката за пяна и поглежда разсеяно през прозореца. Навън цари тишина и спокойствие, дори небето се е снишило.

— Странен ден — мърморя аз. Обикновено говоря на себе си. Рила кима в знак на съгласие, тъмните ѝ вежди са свити.

Днес клиентите се броят на пръсти, въпреки че Йок Лан дойде сутринта и постоя два часа, пи чаша чай, изяде три от любимите си розови *макарони*. Никога досега не бе поръчвала и изядядала толкова много; двете с Рила се спогледахме, обзети от любопитство. Тя сяда близо до касата и ни се усмихва над чашата, доволна, че има възможност да ни наблюдава, докато работим. Тази жена е богинята на спокойствието; кълна се, че дори побеснели кучета или бурното море ще се успокоят, когато тя е наблизо.

Двете с Рила привършваме с работата. Аз напълних солниците, пресипах по малко ориз на дъното, за да поеме влагата във въздуха. Тя сгъна цяла кутия салфетки на еднакви триъгълници, за да са готови. Изтъркахме тавите от фурната и почистихме прозорците. Рила довършва приставката за пяна и се заема да подреди полицата със списанията.

Отпускам ръце на барплота и се облягам напред. Непродадените макарони са в спретнати редички в стъклената витрина. Усещам, че хапя долната си устна, защото знам, че ще трябва да изхвърля някои от тези красавици, ако не ги продам днес. Рила категорично отказа да си вземе за къщи, въпреки че приема непродадените сандвичи. Не знам защо е така; да не би да мисли, че *макароните* са твърде екзотични и скъпи за нея или че няма да одобря? Май аз се отнасям към тях с прекалено много страхопочитание.

— Добре, Рила, време е да ти организирам дегустаторски курс — заявявам аз и мятam кърпата през лявото си рамо.

— Какво казахте, госпожо? — вдига поглед тя. — Дегустация. Двете с теб ще дегустираме.

— Аха — въздиша тя и се усмихва широко.

След като избирам *макарони*, приближавам до масата, където е седнала, изпънала гръб в очакване. Очите ѝ са кръгли под късия лъскав бретон. Поставям салфетки пред нас, пълня чашките с горещия зелен чай, който тя обича.

— Започваме. Готова ли си?

Тя кима и аз избухвам в смях, когато виждам колко сериозна е станала, а устата ѝ е свита в нещо като гримаса.

— Добре. Започваме с *Unepetite flamme*. Това е нашият *макарон* с еспресо. Хайде, пробвай.

Тя поставя сладката на езика си, сякаш приема причастие.

— Харесва ли ти?

Кима отсечено.

След това прехвърлям пурпурно кръгче в чинията ѝ. Рила го вдига.

— Това вътре е със сладко, нали?

— Да. Казва се *Remede de deliverance*. Пълнежът е от касис със сметана.

Тя затваря очи, докато дъвче бавно, толкова бавно, че се притеснявам не е ли време да си поеме въздух.

— Какво означава това? — пита тя, след като най-сетне е преглътнала миниатюрната хапка.

— *Remede de deliverance* ли? „Лекарство на спасението.“ Има вкус на виолетки.

— Много е хубаво, госпожо — усмихва се тя и аз също се усмихвам. Малките ръце на Рила обхващат чаената чаша, гърлото ѝ е обточено със златен филигран. Светът навън изглежда е замрял, цари тишина.

— Извинявай, Рила; днес е толкова празно, че трябваше да те пусна следобеда. Трябваше да се прибереш преди часове.

— Няма нищо. И без това вкъщи има прекалено много хора.

Общежитието, в което живее Рила, е дом на десетки работници, повечето жени, които изпращат пари в родните си страни. Тя почти не говори по този въпрос, освен когато споменава, че е доста пренаселено. Двамата с Пийт имаме четири спални само за нас, докато

тя и останалите са натъпкани като сардини. Каза, че е работила в Дубай, където е живяла при работодателите си. И по този въпрос не говори, но там сигурно е имала своя стая. Тук дори не може да закачи постери на стените, да не би да развали боята.

— Там не ти ли харесва?

— Харесва ми. Евтино е, така че мога да изпращам повече пари у дома. Понякога дори е забавно, говорим си, пеем. — Рила се смее.

Това нейно добродушие ме изумява. Забелязвам го през цялото време — когато взема храна, за да я занесе на съквартирантките си, изпраща стари списания на братята и сестрите си, праща пощенски записи за нови обувки на племенницата си или за учебници. Рила ми прилича на гербер. Ярък цвят с неочаквано дълго, жилаво стебло.

Отпивам чай и осъзнавам, че завиждам на отдадеността на Рила към семейството ѝ. В някои отношения, въпреки че имам четири стаи, а тя живее с непознати, смея да твърдя, че тя има онова, което аз винаги съм искала. За нея да сподели, е лесен избор. Тя е част от нещо по-голямо. Тя е част от многото, не е сама.

Опитва още няколко аромата. Виждам, че е възхитена, след това става и посяга към празната чиния и чаената чаша.

— Благодаря. Великолепни са — усмихна се тя.

Влиза в кухнята и си тананика тихо, фалшиво. Питам се дали си дава сметка, че го прави. Свеждам поглед към чаената си чаша — нежна, красива, с тежки гроздове, изрисувани така, сякаш висят от ръба. Чашката представлява дръзко бледомораво каре. Винаги посягам към този сервиз. Замислям се за мама, как ѝ носех чаши чай и вдигах чинията ѝ точно както Рила сега вдигна моята. Тя ми се усмихваше, сякаш бях направила най-прекрасното нещо, и шепнеше: „Благодаря, миличка“.

Семейството ми не е голямо като на Рила. Интересно дали се радва, дали чувства близост и закрила в това голямо семейство. Чувства ли се завършена. Нашето семейство е малък, много ограничен кръг. Състои се само от двама. Понякога и двама са прекалено много. Въздишам и умът ми започва да повтаря една дума: „мама, мама, мама...“

Отнасям чашата и чинийката в кухнята, където Рила лъска приборите. Сега пее, ту по-високо, ту по-ниско, съвсем фалшиво. Мислех си, че ще пее добре, че гласът ѝ ще е нежен като на птичка, тъй

като се справя блестящо с всичко, с което се заеме. Гласът ѝ обаче се оказва ужасен. Изтръгвам се от унеса и избухвам в смях. Тя вдига поглед и забелязва изражението ми, след което запява още по-високо, а аз запявам с нея, кискам се на звученето на гласовете ни, защото сме като вълци, които вият към луната.

Звънчето на вратата ни прекъсва. Двете заедно излизаме от кухнята тъкмо когато Джиджи се втурва в кафенето. Приглажда бретона си на една страна и поглежда уплашено Рила. Отстъпва внимателно назад и оглежда кафенето, след което вирва брадичка и се опитва да надникне в кухнята.

— Здравсти — поздравявам аз.

Свила е ръце в малки, стегнати юмручета.

— Искаш ли кафе? — питам.

Тя се обръща и ме поглежда отново. Камъчетата по тениската ѝ изписват блестящи букви, които не разбирам.

— Търся баба.

— Йок Лан ли? — пита Рила. Поглеждам я недоумяващо.

— Йок Лан ли е баба ти? — питам аз, неспособна да повярвам. Не бих могла да си представя две по-различни жени. На това му се казва разлика между поколенията.

Рила кима и започва да шепне.

— Мисля, че да. Понякога разговаря с нея. Впечатлена съм от наблюдателността на Рила.

— Беше тук одеде, но си отиде — обяснявам на Джиджи.

— Наред ли е всичко? — пита тихо Рила от другия край на плота.

— Йок Лан добре ли е? — В гласа ѝ долавям обич.

— Трябва да я открием, преди да научи. Всичките ни близки са добре, но на нея може и да ѝ призлее, когато научи. Знаете, че е стара — свива рамене Джиджи. — Както и да е, май знам къде е. Днес играе маджонг. Сигурно е у Мей.

От седмици не е говорила повече с мен. Затова се замислям за секунда, преди да попитам:

— Извинявай, какво трябва да научи?

— За новините говоря — обяснява тя. След това разбира, че нямам никаква представа за какво става въпрос, и обяснява: — За земетресението в Съчуан. Вие не го ли усетихте?

— Земетресение ли е имало?

— Цял ден говорят за него по телевизията. Трябва да си сложите телевизор.

В повечето ресторанти в Макао са закачени телевизори в ъглите. Така и не мога да се начудя как така хората се хранят и гледат телевизия. По този начин напълно пренебрегват човека, с когото са излезли, и просто зяпат безмозъчно в квадратния екран. Знам, че това е културна разлика, която никога няма да приема, и категорично отказвам да сложа телевизор в „При Лилиан“.

Джиджи ни поглежда мрачно.

— Било е разрушително.

Двете с Рила се споглеждаме. Земетресение. Премислям най-ужасното.

— Трябва да тръгвам — заявява тя.

Ръката ѝ стиска бравата, тя се поколебава за секунда и свежда глава, мисли си за нещо. Прави крачка обратно към касата, грабва салфетка и химикалка и надрасква името и телефонния си номер.

— Ако случайно видите баба сама, натъжена или нещо подобно... Искам да кажа, че мама не става за нищо, затова най-добре да позвъните на мен, ако тя се нуждае от помощ. Старая се да я държа под око, но... Както и да е, знаете, че тя е стара... — повтаря тя. Гласът ѝ е тих, наситен с тревога, въпреки че тя се опитва да говори небрежно.

Посягам към салфетката и кимам.

— Разбира се, можеш да разчиташ на нас.

Тя ми отправя подобие на любезна усмивка, преди да си тръгне.

Двете с Рила оставаме загледани след нея. После, без да си кажем и дума, посягаме към чантите. Моментът не е подходящ за лъскане на прибори; трябва да затворим и да се приберем, за да разберем какво е станало.

Мила моя мамо,

Съчуанският черен пипер е сред петте съставки на китайската подправка — смес от пет елемента^[1]. Петте подправки представляват петте аромата в китайската кухня — сладко, кисело, горчиво, пикантно и солено. Ти знаеш ли това? Все ми се струва, че е от нещата, които ти знаеш,

нещо, което би ми казала шепнешком, когато заспивам. Все си мислех, че съчуанският черен пипер е яркорозов, но се оказа, че това е съвсем различен вид пипер. Той е червеникавокафяв. Днес е ден, наситен с горчивина. В него няма абсолютно нищо сладко. Може би е дори кисел. Това е един от онези дни, в които не изпитваш глад, а гърлото те боли от напрежението, докато се опитваш да сдържиш сълзите си.

Пийт се прибра, седна на канапето до мен и двамата заедно гледахме новините на всеки час, без да помръднем или да говорим. Не свали нито вратовръзката си, нито колана, нито обувките. Просто остана седнал в очакване на нови кадри и информация. Казаха, че земетресението е убило четирийсет хиляди, но всеки път, когато репортерът излизаше на екрана, преbledнял, със стиснати устни, броят нарастваше. По едно време направих боб с препечени филийки, а Пийт си обу късите панталонки, но продължихме да гледаме, докато накрая и двамата започнахме да търкаме очи. Повтаряха репортажите, показваха необичайно тихите, сиви улици, съборените сгради, сякаш направени от детски кубчета. Пепелта беше гъста като сняг; тук-там се виждаха хора да се лутат напълно объркани сред руините.

В Макао става горещо, но аз влязох във ваната, преди да си легна. Не можех да спра да мисля за мръсотията и разрушенията, за хората с разбити сърца, които кашляха и плачеха сред разрушенията. Училищата бяха съсипани. Имах чувството, че сърцето ми ще се пръсне. Пийт спеше, когато излязох от ваната. Облякох си пижама и си легнах с мокри краища на косата, които оставиха мокри петна по възглавницата.

Твоя любяща дъщеря Грейс

В деня след земетресението „При Лилиан“ е пълно до пръсване. Толкова е натъпкано, че онези, които не могат да седнат на отделна маса, се настаняват при непознати и започват да си говорят. Сякаш

нещастieto е сближило хората. Разговорите са приглушени, клиентите пият бавно кафетата си. Децата са отпратени в ъглите да си играят с играчките, които сме осигурили, и тихичко правят замъци или кораби от „Лего“; дори те усещат нуждата всичко да бъде реорганизирано и построено отново. Двете с Рила действат бързо и се опитваме да се справим с навалищата, като успешно запазваме спокойствие. Всички проявяват разбиране дори когато объркваме поръчките или пък се бавим. Рила е донесла кутия за дарения на „Червения кръст“, която поставяме на плота точно пред буркана с бишкоти. Монетите звънтят през целия ден. В късния следобед и двете сме напълно изтощени и аз изнасям два стола от кухнята. Давам знак на Рила да седне до мен.

— Трябва да си починем. Не си ли гладна? — прошепвам аз.

Тя кима с благодарност и вади два мъфина от хладилната витрина. Те са последните останали и макар клиентите много да ги харесват, аз кимам, защото имаме нужда да се заредим с енергия. Седим мълчаливо, ядем бързо и преглъщаме тъмните кекчета със студено мляко. Както сме седнали, сигурно приличаме на тийнейджърки от някое училище; това е следобедната сцена, която съм си представяла. Рила въздъхва и аз ѝ се усмихвам; по брадичката ѝ се виждат шоколадови петна. Тъкмо лапвам последната хапка, и звънчето на вратата дрънва, а Рила вдига отчаяно поглед. Клатя глава към нея.

— Не мърдай, аз ще се заема. Стой си.

— Благодаря, Грейс — прошепва тя с пълна уста. Спирам за момент, защото за пръв път не ме нарича госпожо.

Джиджи застава пред касата в тъмен пуловер, който виси чак до бедрата ѝ. Обула е зелени ботуши с връзки върху черен клин. Гримът ѝ прилича на боя, черен молив е очертал бадемовите очи като синини, а миглите ѝ са наплескани със спирала. Косата ѝ е опъната назад.

— Здравсти — започва твърдо тя и изпъва гръб.

— Здравсти, Джиджи. Косата ти изглежда супер, а бретонът...

— А, да, хванах го назад. Ще го пускам — обяснява тя и вирва брадичка.

— Много си хубава.

— Благодаря. — Тя изглежда изненадана от комплимента; изражението ѝ омеква, поруменява. Сякаш фасадата на безразличие се пропуква. В този момент забелязвам нещо от чертите на Йок Лан.

— Какво ще бъде днес? — питам аз и бърша ръце в престилката.

Тя поглежда хладилната витрина, която е почти празна. Забелязва торта с дебел пласт сметана, обсипан със сребърни звезди. Казва се „Принцеса“ и малките момиченца я обожават. Една от майките, редовна клиентка, твърди, че била истинско вълшебство; успявала да укроти дъщеря ѝ за поне двацет минути.

— Едно парче, ако обичаш. И едно еспreso.

— Веднага. Ще ти ги донеса.

Тя ми се усмихва предпазливо. Между нас се е появило нещо различно. Може би заради трагедията, причинена от земетресението, се чувстваме по-близки. Може би, защото съм научила, че Йок Лан ѝ е баба, я чувствам по-близка. Независимо от причината, Джиджи се държи по-свободно.

— Кажи как е Йок Лан? — питам аз.

Рила се приближава до мен и безмълвно взема чашата еспreso от плота. Сигурно е чула, че има поръчка.

— Пау Пау ли? А, добре е. Беше с приятелки и играеха маджонг. Били се заплеснали. Мама щеше да получи удар.

Машината за еспreso забръмчава, черна течност бликва от черния чучур и оставя отгоре плътен каймак. Рила посяга към чинийка и вдига угрижено поглед. Йок Лан е една от любимите ни клиентки.

— Майка ти е била ядосана, така ли? — питам аз и прехвърлям дебело парче от тортата „Принцеса“ в чинийка.

Джиджи свива рамене, пуловерът се смъква от едното рамо и отдолу се показва бяла презрамка на сутиен — износен е, белият цвят отдавна е станал сив.

— Мама мрази, когато Пау Пау играе маджонг. За нея е същата работа като играта на комар. Не иска тя да се занимава с подобно нещо. Да бяхте видели изражението ѝ, когато казах, че ще стана крупие. Не можа да ме спре, но ѝ беше безкрайно неприятно. От заплатата обаче не се оплакваше.

Тя нагласява пуловера, като го придърпва обратно на рамото си. Млъква рязко, сякаш усеща, че е казала прекалено много, обръща се и се настанява на любимата си маса. Следвам я, понесла чаша кафе и парчето торта на поднос.

Преди да си тръгне, идва до касата, за да си плати сметката, и забелязва кутията на „Червения кръст“. Вади портмонето и пуска щедра шепа монети, поглажда капака, сякаш изпраща най-добрите си

пожелания. Лицето ѝ е отпуснато, чертите са омекнали, младежки, въпреки дебелия пласт грим. Вдига очи и ме поглежда внимателно, замислено.

— Трябва да опечеш нещо за това.

— За кое?

— Може би мъфини с червен кръст отгоре. Да дариш част от приходите за каузата. На хората ще им допадне подобен жест.

Благодаря ѝ колебливо. Не съм сигурна дали искам бизнес съвет от това момиче. Когато тя свива рамене, забелязвам, че част от сметаната на тортата е полепнала по пуловера. Някакъв майчински инстинкт ме кара да се наведе напред и да го изчистя, но тя се врътва бързо. Рила застава до мен и двете оставаме да гледаме след нея. Рила бавно бърше една чаша и прокарва кърпата през извитата дръжка. Дори след като Джиджи поема по улицата и се скрива от погледите ни, Рила остава загледана през прозореца.

— Тази работа с мъфините е чудесна идея — подхвърля неуверено тя.

Кимам. С огромно неудоволствие признавам, че е точно така.

На следващия ден двете с Рила сме се превили и гледаме през прозорчето на фурната. Марджъри вече е редовна клиентка и пие сутрешното си кафе на вратата на кухнята, докато ни наблюдава. Облечена е в копринена блуза и къси панталонки, комбинирани със сандали. Застаналата до мен Рила отмята коса назад и аз забелязвам, че е прехапала устни. *Макароните* вътре във фурната се надуват бавно и стават хрупкави.

Питам Рила какво мисли.

— Не знам — мърмори тя. — Може и да се получи. — Стрелва ме с поглед и очаква да я уверя, че ще се получат.

— На мен ми се струват чудесни — обажда се Марджъри. Устните ѝ почти допират чашката кафе. В тавата са подредени половинки *макарони*, горната черупка е бяла, с две тънки малиновочервени ленти, които се пресичат във формата на кръст. Рила предложи да изпробваме идеята на Джиджи със сладките.

— Идеята е страхотна — отбелязвам аз и докосвам рамото ѝ.

— На Джиджи е... — започва Рила. Неочаквано изписква, изправя се и покрива уста с ръка, а аз скачам и се обръщам рязко, притиснала едната си ръка до гърдите.

— Мама му стара — писва през смях Марджъри и кафето се изплисква върху сандалите ѝ.

— Йок Лан! — продължава да пици Рила и се залива от смях. Нито една от нас не е чула звънчето на вратата.

Йок Лан стои безобидно до Марджъри, гледа през прозореца на фурната и намества очилата на носа си. Лицето ѝ е покрито с лунички, косата сплескана от едната страна, сякаш току-що става от сън. Учудена е, че се кискаме; въпреки това тя също прихва и поглежда ту към Рила, ту към мен, докато се опитва да разбере защо е цялата врява. Виждам я за пръв път от земетресението и тя изглежда както обикновено, с миловидно, кръгло лице с лешников цвят, усмихната и спокойна. Не се сдържам и се усмихвам, щом я виждам.

— Господи, уплаши ме до смърт! — недоволства Марджъри.

Рила прегръща Йок Лан с една ръка и аз забелязвам, че двете са еднакво високи. Моята помощничка приближава младата си тъмнокоса глава до възрастната жена и Йок Лан се обляга на нея. После гали Рила по ръката, обляга се на слабия ѝ лакът и Рила я отвежда до една от масите, казва, че ще ѝ направи чаша чай, както обикновено. Марджъри се усмихва и се отправя към тоалетната, за да почисти сандалите си.

Оставам в кухнята, загледана в *макароните*, и се опитвам да им измисля подходящо име. Вече съм решила да дарим петдесет процента от приходите на Червения кръст, въпреки че Пийт сигурно ще реши, че нямам и грам търговски усет. Няма да му казвам, така ще спестя и на двама ни неприятната кавга. Всяка вечер ме спохождат неприятните образи от последствията на земетресението. Има лица, които приличат на Йок Лан. Други са същите като на Джиджи. Деца се лутат сами, без родителите си, виждам дълбоки, жестоки рани, сцени на мъка и болка. Рила ми подава ежедневниците, когато ги донасят, и ме моли с мрачно изражение да не гледам снимките. Отдръпвам се от топлата фурна и сядам до мивката, за да разлистя френски речник с поомачкана и изтъркана корица. Прехвърлям на ум някои думи — помощ, подкрепа, утеха. *Aide, appui, soulagement. Coeur*^[2] се носи също като изпуснат балон. *Coeur curative*. Сърце на изцелението. Питам се дали е

правилно да се каже така на френски и отбелязвам на ум да попитам Леон. *Coeur curative*.

Няколко дни по-късно *макароните Coeur curative* са продадени и дребна жена с тъмна коса застава на вратата на кафенето. Разсеяна съм и мисля за поръчката на Леон. Той дойде вчера и много хареса новите *макарони*, както и идеята за дарението, и ме помоли да му доставя дванайсет за късна закуска в „Орора“ следващата седмица. Казах му, че спокойно може да използва идеята, ако иска да направи същите; та той прояви такава щедрост към мен и моя проект, че това е най-малкото, което мога да направя за него. Той обаче помръква и обяснява, че са продали по-голямата част от оборудването за сладкиши, за да направят повече място за кухня за китайски нудълс. Затова приех поръчката с удоволствие и му предложих отстъпка. Сега искам да направя *макарони*, с които той да се гордее. Трябва да са съвършени. За нас това е съществена поръчка и ще се наложи да работя до късно вечер. Засега се занимавам с други неща и внимателно обмислям допълнителните продукти, които трябва да купя.

Забелязвам тъмнокосата жена, докато чистя прозорците, въпреки че тя се е отдръпнала настрана. Гледа в краката си и подритва един камък. Скръстила е ръце пред себе си, сякаш се опитва да се прегърне. Въпреки че е топло, тя е облечена в тъмнозелен суитчър с качулка, дългата ѝ коса е прибрана вътре. Не я познавам.

— Рила? — провиквам се аз.

— Да?

— Струва ми се, че имаш посетител. Рила се приближава зад мен и поглежда.

— Кой, госпожо?

— Не тук. — Обръщам я внимателно на ляво и посочвам жената, която неочаквано вдига поглед. Щом ни вижда, застива на място. Тъмната коса обрамчва лицето, очите ѝ са черни като въглени. Повъзрастна е, отколкото мислех, докато оглеждах дребната фигура — може би в началото на двайсетте, приблизително на възрастта на Рила.

— А, да. Може ли... — пита Рила. В гласа ѝ се прокрадва необичайна решителност, която досега не бях забелязвала. Устата ѝ е стисната.

— Разбира се. — Продължавам да търкам усилено стъклото с един вестник. Рила ме научи да използвам вестници за прозорците и се оказва права. Резултатът е впечатляващ. Отстъпвам назад и се оказва, че стъклото блести на топлото следобедно слънце.

Рила е завела жената от другата страна на пътя и се е привела към нея, стиска нежно ръката ѝ. Устните ѝ се движат бързо, изражението е на загриженост, но същевременно спокойно. Жената е натъпкала стиснатите в юмруци ръце в джобовете на суитчъра и аз виждам как очертанията им изпъкват. Рила стиска раменете ѝ в малките си длани и я гледа в очите. Жената кима, след това се олюлява бавно към Рила и тя я прихваща, после я прегръща. Полюлява я ту наляво, ту надясно, също като бебе, със затворени очи. Когато Рила отваря очи, тя ме поглежда. В едната отпусната ръка стискам вестника и ги наблюдавам. Става ми неудобно. Обръщам се бързо и едва не се спъвам в крака на един от столовете. Оставям вестника и препаратата за стъкло на празна маса и влизам в кухнята. Чиниите, които Рила миеше, са накиснати в сапунена вода в мивката. Слагам си гумени ръкавици с цвят на старо злато и бъркам във водата.

[1] Китайска подправка от смлян анасон, копър, пипер, карамфил и канела. — Бел.прев. ↑

[2] Сърце (фр.). — Бел.прев. ↑

LE DRAGON ROUGE — ЧЕРВЕНИЯТ ДРАКОН

ПИТАЯ^[1], ПЪЛНЕНА С МАСЛЕН КРЕМ С АРОМАТ НА ЛИМОНОВА ТРЕВА

— Направо ти съдират кожата — заявява сопнато Джиджи, когато идва да плати сметката си с шепа монети.

— Съдират ми кожата ли? — повтарям аз и прибирам дребните.

— Доставчикът, който ти носи брашното, захарта и другите продукти. Обсъждаха те. Искат ти почти двойно за някои неща.

Вдигам рязко поглед.

— Не се шегувам — отвърща наострено тя.

— Каза... обсъждали са ме — повтарям бавно аз и затварям касовата книга.

— Точно така. Виждала съм някои, когато идваха, а пък последния път си говореха за доставчика. Познавам го. Е, по-точно знам кой е.

Сигурно съм изглеждала напълно слисана, защото тя продължава гневно:

— Баба имаше ресторант. Семейството ми открай време е държало ресторанти. Е, поне докато мама не съсипа последния. Сега се занимава с недвижими имоти, както и всички останали алчни... — Тя поклаща глава. — Та исках да ти кажа, че този е пълен негодник. Краде от всички гуайло^[2], емигрантите. Трябва да започнеш да пазаруваш от „Червения дракон“. Те са и по-добри, и с по-ниски цени.

Облягам се на плота и си поемам дълбока глътка въздух.

— Сериозно ли говориш? Наистина ли го правят? Двойно ли плащам? — Усещам как лицето ми пламва. Задавам въпросите, макар да съм сигурна, че Джиджи не лъже; инстинктът ми подсказва, че това е самата истина. Струваше ми се, че цената е висока, но не знаех какво

да очаквам тук. Имах му доверие. Сега обаче съм ядосана. Колко много допълнителни продукти бях поръчала за „Орора“, ами цената. Можех да отделя повече пари за „Червения кръст“. Чувствам се наивна, имах доверие на господин Тенг и разчитах, че ми предлага изгодни цени. Каква змия!

Джиджи ме поглежда обидено.

— Не те лъжа. — Грабва портмонето си и се кани да си тръгне. — Все тая — добавя студено тя.

Излизам отпред и я хващам за лакътя, преди да си тръгне. Тя се врътва към мен и закръгленият ѝ корем почти докосва моя. Отново ме обзема онова чувство, сякаш някой е изсипал камъни вътре в мен. Трябва ми цяла секунда, за да се отърся от него. Тя не е виновна за проблемите ми.

— Чакай, не бързай. Извинявай. — Поемам си дълбоко въздух. — Вярвам ти. Просто се почувствах като глупачка. Това е.

Тя свива рамене.

— Не използвах друг доставчик, защото господин Тенг говори английски и... аз не говоря кантонски — обяснявам.

— Ясно ми е — отвърща тя остро. Не помръдва, но едната ѝ ръка е на вратата.

— Май ми трябва човек, който говори кантонски — въздишам тежко.

Споглеждаме се като боксьори на ринга. Не откъсваме очи една от друга и мълчим. Всяка очаква другата да направи първата крачка. Казвам си, че сега е моментът да се проявя като зрял човек. Тя примигва със сериозните си бадемови очи.

И така, наемам Джиджи на половин ден в „При Лилиан“. Пробният ѝ период е три месеца. Да видим какво ще излезе.

[1] Растение от семейство Кактуси. Познато още като *драконов плод*. — Бел.прев. ↑

[2] Чуждестранен дявол (кит.). — Бел.прев. ↑

CIRQUE — ЦИРК

ЛАЙМ С ШОКОЛАДОВ КРЕМ ГАНАШ, ПОСИПАН СЪС ЗАХАР И КОРА ОТ ЧЕРВЕН ПОРТОКАЛ

Лятото настъпва неусетно и стремглаво; най-неочаквано въздухът става гъст като лимонада, лепкав. Краката ни се пързаят в сандалите, панталоните залепват за задната част на влажните бедра. Климатикът в кафенето помага, но когато фурните работят, кухнята се превръща в нажежен ад. Вече не мога да нося косата си пусната, затова я вдигам и тя прилича на полуразпаднало се птиче гнездо. Единственият човек, на когото времето, изглежда, никак не влияе, е Рила; тя продължава да ходи облечена в блузи с дълги ръкави, които дърпа до китките.

Направих и за двете сладко удоволствие от банани, топнати в шоколад, след това замразени във фризера. Изчакваме клиентите от сутрешния наплив да си тръгнат и сядаме до прозорците, точно под климатика. Въздишам дълбоко. Бананите са твърди, кремообразни, парченца замръзнал шоколад падат по пода и масите. Рила поглежда този ужас, а не забелязва кичурите коса, полепнали по челото ѝ.

— Не се притеснявай, имаме нужда от почивка. Какъв ден само.

Тя повдига вежди в знак на съгласие. Знам, че е облекчена, че Джиджи започва работа днес следобед. Но подозирам, че се тревожи как ще се сработят, след като двете с нея вече сме си установили ритъм на работата. На Рила обаче също ѝ е горещо, изморена е и допълнителният чифт ръце ще ни дойде добре.

Навън група ученички се разхождат, както са в училищните униформи — бели тениски и червеникавокафяви панталони. Косите им са вързани на опашки, дълги кичури висят игриво от страни. Кикотът им не спира.

— Това време е ужасно. Няма нищо общо с времето у дома — клатя глава аз. Днес следобед Пийт има голф турнир с някои от доставчиците си. Ще се прибере почервенял като цвекло и ще сипе ругатни. Лениво качвам крака на седалката на един стол.

— Австралия ли? — пита Рила.

— Не, Лондон — отвърщам и с изненада разбирам, че все още смятам Лондон за свой дом.

— Липсва ли ти?

Въпросът ме кара да се замисля. Когато се преместихме в Макао, след като живяхме в Лондон няколко години, копнеех за неща, които в момента никак не ми липсват. Говоря за нелепи, на пръв поглед напълно необясними неща. Паста мармайт^[1], намазана на препечена филийка, анонимността, когато се возиш в метрото, топлите пъбове. Притурките в „Гардиан“ всеки уикенд — боже, как само ми липсваха! Липсваше ми дори отвратителното сиво лондонско небе. Така беше през първите месеци в Китай. Сега вече съм забравила тези неща. Опитвах се да си намеря я ключовете, я чорапите, я вестника. Плачех, вместо да се смее, когато гледах епизод от „Малка Британия“, слагех яйчените черупки в тестото за торта, а самите яйца в боклука. А пък мама ми липсваше най-много, имах нужда от смеха ѝ, докато пиеше чаша чай, от вкуса на специалния ѝ къпинов сироп за палачинки. Тъгата по дома е точно това — нещо като болест, като дразнеща кашлица или обрив, на които не трябва да обръщаш внимание, докато не ги забравиш или не свикнеш с тях, или пък и двете.

Забелязвам същото при клиентите си и се питам дали разбират колко е очевидна носталгията, която ги мъчи. Стоят приведени над чайници и празни чинийки, пълни с трохи. Застояват се, говорят прекалено много, не могат да се нарадват на познатия акцент или на английското меню. Разказват лични неща, докато си дават поръчката или плащат, след това се смеят пресилено силно или пък отправят смутена усмивка. Ако ги попиташ как са — вече се научих да не задавам подобни въпроси, — следва неизменната любезна лъжа. *В Макао е чудесно, невероятна възможност. Представяш ли си, имаме си домашна помощница! Нямаш представа как ми завиждат всички у дома. През уикенда ще отскочим до Пукет.* Тъкмо преди да отправят пресилена усмивка, забелязваш краткото мълчание, стига да си достатъчно наблюдателна. То не е дълго, но се забелязва. Това е

скритата истина, завряна на тъмно, неизречена. Ненавиждам това желание да представиш живота си като истински рай. Може би тъкмо затова винаги съм се стеснявала; така и не научих този начин на поведение. Не ме бива в дебелите лъжи и недоизречени истини, заради които се чувствам неловко и дори ми прилошава.

— Отначало да — отвръщам тихо. Сега вече ми е ясно, че всъщност ми липсва бъдещето, не миналото. Липсват ми децата, възможността да пека торти, да създам семейство.

Рила се усмихва. Тя се отпуска назад на стола и започва да си тананика, отхапва последното парченце банан от клечката. Кожата ѝ е чиста, гладка; много е красива в тези тихи моменти. Излъчва задоволство. Ако на двамата с Пийт ни се наложи да си тръгнем от Макао, винаги можем да се върнем или в Австралия, или в Англия. Можем да отидем и в Канада, и в Европа, можем да отидем почти навсякъде, където решим, с нашите паспорти. Мисля си мрачно, че възможностите на Рила са ограничени.

— Йок Лан! — пропява тя с пълна уста.

Възрастната госпожа влиза облежната на ръката на внучката си. Джиджи е подранила. Обула е клин и широка блуза, която, забелязвам, е току-що изгладена. Косата ѝ е прибрана. Тя вдига очи към мен малко срамежливо и наплесканите ѝ със спирала мигли потрепват. Рила скача, за да направи каничка от любимия чай на Йок Лан.

— Искате ли замразени шоколадови банани? — предлагам им аз. Джиджи превежда на баба си, която поклаща глава.

— Пау Пау не иска, но аз ще изям един. — Тя се отпуска на стола и аз виждам, че с всяка седмица наедрява все повече. Поема бастуна на Йок Лан, за да не ѝ пречи, след това взема менюто от масата и започва да ѝ вее с него. Незначителен жест, но изпълнен с много любов. Йок Лан се усмихва и затваря очи, а набраздените ѝ от годините бузи се отпускат.

— Би ли попитала Йок Лан дали не предпочита днес леден чай? — провиква се Рила от кухнята.

— Не, пие го горещ, независимо от времето — отвръща Джиджи вместо нея и свива рамене. Прошепва ми с извити вежди: — Тя е от старата школа. Нали разбираш, традиционалистка.

Йок Лан се усмихва на внучката си.

— Приготвили сме ти нещо — започва смутено Джиджи.

Рила донася чашата и чиния с подобрани *макарони*. Подава на Джиджи замразения банан и Джиджи посяга, след което пъха другата си ръка в чантата, оставена в краката ѝ. Изсумтява и се привежда напред.

— Пау Пау... — обръща се към баба си на кантонски. Йок Лан изпъва гръб и кима. Поглежда ме с блеснали очи и отпива малка глътчица от чая си.

Джиджи ми подава тънък джоб с лист в него.

— Пау Пау го намери и иска да го вземеш.

Хартията е мека, посмачкана, около осемнайсет сантиметра. На нея се виждат деца в ярки къси панталонки и ризи, които танцуват и въртят червени обръчи. Момчетата са с дълги черни плитки като въжета на гърбовете, а момчетата са подстригани така, сякаш са с шапчици, и косите им се веят на въображаемия вятър. С бели чорапки са. В небето се вижда лунният сърп. От лявата страна, върху избелял червен фон, е написано нещо на китайски, а най-отдолу забелязвам надпис на английски: „Фойерверки Ик Лунг ООД“. Усещам дъха на Рила над рамото си, привела се, за да види какво представлява.

— Стар постер. Фирмата беше много известна. Фабриката им беше тук, в Тайпа; нейни приятели правели на ръка пиратките. Тя реши, че може да искаш да го закачиш в кафенето. Само ако ти харесва — уточнява бързо Джиджи.

Йок Лан ме поглежда и се усмихва. Очаква отговора ми.

— Великолепен е — заявявам аз. Вече си мисля къде ще го сложа. Дали да не го рамкирам в зелено и да накарам Пийт да ми помогне с подходяща кукичка. Ставам от стола и обикалям „При Лириан“ с постера. Върху една от стените светлината пада чудесно, но се сещам, че може да избелее. Отдалечавам го на една ръка разстояние и пробвам как ще стои на стената. Йок Лан се е усмихнала широко от удоволствие, притиснала длани. Бъбри развълнувано на кантонски. Джиджи става и се изправя до мен. Оправя косата си и стиска устни, докато се опитва да прецени.

— Може би тук — предлага тя и се навежда над една от масите.

Накланям глава на една страна и поглеждам късата стена, близо до касата. Достатъчно светло е, но постерът няма да избелее от слънцето.

— Трябва да преместим масата... — изтъква Рила, докато налива на Йок Лан чай с едната ръка.

— Дай, аз ще се оправя. — Джиджи енергично се привежда над масата, за да я прихване отстрани. Блузата ѝ се изпъва и тя въздъхва. Йок Лан вдига бързо поглед. Изстрелва порой на кантонски, звучи уплашено, предупредително, когато посяга към бастуна си.

Джиджи пуска масата и отстъпва назад, поруменяла от смущение.

— Мога, Пау Пау!

Рила отпуска ръка на рамото на Йок Лан, за да я успокои. Бузите на Джиджи са поруменели. Обзета съм от желание да задам десетки въпроси, но не успявам да изрека нито един. Рила ме наблюдава, а аз не откъсвам очи от Джиджи. Забелязвам настойчивия поглед на филипинката с периферното си зрение. И четирите оставаме по местата си, но въздухът ми се струва натежал. Цари тишина.

Най-сетне Рила събира кураж.

— Кажете, кой иска *макарони*! Имаме нов вид... Грейс, как се казваше? — Тя прочиства многозначително гърло.

Най-сетне успявам да заговоря.

— *Le dragon rouge*.

— Има питая...

— С пълнеж от лимонова трева.

— Има плодов вкус и в същото време кремът е много плътен — кима Рила. — Вкусно е.

Джиджи поглежда Рила, след това и мен. Навежда глава и прошепва:

— Няма проблем да върша каквото се налага. Мога да работя.

Изражението ѝ е толкова искрено, за пръв път не се забелязва познатият гняв. Същевременно забелязвам твърдост, която ме възпира да протегна ръка към нея.

Кимам и отпускам ръка на рамото ѝ.

— Знаем. Всичко е наред.

Чувам, че Рила разговаря с Йок Лан за различните видове *макарони* в чинията, посочва всеки един и го описва, въпреки че възрастната жена не разбира и дума на английски. Йок Лан наблюдава как пръстът на Рила се мести по бялата чиния и описва кръг.

Джиджи ме поглежда в очите. Забелязвам, че е изпълнена с решителност.

— Откъде да започна? Искаш ли да преместя масата? Мога да се справя.

Клатя бавно глава.

— Недей. Първо ще го рамкирам и тогава ще се уверим, че е на правилното място. Освен това трябва да свършиш по-важни неща. Трябва да ми помогнеш да кажа на господин Тенг къде да си завре доставките.

— Къде да ги завре ли?

— Да.

Тя прихва и отвърща остро:

— Виж, в това много ме бива.

* * *

Чувам от кухнята; оставям бързо мръсните чинии, които току-що съм внесла, и се втурвам към вратата.

— Това е нелепо — крещи неистово клиентът, облегал огромното си шкембе на плота пред касата. — Не можете да сервирате студено кафе. Направете ми ново. Сега обаче закъснявам.

Той трясва чашата на плота. Не обърна абсолютно никакво внимание на Рила, когато тя му отнесе кафето на масата, защото той провеждаше шумен служебен разговор по телефона. Тя намери място, за да остави чашката, но когато той приключи разговора и забележа чашката, кафето беше изстинало.

Рила стиска краищата на дългите си ръкави и свежда поглед към плочките. Очаквам я да вдигне очи и да му каже истината. В подобни случаи тя обикновено разсейва напрежението с кротка усмивка, но този път нещо у нея е различно.

— Е? — настоява той. Тя продължава да мълчи.

Джиджи вдига поглед от чиниите за миене. Не крие, че е вбесена.

— Какъв изрод — съска тя.

Обръщам се към него.

— Ще ви направим ново кафе, господине, в пластмасова чашка. Няма да ви забавим.

Когато излизам от кухнята, той се изправя и ме оглежда. Очите му се задържат малко по-дълго, отколкото трябва, на гърдите ми, преди отново да ги вдигне.

Отправлям му захаросана усмивка.

— Седнете и аз ще ви го донеса. Ще отнеме не повече от минутка.

— Добре. — Дъхът му е топъл, мирише на вкиснато, на застояло кафе, полепнало по сливиците. Поглежда мрачно Рила, която не е помръднала, и пъшка, докато се отпуска на един стол. Бързо забравя, че е бил недоволен от нещо, и разкривеното му месесто лице се отпуска. Заобикалям Рила и посягам към пластмасовите чашки.

— Добре ли си? — прошепвам.

Тя кима и поема пластмасовата чашка от мен, зарежда машината и поставя чашката под чучура. Ръцете ѝ треперят. Галя я по рамото и усещам как едва забележимо извива тяло към мен. Вдига поглед, а в очите ѝ се чете извинение.

— Аз... просто този... Извинявай. — Тръсва глава, сякаш иска да се отърве от нещо.

Джиджи е излязла от кухнята. От кърпата в ръцете ѝ капе вода. Намръщена е.

— Този негодник. Сега ще се разбере аз с него.

— По дяволите, Джиджи, капе по пода. Върни се обратно, ние ще се справим. Всичко е наред — обяснявам аз.

Джиджи свива рамене и се обръща.

— Извинявай, Грейс — шепне Рила.

— Всичко е наред. Не се тревожи — отвърщам шепнешком аз.

Рила отнася чашката кафе и му я подава на нивото на очите. Той я поглежда гневно и вдига глава с неудоволствие. Пъхва вестниците и бизнес списанията под едрата си мишница и излиза от „При Лилиан“, като продължава да лае по телефона.

Рила въздиша, когато чува звънчето на вратата при излизането му. В кафенето се възцарява тишина. Когато се връща зад плота, тя бързо променя темата.

— Тази вечер няма ли да ходиш на цирк?

— Да, вярно, ще ходя.

Бях забравила. Преди да замине на дълъг уикенд с Дон, Марджъри беше спечелила четири билета за „Сирк дьо Солей“ на

благотворителна разпродажба и ме покани да отидем заедно. Показа ми най-небрежно билетите, но по лицето ѝ се изписа неподправена надежда. Единствено жена, която трудно се сприятелява, ще познае друга такава като нея; Марджъри бе точно такава и аз веднага разбрах. Освен това двамата с Пийт едва ли сме прекарвали повече от пет минути заедно през последния месец. Оглеждам „При Лилиан“ — масите трябва да се забършат, трябва да нулирам касовия апарат, да почистя машината за еспreso. Чиниите могат да останат да се сушат сами, но има доста друга работа за вършене. Рила забелязва, че съм прехапала долната си устна, докато оглеждам мръсните маси.

— Не се чуди, Грейс, ние можем да затворим.

— Не, не, Марджъри няма да се сърди, ще отида някой друг път.

— Остави ни да се справим с всичко. Върви. Знам как да оправя, всичко ще бъде наред. — Тя ме докосва леко по гърба и влиза в кухнята.

Чувам как Джиджи се оплаква от мъжете тъпаци и как някои се мислят за крале на света и какво би казала на тлъстия негодник. Вземам кърпа, за да забърша масите, по които са полепнали трохи от *макарони*. Докосвам панталоните си под престилката и напипвам познатото очертание на мобилния телефон. Мога да позвъня на Марджъри още сега и да се разберем за някой друг път. От кухнята долита приятният смях на Рила. Обръщам се и я виждам очертана на малкия прозорец към кухнята.

Довършвам и последната маса и надничам в кухнята.

— Рила?

Тя вдига поглед към мен, без да вади ръце от мивката.

— Ако нямате нищо против, ще ви оставя двете да затворите.

Тя кима и се усмихва.

— Благодаря ти.

Тръгвам бързо към къщи и вдишвам дълбоко хладния въздух. Обичам цирка — захарен памук, клоуни с боядисани лица, висока музика, ярки цветове. Напомня ми за мама. Бях забравила напълно, докато Рила не спомена. Денят премина сред парчета счупени чаши, доставки, които трябваше да си отидат по местата, чинии, оплескани в маслен крем и ганаш. Джиджи се оказа истинска благодат; справя се успешно с работниците и всеки, който си позволи да надигне нахално глас. Освен това обожава *макарони*; веднага разбрах по изражението

на младото ѝ лице. Задава ми стотици въпроси: как се правят, откъде идва рецептата, какви са в Париж. Двете с Рила вече са партньори и всяка от тях върши онова, в което е най-добра. Все още остават стотици задължения, а работата ни затрупва. Вечер, когато си тръгвам, от корените на косата до изтръпналите ходила съм лепкава от пот. „При Лилиан“ поглъща не само цялото ми време, но и мислите ми. Главата ми е претъпкана с рецепти, срещи, списъци с неща за вършене, графици, уговорка с Дон и Марджъри за цирка... Последното в списъка обикновено е първото, което отпада.

Когато се втурвам у нас като развилнял се дервиш, Пийт седи на канапето и разлиства списание. Сложил си е дънки, готов е да тръгваме. Изражението му — лицето едва се вижда в сумрака — не издава в какво настроение е.

— Извинявай, много се извинявам, денят беше истинска лудница. Няма да се бавя — изричам аз и се отправям към спалнята и гардероба. На път към къщи намислих какво да си облека, така че сега просто трябва да се напъхам в едни дънки и да си облека бяла ленена блуза. Слава богу, че ленената риза е гладена. Нощният въздух се промъква през лена и гали кожата ми, държи хлад. Проклинам, когато дезодорантът попива в плата и оставя по едно малко петно под всяка мишница, но нямам никакво време, за да се преоблека. Намирам сребърните си обеци; вадя сребристите си сандали от дъното на гардероба. Подскачам към хола на един крак и там обувам другия. Не съм се бавила повече от осем минути. Приблизително за същото време правя ганаш за пълнеж на *макароните*.

— Добре, готова съм — усмихвам се на съпруга си.

Когато вдига поглед, по лицето му няма и следа от негодувание, просто умора. Кожата му е посивяла, лявото око кървясало, тъй като очевидно го е търкал. Направо е скапан.

— Добре, съкровище. Изглеждаш чудесно. Различна си — прошепва той.

— Благодаря! Сигурно е от дънките, доста са ми отеснели. Цяла седмица не спрях да се тъпча с моя вариант на *Ispahan macaron*^[2] на „Ерме“, докато се опитвах да го догодя. Какво проклятие.

— Какво си яла?

— Испахан. Розов *макарон* с малинов пълнеж... в средата има малиново желе. Няма значение.

Часовникът му го разсейва. Разполагаме с единайсет минути да хванем такси и да стигнем до Венецианско Макао, където всичко необходимо за шоуто е строено по поръчка. Линда и приятелките ѝ от клуба на почитателките на книгите цяла седмица не спряха да ахкат и охкат. „Невероятно“, чувах я да възкликва, докато твърдеше, че лично познавала хореографа. Интересно какво ли представляват костюмите? Видях постер на момиче с дълъг оранжев копринен шал, който се стеле зад трапеца, докато тя се носи на фона на черно небе, обсипано със звезди. Блестяща, в цвят на цитрус, тя прилича на бонбон.

Докато двамата с Пийт слизаме с асансьора, зървам млечнобялото си отражение в неизмитата огледална стена и се сещам, че не съм си сложила грим. Приближавам се по-близо, за да се огледам по-внимателно. Изглеждам ужасно. Кожата ми е бяла като набрашнена, веждите неоформени. Пийт посяга към ръката ми. Неговата е хладна и гладка като камък в моята топла и влажна.

— Значи си без грим, така ли?

— Сигурно затова ти се сторих различна. По дяволите — ругая аз. — Защо не ми каза?

Той, стиска ръката ми.

— Не знам. Сигурно, защото ми хареса. Изглеждаш естествена.

Пийт говори толкова тихо, че трябва да се вслушвам особено внимателно. Той свежда поглед към мен и се усмихва, а измитата му коса пада на копринени вълни над челото.

— По дяволите, нямам време да изтичам горе, нали?

— Не, стой при мен. Аз... Грейс, на мен ми харесва — признава срамежливо той.

Не съм убедена. Клепачите ми са бледи, устните ми са като измити, дори сивкави, без червило. Забелязвам кръговете под очите, новите бръчки, събрали се в ъгълчетата. Вдигам решително глава и се надявам Марджъри да не изглежда като филмова звезда тази вечер, въпреки че това е, все едно да си пожелае папата да не се държи като католик.

Дон съвсем не е какъвто очаквах. Изглежда съм си представяла, че Марджъри има съпруг като картинка със съвършено бели зъби, гъста коса, мускулест. Дон дори не е висок колкото Марджъри, която

се е изправила като статуя до него, стиснала здраво ръката му. Облечена е в бяла минирокля и носи блестящи златни сандали. На ушите е със златни обеци. Прекрасна е също като мама, когато се облечеше, за да излезе вечер. Виждаш само краката и усмивката. Мъжете, които минават покрай нас, се обръщат и аз знам, че не е заради мен. Ходила е за няколко дена до остров Боракай и кожата ѝ блести така, сякаш е съхранила слънцето във всяка своя пора. Стиска лакътя ми и започва да шепне:

— Много се радвам, че дойде. Двамата с Дон нямахме търпение да опознаем двама ви с Пийт по-добре.

Местя поглед над главите, които се обръщат към сребърната коса. Леон подава чаша шампанско на съпругата си, Селин. На ушите ѝ блестят диаманти, на бузите ѝ се очертават трапчинки всеки път, когато се усмихне. Той е отпуснал ръка на голото ѝ рамо, докато тя поема чашата. Зяпам прекалено дълго; той изглежда усеща погледа ми, защото се обръща към мен. Сините му очи блестят на изкуствената светлина. Той вдига ръка и се усмихва. И аз вдигам ръка и усещам как бузите ми пламват.

Марджъри ме представя на Дон. Той се усмихва и разтърсва енергично ръката ми. Поне десет години по-стар е от нея, нисък, плешив, с лице като на костенурка — огромни очи и широка усмивка.

— Много съм чувал за теб, Грейс — започва топло той. — Марджъри разправя, че „При Лилиан“ е най-хубавото кафене в Макао.

— Ами... — Завладява ме гордост, въпреки това свеждам срамежливо поглед към земята.

— Самата истина — настоява Марджъри.

Пийт стои настрани, обзет от неудобство. Следва неловко мълчание и аз се сещам, че трябва да го представя. Обикновено е обратното.

— Това е Пийт, съпругът ми. Работи за „Марвела Ризорт“.

Пийт подава ръка, а Дон го шляпва добродушно. Макар и по-възрастен, притежава енергията на млад мъж, жизнен е въпреки понатрупаните тлъстинки. Очите му са с бръчици отстрани.

— Пийт Милър! Чувал съм много за теб. Радвам се да попадна на друг австралиец, който знае как се върши работа.

Марджъри се усмихва на съпруга си и отпуска ръка върху неговата.

— Мили, ще пропуснем първата част, ако не влезем.

Тя пуска ръката на Дон и двете тръгваме заедно към входа, докато Дон и Пийт ни следват и бърбят за проекта на Пийт. Докато проверяват билетите ни, Марджъри се привежда към мен.

— Имам чувството, че съм отсъствала седмици наред. Трябва да ми разкажеш как се справя Джиджи. Как се разбират с Рила? Нямам търпение да разбера!

Моя най-мило мамо,

Тази вечер щеше много да ти хареса. Беше необикновено и много красиво, мамо. Сърцето ми продължава да препуска, мислите кръжат неудържимо. Кожата ми гори, не мога да заспя.

От кадифения мрак се роди цирково шоу, което няма равно на себе си. Истинска фантазия. Невероятна мечта. Също като приказките, които ти ми разказваше, мамо. Хората прелитаха във въздуха, телата им наелектризирани, подвластни на магията, огънят избликваше направо от гърлата им, истинска илюзия, неподозирано видение.

А как само използват телата си, мамо! Музиката преминава през тях, вибрира, сякаш те самите са музикални инструменти. Страст, сила и музика галят вените и мускулите им, движат се така, сякаш са се предали на неподозирана мощ, сякаш са се предали на жизнените си сили. Подскачат, търкалят се, гмуркат се, косите им се стелят зад тях, очите са широко отворени, лицата издават, че не забелязват нищо около себе си. Бе твърде много, нямах сили да гледам повече. Отстрани поне изглеждаше някак лично. Телата се прегръщаха, премятаха, носеше се мирис на пот и бои, лицата им бяха съсредоточени, в екстаз. Усещам как сдържам дъха си, как сърцето ми бие до пръсване. Копнеех да бъда с тях, да се движа като едно с тях, да усетя чуждите ръце по себе си, да ме хващат и подхвърлят в мрака. Усещах стегнатите мускули под костюмите прилепени към моето тяло, към моята кожа; дъхът им галеше косата и врата ми.

След това светът притихна. Сцената стана черна като нощ. Появиха се мъж и жена, сякаш облени от лунната светлина, която превръщаше телата им в сняг. Сиво, сребърно, синьо и бяло. Те се задържаха на пиедестал, който приличаше на понесъл се по вълните айсберг, движеха се заедно, сякаш бяха изпаднали в транс. Бавно се надигаха и плъзгаха един върху друг също като водни създания. Те бяха едно цяло, притискаха лица като любовниците на Климт. Дъхът им се смесваше, те напасваха телата си като парченца от пъзел. Лицето на мъжа бе сребърно, силно, съвършено, сякаш издялано от мрамор. Почти усещах бузата му до моята, хладните му дебели пръсти по пламналата си кожа. Сладка тръпка пробяга по тялото ми. При мисълта как ще се притисне в мен, останах без дъх.

Пийт се наведе към мен, сякаш се опитваше да каже нещо. Посегна към ръката ми, вероятно се опитваше да я напипа в мрака. Аз обаче нямах сили да се обърна към него. Очите ми бяха впити в сцената, в съществуването, сякаш създадено от лед. Тялото ми потръпваше от прекрасното чувство. Желание. Кожата ми гореше. Мислех за докосване, което ще ме накара да изтръпна, ще охлади пламналата ми кожа и ще ми помогне да се почувствам така, сякаш се топя.

Твоя любяща дъщеря Грейс

[1] Концентриран екстракт от бирена мая. — Бел.прев. ↑

[2] Макаронът „Испахан“ на Пиер Ерме е розов, с пълнеж от роза, пресни малини и компот от личи (дребен екзотичен плод с приятен аромат). — Бел.прев. ↑

LA FIÈVRE — ТРЕСКА

РОЗА С ЧЕРЕН ШОКОЛАД И КРЕМ ГАНАШ С ДЖИНДЖИФИЛ

Джиджи не е съгласна с Рила за местоположението на *макароните*. Навежда се над плота и цъка неодобрително.

— Не можеш да слагаш този *макарон* при онзи *макарон* — обяснява възмутено тя. Пръстите ѝ барабанят по стъклото и сочат *Reves d'un ange* и *Coeurs curatifs*, поставени едни до други като случайни любовници. Поглеждам през рамото на Рила, докато правя пяната на едно капучино. Бели са и ще изглеждат по-добре разделени. Марджъри не вдига поглед от списанието и кафето си, но я чувам как сумти в опит да потисне смеха си. Ясно ми е, че следи какво става.

Лицето на Рила помръква, тя е обидена. Стрелва ме с поглед, с надеждата да я спася. Свивам рамене; тази битка не е моя.

— Ами... — заеква Рила и изпъва гръб, но дори така не е много висока. — Благодаря ти, но това си е твоето мнение.

Джиджи извива очи към тавана и поклаща глава. Клепачите ѝ са боядисани с модерното антрацитносиво, а на тънката ѝ китка виси огромен часовник.

— О, добре, все тая — въздиша драматично тя.

Рила отново ме поглежда и прехапва устни. Намигам ѝ окуражително. Тя се усмихва и поруменява, вече заредена с нова доза самоувереност. Когато звънчето на вратата издрънчава, двете се обръщат.

— Ехо! — Гласът е на Леон, който пристъпва към барплота, стиснал плик в лявата си ръка. Очите му блестят весело, по лицето му играе широка усмивка. Рила го поздравява любезно, докато Джиджи остава на място и го наблюдава подозрително.

— Здравей, Леон, как си?

— Добре, Грейс, а ти? — Навежда се напред, за да ме целуне по бузите, и аз усещам как топлият му дъх гали ухото ми.

— Добре. — Поколебавам се за миг и прочиствам гърлото си.

Рила поема чашата с капучино от ръката ми и я отнася на клиента, който чака на масата до прозореца. Виждам, че Марджъри вдига глава и поглежда от Леон към мен.

— Леон, това е Джиджи.

Джиджи ме поглежда, след това подава ръка на Леон. Той я поема и я разтърсва внимателно. Тя продължава да го наблюдава подозрително.

— Здравей и честито — казва той с широка усмивка. Питам се как е възможно веднага да разбере, че Джиджи е бременна; тя крие състоянието си доста добре. Аз не съм забравила нито за миг, виждам твърдия ѝ корем под дрехите, но това си е мой проблем. Джиджи вдига поглед към него и отпуска рамене напред, така че блузата става още по-широка отпред, измърморва нещо неразбираемо, а бузите ѝ с цвят на бадем порозовяват.

— Знаеш ли дали е момиче, или момче? — пита той. Тя вдига бързо глава и очите ѝ потъмняват. Неудобството ѝ се превръща във високомерие.

— Нямам никаква представа.

Врътва се на пета и влиза обратно в кухнята с кафето, което сама си е направила.

— Не знам дали толкова много кофеин е добре за бебето — мърморя аз.

— Не се тревожи. Селин пиеше всичко, докато беше бременна, дори вино. Във Франция не се тревожим чак толкова. — Той клати глава, без да крие, че е очарован. — Това момиче ми напомня за някого. Невероятен дух.

— Дух ли? Та тя е като дива котка. Извинявай, понякога се държи малко... невъзпитано — смея се аз.

— О, не — отвърща той, гласът му е мек като масло върху топла препечена филийка. — Това е страст. Хора като нея постигат успехи. Тя ще се справи. Още е много млада.

Кимам при тези думи.

— Кажи ми, как е бизнесът? — Той се подпира на плота.

— Добре, дори много добре. Вече сме на печалба, направо да не повярваш.

— На теб ти идва отвътре. В кръвта ти е.

Кимам, когато разбирам колко е прав. *Онзи човек. Пекарната. Мама.* Изпитвам странно усещане между плешките, някакво гъделичкане в основата на гръбнака.

— Да ти направя ли еспreso? За сметка на заведението, разбира се.

— *Oui.* С удоволствие. Искам обаче да купя кутия от тези. — Той сочи белите *макарони* с червени кръстове в средата. — Засега са ми любимите и ако занеса вкъщи довечера, ще ми напишат червена точка, както казваш. Все още ли събираш пари? Великолепна идея.

Рила се е върнала и сваля бяла кутия от полицата зад касата.

— Всяка седмица даряваме по малко. Не е много, но все пак е нещо. Идеята беше на Рила и на дивата котка отзад. — Слагам прясно кафе в машината. Ароматът е наситен, опияняващ.

— Знаех си аз, че притежава талант.

Горещата вода минава през смляното кафе, пъшка от усилие и тъмна струя потича в малката чашка. Леон се обръща и аз забелязвам блясъка в очите му. Те са с великолепия цвят на есенно небе, преди да плисне дъжд. Бялото около тях е ясно, блестящо, миглите изящни, тъмни. Когато го погледна в очите, имам чувството, че ми се завива свят.

— Нося ти подарък — продължава тихо той.

Побутвам кафето към него и едва тогава се сещам, че мога да се държа по-любезно, затова заобикалям барплота и избърсвам ръце в раираната престилка.

Той изважда вилица с дълга дръжка и три зъбчета от чантата си. Изглежда опасна, също като дяволски тризъбец.

— Какво е това?

Той избухва в смях, когато вижда недоумението, изписало се по лицето ми.

— На френски казваме *fourchette a tremper*^[1]. — Думите се изтърколват от езика му като мраморни топчета. Той я държи нежно с две ръце и ми я подава. — Реших, че ще ти свърши работа, ако правиш бонбони, с които да украсяваш тортите или нещо подобно.

— Вилица за шоколад ли е това? — Спомням си, че един от готвачите в кухнята на „Орора“ топеше бонбоните в черна шоколадова лава и ги въртеше. При спомена усещам как устата ми се пълни със слюнка.

Очите на Леон ми се усмихват.

— Да, вилица за шоколад. Сигурен съм, че знаеш как да я използваш. Е, може да се наложи да се поупражняваш, но... — Той свива рамене по начина, по който единствено французите умеят, и нацупва долната си устна почти като сърдит.

Вилица за шоколад. Какъв подарък само!

— Благодаря, Леон. Много предвидливо. — Поемам я с двете ръце и се навеждам напред, за да го целуна и по двете бузи. Бодливата кожа по брадичката му драска устните ми. Той ухае на прясно опечен хляб и канела.

Над рамото му забелязвам, че вратата се отваря, след това се затваря. Звънчето чурулика като чаши, с които гостите се чукват на сватба.

— Пийт! — възкликвам аз малко по-възторжено, отколкото трябва.

Съпругът ми поглежда от Леон към мен и после обратно. Очите му се преместват към вилицата в ръката ми. На показалеца му виси ключ.

— Какво правиш тук? — питам с усмивка.

— Помислих, че може да искаш да те закарам. — По очите му познавам, че му е станало неприятно. Той забелязва Рила и тя му маха с ръка. — Здравсти, Рила.

— Здравсти, Пийт — отвърща напевно тя.

Джиджи наднича от кухнята; все още не познава Пийт, но бързо се шмугва обратно, стиснала чашата кафе в ръка. От време на време Пийт се отбива в „При Лил“, но не мога да кажа, че е чест гостенин. Знам, че сме се отчуждили; сякаш животите на двама ни обикалят в орбитата на различни планети. Пийт е от Марс, Грейс е от Венера. Сега обаче е тук и ми е странно неудобно, че е на моя територия, в онова кътче от Макао, което си е само и единствено мое. Пийт поглежда отново Леон, този път студено. Между нас тримата пропуква електричество, за което не мога да намеря никакво обяснение. Сякаш Пийт умее да разчита сърцето ми и да съзре малките вълнички, породени от тийнейджърска похот.

Леон прочиства гърлото си и пристъпва напред, за да го поздрави. Разтърсва ръката на Пийт с широка усмивка, а с другата стиска рамото му. Може би не забелязва, че Пийт се отдръпва от него.

— Отдавна не сме се виждали — продължава да се усмихва Леон.

— Да, да. Лион, нали? — Пийт произнася името му типично по английски, като променя „е“-то в „и“. Забелязвам как Леон помръква.

— Да, Леон — отвръща той, като поправя произношението на Пийт.

— Аха. Как си? — Пийт се усмихва със стиснати устни, леко повдигнал брадичка. Веждите му са намръщени.

— Добре, благодаря. Бизнесът върви. Не колкото в „При Лириан“, но не се оплаквам.

Пийт оглежда кафенето. Марджъри му се усмихва и той също ѝ отговаря с усмивка.

— Доста добре се завъртя търговийката — признава той. В гласа му звучи смес от гордост и неудобство. Струва ми се, че иска да каже нещо повече, но вместо това свежда поглед към пода.

Леон заговаря вместо него, гласът му е спокоен, приятен. Може би единствено той не е забелязал очевидното.

— Ще тръгна. Благодаря за кафето. И за *макароните*.

— Вдига кутията, пълна с *Coeurs curatifs*, която Рила е вързала с панделка.

— За мен беше удоволствие. Благодаря за вилицата за шоколад.

— Пак заповядай — отвръща мило той и си тръгва, без да ме целуне за довиждане.

След като излиза, кафенето сякаш притихва. Оставам загледана във вратата, докато небето притъмнява в ранната вечер. Касата се заключва с характерния звън. Обръщам се отново към Пийт, който ме наблюдава.

— Трябва само да почистя, за да е готово за утре... — обяснявам бързо аз, заобикалям плота и грабвам кърпата.

— Добре — кима той. — Аз ще си поприказвам с Марджъри. Тъкмо ще ми даде номера на Дон, за да се разберем кога да прием по бира.

— Добре.

— Добре. — Той се обръща.

На него му трябваха няколко секунди, докато се обърне, а на мен още толкова, за да се заема с почистването на хладилната витрина.

По-късно същата вечер се събуждам на канапето. Краката ми са провиснали към пода и аз издавам тих звук, нещо средно между ръмжене и стон. Зад разтворените пердета е тъмно, аз съм потна, косата ми е залепнала за челото. Телевизорът гърми, някакви хора подскачат с ярки флагове. Трябват ми няколко секунди, за да подредя детайлите в смислена картина. Намирам се в хола, Пийт дреме на канапето отсреща и гледахме документален филм за предстоящите Олимпийски игри в Пекин. Даваха протести, арести, насилие в Тибет, хората бяха евакуирани, за да издигнат на мястото на домовете им стадиони. Потривам очи и поглеждам към Пийт. Изтегнал се е и хърка шумно.

Клатушкам се към кухнята. Главата ми тежи, сякаш някой я е подменил с диня, пред погледа ми е мътно. Дано не се разболявам, мисля си аз, нямам време за подобно нещо. Изпивам чаша вода на дълги, бързи глътки. Когато я оставям, не преценявам добре разстоянието. Чашата се плъзва, пада на пода и се пръсва на парченца. Парченцата се разпиляват по целия под.

— По дяволите!

Навеждам се, въпреки че краката ми треперят, започвам да събирам счупеното. Дребно стъкълце се забива в пръста ми и аз изругавам отново. Както съм коленичила, главата ми пулсира, порязаното място започва да ме боли, по пода капе кръв и ме запраща обратно към спомените. Тъмната кухня може да е всяка кухня. И сега, и преди, и на друго място.

Опитвам се да се съсредоточа в събирането на парченцата, но спомените изплуват от миналото и ме разсейват.

— Мамо?

Ето я в ъгъла. Седнала е на пода. Притиска колене към гърдите.

— Мамо?

Очите ѝ са зачервени, стрелкат се бързо насам-натам.

— Грейси — прошепва тя, сякаш някой може да подслушва.

— Какво правиш?

Облякла е сатенената си рокля върху дънки. Зяпва ме объркана, изгубена. Очите ѝ са две кафяви езера. Присвивам очи, за да я видя по-

добре в сумрака. Роклята е скъсана на едната подмишница, сякаш се е опитала да я дръпне твърде бързо.

— Мамо, какво правиш тук?

— А, то... — Поглежда настрани, но така и не пуска коленете си.
— Аз просто... май търсех нещо — обяснява и аз долавям как гласът ѝ трепери.

— Какво...

— Ела при мен, мъничка Грейси. Ела и седни до мама.

— Потупва пода до себе си, все едно съм още дете, а не изпълнена с недоволство тийнейджърка, и ми отправя неуверена усмивка.

— Имам изпит утре сутринта.

— Ела, миличка. Само за минутка. Моля те. — Гласът ѝ е толкова измъчен, звучи така умолително, а очите ѝ търсят моите. Пристъпвам напред и се отпускам на пода. Плочките са твърди и леденостудени.

— Така, така... — шепне тя, сякаш имам нужда от успокоение. Очите ѝ заблестяват, докато ме гали по коляното.

— Знаеш ли, миличка, мислех си да те абонирам за уроците по езда, които толкова много искаше. Може дори да успея да ти купя пони. — Бузите ѝ са зачервени под големите трескави очи.

— Не искам уроци по езда.

— Напротив, искаш. Непрекъснато говориш за тях.

— Говорех, когато бях на осем, мамо.

— Ами... — започва тя, след това ме поглежда. Краката ми са станали твърде дълги, по брадичката ми са избили пъпки. Гърдите ми още не са пораснали. Погледът ѝ ми се струва далечен, чужд. Чувствам се неловко.

— На шестнайсет съм, мамо. След няколко години ще се запиша да уча в университет.

Тя продължава да ме наблюдава.

— Не, Грейси — отвърща.

— Да, ще уча география. Забрави ли?

Сега вече лицето ѝ помръква и тя започва да шепти настойчиво.

— Не, не, Грейси. Не можеш да го направиш. Още си твърде млада, трябва да останеш тук.

— Но ти нали каза...

Не мога да я прекъсна. Тя продължава да шепне трескаво:

— Не можеш да заминеш, миличка. Прекалено млада си.

— На шестнайсет съм, мамо.

— Освен това имам нужда от теб тук. Нали виждаш какво е положението?

Оглеждам притъмнялата кухня. Тук сме само двете и подът, който отчаяно се нуждае от миене. Гласът ѝ става още по-отчаян.

— Нали няма да заминеш, Грейси? — Поема лицето ми между дланите си и го обръща към себе си. — Няма да заминеш, нали, Грейси?

— Мамо...

— Не можеш да оставиш майка си, Грейси. Ние имаме нужда една от друга, момичето ми. Трябва да останеш при мен.

— Искам... — Дори при тази светлина виждам как сълзите избликват в очите ѝ, а по лицето ѝ се изписва такова отчаяние, че млъквам. Поглеждам към изяденото червило и хлътналите ѝ бузи. През последния месец съвсем е отслабнала и така изглежда по-стара.

— Обещай ми да не заминаваш.

— Мамо...

— Обещай ми, Грейс. Обещай да не ходиш никъде.

Поемам си дълбоко дъх и усещам тежест на рамото си.

— Грейси?

— Обещавам. Обещавам...

Тя пуска лицето ми и ме гали по коляното. Седим смълчани и гледаме в пода.

— Днес обядва ли?

— Май да — отвръща разсеяно тя.

— Какво яде?

— Не съм сигурна, миличка. Бях навън. Имах сто неща за вършене. Намерих яйцето на синята птица, показах ли ти го? Невероятно е. Природата знае какво е изкуство, Грейси.

— Видях го.

— Много е красиво.

— Да, много.

Тя се усмихва и стиска ръката ми. Притиска я към бузата си, целува я и въздъхва. Усещам под пръстите си скулата ѝ твърда, също като фигурка от шаха.

— Какво ще кажеш да направя киш — предлагам аз.

Тя кима.

— Чудесно, миличка.

Изправям се и помагам на мама също да стане. Поглеждам към плика с лук. Клатя глава.

Кухнята от детството ми изчезва и се превръща в апартамента в Джи Юн Фар Синг. Ръката ми е пълна със счупени стъкла. Изхвърлям ги в кофата за боклук и те падат на дъното. Наливам си чаша вода и се отправям към спалнята покрай тъмната фигура на заспалия Пийт. Просвам се в леглото и отпускам глава на възглавницата. Сънят идва бързо, съпроводен с горещи, трескави сънища.

Летя под тъмното небе, обсипано с мигащи звезди. Вятърът прокарва дългите си хладни пръсти през косата ми.

Въздишам, устата ми е опъната в лека усмивка, очите — ококорени, влажни. Над мен има някой — не, този някой ме е гушнал нежно, както се прегръща любим човек.

— Щастлива ли си, Грейс? — шепти той. Гласът му отеква в мен. Отвъд сферата, в която се намираме, всичко тъне в мълчание, нищо не трепва. Вдъхвам аромата му, усещам голата му гръд до моята кожа. Мирише познато. Мирише на прясно опечен хляб. Вдъхвам дълбоко и оставям миризмата да ме изпълни.

Неочаквано се устремяваме нагоре, отправяме се все по-високо, а въздухът става тънък като дантела. За миг застиваме, преди да започнем да се спускаме в спирала надолу към земята. Той ме притиска по-силно и аз усещам как се топя до него, как го оставям да ме контролира и същевременно да ме пази. Скоро отново се реем във въздуха. Чувствам колко е олекнала главата ми, сякаш са ме целували бавно и страстно. Вдигам поглед и разбирам, че онзи някой стиска в свободната си ръка яркооранжеви панделки. Другата мускулиста ръка все още обвива кръста ми.

— И така — прошепва отново той. Този глас. Той е по-мек дори от коприна. Искам да почувствам как ме докосва по тялото, по гърдите. Разтърсва ме пареща тръпка. Затварям очи и оставям въздухът във

висините да погали клепачите ми. *Докосни ме. Докосни ме*, моля безмълвно.

— Щастлива ли си?

— Ммм... — простенвам аз. Вътре в мен нещо пулсира, онази част, която ме прави жена, копнея да притисне устните си към моите. *Много те моля.*

Устните на Леон се преместват към ухото ми, сякаш се кани да каже нещо, вместо това започва да целува врата ми. Чувам как дъхът ми излиза и прозвучава стон. Устните му са топли, влажни, докато диша и ме целува, и шепти в ухото ми. Плътните му устни докосват бузите ми. Копнея да го почувствам със собствената си уста; боря се да се обърна към него.

— Внимавай — предупреждава ме той, но ми се усмихва, а зъбите му блестят като слонова кост. Протягам се към него, отчаяна съм, докато най-сетне докосвам устните му със своите. Имам чувството, че се изливам в него, че се превръщам в целувка, че се давя и изчезвам. Тялото ми копнее да стане част от неговото, да го почувствам като част от себе си.

Силата на гравитацията ме притегля. Леон ме е прихванал само с едната си ръка. Целува врата ми, тялото ми тръпне от нуждата да притисна устни към неговите още веднъж. Желая го. Искам да е мой. Прехапвам устни, когато усещам пламналото му тяло, притиснато към вътрешната част на бедрото ми, и усещам вкуса на собствената си кръв, заредена с похот.

— Моля те... — Този път се моля на глас — загубял, изпълнен с копнеж, дрезгав. Когато се притискам към него, започвам да се изплъзвам. Той ме прихваща, обръчът на ръката му се стяга под гърдите ми.

— Внимавай — предупреждава ме той, този път с ръмжене, което ме кара да копнея още повече за него.

Само че ни липсва равновесие и аз започвам да изпадам от прегръдката му. Надавам вик, отчаяно се нуждая от топлината и аромата на тялото му.

— Грейс! — провиква се той и протяга ръка, за да ме хване за китката.

Неочаквано се разнася шум, сякаш слушам биенето на нечие сърце. Чувам как вълната се разбива в обсипания с камъчета бряг. От

тъмното се надига стена от лица с отворени усти. Присвивам очи, съсредоточавам се. Събрала се е цяла тълпа, която ме наблюдава как вися от ръката на Леон. Очите, устите и лицата се открояват в мрака. Една китайка се обръща към приятелката си, шепне, цъка с език. Виждам лицето ѝ, когато извива изписаната си с черен молив вежда. Леон ме стиска по-силно и аз изписквам. След това жената изчезва, потъва в мрака. Завладява ме страх. Сърцето ми бие диво, отеква в ушите. Моля го с очи: „Не ме пускай!“.

— Грейс! — провиква се отгоре той, акцентът му е натрапчив, мърка, гласът звучи отчаяно по начин, който ме кара да тръпна от желание. Падам.

Падам.

Падам.

Падам.

— Недей, недей, недей — говори нежно някой. Поемам си дълбоко въздух.

— Недей, Грейси. Всичко е наред. Любима?

Пийт ме притиска към себе си и ме обръща. Зад мене е и се опитва да стисне ръцете ми, да ги прилепи към гърдите.

— Не! — Гласът ми прозвучава задъхано, чуждо.

— Сънуваше кошмар. Всичко е наред.

Сякаш тялото ми е наелектризирано, живо, тръпне от желание. Задъхала съм се. *Леон!* — сякаш зове тялото ми, докато се опитвам да си поема дъх. Усещам колко ми тежи главата, а също и туптене някъде в черепа.

Преставам да се боря и се отпускам на матрака.

— Това пък какво беше? — шепне Пийт и се отдръпва от мен. Кръвта ми бумти, сякаш съм пробягала цял километър. Все още ми се вие свят, замаяна съм от съня, стаята се полюшва пред очите ми. *Леон.* Панделки. Падам. *Леон.* Очи с цвета на река.

— Кое?

— Никога не съм те виждал такава. Добре ли си?

Отмятам завивките и се отпускам по гръб, гола. Опитвам се да си поема въздух. Стаята забавя въртенето и най-сетне застава неподвижно.

Обръщам натезалата си глава и поглеждам Пийт. Сбърчил е чело, очите му ме наблюдават сериозно.

— Струва ми се, че се разболявам — отвърщам простичко. След това преглъщам и се обръщам, тялото ми продължава да тръпне от желание, но вече знам, че лицето на Пийт не е онова, което се надявах да видя.

[1] Буквално — вилица за топене (фр.). — Бел.прев. ↑

BRISE D'ETE — ЛЕТЕН БРИЗ ЮЗУ^[1] С ПЪЛНЕЖ ОТ ЧЕРЕША

Въздухът е гъст и лепкав от жегата. Сякаш току-що съм излязла от гореща вана и парата полепва по всяко косъмче на тялото ми. Мигам, за да не позволя на света да се изплъзне нанякъде. В главата ми бие глухо барабан. Тази сутрин, когато се събудих, бях в състояние между напълно будна и дълбоко заспала. Мама се рееше над мен, пееше и танцуваше вихрено. *Париж, Париж, Париж, умоляваше ме тя. Ще се преместим да живеем в Париж, Грейси. Няма нужда да заминаваш, ще се преместим в Париж.* Единственият начин да я прогоня от ума си, бе да се насиля да взема студен душ, след това да се измъкна от къщи.

Минавам покрай китайски лечителски магазин и магазин за чай, които се намират преди аптеката. Обикновено се движа толкова бързо, че не забелязвам нищо наоколо, купувам на един дъх брашно или захар за онова, което съм намислила да изпека през деня, или оставям някоя калъфка за възглавница, оплискана с кафе, в химическото чистене. Днес обаче силите едва ми стигат да вървя като Йок Лан и всяка стъпка изисква такова усилие, че оставам съвсем без дъх. Няма шишенца с витамини в лечителския магазин, няма и ярки постери с ведро усмихнати лица. Вместо това виждам сушени перки от акули с цвета на мазолеста кожа, пожълтели, почти прозрачни; бутилки набъбнали гъби; билки; навсякъде е пропито с миризма на риба. До стъпалата отпред виждам миниатюрен храм, червен, със златен надпис. Ароматни пръчици са поставени в стара чаша, изгорели почти до дъно. Жената вътре си вее с едно списание и ме наблюдава безизразно. Лицето ѝ е напълно отпуснато, тя е или отегчена до смърт, или изтощена от горещината.

Лелките в магазина за чай водят оживен разговор зад щанда. И двете са с кафеникави престилки, облежани на медните капаци на

огромни контейнери за чай, клатят глави и се възмущават от нещо, клюкарстват. Няма значение, че нито ги чувам, нито разбирам, позите им и жестовете на жени, които обсъждат други жени, са еднакви по цял свят. *Не, никаква майка не е тя. Права си, много е надебеляла. Ами съпругът ѝ, той не вижда ли? Господи, ама тя навсякъде си вре носа. Кой ще ти търпи такава свекърва?* Двете са пълни с енергия, нищо, че става въпрос за хули, клевети и доста поизкривени истини. Питам се дали техният чай няма да помогне на настинката ми, но решавам да използвам по-традиционни методи и се отправям към аптеката.

Вътре е сравнително светло и зад щанда е застанал мъж с оредяваща коса. Скръстил е ръце; няколко кичура коса са прехвърлени на една страна, зализани, също като пясъка в грижливо поддържана дзен градина. Той не ми се усмихва, тъй като е твърде зает да кима, докато слуша друга клиентка. Лицето му изразява объркване, докато наблюдава как се движат устните ѝ. Тя е дребна като дете, но тялото ѝ е на жена, скрито под огромен суитчър с качулка. Сигурно е плувнала в пот под тази дреха. На врата се вижда черна коса, лъскава като сатен, дълга. Шепти настойчиво на аптекаря, привела се е към него, сякаш се кани всеки момент да стисне реверите му. Гласът ѝ става по-силен, потръпва, но аз така и не успявам да разбера какво иска да каже тя. Приближавам по-близо, опитвам се да се съсредоточа и я разпознавам — и сбръчканото от тревоги чело, и красивата коса. Това е жената, която дойде пред кафенето, за да говори с Рила. Аптекарят барабани нетърпеливо с пръсти на стъкления плот. Времето е пари. Малкият му пръст е с нокът по-дълъг от моя, жълт в края.

— Извинете — прекъсвам я аз. — Мога ли да ви помогна? Тя отскача, когато я докосвам леко по рамото.

— Рила работи при мен, виждала съм ви пред кафенето — обяснявам тихо аз.

Тя се ококорва с разбиране и кима.

— Аз... ние имаме нужда от крем за изгаряния — отвърща тя с ясно изразен филипински акцент. Със сигурност е или прислужница, или чистачка и се грижи за нечия къща и чужди деца. Сигурно е пипнала горещ тиган или се е наранила, докато се е грижела за някое от невъзпитаните, палави деца, които идват с майките си в „При Лил“ и се опитват да се покатерят върху масите, подтичват около столовете и не спират да крещат, след като са погълнали голямо количество

захар. Аптекарят чува, че говорим на английски, и дава знак на младата си дъщеря, която седи на високо столче, лапнала близалка. Тя скача и вади близалката от устата си.

— Крем за изгорено, горещо, олеле... — изигравам аз, за да може да разбере момичето зад щанда. Говоря високо. Тя кима и обяснява на баща си, който донася крем от третата полица отзад. На тубичката се виждат червени и оранжеви пламъци, така че и на двете ни става ясно, че са ни разбрали. Жената бърка в портмонето. Косата скрива по-голямата част, но аз виждам, че вътре са надиплени дузина банкноти, сгънати на малки квадратчета. Съвсем не приличат на банкнотите, които работодателят би й дал, за да купи нещо. Тя внимателно вади една от банкнотите и я подава на момичето.

— Аз съм Грейс — усмихвам се на приятелката на Рила и подавам ръка. Тя не я поема.

Прехапва устни и не ме поглежда, когато измърморва:

— Госпожо. Аз съм Джослин.

— Приятно ми е да се запознаем, Джослин — отвърщам аз.

Тя кима и излиза с малки, бързи крачки, свела поглед към паважа.

— Ами вий, госпожу? — пропява момичето зад щанда. Опитва се да говори с близалката, натъпкана в бузата. Прилича на катерица, бузата ѝ е твърда и закръглена.

— Настинка. Инфлуенца.

Тя издърдорва превод на баща си на кантонски и той поставя лекарството на плота. Поглеждам го и за няколко секунди съм безкрайно благодарна. Ако действа, след два дни ще се върна в „При Лил“. Притеснявам се как Рила и Джиджи ще се справят без мен. Разбира се, че няма да има проблем, а и Марджъри със сигурност ще ги държи под око, но аз се чувствам изненадващо празна, дори ми прилошава. Та нали „При Лилиан“ е мое творение.

Най-сетне, след няколко дни, в които съм напълно замаяна, температурата ми спада. Първата сутрин, в която нямам температура, сядам предпазливо на леглото, уплашена, че болестта си играе с мен, че се крие в някой ъгъл. Тя обаче не се връща. Пийт вече е тръгнал на работа, матракът е вдлъбнат, където е лежал, чаршафите са смачкани. Носът ми тече, гърлото ми продължава да гори, но поне нямам температура и мама не е идвала да смуцава съня ми. Ставам и се

пъхвам под хладния душ, търкам се със сапун, докато се превърна в кадифена пяна, и пея щастливо, докато кашлям.

Рила изписква, когато влизам, Марджъри пляска с ръце, дори Джиджи ми отправя подобие на усмивка. Йок Лан ме поглежда с най-милата си и любяща усмивка. Струва ми се изморена, но аз съм много радостна, че я виждам. Отпускам ръка на рамото ѝ и тя веднага я вдига и целува дланта ми.

— Да не би да си дошла, за да работиш? — пита Марджъри и клати предупредително пръст с дълъг маникюр. Джиджи застава до нея и се подпира на облегалката на стола ѝ. На масата е отворено модно списание. Манекенката на снимката, кацнала на неудобен висок стол, е в пурпурен чорапогащник. Устните ѝ са отворени, червените устни са лъскави и влажни.

— При това с удоволствие — отвръщам аз, — само че все още не съм съвсем добре.

Рила изскача иззад плота. Прегръща ме с всички сили.

— Много ни липсваше, Грейс — възкликва тя. — Всички питаха за теб. Искаш ли чай?

Кимам с благодарност. Тя отива да запари, а аз се провиквам след нея, като се старая да не издам колко съм нервна:

— Всичко наред ли е? Имахте ли някакви проблеми? Марджъри потупва стола до себе си. Щом сядам, започва да шепти:

— Справиха се страхотно, Грейс. Не са подвили крак тези дни, справиха се чудесно. Трябва да се гордееш с тях.

— Абсолютно никакви — отвръща Рила, когато се връща. Поставила е два от *макароните The pour deux*^[2] в чинийката ми. Пълнежът ухае на „Ърл Грей“, сладък контраст с пухкавия шоколад. Забелязвам съвършено кръглата форма, едва забележимите грапавини отстрани.

— Аз ги направих — прекъсва я Джиджи, сякаш е прочела мислите ми. Отпуснала е ръка на корема си, без да се притеснява. Той е приятно заоблен под тениската. Днес е в къси панталонки и черни ботуши, косата ѝ е събрана на рошав кок отгоре на главата. Дясната ѝ ръка е отрупана с подрънкващи гривни.

Отхапвам и елегантните розово сивкави сладки се разтрошават, за да разкрият меката среда.

— Много са хубави — хваля я аз и намигам на Рила, която се усмихва широко. — Браво и на двете, чудесно сте се справили.

След като си изпивам чая, отивам при Рила до касата и тя ми разказва как са протекли последните няколко дни. Подробности, на които повечето хора не биха обърнали никакво внимание, извикват усмивка на лицето ми. Леон е идвал, за да купи още дванайсет *макарона* за екипа си. Поискал да са смесени, но признал, че *Cirque* били любимите му в момента. Един чайник се счупил; една от лъжичките с изкуствена перла на дръжката била изчезнала. Госпожа Томпсън, казваме едновременно. Тя носи перли всеки ден, дори през лятото, и има склонност към краденето, въпреки че има повече пари, отколкото останалите клиенти, взети заедно. Пет пари не давам; следващия месец ще купя нови от доставчика. Трябва ни още сметана и бадемово брашно. Джиджи разсипала половин пакет захар, докато правили *макароните*, признава с неудобство Рила. Успокоявам я, че това не е никакъв проблем, че ще добавим захар към списъка с покупките. Тя влиза в кухнята, за да провери дали не ни трябва още нещо. Тананика си, докато влиза, а косата ѝ се полюшва.

— Ехо, Грейси!

Обръщам се и виждам, че Линда ми маха от ъгъла. Усмихвам ѝ се немощно.

— Как си, миличка?

— По-добре, Линда, благодаря.

— Радвам се, че се върна — подхвърля любезно тя.

Клубът на Линда „Любители на книгите“ се събира в „При Лириан“ на всеки две седмици. Заедно с три от приятелките си тя прекарва тук два часа, преди да вземе децата от училище. Така и не успях да разбера дали наистина четат книгите, които носят. Със сигурност не ги обсъждат. Линда вади химикалка и лист в началото на всяка среща, вероятно има намерение да си води записки, но накрая, когато двата часа изтичат, прибира празния лист в чантата си. Останалите жени са слаби, с дълги, великолепно поддържани коси и модерни слънчеви очила. Облечени са в рокли без ръкави и са винаги с обувки на висок ток. Пийт ми каза, че едната е била манекенка за каталога на голям универсален магазин; със съпруга ѝ са колеги. Друга е омъжена за пилот; дочух, когато обясняваше за някаква къща в Боракай, най-красивия курортен плаж на Филипините. Радвам се,

когато идват, защото се отразяват добре на бизнеса и кафенето изглежда пълно с народ дори когато няма друг, освен тях.

Линда идва, за да плати сметката. Поглежда над рамото ми бързо, преди да заговори.

— Грейси, миличка, все да те питам... ти откъде намери това момиче?

— Моля?

— *Момичето* — повтаря тя.

— За Рила ли питаш? Леон ми помогна да я намеря. Много ми помага.

Линда стиска устни и вади монети от портмонето си, за да плати латето.

— Линда, децата ще излязат всеки момент — провиква се една от жените, застанала на вратата. Другите две обсъждат нов пръстен, който един от съпрузите е купил. Колко карата? Къде е направен? Колко струва?

Линда ми подава банкнота от двайсет патака. Връщам ѝ монети.

— Идвам! — чурулика тя ведро. Навежда се към мен и снишава глас: — Моля те да внимаваш, миличка.

— Какво?

— Внимавай с прислугата — обяснява тя. — Да знаеш, че изобщо не са такива, за каквито се представят. И всички до една се познават. Все братовчедки или нещо подобно.

Отварям уста, за да ѝ отговоря, но се оказва, че нямам глас. Усецам как поруменявам.

— На Елси ѝ откраднаха разни неща. Не само едно. Прислужницата ѝ обичала да пипа. — Линда свива пръсти, за да демонстрира какво има предвид.

Вероятно Елси е една от групата. Двете, които говореха за пръстена, се заливат от смях. Крякат като папагали. Сега обсъждат японски метод за изправяне на коса. Жената на вратата извива очи.

— Линда?

— Аз... — започвам да обяснявам аз.

— Не казвай нищо. Елси се чувства много неловко. Просто бъди нащрек, нали? Не се дръж прекалено приятелски. Ти си сладурана и те със сигурност ще се възползват. Знаеш какво имам предвид, нали? — Тя извива вежди и ме поглежда многозначително. След това се изправя

и се усмихва. Прибира си рестото, вместо да остави бакшиш. Чантата ѝ щраква шумно. — Идвам! — провиква се тя в отговор на приятелката си и спуска слънчевите очила над очите. — И да се лекуваш, Грей. Наоколо има ужасен вирус. Всички деца са се натръшкали.

— Добре... Благодаря.

Смехът, клюките и чаткането на токетата им по паважа заглъхват в далечината, а щурците, невидими във високата трева от близкия строеж, скоро събират достатъчно кураж, за да запеят отново лятната си песен.

— Я, колко тихо стана — усмихва се Рила, когато излиза от кухнята. В ръка стиска кърпа, от която се вдига пара. Прехвърля я от едната си ръка в другата.

— Да — мърморя аз.

— Добре ли си, Грейс? — пита тя, когато вижда поруменелите ми бузи.

— Да, супер. Благодаря, Рила.

Тя се заема да избърше масата на жените — лепкавите кръгове кафе, разхвърляните салфетки с червило по тях, разкъсаните пакетчета захар.

Няколко дни след това Рила е отишла да купи боя за сладкиши и двете с Джиджи сме сами. Аз се опитвам да измисля нова рецепта за *макарони*. Кухнята ми се струва по-тясна, когато и тя е вътре, особено откакто коремът ѝ влиза преди нея. Все още се опитва да облича старите си дрехи, но в повечето случаи просто няма как. Един ден посяга да вземе тетрадката ми с рецепти за *макарони*, която държа върху хладилника, и блузата ѝ се вдига. Ципът на късите панталонки е разкопчан до долу и се показва лимоненозелено дантелено бельо. Тя е измайсторила нещо като колан от панделка, за да не ѝ се смъкват, но изглежда, и този метод не е достатъчно добър.

Забелязва, че съм я зяпнала, и върти очи.

— Да не си посмяла да кажеш и дума. Знам, че изглежда тъпо, но трябва да видиш какви са другите възможности, които ми предлагат.

Със сигурност става дума за майка ѝ и баба ѝ.

— Адска грозотия. Сериозно ти говоря... — настоява тя. За това мога да проявя съчувствие. В Макао не се предлагат много възможности за бъдещите майки. Голяма част от жените носят широки ризи, които им стигат до средата на прасците, и почти се търкалят като Туидълди или Туидълдъм^[3]. След тази случка обаче Джиджи започна да слага по-широки дрехи, обикновено огромни тениски и клинове. Купила си е чифт сандали като любимите на Марджъри, така че комбинацията е готина. Аз лично обичам тениски с шантави надписи.

„Любовта е гаранция за мир по света, така че забавлявайте се на воля.“

„Утре ще грее слънце, затова се усмихнете и танцувайте в ритъма на сърцето.“

Имам си и любим надпис: „Снощи се повеселих юнашки, а ти?“.

Беше истинска ирония, че Джиджи, с издут от бременността корем, беше в такава тениска. Английският ѝ е почти съвършен, така че съм сигурна какъв е намека.

Опитваме се да направим *макарони* с юзу, цитрус и босилек. Вдъхнових се от сезонните аромати на пекаря Ладюре, след като прочетох, че *макарони* с цитрус и босилек били създадени за статия във „Вог“. Дали пък не беше за френския „Ел“? Както и да е, стори ми се *tres chic*^[4]. И аз се опитвам да бъда *tres chic*, но засега това означава, че съм забъркала крем ганаши със странен аромат и цялата съм плувнала в пот.

— Грейс, това смърди адски гадно — заявява Джиджи.

— Знам, не се получи както трябва, нали? Нещо не можах да се справя. Ти ядеш ли босилек?

Тя се мръщи.

— Това е подправка. Италианска. Според мен това противно нещо не харесва Макао. — Показвам ѝ завехнало листенце. Цветът се е превърнал в злоещо тъмносиво зеленикаво.

— И аз не го харесвам. Прекалено горещо е, когато си надута като балон — оплаква се тя, топва пръст в крема ганаши и прави физиономия на неподправено отвращение. Очевидно няма да продам тези сладки.

— Май ще се откажа — признавам аз. — Какво ще кажеш да направим черешов ганаши и с него да напълним готовата основа от

юзу? Ще бъдат временен специалитет. *Macaron de saison*^[5]. — Изхвърлям противния крем с босилека в кофата за боклук.

— Както кажеш. — Очите ѝ заблестяват и издават вълнението ѝ.

— Точно такъв ентусиазъм исках да видя — отвърщам аз с усмивка. — Как да ги кръстим? Трябва обаче да е на френски.

И двете мълчим и обмисляме възможностите. Щурците навън изпълняват шумна лятна симфония. Представям си ги как изнасят серенади един на друг от стари гуми, забравени купове дърва, изхвърлени пластмасови кутии от нудълс.

— Нещо, свързано с лятото... — подхвърля тя.

След като порових опърпания си, посипан с брашно френско-английски речник, се спираме на *Brise d'ete*. Джиджи предлага да напише китайски превод. Представям си как Йок Лан влиза и чете красивите китайски символи. Интересно, дали ще познае почерка, наклона на написаното, дали ще се сети, че е на внучката ѝ. Отстъпваме, както сме една до друга, и поглеждаме. Забелязвам как ъгълчетата на устата на Джиджи се повдигат, а ръцете ѝ са прегърнали огромния корем.

— И сега какво? Ще опитам ли от това нещо, или вече съм се превърнала в черната ти робиня? — шегува се тя, без да ме погледне.

— Добре де, добре. Само че първо ми направи чаша чай. Чай за робинята също, нали?

Тя се смее, както е забола поглед в краката си, и вероятно си въобразява, че не съм я видяла.

Сядаме на любимата ми маса в ъгъла, откъдето мога да видя клиенти, ако идват насам, въпреки че днес не очаквам да има наплив. Марджъри, която живее в същия блок, както много други от майките чужденки, ми каза, че днес имало спортен ден в международното училище, така че повечето родители ще са с децата си, за да им вдъхват кураж. Денят е горещ и аз инстинктивно се притеснявам от изгаряне и слънчев удар. Спомням си как мама ме плескаше с цинкова паста и заприличвах на индианска принцеса от стар уестърн, когато през лятото ходехме в Брайтън.

Джиджи сяда срещу мен и ми поднася чаша чай, преди да налее за себе си. По-възрастна съм от нея и тя го прави, без дори да се замисля. Отпивам. Черен цейлонски чай с аромат на мандарина, един

от любимите ми. Джиджи натъпква цял макарон в уста, забива зъби в него, след това се отпуска назад с въздишка.

— Леле... — грачи тя с пълна уста. След като преглъща, казва: — *Brise d'ete...* брей. Брей. Много хубаво.

Не се сдържам и избухвам в смях.

— За *Brise d'ete*. И за лятото. — Вдигам чашата чай, тя вдига нейната, чукваме се и порцеланът издрънчава. Днес ми се струва повесела. Малко по-спокойна е, сякаш празното кафене ѝ носи успокоение и облекчение.

Поглежда ме.

— Грейс, ти защо нямаш деца?

Въпросът ме цапва като студена океанска вълна. Едва успявам да се овладеея и да не се свия на кълбо. Гърлото ми се стяга от познатата мъка и аз усещам как сърцето ми е готово да се пръсне. Не трябваше да ми задава този въпрос. Поглеждам корема си и усещам нещо като пробождане.

— Дълго е за разказване.

Тя се мръщи и продължава напълно невинно:

— Не си искала, нали? Марджъри каза, че не иска. Децата те връзват завинаги, нали? — Лицето ѝ е нежно, издава колко е млада дори под грима. В очите ѝ, кръгли като на бухал, се прокрадва страх.

— Не, не... — въздишам аз. — Не е това. Искахме деца. Тя оставя чашата и ме поглежда с ново любопитство.

— Кога?

— Кога сме искали деца ли?

— Кога реши друго или... и аз не знам как да го кажа — обяснява тихо тя, сякаш едва сега разбира, че не е трябвало да ме пита.

— Не че сме решили нещо друго. Не знам кога решихме, че искаме деца. Струва ми се, че е било отдавна. Живеехме в Лондон.

— Сега обаче е друго.

— И сега искаме. Да, май искаме.

Не съм говорила с Пийт по този въпрос от много отдавна. Разговорите ни се плъзват около темата като водата по крайречен камък. Не че се опитваме да избегнем разправия или скандал, та ние се караме за какво ли не. Снощи например се сдърпахме дали да купим нова отварачка за консерви. Според него сегашната била безполезна, а пък аз заявих, че той се предава без борба. Не знам как и защо този

въпрос се превърна в тема, за която си струва да се скараме — една нищо и никаква отварачка за консерви. Така се вбесих, че кожата ми пламна и цяла нощ пухтях възмутено до похъркващата тъмна фигура. Разговорите за деца ни натъжават. А пък отварачка за консерви можеш да си купиш винаги.

Вдигам поглед към Джиджи и се поправам:

— Не, никакво май. Със сигурност искаме. Искаме, и то много.

Тя вдига поглед към мен и очаква да обясня. Думите обаче бягат от мен.

— Проблемът е, че не можем да имаме деца. Физически е невъзможно. Аз не мога. Не мога да имам деца. — Гласът ми заглъхва, става безжизнен също като надеждата, която хранехме двамата с Пийт.

— А пък аз мислех, че не искате — прошепва тя.

— Напротив. Аз обаче не мога да родя. — Въздъхвам. Не го бях казвала на глас пред друг, освен пред Пийт. Струваше ми се, че ще ревна, ако го кажа. Не съм и предполагала обаче, че ще обяснявам на млада бременна жена, докато похапваме *макарони*. Колкото и да е необичайно за мен, продължавам да обяснявам:

— Нямам... яйцеклетки. Вече нямам. Оказа се, че сме закъснели, а пък моите са се свършили прекалено рано. Просто сме изпуснали момента. — Поемам си дъх през носа и го изпускам, като броя бавно. Тя ме наблюдава и аз разбирам, че ме слуша много внимателно. Погледът ѝ омеква и имам чувството, че прониква дълбоко в мен. Сякаш незнайно как е усетила какво изпитвам. За пръв път, откакто се познаваме, тя ме поглежда в очите.

— Гадна работа — заявява тя.

Кимам. Наистина е гадна работа. Кой да предположи, че този мрачен, объркан възел от болка и разочарование може да бъде охарактеризиран с една дума?

Двете с Джиджи седим мълчаливо. В далечината се чува пневматичен звук, отеква клаксон на автомобил. Денят е прекрасен, ясен. Облаците се носят бавно по небето. Ние пием бавно чай.

— Грейс?

— Ммм?

— Много съжалявам. Жалко, че е станало така с бебето.

— Да, и аз съжалявам, мила. И аз...

Тя свежда поглед към ръцете си, след това поглежда към масата. Чинията пред нас е пълна с *макарони* с цвят на слънчеви лъчи. Напомнят ми на букет маргарити.

Джиджи вдига чинията и я поднася към мен.

— *Макарони?*

Изяждаме всичките, бърим и прием още чай. Тя дори привлича ръката ми върху корема си, за да усетя няколко ритника. Сълзите не напират, щурците продължават да; пеят. Някакъв товар се е вдигнал от мен, усещам как си отива завинаги.

В края на месеца имаме добра печалба, дори през дните, когато бях болна. Заставам пред касата, докато правя бърза, приблизителна сметка и ми идва да се изсмея на глас, толкова съм горда. Рила е в кухнята, Йок Лан пие чай на обичайната маса. Джиджи е застанала до Марджъри, говорят си, а слънцето в късния следобед нахлува през прозорците. Дочувам разговора. Обсъждат местата, на които е била Марджъри. Очертаните с черен молив очи на Джиджи са ококорени.

— Дори Париж? Марджъри кима.

— Дори Париж. Да знаеш, че Париж е домът на *макароните*. Преди да дойда тук, не бях пробвала, освен във Франция. — Тя вдига очи към мен. — Ти ходила ли си там, Грейс?

Усмиввам се.

— *Mais, bien sur*^[6]. Ладюре, Пиер Ерме, най-добрите сладкари в Париж.

— Те кои са? — пита любопитно Джиджи.

— Те са рокзвездите в света на *макароните* — обяснявам с намигане.

Припомням си как двете с мама вадохме *макарони* от бяла кутия, сякаш бяха скъпоценни камъни в най-различни цветове — рубиненочервени, бледо тюркоазени, светли като перли. Изчаквахме да усетим аромата върху езика си и затваряхме очи, за да се насладим на декадентската сладост. По-късно, разбира се, нямаше да имаме пари да си платим хотела. Но важното бе, че тя беше купила *макарони* от „Ладюре“ за закуска. Било е заради детето, спор няма.

— В Париж са най-прекрасните кафенета... — въздиша Марджъри.

Замислям се за Пийт. Миналата седмица ме покани в близкия френски ресторант. По лицето ми премина странно изражение, когато отвърнах, че съм ужасно уморена, че имаме огромна поръчка за макарони за следващата сутрин. Неочаквано ми се стори състарен, тъжен.

Гласът на Джиджи бе зареден със страхопочитание.

— Че ти си била навсякъде — обръща се тя към Марджъри.

— Доста съм се местила, да. Ти също си пътувала, нали?

— А, не съм. В Хонконг, разбира се, съм била. Била съм в Гуанджоу и Тайпей. Там ни заведоха на екскурзия от училище. Трябваше да продавам балони в Сан Мало цели шест месеца, за да спестя пари. Това е — признава тя. Ръцете ѝ веднага се преместват към корема и го погалват.

— В един момент всичко започва да ти изглежда еднакво — отбелязва замислено Марджъри. Отпива от капучиното си и посяга към своята сладка *L'espoir*. Изчаква, преди да я лапне. — Все едни и същи неща. Богатство, бедност, щастие, страдание. Лесно е да решиш, че си по-добре от хората на дадено място, защото си тръгваш. Няма да те хване въртележката от девет до пет. Няма да попаднеш в еднообразието. Вечно те чака възможността да видиш някое ново място.

Джиджи е свела поглед към ръцете си, гривните блестят на китката ѝ.

— Сигурно е невероятно.

— Така е. Поне за известно време. След това започва да ти се струва малко... Започваш да завиждаш. Тези хора си имат постоянно място. — Гласът ѝ се превръща в шепот. — Те поне си имат място, на което да принадлежат. — Захапва макарона и оглежда „При Лилиан“ с празен поглед.

Самата истина, мисля си аз.

Седят мълчаливо известно време, докато гласът на Рила, изключително фалшив, се понася от кухнята. Марджъри се задавя, Йок Лан прихва, а Джиджи се киска невъздържано.

— Мама му стара, тя е тежък случай — казва Джиджи, както обикновено нетактична.

Рила излиза, от облечените ѝ в гумени ръкавици ръце капе вода по плочките и ние прикриваме смеха си с ръце.

— Защо се смеете? — пита недоумяващо тя.

Ние всички прихваме. Поглеждам четирите жени — Джиджи, Рила, Марджъри и Йок Лан — и се усмихвам.

Мила мамо,

Понякога се питам какво ли щеше да стане, ако бях избрала нещо различно. Ако се бях омъжила за друг. Ако бях заминала за друга страна. Ако бях изиграла ръката по различен начин.

Дали щях да се превърна, в Марджъри? Дали щях да прескачам от място на място? Дали щях да събирам багаж на всеки няколко години? Нямах да създавам приятели, да не би да се наложи да прекъсна връзката с тях. Щях да се чувствам като резервна част. Дали щях да съм свършена на пръв поглед и напълно объркана отвътре?

Може би щях да бъда втора Рила. Тя изглежда щастлива, въпреки че е трудно човек да определи как се чувства в действителност. Дали се е питала, също като мен, докато работех в най-различни ресторанти през годините, дали ще има по-значими неща, нещо, което да нарече свое собствено?

Можех ли да бъда Джиджи? Млада и напълно разбита, като същевременно се опитвам да се преструвам, че всичко е наред. Тя е бременна, мамо. Не е толкова млада, колкото изглежда, затова няма причина да съм шокирана. В началото на двайсетте е, може би. Изглежда обаче на петнайсет, толкова е слабичка... Ако аз бях направила нейния избор, сега вече щях да бъда майка. Щях да имам дете на нейната възраст. Аз обаче бях твърде заета да пия противозачатъчни и да се тревожа за разни други неща. Нямах никаква представа, че часовникът в мен тиктака неумолимо. Тя никога няма да разбере какво е да ти отнемат възможността да станеш майка. Аз обаче мисля, че животът ѝ съвсем не е толкова сладък. Личи зад дързостта и арогантността ѝ; в неизказаните неща, в съсипаните надежди. Понякога тя ми се струва изгубена и

самотна, също като мишле, което се е събудило и се е озовало в клетка.

Макар да не знам всичко за живота и товара, който носи, все си мисля, че един ден ще стане като Йок Лан. Ще поглежда към красиво внуче, по-високо от нея, което поставя ръка на рамото и ѝ шепне мили думи. Тя ще се радва на такова отношение. Ще има човек, който да се грижи дали играе маджонг, когато не трябва. Ще има човек, който да я забелязва.

Можех ли да бъда и аз такава жена, мамо?

Можех ли да бъда като теб? С гъста червена коса, готова да разказвам за щурци и близалки, за летящи риби. Да пея в два след полунощ, да танцувам следобедите, сякаш съм пияна. Сама ли бях направила избора да не бъда като теб? Можех ли да бъда като теб? За мен винаги си била толкова жизнена, че пръстите и на ръцете, и на краката ти искряха от живот. Очите ти блестяха, косата се вееше. Ти не знаеше какво е да вършиш нещо наполовина, мамо. Винаги стигаше до самия край.

Това е положението. Аз съм, каквато съм. Няма начин да променя нещата.

Твоя любяща дъщеря Грейс

[1] Тропически плод, който се среща най-често в Източна Азия. На вид прилича на малък грейпфрут и е изключително ароматен. — Бел.прев. ↑

[2] Чай за двама (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Дебели братя от „Алиса в страната на чудесата“. — Бел.прев.

↑

[4] Много шик (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Макарон на сезона (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Но разбира се (фр.). — Бел.прев. ↑

SAISON ORAGEUSE — СЕЗОНЪТ НА БУРИТЕ ЛИМОН И ДЖИНДЖИФИЛ С ПЪЛНЕЖ ОТ КАФЯВ МАСЛЕН КРЕМ

Сезонът на тайфуните настъпва в Макао. Небето уж е синьо като метличина, слънчевите лъчи приличат на мед, който се стича по тротоарите, а след няколко секунди се разразява поредната буря, сива и беснееща. Днес Макао е като излязъл от пощенска картичка. Марджъри ми казва, че небето е толкова синьо, защото всички фабрики в Китай са затворили заради Олимпийските игри. Освен това са престанали да издават визи за континента, за да не дадат възможност на протестиращите да влязат. За чужденките няма да има повече екскурзии до Джухай. „При Лилиан“ е непрекъснато пълно с отегчени жени, които очакват дългите горещи дни да отминат и да се развилнее следващата буря. Тъкмо това очакване е изопнало нервите на абсолютно всички. Добре поне, че те се чувстват като у дома, опитвам се да мисля аз оптимистично; през повечето дни „При Лилиан“ се превръща в един огромен разхвърлян хол.

Днес дори за Марджъри няма място. След като се връщам от пазар, я заварвам до плота, стиснала чашка в ръка. Джиджи и Рила се смеят на висок глас, докато тя подскача елегантно. Изпънала е пръсти в шпиц и коляното ѝ отскача напред и назад. Джиджи се опитва да я имитира, но пъшка, притиснала корема си с една ръка, подпряна на плота с другата.

— Какво правите?

Те вдигат погледи и се ухилват.

— Марджъри се опитва да ме усмърти — оплаква се Джиджи, но усмивката ѝ си остава.

— Това момиче не прави абсолютно никакви упражнения. Ти знаеш ли? — негодува Марджъри.

— Как ги нарече? — пита Рила.

— Плие. Ще ѝ се отразят добре, когато тръгне да ражда; трябва да е във форма, силна.

— Само че тя е твърде мързелива.

Джиджи перва Рила с кърпа. Рила поема пазарските торби от мен и двете се отправят към кухнята, за да приберат покупките. Климатикът на кафенето охлажда потта, избила по челото ми. Връзвам си престилка и доливам кафе на Марджъри.

— Ти ще ходиш ли на тенис мача, организиран от дамския клуб другата седмица? — пита тя.

— Какво? А, това ли?

До хладилника има цяла купчинка листовки. И двете ги поглеждаме. Линда и нейният клуб на любители на книгите ме канят всяка седмица, а аз непрекъснато им давам уклончиви отговори. Само че ми е трудно да шикалкавя, когато пита Марджъри.

Тя ми се усмихва с надежда, след това избухва в смях.

— Грейс, трябва да отидеш, защото аз трябва да отида. Дон настоява да отида; струва ми се, че се опитва да ухажва някакви колеги. Ако ти не отидеш, ще се вържа с онези сноби и през всичкото време ще се старая да не изръся някоя глупост.

Марджъри умее да представя нещата толкова забавно, че избухвам в смях. Джиджи не е единствената, която не се упражнява; аз съм изяла толкова много *макарони*, че тлъстинките ми започват да преливат над колана на панталоните също като втасало тесто. Освен това Пийт иска да отидем и няма да е зле да направя нещичко за него, още повече че между нас зейна пропаст, откакто „При Лилиан“ се превърна в успешно заведение. Много отдавна не сме правили нищо заедно.

— Хайде...

— Добре. Но да знаеш, че си ми длъжница. — Насочвам мокрия парцал към нея и тя се усмихва широко.

От кухнята долитат смехът и подмятанията на Рила и Джиджи. Двете все повече ми приличат на сестри, които по нищо не си приличат.

Марджъри се обляга на плота.

— Те двете май добре се забавляват.

— Да. Колкото се обичат, толкова се мразят. — Бърша кристалчетата захар и прашинките кафе от плота.

Марджъри пита тихо:

— Някога струвало ли ти се е, че си отвън и гледаш какво става вътре? — Наблюдава ме сериозно, сякаш е мислила над въпроса от известно време.

— Какво имаш предвид?

— Не знам. Говорех за живота в Макао. Никога няма да сме от местните, никога няма да сме китайци. Погледни обаче Рила; дори тя се вместила по-добре от нас.

Тя сякаш усети, че говорим за нея, и затананика, а Джиджи ѝ кресна да престане, ако не иска тъпанчетата ѝ да се пръснат. Споглеждаме се и се смеем.

Марджъри вдига чаша, отпива, след това я оставя на плота. Заговаря тъжно и умислено:

— Никога не съм искала да имам деца. Не исках и съпруг...

Стомахът ми се надига по познатия вече начин, но не чак както преди. Марджъри се изчервява, сякаш се чувства неудобно да говори за лични неща.

— Момичетата на Дон ме мислят за кофти мащеха, но аз нали съм свикнала момичетата да ме ненавиждат, така че този факт не ме притеснява особено.

— Наистина ли?

Тя клати глава.

— Бившата му дрънка глупости, така че се налага да търпя. Надявам се този период да отmine. Както и да е, обичам Дон и той ми е достатъчен. Понякога обаче си мисля: какво следва? Искам да кажа, че... — Дълбока бръчка прорязва загорялото ѝ чело. — Ти имаш ли чувството, че принадлежиш някъде, Грейс?

Оставям кърпата, с която бърша плота. Първо се замислям за Пийт. Представям си тъмната му коса, очите, пълни с неизречени неща. Мама; проблясъци на червена грива. Лондонският студ и яркосиньото австралийско небе. Сякаш пред погледа ми преминава серия от снимки.

Марджъри продължава да ме наблюдава. Жените зад нея си седят и клюкарстват. Йок Лан е в един ъгъл и дреме над наполовина изпита чаша чай. Едно дете блъска камиончето си в крака на масата.

— Принадлежа на това място — отвързвам аз, сякаш задавам въпрос, макар да знам, че това е самата истина.

Тя кима. Виждам, че мисли, зареяла поглед в далечината, а пръстите ѝ обвиняват чашата. Питам се дали мисли, че говоря за Макао или за мястото, на което е Пийт. Обичта ѝ към Дон е очевидна; когато говори за него, любовта струи от нея. Тя може и да е принцеса, а той жабокът, въпреки това го обожава, очевидно е. Бодва ме чувство на вина, когато си давам сметка, че съм избягвала Пийт. Но мисълта ми е, че принадлежа на това място. Точно така, тук. Мястото ми е в „При Лилян“. В това малко кафене и в кухнята. Това е моят мъничък свят.

Най-сетне се разрази лека буря след серия от болезнено горещи, безоблачни дни. В прогнозата за времето казаха, че е тайфун от трета категория, но в Хонконг е от шеста степен. Клиентите са малко. Наблюдавам как филипинските прислужници се борят с вятъра и се опитват да задържат чадърите над количките на децата, докато техните глави остават незаслонени. Мушамы и брезенти се издуват на строителните площадки като женски шалове. Вятърът нахлува от всички посоки — отляво и отдясно, отдолу и отгоре. Питам се, обзета от надежда, дали утрешният турнир по тенис няма да бъде отменен. Джиджи се е облегла на витрината с *макарони*, подпряла е корема си на студеното стъкло, докато аз чистя кафемашината. Струва ми се изморена. Вече е избърсала пода.

— Как мина при лекарката в понеделник?

— Добре.

— Тя мила ли беше?

— Ами, да. — Свива рамене. — Не е лоша. Каза, че бебето е добре, че аз съм добре и няма проблеми.

— Значи всичко е наред.

— Да. Каза, че терминът ми бил на двайсет и девети октомври.

— Така ли? — вдигам поглед към Джиджи и ми се струва, че тя не е никак впечатлена. Остават ѝ около девет седмици. Времето отлетя толкова бързо. Сигурно е видяла, че съм като замаяна, защото избухва в смях.

— Все някога трябва да излезе, Грейс — извива вежди тя.

— Правилно — съгласявам се аз.

— Само че нямам желание да мисля за това — заявява Джиджи, отстъпва от плота, изправя се и се подпира отгоре. Изпружва крак пред себе си и започва да описва малки кръгчета със стъпалото. По лицето ѝ преминава разочарование.

— Знаеш ли дали е момиче, или момче?

— Със сигурност не е момче — отвърща незаинтересовано тя.

— Така ли?

— Почти съм сигурна, че е момиче. Леле, краката ми направо са се скапали — мърмори тя. — Надули са се и са станали колкото твоите от жегата и тази тъпа бременност.

— Много ти благодаря — отвърщам аз престорено обидено.

Джиджи се смее, но така и не се извинява. Разбирам, че това е нейният начин да се сближи с мен, като се шегува, сякаш съм ѝ по-голяма сестра. Усмивката ѝ разкрива ситните предни зъби, захапали дръзко долната устна. Когато се усмихва, изглежда по-млада. Изтърсвам използваното смляно кафе в боклука и бърша чело, където усещам избилите капчици пот.

— Откъде знаеш, че е момиче?

— Пау Пау и лелчето, те казват, че ще бъде момиче. На мама ѝ е все тая какво ще бъде. — Тя придърпва стол от една маса и се отпуска на него. — Пау Пау провери в някакъв стар календар. Нещо типично китайско било.

— Значи е момиче. Виж ти.

Джиджи ме поглежда и върти очи, но пак се усмихва.

— Грейс, сериозно. Може да е или момиче, или момче. Вероятността е петдесет на петдесет.

— Да, знам — отвърщам аз с безразличие, за да ѝ покажа, че ми е все едно. Въпреки това усещам как сърцето ми прескача няколко удара. Джиджи побутва разсеяно с пръст нещо на масата пред себе си. Или е парченце *макарон* или ганаш, или пък изсъхнало мляко, непочистено добре.

— Измислила ли си име?

— Не. Не съм мислила. Има едно китайско име, което отива на фамилията ми. Готино е. За английско име обаче не съм мислила.

— И двете имена ли трябва да има? Така ли ще бъде записана в паспорта и акта за раждане?

— На документите ще има само китайското ѝ име. Аз обаче ще ѝ измисля и английско име. Всички сме така.

Заемам се да лъсна плота и металът лъсва като огледало. В него лицето ми изглежда издължено, като конска муцуна.

— А на тебе кой ти измисли английското име? Майка ти ли?

— Не, Пау Пау. Тя решила, че се произнася лесно, и съм чувала, че имало известна певица, която се казвала Джиджи. Не знам.

Вадя таблата с *макарони* и ги поставям внимателно върху лъскавата повърхност.

— Просто искам това чудо да излиза — признава Джиджи. — Франк, гаджето ми, той... — Млъква, след това стиска устни. За пръв път споменава приятеля си. Сигурно той е бащата на бебето, което тя носи.

— Какво той? — подтиквам я аз.

— А, нищо. Просто се държи странно.

— Така ли?

— Избягва ме. Сигурно е зает. Повишиха го в началник, поема допълнителни смени, но също така купонясва. Изобщо не го виждам. — Отново млъква. — И мен щяха да ме повишат, само че...

— Само че какво?

— Забременях. Някоя от кльошавите гаднярки, сигурно Кристъл, ме е изтропала на шефа и така и не ме повишиха. Тогава се оказа, че повече нямат нужда от мен... нали разбираш.

Поглеждам я намръщено.

— Какво? Това не е нормално. Не знаех. След като си заслужавала повишение, е трябвало да го получиш, Джиджи — настоявам аз.

Тя ме поглежда кисело.

— Ти просто не разбираш, Грейс. Това не ти е Лондон. — Тя лапва розов *макарон*, затваря очи за секунда, докато усети вкуса върху езика си, и хрупка тихо. — Вече няма никакво значение. Тук ми харесва повече. Искане ми се да се науча да правя *макарони*, които са хубави като твоите.

Не реагирам на комплимента.

— Ти обаче изяждаш цялата печалба — смея се аз и я первам по ръката.

Тя се смее, след това отправя поглед някъде в далечината и понижава глас:

— Единственото ми желание беше да изкарвам пари и да си купувам хубави неща. Затова и Франк, и останалите работят в казината. Мама мисли, че парите са единствената причина, за да правиш нещо. Тя не ми позволи да уча, особено пък нещо, свързано с готварството. Решила е, че ресторантьорството е кофти инвестиция. Наливаш пари и никога повече не ги виждаш.

Прехапвам устни и се замислям за мама. Аз също не можах да уча. Поглеждам Джиджи с наедрелия корем и тъмните очи.

Тя не спира да говори, сякаш *макароните* са развързали езика ѝ.

— Казах ли ти за снимката на чантата „Луи Вюитон“?

— Не си.

— Пазех я цели две години — признава замислено тя. Тези чанти струват майка си и баща си. В тази част на света се отнасят към тях като към яйцата на Фаберже. Никой не оставя чантата си на земята или на пода до краката си. Някои от по-скъпите ресторанти дори предлагат малки столчета, на които да оставиш ценната вещ.

— Накрая купи ли си я?

— Аха. Купих я с бонуса, който правителството ми изплати преди няколко месеца. Добавих и част от спестяванията си. — Тя отпива глътка чай.

Извивам вежди.

— „Луи Вюитон“ значи. Браво. Колко много труд си вложила. Сигурно много я обичаш. — Не съм я виждала на кукичките в кухнята. Двете с Рила обикновено носят опърпани раници. Джиджи е покрила нейната с модерни безопасни игли и копчета.

— Къде е?

— Не я нося. Веднъж щях да я взема, но така и не намерих сили да я изнеса навън. Понякога я разопаковам и си я гледам. Великолепна е, но... — Тя въздиша. — Не ме кара да се чувствам така, както си мислех. Мислех, че всичко ще бъде свършено, когато се сдобия с нея.

Свежда поглед към корема си и се натъжава. Сменя бързо темата.

— Както и да е, все тая. Трябва да позвъня на доставчика за бадемовото брашно. Не е много хубаво. Ти как мислиш? Ако ни пробутват нещо евтино, ще им се стъжни животът.

Тя влиза в кухнята и аз я проследявам с поглед. Посягам към един *макарон* и го лапвам внимателно. Хрупкавата сладка ме дарява с неподозирана сладост. Има обаче и някаква горчивина. Не е натрапчива, но кремът прилича на марципан. Повечето хора няма дори да забележат. Понякога Джиджи се държи като тийнейджър, на когото от нищо не му пука, но има вкуса към храната и способностите на майстор готвач.

С изключение на няколко счупени клони и разкъсан брезент, следващата сутрин изглежда е развила амнезия за развилнялата се вчера буря. Слънцето блести в оранжево, въздухът има вкус на сироп. Нямам никаква енергия още преди да отида на кортовете; влагата и топлината ме правят летаргична, бавна. Затова пък Пийт няма търпение да тръгнем. Облегнал се е на мрежата и разтяга мускулите на краката си, първо на единия, след това и на другия. Много е борбен. Тази сутрин тялото му тръпне от нетърпение, сякаш е усетил мириса на дивеча. Това ме кара да се чувствам колкото замаяна, толкова и уморена. Наблюдавам как останалите пристигат, очевидно двойки, дори когато не се държат за ръце и не се целуват. Те се споглеждат, помагат си със саковете, говорят на техен си език, който разбират единствено те. Двамата с Пийт обаче сме като непознати. Почти не се поглеждаме, не си говорим, камо ли да се любим или да лежим близо един до друг, както навремето. Знам, че аз съм виновна за разстоянието между нас. Аз му обърнах гръб, като се потопих в работата. Светът на „При Лилиан“ е по-безопасен, в него няма страдание. Когато се вгледам в лицето на съпруга си, лице, което познавам до болка, забелязвам гняв и разочарование, но също така дълбоко загнездена тъга. Нея не мога да понеса.

— Здравейте и двамата! — чурулика Марджъри, когато вратата на корта се хлопва. Облечена е в бяло, със синя козирка. Подскача по корта грациозна като антилопа, в дългите си ръце стиска ракета. — Дон ще дойде след минутка. Тук сме ние и още една двойка, които изглежда загреват.

Тя започва да подхвърля топката на ракетата си, без дори да я поглежда. Извършва с лекота всякакви физически усилия, чувства се чудесно в кожата си. Представям си я как танцува на сцената, сигурно е била великолепна.

Пийт поглежда от мястото си и присвива очи на слънцето. Маха с ръка на Марджъри.

— Искаш ли вода? — пита тя, когато забелязва празната бутилка в ръката ми.

— Да, благодаря. Слънцето направо ме убива. Започвам да се топя.

— На мен ли го казваш! Намажи се с мляко с висок фактор, защото ще изгориш за броени минути.

Заглеждам се в дългите ѝ загорели крака и не мога да си представя кожата ѝ сбръчкана или обсипана с капчици пот. Моята тениска вече е с тъмни кръгове под мишниците, усещам солта по горната си устна. Копнея за сумрака и хладината на „При Лилиан“ в ден, когато няма клиенти. Наливаме си вода от автомата в клуба и когато излизаме, виждаме Селин и Леон на корта да бърбят с Дон. Посребрялата коса на Леон блести на слънцето. Пийт е застанал настрана от групата и оглежда ракетата и гуменките си.

Дон вдига поглед.

— Хайде, дами, работата е ясна. Трябва да бием французите.

— *Bonjour!* — провиква се Селин, когато ни вижда. Облечена е в светлосиня рокля с бели обувки. Леон се представя на Марджъри и пристъпва към мен. Целува ме по бузите, въпреки че лицето ми е мокро от пот. Изчервявам се и забелязвам, че Пийт ни наблюдава. Добре, че Дон се поти повече от мен. По дебелия му врат се стича пот на струйки и попива в ризата. Докато обяснява каква е програмата, Пийт отново поглежда от мен към Леон.

— И така — уточнява Дон, — първо Леон и Селин срещу вас двамата. След това ние ще играем срещу победителите и който спечели, минава нататък. Подгответе се да ви размажем. Ще ви разкажем играта!

Той гордо вдига пълната си ръка; бицепсът му изглежда така, сякаш е паднал от долната страна, и всички избухваме в смях. Марджъри го перва с ракетата си и му отправя лъчезарна усмивка.

Когато заемаме местата си на корта, Пийт ме поглежда.

— Добре ли си?

— Да. Просто е отвратително горещо. — Бърша потта от челото си.

— Хм. — Той поглежда над мрежата и Леон маха с ръка. Пийт му отправя любезна усмивка и вдига ръка. — Не очаквах и той да е тук.

— Какво? — питам аз, но преди той да отговори, Леон се провиква:

— Вие двамата готови ли сте?

— Да — провиквам се в отговор аз.

— Давай — мърмори тихо Пийт.

Отбелязваме първите точки бързо. Леон и Селин скоро повеждат. След това аз бия сервис, но не успявам да ударя както трябва. Разсейвам се, докато наблюдавам Леон; той е толкова спокоен и въздържан. Когато най-сетне удрям топката, тя се връща обратно към Пийт. Той замахва и нанася съвършения удар и Леон се втурва с пъшкане.

— Браво! — вика застаналата отстрани Марджъри.

Аз продължавам да нанасям нескопосани удари и да се извинявам.

Леон само клати глава и се смее.

— Не се притеснявай. Ние просто се забавляваме.

Двамата с Пийт наваксваме и скоро повеждаме. Пийт е съсредоточен както винаги, а лицето му е мрачно.

— Добре, кой печели? — пита Леон.

— Ние — бърза да отвърне Пийт.

Слънцето се е вдигнало, парещо, ослепително, също като огнена топка.

Ред е на Селин да бие сервис. Топката тупва в средата, точно както трябва. Леон перва възторжено ръката й. Най-сетне, след няколко късметлийски удара, идва ред на Пийт за сервис.

— Не се пресилвай, мой човек, защото след това ще трябва да премериш силици с нас! — провиква се застаналият отстрани Дон. Всички, с изключение на Пийт, избухваме в смях. Той наблюдава Леон, докато замахва с всички сили. Леон му връща топката със завъртане. Тя прелита над мрежата и Пийт се извива, за да я посрещне с наклонено напред тяло. Тъкмо замахва, когато топката го халосва по

челото и се чува силен звук от удара. Пийт скрива лице с ръка и се накланя назад. Краката му поддават, отпускат се на една страна, а тялото на друга. Ракетата пада от ръката му, когато той се строполява на земята. Цялата изтръпвам и притискам ръка към устата си.

— Пийт! — писва Марджъри и се втурва към нас. И двете се навеждаме над него.

— Merde^[1] — изругава Леон, заобикаля мрежата и се спуска към нас. Селин вдига ръка, за да заслони очи от слънцето. Дон е станал от стола си.

Марджъри оглежда лицето на Пийт, стиска го между дланите си и повтаря нещо от сорта: „Чуваш ли ме? Добре ли си?“.

Застаналият над нас Леон ѝ подава бутилка вода.

— Плисни му малко на лицето.

Аз стоя с отворена уста и не казвам и дума. Марджъри ме поглежда остро.

— Грейс?

Преживявам толкова силен шок при вида на отпуснатото тяло на Пийт, че не мога да помръдна.

— Той добре ли е? — шепна аз.

Пийт отваря очи и се оглежда в продължение на няколко секунди, докато Леон пръска лицето му с вода. Съпругът ми издава звук, който е нещо средно между пролайване и гъргорене. Първо вижда Марджъри, тъй като тя се е навела над него, след това мен. Найсетне вижда Леон, който е отстъпил с бутилката в ръка.

— Пийт, добре ли си?

Пийт отново ме поглежда.

— Мама му стара — ругае той. Сигурно парещата болка прогаря сетивата му. Избърсва водата от лицето си.

— Добре си — уверява го бавно Марджъри. — Удари те топка, нищо особено.

Пийт се надига, за да седне. Подпирам гърба му с ръка, помагам му. Лицето му е разкривено от болка. Вдига очи към Леон. Погледът му е пълен със злоба и гняв.

— Да донеса ли лед? — предлага Дон.

— Да, може — отвърща Марджъри. — Виж дали в клуба нямат.

— Ще дойда с теб — предлага Селин.

Двамата хукват заедно, а Пийт продължава да пронизва с поглед Леон.

— Гад мръсна — съска той.

— Моля? — привежда се напред Леон и по лицето му се изписва загриженост и объркване.

— Казах: *гад мръсна*.

Леон се обръща към Марджъри, после към мен и очаква обяснение. Споглеждаме се.

— Мама му стара, Пийт — шепна аз и потривам гърба му.

— Той не беше виновен — обажда се тихо Марджъри.

— А кой? — ръмжи Пийт. Мръщи се от болка и затваря очи.

Леон се изправя. Тонът на Пийт и изражението му нямат нужда от превод.

Пийт отново отваря очи.

— Насочи топката право в лицето ми! Не само това, ами ме оля с вода!

— Пийт, недей... — надигам глас с надеждата да му налея малко разум в главата или поне да го накарам да млъкне.

— Френски тъпанар. Направи го нарочно и много добре знаеш. Първо Грейс, а сега и това — съска той.

Марджъри ме наблюдава, без да каже и дума. Имам чувството, че съм попаднала в мивка, от която източват насъбралата се вода. Водовъртежът ме всмуква надолу. Усещам как стомахът ми се надига.

Объркването на Леон е заменено от студена маска.

— Много се извинявам, но грешиш, Пийт. Не съм те ударил нарочно — обяснява той.

— Ха! — провиква се Пийт.

— Защо да те удрям нарочно? Това е... нелепо е.

Марджъри ме поглежда отново, попаднала неволно в средата на разразил се конфликт.

— Нямам представа защо ме удари. Мама му стара! Нито знам защо ме удари, нито защо сваляш жена ми. Откъде мога да знам? — Пийт вече ръмжи. — Всички френски гадове сте един дол дренки.

Леон отстъпва крачка назад.

— Пийт, според мен имаш сътресение... — Марджъри млъква.

— Какви ги приказваш? — шепна настойчиво аз. Усещам как започва да ми се гади.

— Хайде, започна се. Много добре знаеш какви ги приказвам, Грейс! — Той вдига ръце към небето. — Той ти помага в супермаркета, прави *макарони* с теб, купува шампанско, тъпи вилици за шоколад...

— Какво става? — пита само с устни Марджъри над главата на Пийт.

— Ти си моя съпруга, Грейс — продължава да съска той. — Да не би да си забравила? — Очите му ме обвиняват.

Отново ме завладява чувство на вина и не смея да погледна към Леон. Пийт се отпуска на длани и се опитва да се надигне. Пъшка тихо. Разкривеното му лице изглежда грозно.

— Какво правиш? Седни — нареждам аз и стискам рамото му. — Моля те, седни, успокой се.

— За глупак ли ме имаш? — крещи той на Леон. Леон се изпъва още повече. Струва ми се преbledнял.

— Никога не съм... никога не бих... свалял съпругата ти. — Той се обръща през рамо, сякаш да провери къде е Селин, но тя е още в клуба. Стисва ракетата си и се кани да се отдалечи, когато Пийт се хвърля към него. Забива юмрук в корема му, точно под ребрата, и Леон се превива. Чувам тихия стон на Леон, когато остава без дъх. Марджъри издава писък и тогава забелязвам, че Дон се е приближил зад нас. Стиска Пийт за раменете и го изтегля назад. Леон вдига поглед за частица от секундата и сините му очи срещат моите.

[1] По дяволите (фр.). — Бел.прев. ↑

VERRE DE MER — ВОДНО СТЪКЛО ШАМФЪСТЪК С МАСЛЕН ПЪЛНЕЖ

Лекарят препоръчва обикновени обезболяващи и налагане на мястото с лед, след което ни изпраща да си ходим. Напрежението между нас набъбва. Не споменаваме и дума за инцидента. Страх ме е дори да отворя уста, да не би да кажа нещо ужасно, нещо, което после няма да мога да върна обратно. Не го поглеждам. Пийт казва, че ще направи печено пиле, а в гласа му се прокрадва някакво подобие на извинение. Кимам, но мълча и се отправям към кабинета, за да довърша онлайн поръчките за „При Лилиан“. Един от доставчиците на специализирани сладкарски продукти от Хонконг ще има пратка за Макао. Изпълнена съм с чувство на вина, объркване и гняв, докато разглеждам настърганите корички от цитрусови плодове, формите за торти, сладкарските термометри и купите за разбиване.

Пийт побутва вечерята из чинията. Йоркширски пудинг, глазирани моркови, хрупкави картофи с коричка. Ароматът е прекрасен. Седим един срещу друг на масата. Прочиствам гърлото си.

— Пийт, нищо не се е случило. Леон ми е просто приятел.

Пийт оставя ножа и вилицата и скръства ръце. Забол е поглед в чинията си.

— Той... той ми помагаше. С „При Лилиан“. Абсолютно нищо не се е случило.

Мисля си за вилицата за шоколад, за сините очи на Леон, за съня си. Преглъщам хапка пилешко, което, изглежда, е поело моето чувство на вина.

— Забелязал съм как го гледаш — отвръща тихо Пийт.

Отварям уста, за да отговоря, но така и не мога да измисля обяснение. Прав е. Мога да овладее действията си, но не и фантазиите си. Мълчанието разкрива чувствата ми; и двамата го забелязваме.

— Нищо не се е случило — повтарям аз и държа на истината в тези думи, въпреки че усещам как лицето ми пламва. — Пийт? Абсолютно нищо няма.

Пийт ме поглежда за кратко, след това прокарва ръка през косата си. Започва да побутва с вилицата резен картоф из чинията. Най-сетне я оставя и въздъхва дълбоко, сякаш е поел въздуха на целия свят. След това се подпира на лакът и скрива устата си с юмруци.

— Трябва да поговорим. Много се извинявам, Грейс. — Думите сякаш засядат в гърлото му.

— Не трябваше да го удряш.

— Не става въпрос за това.

— За какво тогава? Той мълчи.

— Грейси, правих... правих секс... с...

Имам чувството, че въздухът става нетърпимо горещ.

— Какво? Кой...

— Проститутка. В „Лисабон“.

Сега вече имам чувството, че някой е забил лакът в корема ми.

— В „Лисабон“ — повтарям аз. Посягам към чашата си за вино, усещам гладката ѝ студена повърхност в дланта си.

Пийт свежда поглед. Гледам върха на главата му и забелязвам, че косата му оредява.

— В „Лисабон“ — повтарям отново аз.

Най-отгоре забелязвам няколко бели косъма, нови, поне аз не съм ги забелязала. Представям си главата му над нечия друга, която има същия поглед като мен.

— Господи! — Думата ми се изплъзва като кратка молитва. Питам се дали няма да повърна.

— Грейс, аз... — Сега вече е вдигнал брадичка и виждам лицето му, бръчките, дълбоките линии. Струва ми се различен, някак чужд. Имам чувството, че е свалил някаква маска. Лицето му ми се струва интересно, сякаш го виждам за пръв път. Косъмчетата между веждите и над носа, бръчките по врата, кичурите коса над яката, които имат нужда от подстригване. Така и не довършва изречението, наблюдава ме с отворена уста, сякаш мълчи, докато си припомни нещо, което е искал да каже, но е забравил.

— Кога? — Гласът ми звучи така, сякаш долита отдалече.

— През март, да, случи се през март. Напих се... аз...

Спомням си вечерите, когато се прибираше късно. Може и да е бил пиян. Не знам. Изглежда, от доста време не съм го забелязвала.

Това е съпругът ми. По-скоро се е превърнал в съквартирант. Наистина ли сме живели по този начин от март?

— Грейс. Беше грешка. Не знам къде ми беше умът.

След това изрича онова, което нито един от двамата нямаше смелост да каже. Повдига въпроса, който ни измъчва от месеци. Говори бавно, вкухва всяка горчива дума, докато излиза от устата му.

— Когато каза... когато лекарят е казал, че не можем да имаме...

Припомням си Пийт на сватбата ни. Оранжевата му риза. Горещината на Бали. Изражението му. След това обаче си представям главата му над нечия друга. Лицето му, напрегнато, оглежда тялото на друга жена. Стомахът ме присвива и усещам, че ми е трудно да дишам. Наблюдавам всичко, сякаш съм въвн от тялото си. И странното чувство, и хапката, заседнала в гърлото ми, и напрежението в гърдите.

— Значи си правил секс с проститутка, защото не можем да имаме деца, така ли?

— Не беше така. Просто... Мамка му. Никога не говорим по този въпрос, Грейс. Не говорим за бебета. Нито за изследванията. Не говорим за нищо.

— Да не би да искаш да говорим по този въпрос?

Ставам и не съм сигурна какво да направя отгук нататък, но не мога да остана седнала. Напрежението в дробовете ми започва да пари. Искам да изрека възможно най-противните неща; иска ми се да го пробода с нещо, което никога няма да забрави. Искам да го нараня.

— Искаш да говорим, след като обвини мен... мен... че съм погледнала не както трябва друг мъж. След като ти си спал с друга жена...

— Грейс...

— Жена, на която си *платил*, за да прави секс с теб?

— Мамка му. Не беше... беше ужасно... аз... — Той посяга към ръката ми, протяга се през масата, но аз се дърпам и столът ми се плъзва няколко сантиметра назад.

Иска ми се да крещя, но не издавам звук. Как смееш? Как можа! Никога няма да ти простя! Чувствам се като мама, толкова разгорещена, така полудяла, че съм в състояние да извърша какво ли не. Почти виждам лицето ѝ, пребледняло, вбесено.

— Моля те, Грейс — продължава той, — не ми обръщай гръб. Трябва... двамата с теб трябва...

— Какво трябва? А? Какво трябва, Пийт? — Думите излизат от устата ми като ръмжене. Усещам как парещ пламък се вие във вените ми, препуска с кръвта ми. Сякаш съм инжектирана с мама. Червенокоса и дива. Искам да кажа неща, които след това няма никога да мога да върна обратно. Искан ми се да му кажа, че не е трябвало да се омъжвам за него. Искан да повторя онова, което тя ми каза навремето: *Не ми трябваш. Не те искам тук. Май ще се окаже, че си била грешка.* Цялата се разтрепервам. Той отново посяга към мен.

— Не се приближавай до мен! Да не си посмял да се приближиш до мен! — съскан с разтреперан глас.

Той вдига очи към мен, мълчи с отворена уста. Моли ме с очи, тъмни, тъжни.

Искан да изкрещя всички онези неща, които мама е казала. Последните най-ужасни неща, които никога няма да бъдат заличени. *Остави ме! Остави ме още сега и никога повече не се връщай! Да не си посмяла да се върнеш!* Усещам как сълзите напират сякаш от сърцевината на съществуването ми.

— Не желая да разговарям с теб, не желая дори да те виждам.

Вдигам чинията си с разтреперана ръка и я хвърлям в стената. Тя се разбива с трясък. Сосът се стича по боята на лепкаво кафяво петно. Сърцето ми блъска, сякаш се опитва да избие гърдите. Не мога да остана повече в тази стая. Бутам стола назад и той се сгромолясва на пода. Дори не се обръщам. Влетявам в кабинета и тряскам вратата. Сядам пред компютъра задъхана, сълзите се стичат по горещите ми бузи.

Ръцете ми треперят, а риданията се изтръгват от мен. Вдишвам, след това издишвам и после отново. Бавно, по-бавно. Напрежението в гърдите ми се отпуска до тъпа болка, също като главоболие от махмурлук. Чувствам се напълно изтощена. Сякаш съм участвала в марафон.

Най-сетне чувам потракване, когато Пийт взема ключовете си. Излиза и затваря тихо вратата. Отпускам глава до клавиатурата и не откъсвам поглед от табулатора, докато не се размазва пред очите ми.

Мила моя мамо,

Напълно скапана съм. Чувствам се като парче стъкло в океана. Началото ми е блестящо, лъскаво, а сега вече съм зелена, поочукана и матова; забита в пясъка. Има ли връщане оттам?

Кажи, мамо, събуди ли се един ден, изненадана от начина, по който протича животът ти? Така се почувствах тази сутрин. Слънцето грееше през прозорците на празната стая. Пийт не беше до мен. Посегнах към него, но ръката ми попадна на гладкия, празен чаршаф и тогава се събудих, обзета от гняв. Вдигнах ръката си пред лицето и си помислих: „Чия е тази ръка? Не трябва ли да познаваш ръката си, да знаеш, че е твоя?“. Изобщо не познавам ръката си, мамо. Не познавам нито ръката, нито крака, нито лицето си. Със сигурност не познавам сърцето си.

Непозната съм дори за себе си.

Единственото място, на което се познавам, е в „При Лилиан“.

Твоя любяща дъщеря Грейс

UNE VIE TRANQUILLE — СПОКОЕН ЖИВОТ АНАНАС С МАСЛЕН КРЕМ ГАНАШ

Звънчето издрънчава звучно и ме изтръгва от мислите. Впила съм поглед във фурната, изпаднала съм в нещо като унес, докато наблюдавам как *макароните* се „надигат“; постепенното създаване на нещо ново. Стомахът ми се свива на възел, когато чувам мъжки глас да говори с Рила. Знам, че не би трябвало, но се навеждам в посоката, от която долита. Рила наднича в кухнята и заговаря тихо:

— Грейс? Леон е дошъл. Искан да те види.

Питам се дали е забелязала как се ококорвам, дали чува как сърцето ми блъска в гърдите. Тя не казва нищо повече, просто отива при мивката, където са чашите и чинийките. Прокарвам пръсти през косата си.

Той е облечен в черно кожено яке и дънки. Усмивва ми се предпазливо. От врата ми започва да се надига гореща вълна и пропълзва към брадичката и бузите.

— Здравей, Леон, как си?

— Добре — отвръща спокойно той. Навежда се над плота, за да ме целуне и по двете бузи, и аз се удрям в него. Чайникът на плота издрънчава.

— Да ти донеса ли нещо? — Сърцето ми ускорява ритъма си.

— А, не. Всъщност... исках да поговоря с теб. Посочвам масата и развързвам престилката.

— Рила? — провиквам се.

— Да?

— Би ли ни донесла по едно кафе и два *макарона*?

Тя излиза от кухнята и очите ѝ се плъзват от Леон към мен.

— Разбира се, Грейс.

Леон се насилва да ми се усмихне.

— Извинявай, не исках да те прекъсвам, докато работиш. Прецених обаче, че е най-добре да поговорим за... ти знаещ.

Кимам. Наистина знам.

Той сяда, след това оглежда кафенето, сякаш проверява кой е тук. Свистенето на млякото пронизва тишината.

— Леон, много се извинявам за онзи ден...

— Заповядайте.

Рила поставя еспресо пред Леон и капучино пред мен, а чинията с макарони оставя между нас. Ананас с маслен крем ганаш — *Une vie tranquille*. Тя се усмихва, след това се връща в кухнята.

Започвам да говоря отново, но Леон вдига ръка.

— Моля те, Грейс. Позволи ми аз да обясня.

— Добре.

— Може би има неща, които се губят при превода. Не знам. Съпругът ти беше много разстроен. Очевидно е решил, че между нас има нещо.

— Леон, Пийт... той...

Двамата с Пийт почти не сме си проговорили от много дни насам. Разговорите ни се въртят единствено около препечени филийки, химическо чистене, кой да купи прясно мляко от магазина. Нямам сили дори да го погледна, без да се изпълня с гняв и задушаваща горчилка. Не го предупреждавам, че ще закъснея, нито какво става в „При Лил“. Мълчанието е нещо като отрова, която бавно се просмуква в живота ни.

Леон въздиша и се навежда към мен. Ухае на афтършейв и както винаги, на прясно опечен хляб.

— Грейс, искам да съм напълно ясен. Ти си забележителна жена.

Усещам как лицето ми пламва.

— Всичко, което постигна тук с толкова малко опит. Ти притежаваш дарбата да готвиш, имаш талант за тази индустрия. Уважавам тези качества. — Той посочва към плота, където Рила си тананика и подрежда новите *макарони*. — Персоналът ти... харесват те много, изглежда, сте станали близки. Според мен си забележителен шеф. Като майка си им.

Иска ми се да протегна ръка и да докосна неговата, но той е отпуснал и двете си ръце в скута.

— Много съм впечатлен от теб, от всичко тук. Само че, Грейс...
— Очите му заблестяват с цвета на безоблачното небе. — Аз не се интересувам от теб. Не съм искал да подведа нито теб, нито Пийт. — Замълчава за кратко. — Много се извинявам.

Кимам и си налагам да запазя спокойствие. Опитвам се поне донякъде да изглеждам нормално. Когато вдигам чашката, усещам, че гърлото ми се е стегнало. Сега вече лицето ми гори, бузите ми сигурно са станали кървавочервени. Отпивам, въпреки че капучиното е прекалено горещо и изгаря езика ми.

— Разбира се. Няма защо да се извиняваш. — Насилвам се да се усмихна. — Между нас няма нищо, та това е... лудост е. — Оставям чашката и тя издрънчава в чинийката. Леон въздиша и ме гали по ръката.

— Много се радвам, че си наясно.

Чувам собствения си смях. Прозвучава напрегнато и пискливо.

— Да, да. Господи, нали не мислиш...

Той също избухва в смях, нисък, облекчен.

— Селин мисли, че ти може и да си решила... Както и да е, двамата с теб се разбираме добре. Просто сме хора, които си падат по приготвянето на хубава и качествена храна, нали така?

— Именно.

Той посяга към един *макарон* и го изяжда бавно. Аз правя същото.

— Може би, понякога... — Той свива рамене. — Селин твърди, че флиртувам. Казва, че си прося внимание, също като малките момчета. — Клати глава, очевидно не е съгласен. — Според мен, това е напълно нелепо. Просто съм любезен с всички.

Сякаш говори на себе си. Все още не ме е погледнал. Сипа си захар в кафето, разбърка я и продължава да бърка. Черната течност се върти в чашката.

— Харесвам хората. Харесвам и жените. Какво от това? Обичам храната, напитките, също и картите, нали това означава да живееш пълноценно. — Той оставя лъжичката и вдига чашата. — Както ти сама каза, тази работа е истинска лудост. Ти и аз! — Той сумти, сякаш се опитва да подчертае колко е нелепо. — Нали така?

— Точно така — пригласям му аз, въпреки че гърдите ми се стягат, а бузите ми продължават да горят и ми се иска да запокитя

чашката си в стената. Спомням си как сосът се стече по стената зад главата на Пийт. Адреналинът пулсира в мен. Отпивам внимателно кафе, доколкото е възможно, спокойно. Каква съм глупачка.

Този следобед Джиджи закъснява. Косата ѝ е в пълен хаос. Ухилва се на двете ни с Рила, когато застава зад плота.

— Дадох им да се разберат. Рила вдига поглед.

— На кого?

— На онези лъжци доставчиците. — Тя заканва чантата си на кукичка на кухненската врата. На блузата ѝ се вижда петно от пот. — Разправят, че не виждали разлика при бадемовото брашно. Или са кръгли идиоти, или лъжци. Със сигурност няма повече да купуваме от този евтин боклук.

Рила избухва в смях. Тя не проявява същия кулинарен интерес към *макароните* като нас с Джиджи, но ѝ е много приятно, когато Джиджи ругае. А напоследък не спира, особено когато е възбудена. Струва ми се, че Марджъри ѝ влияе зле.

— Недей да ругаеш тук, Джиджи — тросвам се аз. Джиджи оглежда кафенето. Тихо е. Един мъж е седнал в ъгъла и говори по мобилния си телефон. Сега е затишието преди наплива след края на учебните часове.

— Няма никого — размахва тя ръка към салона. — Кажи, днес ще правим ли нещо ново? Имам идея, която направо ще те убие, страхотна е.

— За нов вид *макарони* ли? — пита Рила и продължава да лъска приборите с кърпа.

— Да, приятелко. Невероятна красота! Грейс, ще ни трябват лимони, за да настържем кора.

В гърдите ми нещо започва да клокочи.

Кичури коса падат край бузите на Джиджи, измъкнали се от хлабавата ѝ опашка. Тя извива ръце назад, за да върже престилката си. Това ѝ коства огромно усилие заради наедрелия корем.

— Ако не ти взема акъла... мамка му. — Тя се смее и тъмните ѝ бадемови очи заблестяват.

Поглеждам я остро.

— Джиджи, моля те да не ругаеш, независимо дали има, или няма хора в кафенето.

Рила и Джиджи се споглеждат.

— И да се постарая да идвам навреме ли?

— И петнайсет е, а никой от нас не е почивал.

— Какво ти става?

— Заведението е мое, ако не си забелязала досега. Аз ти плащам заплатата. Ти си закъсняла. — Нещо в мен се отрищва; в гласа ми се излива непозната досега отрова. Нещо ме кара да продължа: — Да не говорим, че изглеждаш като уличница.

— Какво? — прошепва Рила на Джиджи.

— Каза, че приличам на скапан боклук — уточнява с ясен глас Джиджи. Тя е станала сериозна, нацупена е, но е изпънала гръб.

— Ти глуха ли си? Казах да не ругаеш. — Вече говоря високо и клиентът вдига поглед. Изправям се. Не съм им сестра, нито пък учителка, още по-малко майка. Аз съм им шеф. Защо имам чувството, че никой никога не ме слуша? Снишавам глас и започвам да съскам: — Да, приличаш на скапан боклук и да, закъсняла си. Постарай се да се отнасяш по-сериозно, Джиджи. Дръж се като възрастен човек.

Ококорената Рила се отдръпва към чекмеджето с приборите, далече и от двете ни.

Джиджи присвива очи.

— Да се отнасям по-сериозно ли?

— Да.

Звънчето на вратата издрънчава и аз забелязвам, че клиентът си е тръгнал. Оставил е монети в чинийката на масата. „При Лилиан“ е празно. Слънчевите лъчи са както всеки ранен следобед — трептят, топлят.

Джиджи си поема бавно въздух и вдига глава. Стиснала е здраво устни. Извива едната си вежда.

— Добре. Ще се постарая, *Грейс*. — Блъска вратата на кухнята, когато я отваря, и дланта ѝ изплющява върху дървото. Гласът на мама отново зазвучава в главата ми. *Хич не се връщай*.

Вратата се затваря и аз се провиквам:

— Супер, радвам се, че ме чу и разбра, *Джиджи*.

Дори аз долавям злобата в гласа си.

Тази вечер апартаментът е на мое разположение. Пийт е нощна смяна, за която знам единствено защото чух, когато обясняваше по телефона на бригадира. Когато влизам в кухнята, за да си налея чаша вино, виждам сгънат лист до бутилката зехтин. Името ми е написано отгоре. Разгръщам го.

Грейс,

Минаха дни, откакто говорихме за случилото се. Мълчанието ме убива.

Уверявам те, че това се случи един-единствен път и никога, абсолютно никога няма да се повтори. Много се извинявам, Грейс. Чувствах се объркан, бях ядосан и не знаех какво да направя. Бях пиан и се проявих като глупак. Не знам дали ще ми повярваш, но знам със сигурност, че няма да се случи никога повече. Много ми се иска да ти дам по-убедително уверение. Останаха ми единствено вяра и доверие. Не е много, може би са напълно достатъчно, и аз не знам.

Искам да поговорим. Струва ми се, че и двамата трябва да кажем някои неща. Всъщност и двамата трябва да кажем много неща. Може би е редно да излеем всичко, което трупаме от пет години. Ти не забелязваш ли, че вече не разговаряме? Изобщо не си говорим. Липсваш ми, Грейс. Липсваш ми ужасно много.

Моля те, поговори с мен,

Пийт

Продължавам да стискам листа. Изглежда, съседите на долния етаж са си направили парти. Чува се ритъмът на музиката, от която подът вибрира. Следва писък, смях, по пода стърже стол. Притискам ръка към главата си. Челото ми пулсира, сякаш се опитва да следва ритъма. Като изключи главоболието, цялото ми тяло се чувства като подпалено. От всяка моя пора блика топлина, поредният симптом на менопаузата, гадната шега, която тялото ми изигра. Сгъвам писмото и започвам да си вея с него.

Вяра и доверие.

Клатя глава.

Всичките ни чаши за вино са мръсни, както и жалката ни сбирщина от чинии, тигани и купички за супа, натрупани отстрани на мивката. Хващам бутилката за гърлото и пия направо от нея. Главата ми продължава да пулсира. Дум, дум, дум.

На долния етаж изригва смях. Хор от мъже и жени гласове — някои плътни, други пискливи, шумен смях, звънък кикот, грачещ хилеж.

Стоварвам юмрук върху пейката в кухнята.

— Млъквайте, мамка ви!

* * *

На следващия ден се опитвам да се преборя с ключовете на бледата ранна утринна светлина. Главата ми пулсира от многото вино, което изпих снощи, и защото след това цяла нощ се мятах в леглото, вместо да спя. Пийт се върна към три след полунощ и се промъкна в свободната стая. Аз сънувах противни кошмари за деца, блъснати от автомобили, червенокоси вещици, яхнали метли, които падат от цирков трапец. Тази сутрин съм толкова изморена, че очите ме болят.

До бедрото си притискам торба брашно и прибирам ключовете в чантата си, когато забелязвам, че два от столовете на маса отзад са свалени на пода. Спирам на място. Вечер винаги качваме столовете върху масите, за да измием пода. Клатя натежалата си глава и отварям вратата към кухнята.

Вратата към склада е оставена откряната.

Пликът с брашно натежава в ръцете ми, гърдите ми са стегнати като в менгеме. Оставям торбата на плота и се опитвам да не вдигам шум. Сърцето ми препуска. Притискам силно ръка към гърдите си. Стига глупости, казвам си аз. Кой ще тръгне да ограбва сладкарница за макарони?

Навеждам се към пантите на вратата и се ослушвам за нечие дишане, за стъпка по цимента, но вътре е тихо като в църква. Надничам, но не успявам да видя абсолютно нищо; складът е прекалено тъмен. Поглеждам към тавана и се опитвам да накарам

сърцето си да се успокои и същевременно да мисля трезво. Протягам ръка към бравата, стискам я и натискам. Тишина. Поемам си дълбоко дъх и отварям вратата със замах. Складът се изпълва със светлина, аз прекрочвам вътре и си налагам да събера сили и да видя какво има вътре.

На пода са полегнали две тела, свити, сгушени близо едно до друго. Напълно неподвижни са, но когато се вглеждам внимателно, забелязвам равномерното дишане и разбирам, че спят. Завити са с едно одеяло.

Познавам Рила и усещам облекчената си въздишка. Изглежда, Рила усети, че е светло, защото изръмжа тихо и премести брадичка върху главата на другия човек. Едва сега виждам, че е дребна жена. Лицето е скрито, но дългата черна коса е разпиляна около нея. Коя ли е? Какво търсят тук?

Облекчението ми скоро прераства в гняв, който преминава през мен. Вглеждам се отново във фигурата на Рила. В ума ми бръмчат хиляди въпроси, хиляди мисли запълват пространството. Какво прави тя тук? Да не би да са я изритали от пансиона? Защо не ми е казала? Ако не ми е казала това, какво още не ми е казала? Възможно ли беше Линда да е права? Да не би да съм прекалено доверчива и наивна? Колко ли седмици са минали, откакто за последен път броих парите в касата. Оставила бях Рила да върши всичко: да затваря вечер, да внася парите в банката. Трябваше да я наблюдавам по-внимателно. Възможно ли е да се е възползвала от мен? Или пък от „При Лириан“? Та тя спи тук с някаква непозната. Как е възможно да си го позволява? С моята сладкарница.

— Рила! — съскам аз.

Двете жени трепват уплашено. Рила отваря веднага очи и се вглежда към светлината.

— Стани!

Рила мига напълно зашеметена, докато се оглежда, за да види кой говори. Най-сетне познава сянката на вратата. Ококорва се.

— Събуди се.

Жената до нея се опитва да зарови глава на рамото на Рила, объркана от светлината и от гласа ми. Джослин. Едва сега разпознавам малката свита фигурка, която се опитва да се престори на невидима, да изчезне. На едната ѝ буза се вижда синина, тя гледа стреснато с почти

черните си очи. Кой знае в какви неприятности се е забъркала. Джослин се свива на топка на пода и притиска колене към брадичката си, а Рила скача.

— Грейс, аз... ние...

Докато се опитва да обясни, кърши ръце.

— Какво, по дяволите, правите тук? — Гласът ми прозвучава по-високо, отколкото очаквах. Не мога да преценя какво да попитам първо. Объркана съм. Чувствам се грозно излъгана, предадена. Неочаквано ме завладява заслепяващ бяс. Признанието на Пийт все още прогаря сърцето ми.

— Ще ти обясня... Има основателна причина, наистина. Сложно е...

— По дяволите, Рила, изплаши ме до смърт! Помислих, че е влязъл крадец — почти изревавам аз.

Забелязвам как трепва от смущение и извива лице настрани.

— Не ми обръщай гръб.

— Много се извинявам, Грейс. Много се извинявам, ние просто... — Тя поглежда към Джослин, която все още лежи свита на пода.

— Просто какво? Да не би да си решила, че складът ми е скапан хотел?

Цялата треперя. Имам чувството, че съм в нечия чужда кожа.

— Не, не... Ние просто имахме нужда от място, на което да преспим. — Тя все още гледа настрани.

— Погледнете ме, и двете!

Рила вдига поглед, но Джослин не помръдва. Рила вече се е обърнала към мен и аз виждам, че по бузите ѝ се стичат сълзи. Устните ѝ са стиснати.

— Кажи, Рила!

— Джослин... — започва тя и поглежда приятелката си. — Моля те, Грейс — умолява ме тя.

Очите ѝ са плунали в сълзи.

Обидата и гневът, насъбрали се в гърдите ми, туптят като огромно черно сърце непосредствено до моето. Разбита съм. Наранена съм. Главата ми се върти. Първо Пийт, а сега и Рила. Не ми ли беше достатъчно? На никого ли не мога да имам доверие? Все едно мама е влязла в кръвта ми, пълна с жарки чувства, озлобление и огън.

— Махай се. И двете се махайте. Вън веднага! — Отново чувам мама. *Не се връщай!* Стискам разтрепераните си юмруци.

Лицето на Рила се сгърчва от страх и Джослин скача от пода. Двете се втурват покрай мен, аз ги следвам в кафенето и ги наблюдавам как изскачат през вратата. Изчаквам Рила да се обърне и да ме погледне, но тя отпращва нанякъде.

Когато се отдалечават, се връщам в потъналото в тишина кафене. Наблюдавам ги през прозореца как се подкрепят, сякаш вървят срещу ураганен вятър, блъскат се една в друга, докато бързат към автобусната спирка. Поемам си дълбоко дъх, сякаш се давя.

Отпускам се тежко на един от столовете. Главата ми пулсира. Какво се случи? Всичко стана толкова бързо, че ми се вие свят. Сякаш не присъствах през последните няколко минути. Имам чувството, че странна сила ме е обладала. Защо не се опитах да разбера какво става с Рила? Ами с Джослин? Гласът ѝ отеква в мен. *Моля те, Грейс.* Нима нямах право да се гневя? Кафенето си е мое, нали? Те се бяха възползвали от мен. Защо не са ми казали, че имат нужда от място, на което да се подслонят? Защо никой вече не ми казва нищо? Мислите ми се блъскат в ума ми.

Потривам слепоочията си с пръсти. Как само ми се иска някой да ме прегърне. Да ме гушне, да ми прошепне нещо мило, да ме целуне по косата. Няма ли кой да ми каже, че всичко ще бъде наред? Няма ли кой да ме увери, че съм постъпила както трябва. *О, мамо.* Спомням си нежното ѝ докосване. След това си припомням как се будех до Пийт сутрин. Чаршафите бяха топли, усещаше се соленият мирис на сън, устните му се притискаха към косата ми, ръцете му галеха гърдите ми.

Отпускам лице в длани и раменете ми се разтърсват от ридания.

PARDON — ПРОШКА

СЛИВА И ХИБИСКУС С ШОКОЛАДОВ

КРЕМ ГАНАШ

В петък стават три дена, откакто Рила не е идвала на работа, а Джиджи почти не ми говори. Тя дори се старае да говори на кантонски и с клиентите, и с Йок Лан, и когато е сама в кухнята. Не ми превежда и дума. Поглежда ме изпод вежди, а очите ѝ са пълни с неизречени обвинения. Опитвам се да позвъня на Рила, но телефонът ѝ или е изключен, или няма обхват. Досега не се бях опитвала да ѝ звъня, защото тя винаги идваше навреме и никога не боледуваше. Една сутрин ми се струва, че я виждам от другата страна на улицата, докато отнасям на Йок Лан чашата чай, но когато вдигам поглед, отсреща няма никого, единствено вятърът превива дългата трева.

Без Рила работата започва да ми тежи, крайниците ми пулсират болезнено, всяка вечер тръпнат от болка. Често съм в кухнята, готвя, без да мисля, а Джиджи сервира. Един ден чувам кадифения глас на Леон да си поръчва кафе и да бърбри небрежно с нея. Тя му сервира с ледено безразличие, докато аз се крия и не смея да се покажа цели три часа да не би все още да е в кафенето. Не мога да понеса да го видя след случилото се. Не и сега, когато всичко около мен се разпада. Чувствам се толкова скапана, че ми се случва да поглеждам към склада и ми се иска да си полегна също като Рила и Джослин, да се свия като котка. Много се изкушавам. Ще подремна за кратко, ще отпусна глава и ще забравя за абсолютно всичко.

Ако двамата с Пийт си говорехме, може би той щеше да ме попита какво не е наред. Само че с него почти не се виждаме. Всеки готви само за себе си, лягаме си по различно време, гледаме телевизия или използваме компютъра, когато другия го няма. Все още се мразим и сме затънали във водите на яростта и съжаленията.

Марджъри ме намира в тоалетната на „При Лил“, докато се вглеждам в умореното си отражение. Навежда се, за да си измие

ръцете, и поглежда косата ми — може би си мисли, че търся белите коси, които се увеличават с всеки изминал ден.

— Имам ги от години — намига тя. — Ти защо мислиш, че се боядисвам?

Косата ѝ блести като злато дори на мътната светлина в тоалетната. Аз пък си мислех, че е естествена. Мама все повтаряше, че червенкосите не побелявали, просто изведнъж се оказвали с чисто бели коси. Ставало като с магическа пръчица. Като момиче вечно си представях как се будя с бяла грива. Интересно какво ли е станало с нейната.

Марджъри се мръщи, когато забелязва сериозното ми лице.

— Аз се опитвам да те развеселя.

— Извинявай. Седмицата беше отвратителна. Добре, че утре няма да работим.

— Заради парада ли?

Кимам. Улицата ни ще бъде затворена заради процесията на златните медалисти от Олимпийските игри и аз съм истински облекчена. Имам нужда от почивка.

Плискам лицето си със студена вода с надеждата студът да ме посъживи.

Марджъри ми подава хартиена кърпа.

— Джиджи ми каза за Рила. Тя не се ли е връщала? Клатя глава.

— Мама му стара.

— Да. — Избърсвам спиралата под очите си и потупвам внимателно лицето, въпреки това гримът полепва по кърпата.

— Тя каза ли ти защо спи тук?

— Не. Всичко стана твърде бързо.

Гласът ми звучи по-накъсано, отколкото исках. В гърлото ми се надига буца, натрупана от чувството за вина. Марджъри се обляга намръщено на стената.

— Лоша работа.

Спомням си разказите, които бях чувала за прислужниците, които крадели бижута. Бавачки бягали с парите, откраднати от касичките на децата. Някои пиели, други лъжели, дори по-лошо. Дочувах такива клюки, докато клиентките пиеха капучино. Не вярвам Рила да е краля от мен, но усещам, че има твърде много неща, които не знам за нея. Замислям се за всички онези случаи, когато съм я оставяла

да заключва касата в края на деня. Ами ако е прибирала за себе си част от парите на „При Лил“? Защо ще се страхува чак толкова да се върне, освен ако не се чувства виновна за нещо?

— Не искам неприятности, Мардж. Ти може и да знаеш в какво се е забъркала, но аз предпочитам да не научавам.

Марджъри продължава да се мръщи.

— Нали не я подозираш... Прекъсвам я:

— Не искам да знам. Имам си предостатъчно неприятности, а и „При Лилиан“... — В гърлото ми засяда нещо. — Това е единственото безопасно място, което ми остана.

Марджъри отпуска ръце на раменете ми.

— Извинявай — шепна аз.

— Всичко е наред. Повече няма да кажа и дума. „При Лил“ си е твоето кафене; управляваш го, както намериш за добре. Просто се тревожа за теб. Струваш ми се изтощена.

И двете поглеждаме отражението ми в огледалото и аз си припомням казаното от Джиджи онзи ден.

— Да не би да ми казваш, че изглеждам ужасно?

Марджъри се смее.

— Повече от ужасно.

— Благодаря.

— Пак заповядай. За какво са приятелките. Не се сдържам и избухвам в смях.

Тя ме прегръща и ме притиска до себе си като сестра.

— Двете с теб трябва да обърнем по няколко в петък — заявява тя.

Напълно съгласна съм.

Нощното небе, разграфено от сгради и светлини, блести от другата страна на стъклото. Марджъри беше в тоалетната; сега устните ѝ блестят, лъскави са като току-що лъснат автомобил.

— Нямах представа, че толкова много обичаш шампанско — подхвърля тя и размахва празната бутилка така, че сервитьорът да я види. Навежда глава настрани в израз на възхищение.

— Има приятен вкус и е газирано — отвръщам аз и усещам как езикът ми е надебелял в устата.

— Точно така.

Местата ни са срещу прозореца, за да можем да се наслаждаваме на гледката. Клуб „Кристъл“ е на ниво трийсет и някое с изглед към полуостров Макао — също като танцъорка, обърната към партньора си. Светлините плуват, озарени от блясъка на прозореца и водата между тях. Тълпата се състои предимно от млади, слаби хора; момичетата са в прилепнали дънки и блузи. Приличат на високи тръстики, които се олюляват на нощния бриз. Млад мъж минава покрай мен и ми намига. Нахлупил е мека шапка и елече, все едно излязъл от трийсетте години.

— Макао изглежда много красив оттук — въздиша Марджъри. Поема новата бутилка шампанско от сервитьора, който се привежда над нас в черната си униформа и налива в чашите ни.

Макао наистина е красив оттук. Облян е в ярка светлина, която грее в тъмното. Гледката ми напомня за партито, на което се запознах с Леон. Сега вече споменът е помрачен заради срама от увлечението ми, по-типично за някоя тийнейджърка. Трепвам. Случи се няколко етажа по-надолу, в „Орора“, преди много месеци. Имам чувството, че животът ми се е променил неимоверно от онази вечер. Мисли за Рила и разбития ми брак се издигат на повърхността също като мехурчета в чаша. Знам, че ако си позволя, тъгата ще ме притисне. Усилието да избягам от тези мисли, е твърде голямо.

Мъжът с шапката отново минава покрай нас. Заглежда ме, отправя ми мила усмивка. Има нежни черни очи и карамелена кожа. Черна бенка се мъдри по средата на бузата му.

— Как сте, дами? — обляга се той на канапето.

Марджъри вдига поглед към него, после поглежда и мен. Свеждам очи към чашата и си припомням шампанското, което двамата с Пийт пихме на медения месец. Краката ни потъваха в мекия пясък, наблюдавахме как слънцето се потапя в океана. Целувките на Пийт имаха вкус на ананас, чувам отново смеха му, усещам ръката му на рамото си.

— Добре, ти как си? — отвръща любезно Марджъри.

— Става. Страхотна вечер — отвръща малко замислено той. — Аз съм Том.

— Казвам се Марджъри. — Тя се навежда напред и стиска ръката му.

— Ами ти? — навежда се Том и аз го оглеждам.

— А, аз съм Грейс.

— Здравей, Грейс. — Той се смее и сядна на ниската маса пред мен. Питам се дали ще поиска телефонния номер на Марджъри, преди да си тръгне. Пречи ми да виждам. Казва нещо на приятелката ми, докато едно момиче, застанало близо до прозореца, привлича погледа ми. На тънката ѝ талия е вързан широк ален пояс. Тя е свела лице над напитката си и се киска тихо.

Марджъри забива лакът в ребрата ми.

— Том пита дали имаме нещо против да ни почерпи — изрича тя тихо.

— Аха.

— Казах му, че предпочитаме нещо за хапване. Няма да прием повече, нали?

— Добре, няма.

Момиче наблизко подръпва опашката си, така че тя става постегната и се вдига по-високо на главата ѝ. В устни стиска сребърно портмоне. В същото време ме поглежда с крайчеца на околото си, потайно, също като котка. Това е тя, самоувереността на младите жени, чието бъдеще все още не е написано. Зяпвам я. Изпивам шампанското си бързо и то оставя газирана пътека в гърлото ми. Марджъри стиска ръката ми. Забелязвам, че Том вече не е пред мен, и отново рея поглед към града. Светлините блестят нежно, плуват във водата.

— Ехо. Земята вика Грейс. Добре ли си?

— А? Да. Добре съм. Страхотна вечер. — Вдигам чашата си към нея с крива, неуверена усмивка.

— Младежът направо те прогаряше с поглед. А ти се беше отнесла нанякъде.

— Какво?

— Говоря за Том, мъжа с шапката.

Поглеждам лъскавите ѝ устни, оставили лепкави следи по чашата.

— Да, но си падаше по теб.

Марджъри ме поглежда в очите, сякаш търси нещо.

— Грейс, наистина ли не разбра, че си пада по теб? Не откъсваше очи от теб, особено от косата ти.

Том се връща и този път го поглеждам внимателно. Опипва ме с поглед и се смее. Аз обаче не успявам да се фокусирам; може би шампанското измества погледа ми някъде настрани. Питам се каква ли е косата му под шапката.

Той ни налива шампанско, хвърля кашу във въздуха и го улавя с уста. Говори предимно с Марджъри. Дочувам отделни реплики от разговора. Той работи в цирка. Да, харесва Макао. „Не всички от нас са хипита, ха-ха-ха“. Разговорът продължава в този дух. Поръчва ни маргарити и обяснява, че е от Мексико. Пита ме с какво се занимавам. Разказвам му за „При Лилиан“ и той се навежда напред, подпира лакти на коленете си. Не знам какво друго да кажа, въпреки това той ме наблюдава така, сякаш няма търпение да чуе следващите ми думи. После вади пакет цигари на масата и Марджъри посяга. Гледа ме страховито, очите ѝ приличат на мраморни топчета зад виещия се дим. Нямах представа, че Марджъри пуши. След това Том ни поръчва мохито и ме наблюдава как побутвам листенцата мента на повърхността.

* * *

Когато главата ми се отпуска на меката хладна възглавница, чувам как се кискам, сякаш някъде отдалече. Над лицето си усещам нечий горещ дъх. Струва ми се, че стаята се движи бавно, също като полюшването на многотонен кораб в океана. Отново избухвам в смях и чувам гласа на мама.

— Къде беше?

Тя говори студено, остро.

Изритвам обувката си и тя пада на пода.

— Навън.

— С кого?

— С приятели, мамо.

— Пияна си.

Ако можех да кимна, щях да го направя, но главата ми тежи като олово и пада на възглавницата. Отново чувам кикота.

— Пияна като казак — заявява тя с горчивина. Сваля и другата ми обувка и я хвърля в гардероба. Запокитва я с такава сила, че отскача

в стената. — И кои са тези приятели?

— Просто приятели. — Ама тя защо е винаги толкова подозрителна? Става въпрос за две момичета от ресторанта.

Никога досега не съм излизала с момичетата. Смяхме се много. Мъжете ни черпиха. Едно от момичетата получи шал от пера от група мацки, излезли по женски. Цяла вечер беше увит на врата ми, сякаш бях излязла от някаква шоу програма.

— Имам нужда от теб тук, Грейс.

— Нямаш. — Чувам как завалям думите. Едно от перата ме гъделичка по устната.

— Напротив, имам. Не можеш да излизаш така.

— Мама му стара, просто...

— Не ругай.

— Мама му стара, мамо — повтарям аз и си давам сметка, че съм изругала отново, и ме залива кикот.

— Да не си посмяла да ми говориш по този начин. Аз съм ти майка. Никога повече не си позволявай да ми говориш по този начин! — Гласът ѝ се извисява все повече.

— Добре, добре, само недей да изперкваш.

— Не можеш да излизаш просто така. — Сега вече гласът ѝ е остър и висок.

Отпускам се по гръб и стаята се завърта около мен. Отпускам глава на челото си.

— За бога, мамо, на двайсет съм. Би трябвало да мога да изляза и да пийна някоя и друга чашка.

— Дори не ми позвъни!

По гласа ѝ разбирам, че губи самообладание. Гласът ѝ става все по-висок и отчаян, сякаш пада от канара.

— Мамо...

— Имам нужда от теб тук!

— Успокой се, мамо. Излязла съм само веднъж. Не съм ходила до Луната. Бяхме в един пъб. В проклетия пъб. В Излингтън.

Риданията ѝ разкъсват мрака. Обикновено я успокоявам. Тази вечер обаче съм уморена, пиана и ядосана. Едно от момичетата ще ходи на почивка на остров Ланзароте. Описваше как ще лежи на плажа с книга и коктейл. Имах чувството, че подушвам кокосовото олио за тяло и усещам песъчинките по гърба си.

— Какво ще правиш, когато не съм тук? — добавям заядливо яз.
Мама престава да хлипа.

— Какво искаш да кажеш?

— Когато замина на почивка или някъде другаде.

Тя се разтреперва цялата, усещам я, както е седнала на кувертюрата.

— Къде ще ходиш? — пита обвинително тя.

— Не знам. На Ланзароте. В Гърция. Може би в Австралия. — Нямам подобно намерение. Имената просто сами се изплъзват от устата ми. Все топли места, далечни. Все места с много слънце и солен океан.

— Австралия ли? — Мама почти изпада в истерия. Виждам, че се задържа за скалата с една ръка. — Австралия значи? — крещи тя.

— Спокойно, мамо. — Съжалявам, че казах нещо. Заради пиня коладите е. Те развързаха езика ми. Тя скача от леглото. Не я виждам добре в тъмното, но усещам силата на гнева й.

— Ако... ти... заминеш... за... Австралия... — изговаря бавно и подчертава всяка дума. — Изобщо не се връщай!

Вече няма и следа от смеха от преди малко. Усещам, че започва да ми се гади. Опитвам се да седна, главата ми обаче тежи като камък на раменете.

— Мамо...

— Чу ме, Грейс Рейвън. Ако не ти пука за мен, ако не искаш да живееш с мен, тогава върви. Върви и ме зарежи сама.

— Мамо!

— Заминавай и повече не се връщай! — Тя изфучава от стаята. Бесът й сякаш е заредил цялата стая. Въздухът пука. Усещам, че ми е лошо. Облягам се отстрани на леглото и различавам саксия, в която цветята отдавна са увехнали. Посягам към нея за пръв път. Стомахът ми се свива и аз изхвърлям три пиня колади в напуканата почва.

Когато се събуждам, усещам мириса на лимони. Идва от свежите бели чаршафи. Всичко е светло, ярко. Чувам стон и разбирам, че идва от мен. Някой барабани по клавиатура в съседната стая и звукът пронизва мозъка ми. Обръщам се. До мен са натрупани сатенени

възглавници в нежни шоколадови и кафени цветове. Мислите нахлуват също като захар, която се утаява на дъното на чаша.

— Будна ли си?

Обръщам се; Марджъри се е облегнала на рамката на вратата. Облечена е в сива тениска с меко бяло долнище от анцуг. Косата ѝ е вдигната на главата. По лицето ѝ забелязвам странно изражение.

— А, да. — Надигам се, за да седна. Облечена съм в тениска с рисунка на великолепна чернокожа жена, която пее джаз. Тя има яркочервени устни, също като домати. Май пише „Клуб Чикаго Блус“. Докато се опитвам да чета наопаки, усещам, че ми прилошава.

— На Дон е — обяснява простичко Марджъри. Сяда на края на леглото. Оглеждам се и забелязвам, че почти всичко е бяло. Бели завеси, бяла кувертюра; нахвърляни са само няколко шарени възглавници. На пода има елегантен килим с цвят на кафе, който омекотява бялото. Очите ме болят, затова ги затварям. Спомням си, че последно гледах лицето на Том с бенката.

— Какво се случи? — Отварям бързо очи и така ми се завива свят, че се налага да се хвана за леглото.

— Напи се — отвръща тя. — Ама много се напи. — Свежда поглед към ръцете си, отпуснати на коленете.

— Ааа... случи ли се нещо? Тя ме поглежда намръщено.

— С онзи? Питам за Том — обяснявам бавно аз и усещам как ме присвива стомахът.

— А, да. Нищо не стана. — Тя поглежда отново пръстите си. — Освен ако не броиш, че повърна върху обувките му.

— Ужас!

— Няма нищо. Той го прие нормално. След това се прибрахме. Въпреки това той поиска телефона ти. Наложих да му повтора един милион пъти, че си омъжена.

— Ужас! — Чувството за вина се преплита с облекчение.

— Грейс — продължава тя с неудобство, — какво става? Ние с теб сме дискретни жени, сигурна съм. Може би тъкмо затова станахме приятелки. Само че покрай онова, което се случи на тенискорта, Рила, а и снощи... — Тя ме поглежда загрижено. — Ти не си на себе си. Поне не си онази, за която те мислех.

Облягам глава на стената. Иска ми се болката да отmine. Затварям очи и покривам чело с ръце. Миришат на цигари и вино. В

продължение на няколко минути между нас се възцарява мълчание, докато най-сетне отварям очи.

— Заради Рила ли е всичко? — пита тя.

— Не. Всъщност и да, и не.

Марджъри чака.

Гърлото ми е пресъхнало.

— Пийт е спал с някаква жена. Една от жените в „Лисбоа“. — Думите ми причиняват болка. Не очаквах подобно нещо.

Марджъри пристъпва към леглото и ме прегръща през раменете.

— Много съжалявам, Грейс.

Кимам. Разплаквам се. Отново. Отначало плача тихо, след това по-силно. Разкъсват ме силни ридания. Плача от болка, болката е ужасна. Марджъри започва да шепти „шшш, шшш, шшш“, но аз не мога да спра; рамото ѝ става мокро от сълзите ми.

Тя ме откарва до нас. Дрехите от снощи са в плик. Сгънати са спретнато, обувките ми са поставени една срещу друга. Облечена съм в един от анцузите ѝ и нейни чехли. Разказах ѝ за преждевременно настъпилата менопауза, как са се разпаднали мечтите и надеждите ни, за мълчанието, за бавното ни отчуждаване. Всичко излезе от мен побързо, отколкото мислех, че е възможно, а тя не каза почти нищо, докато ме слушаше.

Погалва ме по коляното.

— Всичко ще се оправи, от мен да знаеш — казва тя тихо.

— Мислиш ли? — Свеждам очи към краката си; нокътят на големия ми пръст е счупен. Сигурно е станало снощи. — Не трябва ли да ми кажеш, че сега е моментът да напусна онзи гаден лъжец?

Марджъри гаси двигателя и се навежда напред към волана. Слънцето вече залязва и цветовете му са наситени. В Макао често има подобни залези. Наблюдаваме го, без да се погледнем. Синьото се прелива в кайсиево, а после в ръждивооранжево. Огромни петна облаци скриват гледката.

— Не. Няма да ти кажа подобно нещо — заявява тя.

— Защо?

— Той е глупак, за да направи подобно нещо. Но те обича, Грейс.

Сумтя презрително. Показва го по много странен начин. Гневът пълзи вътре в мен също като мехурчетата в чаша шампанско.

— Така е, Грейс. Знам, защото и аз обичам и мога веднага да преценя.

Обръщам се към нея.

— Разни гадняри непрекъснато идваха да ни гледат. Говоря за мъже, които изневеряват на съпругите си и на гаджетата си. Не става въпрос за веднъж или два пъти, случваше се непрекъснато, беше им станало нещо като отвратителен навик. Бях много близо до този ужасен свят и мога да кажа, че Пийт наистина е прецакал нещата. Допуснал е грешка. Само че той не е от онези мъже. — Тя гледа настойчиво залеза и топлите цветове се отразяват в нея. — Грейс, той нямаше да удари Леон, ако не държеше на теб.

— Просто ревнуваше. Държа се като скапан неандерталец.

— Именно — отвръща тя. — Ревнувал е, защото е усетил, че харесваш Леон, а не може да понесе мисълта, че обичаш друг.

— По-скоро не може да понесе мисълта, че спя с друг мъж. Сега обаче... — Клатя глава, вдигам брадичка към небето и се опитвам да си наложа да не плача. — Сега все си го представям с друга.

Марджъри отпуска ръце.

— Може би не мисълта, че спиш с Леон, го е вбесила, а мисълта, че споделяш себе си с него.

— Какво имаш предвид?

— Допуснала си го до себе си, Грейс. Разкрила си пред него онова, което те вълнува. Което ти е на сърцето. — Тя ме гледа в очите и докосва гърдите си.

Онова, което ме вълнува.

— Виж, не съм съветник по брачни въпроси, а и аз самата съвсем не съм съвършена. — Тя въздиша. — Просто... просто си помисли, мила.

В продължение на няколко минути мълчим. Наблюдаваме как облаците пълзят по небето. Поемам си дълбоко въздух. Марджъри изпъва гръб.

— Хайде — подканя ме тя. — Трябва да се прибереш, а аз трябва да си направя упражненията от дивидито на Синди Крауфорд.

Пресяга се и стиска ръката ми, преди да слеза от колата и да застана на тротоара.

— До утре — обещава тя.

Махам ѝ, докато прави обратен завой, и виждам милата ѝ усмивка, когато вдига едната си ръка от волана. Нощта настъпва и светлината се скрива. Небето става индигово, краищата му се размиват. Поемам дълбоко студения въздух и влизам в блока.

Заставам до вратата като сянка. Пийт е в хола, лаптопът му е подпрян на купчина книги на масичката за кафе. Сложил си е очилата за четене, които му купих преди около година. Ето го и поредния знак, че двамата остаряваме. Той не ме забелязва веднага, докато рови документите пред себе си, а аз оглеждам къдриците на врата му. Спомням си студените летни нощи в Лондон, докато пиехме бира в близкия пъб. Говорехме си за бебетата, които щяхме да имаме. Той искаше да са с моите устни и моята червена коса, докато аз исках да са с неговите лешникови очи, обрамчени с неговите дълги мигли. През онези вечери той протягаше ръка, стискаше пръстите ми и ми казваше, че ме обича — повече от всичко на този свят, — а аз му вярвах. В онези вечери избрахме любимите си имена: Роуз или може би Ива; Дилън, Матю или Джак. Тогава бяхме толкова щастливи.

Той се мръщи над документите, пълни с графики, черни линии се издигат във върхове и се спускат към долини. Вижда, че съм застанала на вратата, когато поглежда над очилата към екрана. Поема си остро дъх.

— Да знаеш само как ме изплаши. — Оглежда тениската и чехлите. — Не си се прибирала. Добре ли си?

Не знам какво да кажа, затова не отговарям. Стоя и го наблюдавам. Имам чувството, че в гърдите ми са затворени птици и те блъскат с малките си крилца, опитват се да излязат.

— Грейс?

Оставям плика на пода.

— Къде беше?

Поемам си дълбоко дъх и се опитвам да накарам натрапчивото чувство да се махне. Не знам защо ми е толкова трудно да разговарям със собствения си съпруг.

— Бях у Марджъри. Останах да преспя у тях. — Говоря като тийнейджърка.

— Добре.

Двамата се гледаме като непознати. Приближавам до канапето и сядам малко настрана от него, след което продължавам тихо:

— Тъкмо си мислех за таверна „Апроуч“. Пъба. Помниш ли го?
— Разбира се, че го помня. — Виждам как лицето му се отпуска.
— За масите отпред и за страхотните начос.
— Наливна „Ландън Прайд“.
— Да.

Той бутна масата за кафе и въздиша.

— Все още съм ти сърдита, Пийт.

— И с право. — Гласът му е пропит със съжаление.

— Призлява ми всеки път, когато си помисля, че си бил с друга.

Нямам сили да мисля за това.

— Много се извинявам, Грейс. Просто нямаш представа колко много съжалявам за случилото се.

Когато ме поглежда, си давам сметка колко отдавна не съм го поглеждала истински. Цветът на очите му, извивката на устните. Днес не се е бръснал; наболата брада тъмнее по брадичката му. Гледа ме ококорено и след толкова много години заедно разбирам, че казва истината.

Поемам си дълбоко дъх.

— Ти взе ли... погрижи ли се за предпазни мерки?

Той се мръщи и кима, разбира, че питам дали е използвал презерватив. Отваря уста, за да каже нещо, но аз вдигам ръка.

— Недей. Не ми казвай. Не искам да знам никакви подробности.

Няма да ги понеса.

Той чака и когато го поглеждам отново, заговаря така, сякаш думите го задушават:

— Призлява ми. Нямах намерение да ти казвам. Не исках да е истина, че съм сторил подобно нещо.

Кимам.

— Не мога да го обясня. Звучи толкова глупаво, но беше проява на някаква лудост. Не можех да имам семейство с теб, двамата почти не си говорехме...

Разбирам тази част с лудостта. Мамината лудост, която ме накара да се влюбя във французин и да се разкреця на горкичката Рила. Протягам ръка към него. Той я вижда и вдига поглед към мен, сякаш очаква разрешение. Този поглед кара сърцето ми да се устреми към него. Нима съм го направила толкова несигурен, когато става въпрос за

мен? Приближавам се към него и стискам ръката му. Въздъхвам и имам чувството, че съм сдържала дъха си цяла вечност.

— Грейси, бях разкъсан от мъка, когато разбрах, че не можеш да имаш деца. Много ги исках, а и ти копнееше и дишаше за тях. Знам колко много искаше да станеш майка. Знаех го, а не можах да направя нищо. Още по-лошо бе онова, което се случваше с нас.

— Знам. — Много ми е трудно да го кажа. — Опитвах се да се скрия в „При Лилиан“, да се отдам на... да помечтая посред бял ден. Не знаех какво друго... — Гласът ми трепери.

Той приближава глава към моята и челата ни се докосват. Оставаме така няколко минути.

— Много те обичам — прошепва той.

— Знам.

— Много се извинявам.

Въздишам.

— Знам. И аз се извинявам.

Мила мамо,

Имаш гости.

Възможно ли е двама да създадат семейство?

Достатъчни ли са?

Ние с теб бяхме такова семейство, нали, ти и аз?

Бяхме повече от най-обикновена двойка.

Крайно време е и ние двамата с Пийт да пробваме.

Твоя любяща дъщеря Грейс

THÉ POUR DEUX — ЧАЙ ЗА ДВАМА РОЗОВ „ЪРЛ ГРЕЙ“, ЗАПАРЕН С КРЕМ ГНАШ ОТ НАТУРАЛЕН ШОКОЛАД

Календарът в кухнята на кафенето показва, че дните на септември са почти изтекли. Скоро ще дойде Коледа, а след това Нова година. Странно, но от тази мисъл потръпвам, сякаш съм се опитвала да овладее времето, да го дресирам като домашен любимец. Гледам малките черни квадратчета и номера на страницата.

— Имаш гости.

Джиджи е застанала на вратата на кухнята, скръстила ръце пред огромния си корем. Започна да ми говори, въпреки че никак не ѝ се иска.

— Благодаря. Идвам след минутка — отвръщам аз с усмивка. Тя просто отвръща поглед. Развързвам оплесканата с ганаши престилка и измивам ръцете си.

Когато влизам в кафенето, Пийт е седнал на маса до стената, разтворил е вестник. Вместо да го чете, той си приказва с Джиджи, която е гушнала куп чаши и чинии в едната ръка, притиснати до кръглия ѝ корем. Жестикулира с другата си ръка, разказва някаква история. Пийт ѝ се усмихва. Цяла минута ги наблюдавам. Джиджи клати глава и извива очи. На масата има две чинии, във всяка има франзела, а прозорецът отзад очертава сивото небе. Когато го виждам, ми се завива свят също както навремето, когато започнахме да излизаме.

— Здравсти — прекъсвам ги аз.

Пийт се обляга назад и усмивката му става по-нежна.

— Да ви направя ли по едно кафе? — пита остро Джиджи. Гледа Пийт.

— Благодаря.

— За мен зелен чай — моли Пийт.

Джиджи кима.

— Беше ми приятно да се запознаем.

— И на мен, Джиджи.

Докато тя се връща към кухнята и чиниите, Пийт извива вежди.

— Голям е образ. И е много умна.

— Прав си, голям е образ. Понякога направо ми пили нервичките, но е добро момиче. Много ми помага с доставчиците и местните клиенти.

Пийт оглежда кафенето и аз забелязвам, че оглежда внимателно. Попива всяка подробност. Питам се какво ли мисли. Искан ми се да го попитам, но май ще бъде прекалено много, прекалено скоро. Знам какво е мнението на Леон за „При Лилиан“, но не и на Пийт.

— Къде е Рила? — пита той.

В корема ми се стяга възел и аз му давам най-простичкото обяснение, онова, от което се чувствам по-малко виновна.

— Скарахме се.

— Така ли?

Джиджи, която е зад плота, при кафе машината, ми отправя поредния възмутен поглед. Интересно дали ме е чула. На мен все още ми се иска да виждам там лицето на Рила. Искан да видя и усмивката ѝ, да усетя добрината ѝ. Обръщам се отново към Пийт:

— Значи ще пиеш зелен чай.

— Да, все това пия, докато съм на работа. — Свива рамене. — Харесва ми.

Сваля вратовръзката си и я оставя върху вестника. Разкопчава най-горното копче и прочиства гърлото си.

— Мислех... какво ще кажеш да обядваме заедно?

Оглеждам празното кафене. Йок Лан е в ъгъла до прозореца и отхапва трошици от един *макарон*. Вижда ме, засмива се и вдига ръка, за да помахна. И аз на свой ред се усмихвам.

— Няма хора, добре.

Пийт се усмихва и се навежда напред, за да прошепне нещо. Движението е толкова интимно, че ми се струва, че усещам топлината на кожата му още преди да ме докосне.

— Имаш нещо... виж, знам, че ще прозвучи банално, но имаш нещо в косата — казва тихо той.

— Така ли? — въздишам аз.

Той посяга и приглажда кичур коса от челото ми, след това се отпуска назад и навежда глава на една страна, за да се увери, че е оправено. Джиджи пристига с поднос и оставя кафето ми и чая на Пийт. Поглежда и двамата, след това франзелите и отива да поговори с баба си.

— Балончета — обяснява Пийт и отпива глътка горещ чай. — Просто сапунени балончета. Бяха в косата ти.

Кимам над чашата. Сякаш сме на среща. Дори дланите ми са потни.

— Как беше денят ти? — питам аз.

— При мен ли? Добре. — Замълчава и поднася сандвича към устата си. — Не, всъщност беше ужасно. Извинявай, свикнал съм да казвам, че всичко е наред, но беше тежък ден. — Той захапва сандвича, докато аз разстилам салфетка в скута си.

— Какво става?

— Икономии — отвърща протичко той.

— Какви?

— Не върви добре. Нещата се променят, при това твърде бързо. Прекалено бързо дори — отвърща той с пълна уста.

— Какво, според теб, ще стане тук?

Той клати глава и не бърза да отговори.

— Не съм сигурен. Изобщо не съм сигурен.

Въздиша.

Обсъждаме въпроса, докато ядем сандвичите. Печалбите от казината са паднали, правителството иска да ограничи достъпа на посетители от някои провинции, строежът изостава от график, инвеститорите намаляват. Пийт не спира да клати глава. Цялата индустрия се задъхва. Свикнали са със стабилни постъпления и доволни акционери. Стара приказка в Макао казва: „Постройте го, а те сами ще дойдат“. Сега обаче не е толкова сигурно. Пийт си пие чая на глътки.

Когато Йок Лан става, за да си тръгне, първо се приближава, поставя ръка на рамото ми и ми се усмихва. Лицето ѝ е кръгло, излъчва задоволство, очите са притворени, също като на Буда, отдаден на медитация.

Запознавам я с Пийт.

— Това е Йок Лан. Тя е баба на Джиджи.

Пийт казва нещо на кантонски. Тя си тръгва с усмивка и кима с глава.

— Какво й каза?

— Казах й, че ми е било приятно да се запознаем и доскоро.

Вдигам изненадано очи към него, но той не забелязва, тъй като цялото му внимание е насочено към сандвича.

— Много са хубави, Грейс. — Изражението му ми напомня за по-младия Пийт, за Пийт с пълна с доматена тарта уста.

— Благодаря — прошепвам аз.

— Кафенето е страхотно. Честна дума.

Вдигам поглед към него и се усмихвам срамежливо. Седим и си дояждаме мълчаливо. Приятно ни е заедно, в тишината помежду ни няма напрежение.

Не ме целува, когато ми казва довиждане, но отпуска ръка на рамото ми също като Йок Лан. Стиска го нежно. Някаква топлина плъзва в тялото ми и макар да знам, че проблемите ни съвсем не са решени, имам чувството, че един ден всичко ще се оправи. В докосването му има и извинение, и любов, и тялото ми ги разпознава.

— Приятен ден.

— И на теб — отвръщам, без да ставам. Стихиен вятър кара звънчето да издаде истинска какофония от звуци, когато той отваря вратата. Щом излиза, вятърът се заиграва с косата му и я залепя пред лицето му. Той бърчи нос и се смее; Джиджи му се смее през прозореца. Той вдига ръка, за да ми помахва, и аз отвръщам.

Тази нощ дъждът барабани по прозорците. Не трябва да стоя толкова близо, но съм неспокойна и не спирам да крача напред-назад. Непрекъснато се приближавам до прозореца, опитвам се да погледна навън, чувствам се като лъв в клетка. Пийт се е настанил пред телевизора. Вятърът е толкова силен, че дърветата на улицата са превити на две. Бучи и реве страховито, чувам го как вилнее, когато притисна длан към стъклото. Това не е обикновен тайфун.

— Слушай... ъъ...

— Добре, ще се дръпна — отвръщам аз, преди да довърши.

Знае, че се тревожа за „При Лилиан“, и съм сигурна, че той също е разтревожен за строежа. Погледите ни се срещат и той ми отправя

окуражителна усмивка. Последната буря не нанесе кой знае какви щети, но този тайфун е много по-страшен. Мотори са преобърнати от местата, на които са паркирани, вятърът ги е запокитил на тротоарите, по улиците не се мяркат автомобили. Зловещо е и студено като през януари.

Започва прогнозата за времето и Пийт увеличава звука. *Над сто полета в Хонконг са или отменени, или закъсняват заради тайфуна Хагупит, има и предупреждения за проливен дъжд. Срутени скелета и наводнения са сред най-тежките последствия от тайфуна, който помете региона днес следобед...*

Чува се жален вой, който заглушава телевизора. В банята започва да се върти вентилаторът, вятърът пищи оттам. Хуквам, за да го спра, и натискам кордата му с бурканче пуканки. Когато се връщам в хола, Пийт отново ме поглежда, без да крие колко е угрижен.

— Добре ли си, мила? Сядам до него.

— Не мога да спра да мисля за „При Лил“.

— Всичко ще бъде наред — обещава той.

Чува се как клоните на дърво почукват по стъклото или по някаква дървена повърхност. Пийт се обръща и поглежда към входната врата. Челото му е намръщено.

— Вратата.

— Какво?

— Май някой почука на вратата.

— Не съм сигурна.

Той става и отваря. На прага се очертава фигура, малка, подгизнала, разтреперана.

— Господи. Влизай, влизай бързо — казва Пийт.

Когато се отдръпва от вратата, виждам дребничко лице, пребледняло, мокро. Ахвам.

— Рила!

Пийт ме поглежда.

— Грейс, донеси кърпа.

В първия момент не помръдвам, неспособна да откъсна очи от нея; тя мълчи, забола поглед в дюшемето. Има дъждобран, но вместо да го облече, го държи свит на топка в ръце. Стиснала го е толкова здраво, че кокалчетата ѝ са побелели. Кашля и устните ѝ изглеждат пурпурни.

— Грейс? — подканва ме отново Пийт.

Бързо отивам за кърпа, а Пийт прегръща Рила, сякаш е малко, току-що изкъпано дете. Изглежда огромен до нея; ръката му прилича на мечешка лапа на гърба ѝ. Повежда я към канапето и я кани да седне, а тя се отпуска с нежелание. Отивам в кухнята, наливам гореща вода в голяма чаша, после пускам пликче чай вътре. Чувам, че той ѝ говори нещо, но не чувам отговора.

— Много е опасно — обяснява той, когато поставям чашата чай пред нея. Тя все още избягва погледа ми, но кима с благодарност, когато вижда чашата.

— Какво си правила навън?

Тя не отговаря и той сяда до нея, потрива гърба ѝ с длан. Между веждите му се е събрала бръчка, която издава загрижеността му. Настанявам се на ръба на масичката за кафе и наблюдавам как тя отпива като птиче, на малки глътчици. Изглежда така премръзнала и дребничка, че усещам как сълзите започват да парят очите ми. Найсетне престава да трепери и устните и бузите ѝ отново възвръщат цвета си. Тя вдига глава и ме стрелва с поглед.

— Какво става, Рила? — прошепвам.

Устните ѝ потреперват на ръба на чашата. Тя измърморва нещо в отговор, без да вдигне глава.

— Много се извинявам, госпожо, господине. Ходих до „При Лилиан“, за да проверя...

— Ходила си до „При Лилиан“ ли?

— За да проверя дали всичко е наред. Тогава обаче автобусите спряха и нямаше как да се прибера вкъщи. Знаех, че живеете наблизо... — Поглежда ме гузно.

— О, Рила — въздишам аз.

— Има поражения, счупени стъкла. И... това.

Изпод хавлиената кърпа вади дъждобрана, сгънат като пакет. Разтваря го. Табелата на кафенето е на парчета. В гърдите ми се появява неочаквана, тъпа болка, когато го виждам. Името ѝ е разкъсано. Поемам си остро дъх и Рила едва тогава ме поглежда. Ококорила се е.

— Всичко е наред, госпожо — казва тя и погледът ѝ се стрелка между нас с Пийт. — Всичко може да се оправи. Само прозорците са изпочупени. Вътре е влязла вода, но ще се оправи. Макао е безопасно

място, никой няма да тръгне да разграбва или краде. — Очите ѝ са очертани от мокрите мигли, челото ѝ е набраздено. Загрижеността ѝ ме изпълва колкото с чувство на вина, толкова и с благодарност.

Рила зашепва отново:

— Госпожо? Грейс? Всичко ще се оправи.

Клатя глава.

— По-притеснена съм за теб, че си излязла в този тайфун. — Прехапвам устни. Вятърът продължава да вие и фучи навън, когато отпускам ръка на мокрото ѝ коляно.

— Рила, много се извинявам. Опитвах се да ти позвъня...

— Пийт се изправя, поема счупената табела от ръцете ми и вдига празната чаша на Рила. Влиза в кухнята, за да я напълни отново, и ни оставя сами. Как съм могла дори за миг да допусна, че тя ще открадне от мен или че ще се възползва от приятелството, което се зараждаше помежду ни. Завладява ме срам и гласът ми се разтреперва.

— Моля те, Рила, върни се в „При Лилиан“. Имаме огромна нужда от теб.

— Ами...

— Стига да не си си намерила друга работа.

— Не съм.

Седим смълчани, впили очи една в друга, докато тя най-сетне прошепва:

— Трябва да обясня, Грейс... за онази сутрин. Напрягам се от смущение, докато тя ме наблюдава със сериозните си очи. В този момент обаче Пийт се връща с чашата чай. Искрено съм му благодарна, че ни прекъсна.

— Не се притеснявайте, дами — подхвърля той. — Всичко ще бъде наред. Съвсем скоро отново ще правите *макарони*. — Поглежда Рила. — Само че се налага да прекараш времето, в което вилнее тайфунът, заедно с нас. В стаята за гости има хавлиени кърпи, а Грейс ще ти даде дрехи. Нали, Грейс?

Кимам, а ръката ми е все още отпусната върху коляното на Рила.

— Сигурна ли си? — пита Рила. — Може ли? — Не откъсва поглед от мен.

— Разбира се — отвърщам аз. — Моля те, остани.

На следващата сутрин се оказва, че не сме първите, които пристигат в „При Лилиан“. Марджъри седи отпред заедно с Джиджи.

Кръглият ѝ корем е скрил цялата долна част на тялото ѝ. Около тях са пръснати мокри парчета — от рамките на прозорците, счупени стъкла, разпилени като бляскави диаманти. Рила помага на Джиджи да се изправи. Джиджи пъшка от тежестта на корема си, но се усмихва широко на Рила и стиска ръката ѝ по-дълго от необходимото, стиска я като на сестра. Облечена е в сива рокля за бременни върху черни дънки. Не е гримирана, освен наплесканата спирала на миглите.

— Върна се — усмихва се Марджъри на Рила. — Липсваше ни.

— Мама му стара, Грейс, „При Лил“ е напълно съсипано — изтърсва Джиджи, без капчица такт, както винаги.

Погледът ми обхожда кафенето, докато се опитвам да убедя сама себе си, че застраховката ще покрие щетите. Въпреки това в гърлото ми се надига ужас. Държачът на табелата е изкривен, празните вериги се полюшват като пияни на лекия ветрец. Предните витрини са съсипани, въпреки че една от тях е останала, сякаш на инат, на мястото си. Стъклото обаче е пукнато. Парче рамка виси на едно място, по щръкналите стъкла са се нанизали листа. Дори отвън се вижда, че подът е наводнен, а краката на масите подгизнали. Една от масите се е прекатурила, в средата на плота се вижда дълбока пукнатина, столовете са пометени чак до западната стена. Някои са натрупани един върху друг в ъгъла. Когато се приближавам до вратата, Рила отпуска ръка на рамото ми.

— Добре ли си?

Кимам, доволна, че е тук.

Когато отворя вратата, водата плисва навън, за да ме посрещне. Порив на вятъра изсвистява през кафенето; изглежда, и прозорецът на кухнята е счупен. Питам се в какво ли състояние са фурните, хладилникът и складът. Ами всички макарони, които бяхме направили? Ами бадемовото брашно?

Чашите? Приборите? Потискащият мирис на влага изпълва въздуха. Останалите влизат след мен и всички заставаме до глезените във вода сред маси и столове. В мен се надига тъга.

Някой шумно си поема въздух и Джиджи протяга ръка.

— Вижте само.

Всички проследяваме насочения към стената до касата пръст. Близо до машината за еспreso се вижда постерът, който ми подари Йок Лан. Рамката е непокътната, стъклото също, той виси на мястото си,

гордо изправен. Децата продължават да танцуват сред вихрените
пламъци и искри.

UN PETIT PHÉNIX — МАЛЪК ФЕНИКС КРЕМ ГАНАШ ОТ НАТУРАЛЕН ШОКОЛАД С ЧИЛИ И КАНЕЛА

Към края на октомври ще можем да махнем надписа на вратата.

„При Лириан“ предлага единствено
кафе за вкъщи и торти!

Кафенето скоро ще бъде отворено
отново!

В момента поправяме щетите от тайфуна!

Рила добави удивителните знаци; според мен, тя си въобразява, че придават по-ведър вид. Джиджи го преведе на китайски. Оказа се, че хората много купуват за вкъщи, редовните клиенти продължават да се отбиват, застояват се на тротоара, наблюдават довършителните работи или просто обсъждат последния социален скандал. Ключкарстват кой с кого е спал, кой се е напил и кой е заспал на въртележката. Пийт изглежда е казал на всички секретарки и лични асистентки в града, защото до една пристигнаха със служебните си автомобили за кафе и торти за служебните срещи и тъпчеха кутии бонбони в чантите си, за да има те самите какво да похапват. Моментът обаче се оказа истинско изпитание, тъй като кафенето изглеждаше като Лондон по време на бомбардировките през Втората световна. Бях скапана, сякаш тайфунът ме беше смазал и запокитил незнайно къде и разбил и сърцето, и желанията ми, и тайните ми, и мама. Имам чувството, че трябва да започна от нула. Сънувам как падат бомби, как самолети се забиват в прозорците, дори как зъбите ми окапват. Пийт ми носи чаши вода, когато се будя рано сутрин разтреперана и потна.

Джиджи и Рила се опитват да ми помагат, като се преструват, че всичко си е същото. Обсъждат аромата на тортите, карат се като

сестри, кискат се и пеят в кухнята. Рила дори повика приятели, за да ни помогнат с почистването на подовете и да изхвърлят изпочупеното. Всички са с еднаква кожа с цвят на кафе и искрени усмивки като Рила. Смеят се и работят с готовност, обръщат се към нас с Джиджи с „госпожо“, а Рила наричат „лелка шеф“. Тя ми помогна толкова много, че чувството на вина към нея расте все повече и повече. Докато приготвям сандвичи и напитки за всички, я наблюдавам как безпроблемно наставлява хората си на родния им език, също като жена, свикнала и с хаос, и с кризи. Независимо от всичко — мокрите подове, хаосът, допълнителните часове работа и инцидентът между нас, за който не споменаваме и дума — усмивката ѝ е по-лъчезарна от когато и да било. Самоувереността ѝ е забележителна, излъчва се от нея като топла светлина.

„При Лилиан“ се възражда по времето, когато есента настъпва в Макао, вятърът става по-хладен и щипе голите глезени. Една сутрин, когато нервите ми, изглежда, не са чак толкова опънати, а небето е ясно, Марджъри предлага да направим нов вид *макарони*, който да ни донесе печалба и да „направим лимонада от лимоните“, както тя се изразява. Джиджи и Рила бързо се затварят в кухнята, тъмните им глави се доближават заговорнически, докато обсъждат аромати, имена и идеи, а аз ги слушам и се опитвам да насочвам спора в правилната посока. Рила рецитира цял списък с предложения.

— Шоколад?

— Скука.

— Ягоди?

— Още по-зле.

— Лимон?

— Гадост. До гуша ми е дошло от лимони. Все едно че правим малки кексчета. Трябва ни нещо неповторимо, нещо шикозно. — Джиджи поглежда замислено към тавана. — Нещо като... солени сливи.

Рила избухва в смях.

— Звучи гадно.

— Нямах никакво въображение. Това е японско — сопва се Джиджи. Напоследък лицето ѝ е по-изпънато, под очите ѝ тъмнеят

кръгове. Сигурно е изтощена от безсънните нощи. Вече не може да се преструва, че не забелязва бременността. Притиска корема си и се извива назад. Има киселини.

Намесвам се и аз:

— Солената слива може и да не се хареса. Не става, Джи.

Тя ме поразява с поглед.

Пийт наднича в кухнята и ме поглежда.

— Здравсти — усмихвам се аз.

— Здравсти. Довел съм човека с тапетите. Ела да видиш мострите.

Оставям момичетата да спорят. В кафенето Марджъри се е привела над купчина малки бели плочки за маджонг. Йок Лан е седнала срещу нея и ѝ дава инструкции на кантонски. Марджъри се опитва, доколкото може, да следи интонацията ѝ, жестовете и да ги свърже със смисъла, но маджонг е невероятно трудна за разбиране игра, а когато обясненията са на друг език, е почти невъзможна.

Мострите за тапетите са красиви и човекът говори чудесен английски. Работил е в казина къде ли не в Макао, така че качеството, което предлага, е добро. Усещам как се отпускам и напрежението в раменете ми изчезва. Представям си стените като в истинско парижко кафене. Марджъри приближава зад мен, наднича през рамото ми, докато аз най-сетне посочвам какво съм избрала. Ментовозелено със златни хералдически лилии; прилича на красиво индийско сари. Ще се получи невероятно с пода в черно и бяло. Пийт отстъпва на една страна, готов да започне преговори за цената и доставката.

— Тези тапети ли избра? — пита Марджъри.

Кимам.

— Харесват ми. Много по-хубави са от старите.

— Май си права — отвърщам.

Откъм кухнята долитат гневни викове и Марджъри се обръща и поглежда към вратата.

— Бих попитала и тях двете за мнението им, но Джиджи е в настроение да изразява несъгласие с всичко и всички. Ще ги оставя да се разправят за *макарони*.

Марджъри избухва в смях.

— Рила непрекъснато я вкарва в правия път.

— Рила всички ни вкарва в правия път — съгласявам се аз. — През последните няколко седмици нямаше да се справим без нея, особено когато повика всичките си приятели на помощ. Без тях и досега щяхме да сме до глезените във вода.

— Всички я уважават заради онова, което прави за тях и което е преживяла. Може и да е мъничка, но е истински извор на енергия.

— Какво искаш да кажеш с това „всичко, което е преживяла“?

Марджъри се мръщи.

— Не ти ли е казала за Джослин?

Сърцето ми се свива.

— Веднъж опита, но така и не намерихме подходящ момент, а и бяхме доста заети... — Знам, че това е само отчасти истина.

Марджъри свежда поглед към обувките си, може би е усетила неудобството ми.

— Остави я да ти обясни. Не е моя работа да обсъждам миналото на друг човек.

Усещам познатия възел, който се надига в гърлото ми всеки път, когато изпитвам чувство на вина.

— Май не бях права, когато се усъмних в нея.

Марджъри навежда глава на една страна и ми се усмихва.

— Кафенето си е твое, Грейс. Постъпваш така, както смяташ, че е най-разумно. Твоя е и печалбата, и загубата. Освен това, предполагам, че по онова време си имала предостатъчно други тревоги.

Чувам, че Пийт обсъжда подробностите с доставчика. Уточнява дните, обема на работата. И двете го поглеждаме, а той изглежда е усетил и вдига палци зад гърба си.

След това стиска ръката на човека и той си тръгва, а новият звънец над вратата издрънчава. Вече започвам да свиквам с новата връзка между нас. Тя не е съвсем установена, но не е и разрушена. Ето че отново се държим мило един с друг. Превръщаме се в приятели. Пийт идва към нас.

— Каза, че ще се справи за два дни. Ще свали десет процента, ако правиш обяд за него и още един. — Пийт ми показва цифрата. Усмихвам се.

— Нали няма майтап? Ще им правя и кафета, и закуски за тази цена. — Стисвам лекичко ръката му в знак на благодарност.

Нещо изтрепява в кухнята и всички, включително Йок Лан, вдигаме погледи. Вратата се отваря със замах и Джиджи изфучава навън. Забавят я единствено натрупаните килограми. Рила я следва по петите. Поглеждам Йок Лан, но тя само свива рамене и отново се навежда над китайския си вестник.

— Това пък какво беше?

Рила въздиша и протяга ръце. В ръка стиска разбит на парчета мобилен телефон. Парченцата пластмаса са обсипани с лъскави стикери. Понечвам да тръгна след Джиджи, но Рила ме хваща за ръката и ме спира.

— Остави я. Заради гаджето е. Звънна ѝ и двамата се изпокараха.

Всички наблюдаваме как Джиджи се клатушка по улицата бързо колкото може.

— Този тип май е пълен загубеняк — клати глава Марджъри.

— Загубеняк е, и то какъв. Не става за татко — съгласява се Рила.

— Горката Джиджи.

— Не ѝ остава още дълго — казвам аз тихо.

Всичко се успокоява и отново се възцарява спокойствие. Мирисът на хладен бриз и бадемово брашно се носи около нас.

Рила си поема дъх и се усмихва.

— Измислихме нов вид *макарони*. — Тъмните ѝ очи блестят на малкото кръгло личице.

— Значи най-сетне се разбрахте.

— А, да — отвръща тя. — Ще стане много хубав.

Un petitphenix се роди с второто раждане на „При Лилиан“. Сега кафенето е дори по-красиво, отколкото преди, с нови тапети, нови прозорци и поправени столове. Новите *макарони* са с канела, черупките са слепени с натурален шоколад с чили. Резултатът е невероятен — пикантен, сладък, запазва се за дълго в устата ти, също като горещ шоколад. Най-вкусен е с чаша силно черно кафе.

На следващата седмица се събуждам рано, замаяна от сънищата за мама и Париж. Пийт се върна отново в голямата спалня, но спи в самия край на леглото, на почтено разстояние. Протягам ръка и я подпирам на гърба му, сякаш за да имам опора. Дланта ми се движи с

дъха му, също като хладни вълни на брега. Затварям очи и ми се иска отново да заспя, но в долната част на корема усещам пулсираща, разпъваща болка. Притискам корема си с ръка. По тавана преминават светлини, което означава, че навън вече пътуват автомобили. Как ми се иска да чуя гласа на птичка, която приветства новия ден! Вместо това чувам единствено клаксони и шум от плъзгащи се врати.

Ставам, за да отида в банята; може би е от нещо, което съм изляла и не ми е понесло. Пийт пъшка и се размърдва.

Усещам нещо между краката си; предпазливо ги разтварям и поглеждам в тоалетната. Петното се разширява. Кръвта капе във водата и се накъдря също като боя, която е капнала от четка. Гледам надолу и мигам, за да се разсъня. Водата става розова, след това червена.

— Добре ли си? — провиква се Пийт.

В дъното на шкафа има стара кутия тампони. Останали са четири. Слагам си един и заставам пред мивката. Лекарят каза, че в моето състояние може и да ми дойде още веднъж или два пъти. Няма да е чак толкова пъти, колкото се надяхах. Това са последните опити на тялото ми, последните думи на партито по случай пенсионирането ми. Отражението ми ме наблюдава и погледът ми неочаквано се избистря. Без грим изглеждам по-стара, в червената ми коса се виждат два или три сребърни кичура, лицето ми е бледо и изпито. Кожата по бузите ми е суха, около очите са се събрали бръчки. Въздъхвам примирено и усещам топлината на струята.

— Грейси? — Пийт отваря вратата.

Доказателството е все още в тоалетната чиния и той го вижда. Поглежда ме.

— Лекарят каза, че може да се случи — казвам тихо аз. Той посяга към ръката ми и я стиска. В очите му се е събрала тъга.

Привличам го до себе си, облягам се на гърдите му, от тях лъха на сън и прясно отсечено дърво. Прегръща ме. Истинско облекчение е да се отпусна отново в прегръдката му, сякаш всички парченца бавно се събират отново и аз не се чувствам толкова разбита, както след тайфуна. Струва ми се, че отново мога да дишам. Притискам устни към шията му и въздишам.

— Липсваше ми — шепна аз, защото тъкмо в този момент осъзнавам, че това е самата истина. Той свежда поглед към мен, след това мести очи към тоалетната и лицето му посърва.

— Всичко е наред — успокоявам го аз. Говоря истината.

Настъпило е следобедното затишие, след като майките са си тръгнали, за да вземат децата си от училище. Залязващото слънце по това време на годината изпълва кафенето със златна светлина. Новите тапети са ярки, кралски, плотовете на масите са полирани до блясък. Телефонът звъни.

Рила се обажда, докато аз бърша пода. Притиска слушалката към ухото си и ме поглежда намръщено. Повтаря нещо няколко пъти, след това слуша внимателно.

Вдигам салфетка, паднала на пода, все още сгъната на триъгълник.

Рила казва нещо бързо, след това затваря. Щом връща слушалката на мястото ѝ, изкрещява възторжено:

— Иххааа!

— Добре ли си? — клатя аз глава, докато тя пее нещо на тагалог^[1]. Тази песен не съм я чувала досега. *Ала-бала, ала-бала, бейби, бейби.*

— Да, добре съм! — провиква се тя. — Обади се Йок Лан — точно медицинска сестра превеждаше на Йок Лан.

Вдигам стреснато поглед и веднага мисля за Джиджи, която днес е в почивка.

— Джиджи току-що е родила! — смее се Рила.

— Какво? — изпускам метлата.

— Сестрата говореше английски. Йок Лан ѝ каза да предаде, че Джиджи искала да се съобщи на Рила и Грейс, че е родила. Самото раждане продължило дълго, но сега вече всичко било наред. — Рила се е ухилила гордо, сякаш става въпрос за собствената ѝ сестра.

— Е? — Чакам да чуя и останалото.

— Момиченце, Грейс, момиченце. — Тя отново запява и стиска и двете ми ръце. Радостта е заразна. Избухвам в смях.

— Ти си напълно луда! — кискам се аз.

— Момиченце!

— Момиченце.

— Три килограма и нещо, каза жената. Здраво като меченце. Страхотно, нали?

— И още как — усмихвам се аз.

— Джиджи си има момиче, Джиджи си има момиче! — пее тя и люлее ръцете ми ту на едната, ту на другата страна.

Отново клатя глава.

— Леле. Джиджи си има момиченце.

Момиченце.

Малката ни Джиджи си има момиченце.

Момиченце.

Никой няма да каже същите думи за мен.

Момиченце.

На мама обаче са ги казали.

[1] Официалният език на Филипините. — Бел.прев. ↑

LA FOI — ВЯРА

ДИВИ ЯГОДИ, ПЪЛНИ С МАСЛЕН КРЕМ С РОЗОВ ГРЕЙПФРУТ

Неделя сутрин е и „При Лил“ е затворено за клиенти. Поставям последния *макарон* в чашка за яйце и я поставям внимателно върху тортата, когато звънчето на вратата издрънчава. Знам, че е Пийт. Вече познавам звука от стъпките му. Неща, които преди не бях забелязвала, ми станаха познати до болка през дългите дни на мълчание.

— Леле. Тук е страхотно. Колко време ти отне?

Излизам от кухнята и виждам, че косата му е все още мокра от душа, а лицето поруменяло след сутрешния крос.

Имах намерение да сложа няколко флагчета, но щом започнах, така и не можах да спра. Стените не се виждат от гъсто закачените ленти, сякаш сме на карнавала в Рио. Десетки балони са вързани навсякъде, масите са покрити с бляскава розова тъкан, която купих от „Трите лампи“.

— Известно време. Не е ли прекалено... ярко?

Пийт вдига балон на точки от пода и го връзва за букета в средата на масата.

— Според мен, е супер. На нея ще ѝ хареса страшно много.

Смея се.

— За пръв път ще е. Джиджи не се вълнува от подобни неща. Не било „гот“. Може пък да ѝ хареса, поне малко... друго май не очаквам.

Пийт ме прегръща. Мирише на свежо и чисто, на дебелата кора на зелена ябълка. Това е ароматът на балсама, който използва.

— Какво е това? — възкликва той. Сочи върха на тортата зад плота.

— Ела да видиш.

Вдъхнових се от торта в списание за булки. Когато отворих страниците и видях снимката, сърцето ми едва не изскочи. Това е аматорското изпълнение на многоетажен гигант. Тортата е

бледорозова, на четири нива, пластовете се редуват квадратни и кръгли, покрити с мънички макарони. На всяко ниво има малка порцеланова чинийка с един-единствен *макарон*. Цял ден изучавах снимката, след като Джиджи роди, и обмислях как да я направя. Не беше никак лесно, но успях — завърших красивата торта и накрая красива чашка за яйце замени порцелановата чинийка.

Пийт я обикаля така, сякаш е пред музеен експонат. Натъпкал е ръце дълбоко в джобовете, сякаш да се предпази да не я докосне.

— Невероятна е, Грейс.

— Наистина ли?

— Ами да, наистина е... невероятна — повтаря той. Обръща се към мен леко наклонил глава. — Много си добра — отбелязва той.

Поглеждам отново тортата, която притежава нещичко от духа на френската архитектура.

— Да, добра съм — усмихвам се щастливо аз.

Пийт изважда ръце от джобовете си и забелязвам, че стиска червена кутийка.

— Какво има вътре?

— Ами... — Той свива рамене. — Поставя кутийката на плота. — Купих го преди известно време. Видях го в един магазин. — Той вади играчката, мека и нежна в ръцете му — малък сив хипопотам с увиснали крака и огромни стъпала. Има малка опашка и усмивка, която му придава сънен вид. — Май е по-подходящо за момченце. Не знам, той е... готин е.

Поемам хипопотама и поглеждам съпруга си. Обръснал се е, нещо, което никога не прави през уикендите.

— Много мило. Знам, че ще ѝ хареса — отвърщам нежно аз. Забелязвам колко красив може да бъде. Лицето му се откроява свежо на фона на колосаната синя яка.

Марджъри, Дон и Рила пристигат заедно. Марджъри носи балон с хелий, на който пише „Момиченце е!“, написано с пурпурни букви. Рила носи прозрачна пластмасова кутия с плетени ботушки.

Плачът на бебето възвестява пристигането на Джиджи. Йок Лан се тътри зад нея едва-едва. Джиджи притиска бебето към гърдите си. Изглежда уморена и леко замаяна. Дъхът ми засяда в гърлото, когато ги виждам. Едно плюс едно е равно на две. Ето че нашата Джиджи вече стана майка.

Тя се извинява над главата на хлипащото бебе.

— Извинявайте, че закъсняхме. Тя не спира да плаче.

Йок Лан влиза и застава под връзка балони и се смее като дете.

— *Хо ленг* — възкликва тя и Пийт превежда.

— Много красиво.

— Да, Грейс, наистина е много красиво.

— Заповядайте, седнете всички. Ще донеса чай и кафе — предлага Пийт.

Рила поема бебето и започва да го подрусва и да му говори тихичко, докато Дон и Марджъри говорят с Джиджи. Едва сега успявам да огледам внимателно Джиджи; тя е в дълга, широка, износена тениска, долнище на анцуг и алени чехли. Косата ѝ е събрана на опашка, омазнена в корените. Кожата ѝ ми се струва по-бледа от обикновено, с лунички с цвят на светло кафе по бузите. Виждам, че не е с обичайния си тежък грим, няма и фон дьо тен, който да покрие луничките.

Марджъри подарява на Джиджи чифт обеци, същите като нейните, малки халки. Джиджи се усмихва и я прегръща. След малко плачът на бебето престава, а Пийт вече е пренесъл чашите на една от масите.

— Ще дойдат ли други хора, Джи? Твои приятели? — питам аз и поглеждам през прозореца, защото очаквам да видя група тъмнокоси момичета в ярки чорапи и оскъдни блузки.

Джиджи клати глава. Под очите ѝ има тъмни кръгове, отпред на тениската се вижда малко петно.

— Ами майка ти? Да я почакаме ли?

— Мама няма да дойде — отвръща прекалено бързо тя.

Марджъри ме поглежда, но не казва нищо. Прегръща Джиджи през раменете и потрива гърба ѝ. Джиджи се отпуска в ръцете ѝ.

— Искаш ли да я гушнеш, Грейс? — пита Рила.

Едва сега поглеждам внимателно и малко нервно бебето. Преглъщам страха си и кимам; Рила я поставя в ръцете ми. Тя представлява грижливо опаковано пакетче в сгъвката на ръката ми. Струва ми се съвсем лекичка. Има щръкнали кичури черна коса, сякаш току-що е пхнала малкото си пръстче в контакта. Въпреки че плачът ѝ затихва, тя продължава да скимти с плътно затворени очи. Съвсем мъничка е, а нослето ѝ прилича на копче. Не мога да откъсна очи от

дребното, недоволно личице. Имам чувството, че съм омагьосана. Обзема ме необикновено чувство. Пръстчетата ѝ стискат въздуха, докато тя плаче, а аз я полюлявам внимателно.

— Шшш, шшш, шшш — шепна аз до малкото ушенце.

Рила дава на Джиджи подаръка си и обяснява тихо, че сама е плела терличките. Грейва от гордост, когато Джиджи ѝ благодари и я целува по бузата.

— Благодаря, Рила.

— За мен е огромно удоволствие, мамче Джи.

Пийт е пхнал пръст в юмука на бебето и макар и разревано, то го стиска. Той го поднася към мен и ми отправя разтреперана, сълзлива усмивка. Целувам малката по главата и усещам, че Джиджи ни наблюдава.

— Да донеса ли тортата? — пита Пийт.

— Да, благодаря.

Не искам да оставя бебето. То мирише на сладко и чисто, също като нови чаршафи или въздуха след дъжд. Когато Пийт донесе тортата на масата, виждам изражението на Джиджи. Тя ме поглежда веднъж, след това и втори път, накрая се втренчва в мен. Лицето ѝ омеква, мускулите, които поддържат нацупеното изражение, се отпускат. Йок Лан също вдига поглед, не към тортата, а към Джиджи. Струва ми се изненадана от нещо. Изглежда по-млада с това изражение, а без грима е най-обикновена жена. Йок Лан ме поглежда бързо, сякаш иска да каже нещо. Спира поглед на бебето, което се отпуска и ми дотежава.

— Ох — въздиша Джиджи и ми се струва, че е готова да се разплаче.

— Нещо като портокалов пандишпан е — обяснявам аз на всички около масата.

Дон подсвирва, без да крие колко е впечатлен.

— Каква красота — възкликва той.

— Великолепна е, скъпа — обажда се Марджъри.

— Много е красива, Грейс — хвали ме Рила.

Пийт се усмихва гордо.

Джиджи ме поглежда, след това поглежда отново тортата.

— Може ли да я нарежа? — пита тя.

— Разбира се. Нали е за теб. За теб и... — Въпросното бебе мига към мен. Очите ѝ са тъмни, любопитни. Тя гледа нагоре към мен, а аз надолу към нея. Изпуска тъжна сънена въздишка и отпуска бузата си на гърдите ми. — Как се казва?

Джиджи вдига поглед от тортата; стиска нож в ръка, а очите ѝ са стъклени, изморени. Виждам, че е готова да заплаче, но щом примигва, решавам, че така ми се е сторило заради светлината. Тя поглежда от Пийт към мен, след това се навежда към ножа, който стиска, и тортата.

— Фейт^[1]. Казва се Фейт.

Фейт. Лицето ѝ сега е отпуснато, кротко; кожата гладка като сметана. Устата прилича на малък, сладък бонбон, влажен в средата, когато въздиша. Джиджи и Рила режат тортата заедно, а Джиджи вече е взела *макарона*, който красеше произведението ми най-отгоре. Йок Лан се опитва да стане от стола, подпряна на бастуна си. Клатушка се до нас и се настанява до мен с тих стон. Все още гледа бебето, но е отпуснала ръка върху моята. Кожата ѝ е хладна, мека, но е като пергамент, като пластове многолистно тесто; забелязвам старческите петна над дебелиите тъмни вени. Пийт застава зад нас и аз усещам топлия му дъх в косата си. Поглежда лицето на Фейт и въздиша, сякаш е сдържал тази глътка въздух седмици наред, може би дори години.

Йок Лан казва нещо на кантонски и ме гали по ръката. След това се навежда и гали челцето на Фейт с opakото на показалеца си. Вдига поглед към мен и се усмихва нежно. Едва сега забелязвам, че нейните очи и очите на Фейт са един цвят, цветът на чай оолонг: бистър, тъмен кехлибар. Цветът на чая.

Скъпа моя мамо,

Сърцето ми се свива всеки път, когато си помисля, че Пийт няма да бъде ничий татко. Той щеше да се справи блестящо, мамо.

От много отдавна не бях забелязвала, че в живота ми липсва мъж. Аз обичах теб, ти обичаше мен и двете с теб бяхме заклета двойка, като Батман и Робин. Нямахме нещо, с което да не се справим сами, нали така? Можехме да отворим прекалено затегнатата капачка на буркан или да

отпушим запушената мивка. Нямахме кола, така че не ни се е налагало да сменяме гума, а ако исках нещо от най-горните рафтове в кухнята, ти нямаше нищо против да се покатеря по шкафовете. Можехме да се справим с всичко, да поправим всичко, нали, мамо?

Аз обаче винаги исках домашен любимец. Или котенце, или кученце. Помниш ли колко те молах? Помниш ли какво ми казваше?

— Грейси, момиченцето ми, едно дете е повече от достатъчно за майка ти, повече от достатъчно. И беше напълно права.

Онова, което исках повече от домашен любимец, беше татко. Не можех да ти го кажа. Не можех да те моля за подобно нещо.

Струваше ми се истинско предателство да искам повече, да искам татко за себе си. Ти не знаеше колко много се чудех за него, колко исках да разбера. Висок ли е? Как пие чая си? Ти ме обичаше толкова много, че понякога обичта ти разтърсваше и двете ни. Не можех да те накарам да се чувстваш така, сякаш не си ми достатъчна. Знам, че се опитваше да компенсираш липсата, като се качи на ферибота през Ла Манша, за да отидем в Париж през лятото, и тогава почувствах соления въздух в косата си. Ти попита: „Не е ли рай?“ и стисна студената ми ръка с твоята топлина. Ходихме заедно на рокконцерти и на футболни мачове, ти ме научи да карам колело и да правя сандвичи с бекон за борба с махмурлука. Знам, че много се стараяше.

Има най-различни семейства, нали? Днес наблюдавах странната ни малка банда. Семействата ни наистина са коренно различни. Рила изглежда е събрала около себе си цяло племе — братовчеди, приятели, други филипинци. Ами Марджъри и Дон, ами ние с Пийт? Пийт никога няма да стане баща, аз никога няма да бъда майка на някого, но сме заедно и съм доволна, че е така. Джиджи ми се стори изтощена, докато се опитваше да се справи със собственото си семейство без партньор. В очите ѝ има някаква празнота. Един Господ знае къде е таткото на Фейт. А Йок

Лан ни оглежда, не разбира и дума от онова, което казваме, но е доволна като котка на припек. Каква необикновена група сме. Иска ми се да си тук и да си част от нея.

Твоя любяща дъщеря Грейс

Следващата събота съм в леглото, спя дълбоко, когато чувам звън. Отварям с нежелание очи.

— Грейси, миличка, събуди се. Гласът на Пийт звучи нежно.

— Какво?

— Телефонът ти.

Посягам към него. Пийт е седнал в леглото и трие очи с opakото на ръцете си. — Ало?

— *Уей?* — е единствената дума, която разбирам от потока, избълван на кантонски. Обажда се жена, поне това ми става ясно, но говори толкова бързо, че дори не успявам да чуя отделна дума. Вече съм будна, притискам телефона към ухото си, сякаш по този начин ще разбере по-добре.

— Чакайте, чакайте. Един момент. По-бавно. Ало? Извинете, аз...

Пийт поставя ръка върху крака ми.

— Кой е?

— Говори на кантонски. Не разбирам.

— Може да е грешен номер.

— *М-м сик тенг а* — успявам да вмъкна в пороя кантонски, който се излива по телефона. Честичко ми се случва да го казвам. *Не разбирам какво казвате.* Буквално означава: *Не знам как да ви чуя.*

— Грешен номер, Грейс — повтаря Пийт.

Жената от другата страна най-сетне млъква, в далечината около нея се чува сирена, но е съвсем тиха. Тя продължава да мълчи. Казва още нещо, този път по-бавно. Единственото, което разбирам, е „Джиджи“.

Пийт подръпва горницето на пижамата ми и ми дава знак да си лягам. Завива се до шия с олекотената завивка.

— Извинете, какво? Какво... — Запушила съм с пръст другото си ухо и се опитвам да се съсредоточа.

Тя заговаря отново, ядосана е, въздиша нетърпеливо и затваря. Хващам единствено „Кианг У“, преди да затвори и да чуя непрекъснатия остър сигнал. Става въпрос за болница в Тайпа. Отмятам завивките и ставам. Пийт се обръща и аз му казвам какво съм чула. Обличаме се за три минути, а след седем вече сме навън.

[1] Faith (англ.) — вяра. — Бел.прев. ↑

PRENEZ IE BAISER — ПРИЕМЕТЕ ТАЗИ ЦЕЛУВКА МЕДЕНА ПИТА С КРЕМ ГАНАШ ОТ МЛЕЧЕН ШОКОЛАД

Йок Лан ни чака във фоайето. Фината ѝ коса стърчи отзад на главата като разрошени пера на малко птиче. Става, за да ни посрещне, и веднага личи, че е нестабилна. Когато се усмихва, изпускам дълго съдържания въздух, обзета от облекчение. Не е възможно да е толкова зле. Обляга се на мен и ни повежда към отделението. Говори бързо, ясно, забола е поглед в пода, наблюдава внимателно всяка своя стъпка. Не за пръв път ми се иска да разбере какво казва, защо сме в болница в три след полунощ. Пийт се е навел над нея, за да я чува по-добре, но свива рамене; и той не успява да я разбере.

Завиваме зад един ъгъл и влизаме в отделение на партера. Вътре има четири легла, но само едно е заето. Стягам се, а Пийт ме хваща за ръката. Не откъсва поглед от жената в леглото, а Йок Лан пристъпва напред и застава до нея. Ръцете ѝ са голи, дланите обърнати към тавана. Свързана е с какви ли не апарати, устата ѝ е отворена, виси отпуснато на една страна.

— Това Джиджи ли е? — пита Пийт.

— Да — шепна аз. Изглежда толкова малка на фона на безличното бяло легло. Виждам малкия ѝ закръглен корем, доказателство за скорошната бременност. Иначе прилича на дванайсетгодишно дете, малко, уязвимо, лишено от обикновената си напереност и енергия. Йок Лан подръпва чаршафа, подпъхнат в долната част на леглото, и Пийт заобикаля, за да помогне да завият Джиджи. Йок Лан се усмихва с благодарност, след това се отпуска назад и поглежда бледото лице на внучката си. Пийт сяда до мен на съседното легло и ги наблюдаваме. Имам чувството, че гледам чужд

филм без субтитри. Всичко е като на сън, много объркано. Питам се къде е Фейт. Все още помня сладкия ѝ аромат.

— Какво се е случило? — шепне Пийт.

— Нямам представа.

След малко в отделението влиза жена. Вероятно е към края на четирийсетте, но има излъчването на по-възрастна жена. Косата ѝ е вдигната високо, станала корава от лак за коса, на китката ѝ виси маркова чанта. Облечена е в костюм и официални лачени обувки със среден ток. Бута детска количка. Всичко това, което се случва в три след полунощ, ме оставя без думи.

Още преди да влезе в стаята, жената започва да приказва. Дори без да знам какво казва, веднага разбирам и гнева, и недоверието ѝ. Всяка дума звучи като съскане — остра и отсечена. Двамата с Пийт се изправяме; тя е от жените, които те карат да се изправиш, ако не искаш да имаш неприятности.

Когато тирадата ѝ приключва, Йок Лан отговаря и сочи Джиджи. Жената скръства ръце. Свива рамене, но това не е небрежен жест. Вижда ни, зяпва първо мен, след това и застаналия отстрани Пийт.

— Коя... — започва Пийт.

Следва бърз поток на кантонски, докато тя сочи първо нас, след това количката и накрая Джиджи. Накрая и двете жени утихват. Въздухът сякаш е наелектризиран и единствено бръмченето на машините и тихите стъпки в коридорите запълват неловката тишина. Жената изтласква количката към Йок Лан и едва не я блъска в пиццала ѝ, след това вдига ръце. Казва още нещо, студено като лед в чаша, след това излиза. Чаткането на обувките ѝ по линолеума ехти по коридора. Обръщаме се към Йок Лан. Лицето ѝ е помръкнало, тя изглежда уморена.

— Мама — обяснява Йок Лан и сочи Джиджи. Мъничката Фейт надава мощен вой от количката.

Нощта е дълга. Когато слънцето се показва, Фейт най-сетне заспива. Откриваме изкуственото ѝ мляко в количката и Пийт незнайно как успява да обясни с мимики на преминаваща сестра от какво имаме нужда. След като получаваме пълно шише, след като бебето се оригва и го разнасяме и потупваме по дупето дълго, си осигуряваме малко

тишина. Йок Лан опира гръб на стената. Двамата с Пийт я наблюдаваме как хърка, долната ѝ челюст е отпусната, въпреки това издава неистов шум.

Пийт се отпуска назад на стола и аз се облягам на него, облекчена, че е до мен. Шепнем, докато останалите трима спят.

— Да не би да се е случило някакво нещастие?

— Не знам. Не виждам наранявания, синини. Той клати глава.

— Беше ядосана.

— Кой?

— Майка ѝ.

— А, да, много.

Спомням си как изглеждаше мама, когато се разбеснееше. Помня добре и обвиненията, и заплахите. Само че при мама всичко бе от страх. *Моля те, не ме напускай, моля те, продължи да ме обичаш.* Сърцето ѝ беше толкова крехко и същевременно преливаше от любов. Знаех, че ме обича.

— Стори ми се... — Пийт замълчава.

Припомням си хладния поглед на жената, докато буташе количката към Йок Лан. Забелязах злобата към собствената ѝ майка, която бдеше над Джиджи. Имаше и още нещо. Горчивина, ревност...

— Изпълнена с омраза — довършвам аз.

— Дано да е добре — кима той към Джиджи.

— Надявам се.

Поглеждам Фейт, която все още прилича на нарисувано ангелче. Търся мястото, където черепът ѝ все още не се е затворил, и наблюдавам едва забележимия пулс под косата. Усещам облекчение, че все още диша. Тя има нужда от майка си, за да е добре.

Прозявам се и заравям глава в пуловера на Пийт. Мирише на мексиканска храна. Сигурно това е похапвал последния път, когато е бил с този пуловер. Гуакамоле и топли тортила чипс, полети със зехтин. Тялото ме боли, иска сън, стомахът ми започва да ръмжи, готов за закуска.

Събуждам се и усещам натрапчивата миризма на белина и метал. Спомням си къде съм, главата ми тежи от недоспиване, имам чувството, че тялото ми е пълно с мокър пясък. Поглеждам към

Джиджи. Косата ѝ е овлажняла от пот, но очите ѝ са все още затворени. Пийт се събужда тъкмо когато лекарят и две сестри влизат в отделението. Двете с Йок Лан отстъпваме назад. Лекарят започва да преглежда пациентката — преслушва младото сърце на Джиджи, притиска мекия ѝ корем. На лъскавия бадж под китайските йероглифи пише „Доктор Чанг“. Той дава кратки инструкции на сестрите и се изправя с пъшкане. Сестрата, която ни наблюдава, поклаща глава и изпраца другата сестра някъде с бърз замах на китката. Лекарят поглежда Фейт, след това нас с Пийт.

— Вие приятели ли сте, или сте от семейството? — пита той на съвършен, макар и малко отсечен английски.

— Приятели — отвърщам.

Пийт стиска ръката ми между своите.

— Ясно. — Лекарят вдига клипборда, който виси на таблата на леглото.

— Доктор Чанг, бихте ли ни казали какво ѝ е? Той не вдига поглед от бележките си.

— Мога да дам информация единствено на хора от семейството.

Пийт пуска ръката ми и се изправя.

— Ние сме много добри приятели. Стояхме тук през цялата нощ.

Лекарят поглежда от нас към Йок Лан и отново към нас. След това премества очи към количката.

— Нямам право да ви кажа. Това е политиката на болницата. Ще трябва да попитате бабата.

Двамата с Пийт се споглеждаме.

— Йок Лан ни повика. Аз съм работодател на Джиджи. Много се тревожим за нея — добавям аз. — Това е всичко.

Лекарят дописва бележките си и закачва клипборда на таблата на леглото. Пръстите на краката на Джиджи се подават изпод завивката. Ноктите са с черен лак, обсипан със сребърен брукат. С известно нежелание той придърпва чаршафа, за да я покрие, и въздиша.

— Става въпрос за наркотици. Хапчета. Повече не мога да ви кажа. Тя ще се оправи.

В очите ми, изглежда, е прочел въпрос, защото снишава глас и добавя:

— Джухай. Партита от другата страна на границата. Младите редовно се забъркват в неприятности.

Пийт клати глава.

— Но как...

— Извинете, но повече не мога да ви кажа. Трябва да попитате семейството. — Той излиза от отделението.

Фейт изглежда усеща напрежението; буди се и рева. Вдигам я от количката. Сестрата се връща и слага кърпа на рамото ми. Галя Фейт между малките плешки, където щяха да бъдат крилата ѝ, ако беше ангел.

Йок Лан казва нещо на сестрата, която се обръща към мен:

— Госпожице Грейс?

— Да?

— Дамата казва, че можете да вземете Нок Тонг. За деня. За да...

— Тя затваря очи, сякаш се опитва да си представи думата.

Пийт се навежда към мен.

— Кой е Нок Тонг? — прошепва той.

— Фейт. Това е китайското име на Фейт.

Сестрата се мръщи и ни поглежда с надеждата да ѝ помогнем.

— Може би да я заведете в... кухнята?

— В „При Лириан“. Става въпрос за кафене — обяснявам аз.

Очите ѝ заблестяват.

— Да, кафене. Жената се извинява и ще дойде да вземе бебе. По-късно?

Колебая се и се замислям за *макароните*, които трябва да направя днес, за да има за следващите два дена.

— Ще си взема отпуска, Грейс. Няма проблем — отвърща бързо Пийт, сякаш е прочел мислите ми.

Казвам на сестрата, че с удоволствие ще се погрижим за Фейт, и тя предава думите ни на Йок Лан, която се приближава и стиска ръцете ми в своите.

Пийт се навежда над Фейт и поставя пръст до здраво стиснатото юмруче. Юмручето се разтваря и бързо стиска пръста. Той избухва в смях.

— Виж ти. Госпожице Фейт, днес е щастливият ти ден. Днес ти, аз и Грейси отиваме да правим *макарони*.

Той ме поглежда. По лицето му е плъзнала нов вид усмивка. Изражението му е различно, очите са дълбоки, нежни. Дарявам го с моята най-хубава усмивка и се наслаждавам на тежестта на Фейт в уморените си ръце.

По-късно, когато денят вече е преминал в нощ, Пийт лежи на леглото до мен и гледа в тавана. Дрехите ни миришат на бебешка храна и сладки. Йок Лан дойде късно следобед, за да вземе Фейт, и я върза на гърба си с някакво парче плат. Твърде стара и немощна е, за да се грижи за дете, но лицето ѝ издава решителност, докато си тръгва, а ние гледаме как гъстата черна коса на Фейт стърчи от вързопа. Ето откъде е наследила Джиджи решителността си.

— И така — започна Пийт.

— И така.

— Трябваше да дадем на Йок Лан допълнителното мляко, което купихме.

— Не ѝ ли го дадохме?

Усещам го как клати глава до мен.

В подобни моменти, докато гледам в тавана, си давам сметка колко прашен и разхвърлян е апартаментът ни. Кош с чисто пране, което стои неприбрано поне от седмица, е поставен в края на леглото. Май ще се наложи да попитам Рила дали не познава човек, който да ми помага с почистването и подреждането срещу заплащане. Старая се да не мисля нито за Джиджи, нито за Фейт. Пийт се търкулва към мен.

— Ехо — прошепва той. Обръщам глава към него.

— Добре ли си? — пита нежно той.

— Да — въздишам аз.

Примъквам се към него, така че мирисът му ме обгръща, а ръцете му плъзват по гърба ми. Усещам мириса на горещина, на брашно и на мръсни чашки от кафе. Дъхът му е по врата ми, под ухото ми, изплъзва се като малки тайни. Преди лежахме все така, но вече не помня кога за последно сме се гушкали. Последните няколко седмици ме накараха да премисля собствените си грехове в брака ни. Бях го пренебрегвала. Бях го избягвала. Представях си как чужди устни притискат моите. Притискам буза до бузата на съпруга си и усещам

как топлината на кожата ни се смесва. Той ме притиска към себе си и докосва с устни врата ми.

— Така се чувствам у дома — изказвам аз мислите си на глас.

— И аз така — съгласява се той с дрезгав глас.

Когато се обръщам с лице към него, той вече е готов. Обсипва лицето ми с целувки, след това се спуска към устата бавно, нежно. Вътре в мен усещам напън, сякаш вълната се втурва към океана, след като се е разбила. Оставам почти без дъх. Той се отпуска назад, вдига блузата ми, след това разкопчава сутиена и гърдите ми остават голи.

Навежда се и притиска целувка над лявата ми гърда.

— Това тук е сърцето ти — шепне той.

В този момент ми се приисква да се разплача тихо, докато гледам темето му с избуялата коса, докато го наблюдавам как обсипва гърдите ми с целувки. Много е внимателен и нежен. Чувствата бушуват в мен и всяко извиква нови сълзи. Пийт ме успокоява, докато сваля останалите ми дрехи, но не се опитва да спре сълзите ми. Може би и двамата знаем, че е време да си поплача. След като и той се съблича и остава гол, ме привлича в топлатата си прегръдка и попива с целувки солените капчици от бузите ми. Приглажда косата ми от челото и поема лицето ми в длани. Ръцете му покриват ушите ми и имам чувството, че съм в морето. Чувам туптенето на кръвта във вените си, биенето на сърцето ми. Мълча, затова ги чувам. Сълзите пресъхват.

Влиза в мен гладко, приятно. Отначало се движи бавно, докато аз не го привличам по-дълбоко и ритъмът става по-бърз. В тишината чувам дишането ни. Целувам врата и клепките му и всяка негова част, която попадне пред устните ми. Той ме изпълва чак до сърцето, поглъща цялото това тъмно, зейнало пространство, което съществуваше в болка, незабелязано досега. Когато свършва, не издава почти никакъв звук, но аз надавам вик. Той се отпуска върху мен, а ухото му е до устните ми. Трепетът преминава и двамата оставаме да лежим заедно, тяло до тяло, кожа до кожа.

Още преди Рила да се провикне, знам, че Джиджи е тук. Трябва да завъртя тавата във фурната, за да се опекаат равномерно *макароните*. Вместо това изпъвам гръб и оставам на място. Минали са няколко дни,

откакто я видях в болничното легло. Може би се дължи на някакъв майчински инстинкт, но чувството се заражда дълбоко в корема ми.

— Грейс? — гласът на Рила е тих и предпазлив.

— Идвам. — Избърсвам ръце в престилката. — Би ли обърнала тавата?

Джиджи е седнала на една от масите отпред и гледа през прозореца. Преплела е пръсти и е отпуснала ръце в скута. Фейт е притихнала в количката до нея. Прокашлям се, когато приближавам, и тя бързо вдига поглед. Кожата ѝ изглежда наскоро измита, сякаш е изтъркана, толкова е различна от старата Джиджи, която беше омазана в грим като гейша принцеса пънкарка.

— Здравсти.

— Здравсти — отвръщам тихо.

Тя задържа погледа ми, докато сядам.

Рила донася чайник и се усмихва над количката. Когато пъхва ръка вътре, решавам, че гали меката бузка на Фейт. Искане ми се да надникна, но погледът на Джиджи ме привлича. Тя очевидно има нужда да ѝ обърна внимание.

— Спи — подхвърля тихо Рила.

Джиджи кима и прави физиономия — нещо средно между мръщение и измъчена усмивка. Рила ни оставя и двете отпиваме от чая.

— Добре ли си? — питам я аз.

— Да. — Очевидно е, че се чувства неловко. Мълча и чакам. Тя въздъхва и продължава да пие чай, обгърнала чашата с две ръце.

— Благодаря, Грейс. Благодаря, че си гледала Фейт.

Отпускам ръка върху нейната. Тя се обръща към прозореца.

— Много ти благодаря — продължава искрено тя, но не ме поглежда. По лицето ѝ се стича едра сълза. Спуска се по бузата ѝ толкова бавно, че аз я наблюдавам как си проправя път към брадичката. Тя прехапва ожесточено долната си устна и мига бързо. Следват още сълзи и аз ѝ подавам салфетка. Тя не ѝ обръща никакво внимание и гледа решително през прозореца.

— Франк ме напусна. — Гласът ѝ се разтреперва.

— О, Джиджи.

Тя клати бавно глава.

— Знам, че ще бъде ужасен баща, сега вече ми е ясно. След като вече съм по-добре... Той даде идеята за хапчетата. Щяло да е забавно.

Аз просто исках всичко между нас да си е както преди. Проявих се като глупачка, като ги изпих. Сега... него вече го няма.

Кимам, тъй като не знам какво да кажа.

— Върна се на континента, не знам точно откъде е. Тук си е навлякъл... твърде много срам. Бебе без брак, аз в болница, положението изглежда зле. — Тя мълчи. — Разбирам го. — Гласът ѝ е нежен, сякаш долетял отдалече. Няма ги дързостта и проклетията, с които съм свикнала. Тя потрива с длан брадичката си и избърсва сълзите.

— Сигурно семейството му го е накарало да постъпи така. Мама щеше да ме накара да направя същото, ако можеше. Много щеше да се радва, ако се махнех някъде далече, за да не я посрамвам повече.

— Много ми е мъчно, че стана така, Джиджи.

— Няма нищо. Просто цялата тази работа се превърна в една ужасна каша. Но май без него ще ми е по-добре, защото, когато е тук, става ужасно.

Иска ми се да ѝ кажа нещо, с което да ѝ вдъхна надежда. Само че думите не идват. Тя прочиства гърлото си и вирва брадичка, а аз си припомням момичето от храма. Брадичката е същата, но всичко останало ми се струва различно. Тя вдига към мен тъмните си мокри очи и шепне.

— Не съм сигурна още колко време мога да остана вкъщи.

— Как така?

— Мама настоява да се върна да работя като крупие, защото в казиното се изкарвали повече пари, отколкото в кафене, и разправя, че ще съм голяма загубенячка, ако остана да работя тук.

Сърцето ми се свива.

— О, Джиджи.

Макароните и „При Лилиан“ са единствените неща, които задържат горкото момиче на повърхността. Тя ме поглежда и знае какви мисли ми се въртят в главата, кима едва забележимо, сякаш е съгласна.

— Струва ми се, че ще ме изрита, ако не постъпя както иска.

Спомням си жената в болницата — и грижливо направената прическа, и чаткането на токетата, и разкривеното от горчицина лице.

— Къде ще отидеш?

Тя свива рамене и въздиша тежко.

— И това не знам. Най-лошо е за Пау Пау. Тя все ме защитава. Това така вбесява мама, че тя заплашва да изгони и нея. Вече е стара, има нужда аз да се грижа за нея. Достатъчно време се е грижила за мен. А мама е в състояние да ни изрита. Мама и Пау Пау никога не са се разбирали. Тя е същата като дядо. Той почина отдавна, но мама продължи оттам, откъдето той приключи. Отнася се към Пау Пау като към слугиня, гледа я с пренебрежение.

Замислям се колко странна работа е генетиката. Животът прецаква и добрите хора, и лошите просто така. Същото прави и с лудите, и с нормалните, и с представителите на едно семейство. Протягам ръка и стискам пръстите на Джиджи. Тя ми отправя измъчено подобие на усмивка, а гласът ѝ звучи съвсем тихо:

— Не съм си представяла така живота си. Не и да стана майка точно сега.

Не знам какво да кажа. Продължавам да стискам ръката с надеждата да усети колко много ме боли за нея. Искане ми се да ѝ кажа, че всичко ще бъде наред, но не искам да я лъжа. Не знам дали нещата ще се оправят.

— Много е трудно, Грейси — промълвява тя, сякаш ще се разкъса на две от това признание.

Думите са сякаш заседнали в гърлото ми и аз усещам как сълзите ми ще рукнат всеки момент.

Фейт изплаква в съня си, но не се събужда.

— Какво смяташ да правиш? — питам аз.

Джиджи вдига поглед към мен. Сълзите са пресъхнали по ругените бузи, но очите ѝ са зачервени.

— Просто не знам — признава тя. Седим загледани една в друга в продължение на няколко дълги минути. Имам чувството, че сърцата ни бият в синхрон, че когато тя издиша, аз вдишвам и обратното.

— Ще ти помогнем, Джиджи. Ще ти помогнем с каквото можем. Просто трябва да ни кажеш от какво имаш нужда. Обещавах ли?

Тя кима.

— Обещавам, Грейс. — Млъква. — Благодаря ти. Без това място, без „При Лилиан“... — Тя преглъща и не довършва изречението. Думите ѝ остават неизказани.

Кимам и прошепвам:

— Знам.

Наистина знам.

Седя на перваза на прозореца с чаша вино, когато Пийт се прибира. В едната ръка стиска чантата с лаптопа, а в другата вестник. Поглежда ме недоумяващо, когато ме вижда.

— Прибрала си се рано.

— Днес оставих Рила да затвори.

— А, ясно. — Той си сваля обувките и разхлабва вратовръзката.

Влиза в кухнята и се връща с празна чаша.

— Може ли да седна при теб?

— Сядай.

Той се намества с гръб към прозореца. Облягаме се в двата края и опираме крака. Пръстите на краката ми са тънки, стъпалата тесни, но съвсем не са малки. В Китай се оказа истинска мъка да си намеря подходящи обувки. Винаги съм искала да имам фино краче. Стъпалата на Пийт са същия размер като моя, но значително по-широки. Той отпива дълга глътка вино и въздиша.

Гледката от тук, горе, си остава забележителна, въпреки че я виждаме всеки ден. Слънцето избледнява, не залязва в гъстата мъгла от замърсяването. Деца играят баскетбол на игрището под нас; наблюдавам как пропускат кош след кош.

— Всичко наред ли е в „При Лилиан“?

— Да, всичко е наред.

Пийт кима доволно.

— Днес дойде Джиджи — започвам аз с неудобство, решена да поговоря с него, да споделя, както си бяхме обещали.

— Сериозно? Тя добре ли е?

— Честно казано, не. Много се тревожа за нея, Пийт. Бащата на Фейт, Франк, си е заминал, а майка ѝ изглежда е много неприятна жена. Заплашва да изхвърли и Джиджи, и Йок Лан от къщи, ако Джиджи не се върне на работа като крупие. — Поемам си дълбоко дъх. — Нищо чудно, че Джиджи беше толкова гневна. — Пийт отпива вино и се мръщи. — Тя има талант в готварството, Пийт, сигурна съм. Сега ще го стъпчат.

— Няма да ѝ бъде лесно. С бебе, без мъж. Не може да разчита на подкрепа отникъде. В този икономически хаос... — Гласът му

заглъхва.

Кимам. Ще бъде безкрайно трудно в тези времена. Още отсега е много трудно.

— Как ми се иска да направя нещо. Да ѝ помогна по някакъв начин, да помогна на Фейт и на Йок Лан. Каква каша, а Джиджи е добро момиче. Малко остра, но мила и... Не знам... — млъквам и се наслаждавам на вниманието му. Очите му изглеждат много тъмни в сумрака. — Не знам какво да направя за нея — довършвам аз. Усещам как сълзите ми напират.

Известно време той мълчи. И двамата поглеждаме отново към баскетболното игрище.

— Тя сама ще ти каже от какво има нужда, когато е готова. Може би в момента хората, които я изслушват, не са много. Може би се нуждае тъкмо от това, някой да я изслуша.

В мига, в който го казва, едно от момчетата вкарва кош. Децата крещат, скачат и се прегръщат. Момчето тича в малки кръгове, размахва победоносно юмруци.

— Може и да си прав — отвръщам аз. Опитвам се да прогоня мислите за Джиджи, Фейт и Йок Лан и да ги накарам да се скрият също като утайката в чашата ми.

Поглеждам отново Пийт. Той извива крака си така, че пръстите на краката му се притискат в моите. Чорапите му са подгизнали от студена пот. Овлажняват и моите крака. Мръщя се с отвращение и той се ухилва. Отново се обръщаме към баскетболното игрище, където момчетата са свели глави. Една майка е дошла и ги е подбрала. Тя говори нещо на кантонски, но ние не я чуваме. Сочи с пръст и те тръгват заедно в една посока.

— Просто се дръж като нейна приятелка, Грейс — съветва ме тихо Пийт.

LES SOEURS — СЕСТРИ МЕНТА С ГАНАШ ОТ НАТУРАЛЕН ШОКОЛАД

По-късно същата седмица, около времето за затваряне, Рила ме размива, когато имам най-голяма нужда да се поразвеселя. Все още се тревожа за Джиджи, когато тя прекъсва мислите ми, като пуска високо радиото и започва да танцува с парцала. Върти бедра под престилката и тропа с крака. Усещам, че съм се била намръщила, когато избухвам в смях. Тя ми намига, сякаш иска да каже: „Така вече е по-добре“, и аз клатя глава. Умението ѝ да танцува, е почти толкова добро, колкото и талантът ѝ в пеенето. Никак не я бива, но пък винаги ме размива. Напомням си, че имам късмет, че е в живота ми, че всеки ден е тук, в „При Лилиан“, с мен. Отправлям ѝ усмивка, изпълнена с благодарност. Когато телефонът звънва, стряска и двете. Рила намалява радиото, когато аз излизам от кухнята, за да отговоря. Гласът на Марджъри звучи задъхано, припряно.

— Грейс, аз съм. Рила там ли е?

Рила излиза от кухнята и аз срещам погледа ѝ.

— Тук е. Ти добре ли си?

— Трябва да дойдем, за да я вземем. Заради Джослин.

— Джослин ли?

Рила пристъпва бързо към чантата и якето си. Неочаквано ставам нервна, а Марджъри продължава да настоява:

— Трябва да я вземем от приюта. Изглежда, работодателите ѝ знаят къде е и трябва да я преместим за всеки случай. Няма да се отрази добре нито на нея, нито на другите жени. Може и да се окаже напълно ненужно, но... — Чувам как превключва на по-висока скорост.

— Тя да не би... — започвам аз.

Марджъри започва да говори по-високо, когато чувам клаксон.

— Ще ти обясня по-късно. Извинявай, но трябва да я заведем на безопасно място. Няма да дойде с мен, но има доверие на Рила. Може ли Рила да излезе по-рано от работа?

— Няма проблем.

— Добре. Грейс, може ли да доведем Джослин в „При Лилиан“? Само докато намерим къде да я приютим.

Кимам и разбирам, че тя не ме вижда. Сърцето ми бие бързо.

— Грейс?

— Да, разбира се. Може.

— Благодаря. След малко ще се видим, нали?

— Добре.

Тя затваря и аз оставам да наблюдавам как Рила си облича якето и бързо се приготвя да тръгне. Чувствам се объркана.

— Всичко наред ли е? — питам.

Рила ме поглежда със странно изражение и клати глава, а след това хуква към тоалетната.

След няколко минути белият джип на Марджъри спира отпред. Табелата „При Лилиан“ се отразява в тъмните стъкла на автомобила, паркирал на фона на оранжевия залез. Рила се втурва навън и се качва на предната седалка, стиснала в една ръка чантата си, а в другата престилката. След това ми подава престилката с разтреперана ръка. Лицето ѝ е бледо и сериозно. Когато поемам престилката от нея, Марджъри ме поглежда от мястото зад волана.

— Надявам се да не се бавим. Ще ти обясня всичко, когато се върнем, обещавам — казва тя и дава газ. Лявата ми ръка е отпусната отстрани. Все още стискам бледоморавата престилка на Рила. Немощно торнадо завихря пясък и прах от другата страна на улицата и аз наблюдавам безизразно как танцува към мен. Застива на място, когато стига до тротоара. Бъркам в джоба си, вадя мобилния и звъня на Пийт. Едва успявам да кажа и две изречения, когато той ме прекъсва и заявява, че идва. Сядам на тротоара и чакам.

Двамата с Пийт сме в кафенето, когато автомобилът на Марджъри спира отпред. Слънцето вече се е скрило зад хоризонта, изместено от тънкия сърп на луната. Задната врата се отваря и Рила слиза, след това помага на Джослин. Джослин трепва, когато вижда

Пийт. Рила прегръща приятелката си и я въвежда в кухнята. Студен вятър появява, когато Марджъри влиза. Красивото ѝ лице е бледо, смръщено. Пийт я пита дали иска кафе и тя кима. Сяда срещу мен и посяга към ръката ми.

— О, Грейс. — Въздиша дълбоко. — Благодаря ти. Много ти благодаря, че не задава излишни въпроси.

— Няма нищо — отвърщам объркано аз.

— Най-важното беше да стигнем там бързо. Нямах представа колко неприятни са тези неща. Просто не вярвах. Не исках и да знам. Сега обаче... сега знам. — Тя клати глава.

Когато Пийт донася кафето, Марджъри обгръща с дългите си пръсти чашката. Пийт отнася чайник гореща вода и чашки в кухнята. Чувам го, че предлага чай на Рила и Джослин, но не чувам отговор. Когато се връща, сяда до Марджъри и я прегръща през раменете. Тя се обляга на него с въздишка на благодарност.

— Рила ми каза, че Джослин е в беда, затова ѝ разказах за Сестрите на добрия пастир, които предлагат приют. Чух за тях на едно благотворително събитие.

— Добрият пастир ли? — повтарям аз.

— Сестрите, монахините, помагат на жени в беда. Ходих там няколко пъти, откакто Джослин се настани при тях, но тя беше твърде уплашена, за да говори с мен. Когато сестрите научиха, че работодателите ѝ може би знаят къде се намира, ми позвъниха, за да попитат дали мога да ѝ помогна. Трябва да защитават и другите жени. — Тя притиска ръка към челото си.

Пийт ме поглежда недоумяващо, но аз съм не по-малко объркана от него.

— Извинявай — започвам тихо аз, — но не разбирам. За каква беда става въпрос?

Марджъри ме поглежда с наклонена на една страна глава.

— Рила не ти ли е казала?

Клатя глава и усещам как ме бодва вече познатото чувство на вина.

— Не. Нямахме време за много приказки. Марджъри си поема дълбоко дъх.

— Джослин идва в Макао, за да стане домашна помощница. Агентите, които намират работничките, ако могат да бъдат наречени

агенти, я настаняват при семейство тук. След това ѝ съобщават, че трябва всеки месец да им плаща такса.

Пийт кима с разбиране, затова го поглеждам.

— Тя ли трябва да им плаща? — питам аз.

— Има и такива случаи — отвърща намръщено той.

— Това обаче не е кой знае какъв проблем — продължава с горчивина Марджъри. — Проблемът идва от работодателите ѝ. Двойка и възрастен баща. Още щом влиза при тях, те ѝ прибират паспорта и не ѝ позволяват да ползва свободен ден. Повтарят ѝ, че е твърде мудна. Заплашват я, отнасят се с нея дори по-зле, отколкото с куче. — Тя потръпва. — Обръща се към агентите, но те не желаят да ѝ помогнат. За тях тя е просто допълнителна сума пари, които влизат в джобовете им всеки месец. Съветват я да си трае, да не се обажда много-много и ѝ напомнят, че прислужниците тук изкарват повече от един адвокат на Филипините, че ако иска да бъде добра майка и децата ѝ вкъщи да живеят добре, да полага повече старание. — Марджъри се смее цинично. — Да полага повече старание! Като че ли тя е била мързелива, като че ли онова, което се случва, е по нейна вина... — Тя се мръщи страховито. — Само че Джослин избягала. В приюта е, откакто си заварила двете с Рила тук.

Замислям се за последните няколко месеца и отново виждам двете момичета легнали на пода в склада. Пийт ме поглежда, а аз клатя глава.

Марджъри продължава:

— Никой не може да каже колко зле е било и какво точно се е случило; там просто решили, че тя е странна и мълчалива. Или просто не са искали да знаят. Рила обаче е знаела, защото същото се е случило с нея в Дубай. Вероятно е разбрала по изражението на Джослин. Двете станали близки приятелки.

— Да, Джослин идваше да се види с Рила тук — прошепвам аз и си припомням как я чакаше отвън, стоеше до вратата, спуснала коса пред лицето си.

— Предполагам, че се е доверявала на Рила. Когато обаче Джослин престанала да идва на срещите им и Рила не се чувала с нея, не получавала и есемеси, тя се уплашила. Поговорила с някои от другите филипинци в Макао и те обещали да се оглеждат за Джослин. Това е едно от хубавите неща, когато имаш мрежа навсякъде.

Охранители в банките, продавачи в магазините, жени в почти всички апартаменти, които обикалят улици и градинки с детски колички. Разбираш как е. Най-сетне някой я видял в „Сан Миу“, китайския супермаркет. Казал, че била нахлупила ниско шапката си, за да не ѝ се вижда лицето, но със сигурност била Джослин. За известно време Рила се успокоила, след като някой бил видял приятелката ѝ и казал, че тя изглеждала добре, но според мен, всичко вървяло от лошо към по-лошо. Както и да е, преди няколко месеца Рила получила есемес да отиде на паркинга до пистата за надбягвания. Номерът не бил на Джослин, оказало се, че ѝ се наложило да открадне мобилния на един от работодателите си, но кой би я обвинил, че е направила подобно нещо. Те били взели нейния и я държали затворена в тъпата си къща.

Марджъри се досеща какво мисля.

— Същата вечер си ги заварила тук. Тогава тя избягала.

Гърлото ми е пресъхнало.

— Какво се е случило?

Погледите ни се срещат и тя замълчава за момент, преди да продължи мрачно:

— Пребили са я с тиган.

Гърлото ми се стяга и усещам как очите ми започват да смъдят. През сълзи забелязвам, че Пийт е отпуснал глава в ръцете си.

— Господи — мълви той.

— Не знаех — прошепвам умолително и задавено аз.

— Недей, недей — успокоява ме Марджъри. Тя се навежда и ме гали по ръката. — Никой от нас не е знаел, Грейс. Когато Рила се опита да ме помоли за помощ, ми се прииска да си запуша ушите. Не исках да имам нищо общо. Прецених, че изобщо не ми влиза в работата...

— Само че не е така — намесва се бавно Пийт.

— Да — въздиша тя. — Влиза ни в работата и още как. Тези хора идват тук, за да работят за нас, чужденците, и за богатите местни. Само че никой не ги защитава, никой не се застъпва за тях, затова стават подобни изцепки. Има и по-тежки случаи. — Тя ме поглежда остро. — Грейс, вината не е твоя. Никой от нас не е знаел. Сега обаче, след като вече знаем, можем да направим нещо. Налага се да направим нещо.

Кимам и стискам устни. Чуваме как Рила успокоява шепнешком Джослин.

— Тази вечер могат да останат у нас — предлага Пийт.

Марджъри се обръща към мен.

— Сигурни ли сте? Аз нямам нищо против...

— Напълно — прекъсвам я аз. — Нека останат у нас.

— Добре — въздиша тя. — Много добре. Ще намерим начин да се справим. Онези жени имат нужда от организация, която да ги защитава, да им помага, когато нещата загрубеят както сега. Дон има приятел адвокат, който може да помогне, да предприеме необходимото, за да се извади нов паспорт на Джослин. Дон ще позвъни тук-там, за да провери какво може да се направи. Шефовете ѝ продължават да държат документите ѝ и ще ѝ попречат да проговори за случилото се. Един господ знае на какво са способни.

— Няма проблем — отвърщам бързо аз. — Ние ще се погрижим за нея. Ще се погрижим и за двете. Имаме предостатъчно място.

Пийт се обръща към Марджъри:

— Трябва да се прибереш при Дон, изглеждаш изтощена. Ще ги заведем у нас и ще ги настаним.

Марджъри го поглежда с благодарност, след това става. Гримът ѝ се е развалил и аз забелязвам фините бръчици около очите. Тя сваля слънчевите очила и ги сгъва с една ръка. Тъкмо се обръща, за да си тръгва, когато се сещам за нещо. Сякаш някой ме залива със студена вода. Сърцето ми прескача.

— Марджъри? Спомена нещо за Дубай...

Тя се обръща.

— Какво се е случило на Рила в Дубай?

Марджъри се мръщи.

— Някога питала ли си се защо тя е винаги с дълги ръкави? — Гласът ѝ звучи тихо, но решително. — Да. Случило ѝ се е в Дубай. Трябва да поговориш с нея, Грейс. Напоследък научих много за онова, което се случва с тези жени, Грейс. Не е никак приятно, само това мога да ти кажа. — Тя въздиша, след това се обръща и обещава да позвъни рано сутринта.

Напоследък „При Лилиан“ е пълно още преди да дойдат клиентите. Превръща се в кошер, в женско сборище, където властват

сестрите. В малката, гореща кухня се натъпкват жени, работят, смеят се, разговарят и се грижат една за друга.

След няколко дни и нощи Рила се връща в апартамента си, а Джослин остава при нас с Пийт. Всеки ден идва с мен в „При Лилиан“ и се прибираме заедно, не си казваме почти нищо и тя остава пред мивката почти по цял ден, докато сме в кафенето. Казвам ѝ, че няма нужда да работи, а тя просто клати глава. Мести се от плота до мивката и после отново застава зад плота и това се повтаря в плавен ритъм. Мие всичко бавно, внимателно, почиства дръжките на чашите, внимателно бърше емблемите на дъното на чинийките. Едва съм извадила *макароните* от тавите, а тя вече навива металните подложки и ги накисва в топла, сапунена вода. Понякога си тананика нещо. Когато се заслушвам, откривам, че има приятен глас, въпреки че пее толкова тихо, сякаш чувам гласа на призрак.

Джиджи също е станала тиха. Преди мислех, че това е абсолютно невъзможно. Идва, преди редовните ни клиенти да се наредят на опашка за сутрешното си кафе или да започнат да тъпчат невръстните си деца с мъфини, тъй като у дома не са имали време да им приготвят закуска. Все още е в отпуск по майчинство, но аз не мога да я отпратя. Сигурна съм, че „При Лилиан“ е много по-приятно място, отколкото домът ѝ. Все така е без грим, кожата ѝ е с цвета на чорапи, прани многократно, луничките ѝ изпъкват на бледите бузи. Сякаш самата Джиджи е прана твърде много пъти — гласът ѝ е тих, духът пречупен. Обсъжда с мен *макарони*, но очевидно не иска да говори за каквото и да било друго. Изглежда, е уталожила желанието на майка си да я изрита, въпреки че не ѝ е приятно да говори и по този въпрос. Вероятно лъже майка си къде прекарва дните. Това никак не би ме изненадало. Кафенето и *макароните* изглежда я зареждат със сили. Записва идеи и мисли в една тетрадка, която държи в ръчната си чанта, по лицето ѝ трепка усмивка, а после бързо изчезва.

След Джиджи тича Рила, бърза от автобусната спирка. Вирнала е глава, нетърпелива да разбере дали Джослин е в безопасност. Помага ѝ с първата купчина чинии. Сега вече забелязвам у Рила сила, която не мога да обясня, у нея има някаква самоувереност. Марджъри ми казва, че Рила е добре позната сред филипинците, че всички знаят колко много помощ оказва на момичета, измамани от така наречените агенти или тормозени от работодатели гадняри. Те познават нейната история,

виждали са обгорените с цигари места по вътрешната страна на ръцете ѝ. Откакто я попитах, тя започна да ми разказва какво ѝ се е случило в Дубай: плащали ѝ значително по-малко, отколкото ѝ е било обещано, задлъжняла на агентите за някакви неподозирани такси, биели я непрекъснато, за да мълчи и да бъде покорна. Тя се смята за късметлийка — някои момичета ги принуждавали да проституират, други никога не успявали да се отърват.

Напоследък се случва да си вдигне ръкавите и аз виждам белезите. Върху кожата ѝ стоят като татуирани малки, гладки луни. Ако тя не ходеше с високо изправена глава, ако не беше гордостта, която се излъчваше от нея, сигурно щях да се разплача. Извинявам ѝ се за начина, по който се държах с двете с Джослин, когато ги заварих в кафенето онази сутрин, а тя ми казва да забравя случая.

— Ти не знаеше.

Спомням си колко уплашена беше от бизнесмена, който се оплака, че кафето му било студено, и си представям как би се справила с него напоследък. Виж я сега. Изпълва ме майчинска гордост. Незнайно как, тя успява да развеселява Джослин и Джиджи, сякаш е спасителна лодка за чувствата и емоциите им.

Марджъри е последната, която се присъединява към бандата, пристига следобед, след като приключи блъсканицата по обедно време. Настанява се на обичайното си място и пие бавно капучино след капучино. Кара Джослин да излезе от кухнята, да седне с нея и да поговорят, прегръща я през раменете с дългата си ръка и шепне нещо. Марджъри ѝ подава салфетки и аз забелязвам как пъхва пари в джоба на Джослин, когато Джослин отказва да ги приеме. Сега вече Марджъри прекарва утрините в приюта „Добрият пастир“. Не спира да хвали сестра Джулиета, а аз се шегувам с нея, като ѝ казвам, че жена с таква безупречно чувство за мода не може да се мотае с монахини.

— Тя върши невероятна работа, Грейси — възхвалява я Марджъри. — Работим с група от Хонконг, която може и да успее да окошари някои от агентите, които уреждат нещастните момичета като домашни помощници. Домашни помощници, друг път. — По лицето ѝ се изписва свирепо изражение. — Това си е най-обикновено съвременно робство и те го знаят.

Тя дори споделя негодуванието и историите с Йок Лан, която я изслушва търпеливо, без да разбира и думата. Марджъри ми казва, че

много скоро сигурно ще успеят да изпратят Джослин у дома, на Филипините, при децата ѝ.

Джиджи води Фейт със себе си, облечена в пухкави якенца и вълнени шапчици, тъй като вече е мразовито заради зимата. Настанява я в един ъгъл до плота, където всички бдим над нея като отбор майки. Фейт мига към нас от количката си, кръглите ѝ очи са като зрънца касис, а бузките розовеят от студа. Понякога гука или се протяга несъзнателно на сън, стиснала юмручета над меката тъмна коса. Като омагьосана съм от малката розова устичка и светла кожа дори когато е будна и ревът ѝ заплашва да продъни покрива. Бебешкото ѝ поведение носи приятна свежест на фона на тъгата и насилието от последните няколко седмици. Вдигам я и я притискам до себе си, вдъхвам бебешката миризма на пудра и ѝ разказвам приказките, които мама ми е разказвала. Феи, кралици, отровни ябълки, принцеси и летящи килимчета. Усецам как сърцето ми се пълни с обич и надежда, когато съм с нея.

Двете с Йок Лан я люшкаме на смени в количката и сменяме памперсите. Джиджи ни оставя, приготвя шише със затоплено адаптирано мляко и поема касата, докато аз се грижа за бебето. От една страна, се чувствам гузна, че обсебвам Фейт, докато Джиджи работи, но тя ме поглежда с неизказано облекчение; струва ми се, че докато сервира на редовните ни клиенти, се чувства по-добре и цветът се връща на лицето ѝ. Това изглежда е някаква терапия, която не успявам да обясня. Може би Фейт ми действа по абсолютно същия начин.

Мила моя мамо,

На този свят има ужасни хора, нали? Тези хора са готови да ритнат паднал човек, да го изхвърлят на улицата или да стъпчат достойнството му, духа му, докато не остане абсолютно нищо. Как е възможно да са такива? Толкова гнили отвътре. Дали се научават да бъдат такива? Може би са си родени такива.

Всеки ден поглеждам двете майки, смачкани така, сякаш не струват абсолютно нищо. Казано им е, че са напълно ненужни, че са безполезни. Усетили са както камшика на словата, така и тежестта на юмруците. Същите

тези жени работят усилено и вечер аз едва успявам да ги накарам да си тръгнат. Не е само това. Те много се стараят да са добри майки по единствения начин, който им е известен. Сякаш плуват все напред единствено за да не се удавят, ала така и не успяват да стигнат до брега.

Това правят, нали, мамо? Плуват ли, плуват, за да не се удавят. Искан ми се да ти кажа всичко лично, да те уверя, че знам колко много си се старала. Сега вече разбирам. Всичко останало е простено. Ти би ли ми простила?

Твоя любяща дъщеря Грейс

LE RETOUR — ЗАВРЪЩАНЕ

ТАРТА С МАНГО И ПЪЛНЕЖ ОТ МАСЛЕН КРЕМ

Стъпвам на пръсти, тихо, доколкото е възможно, но дюшемето скърца от студа. В кухнята пъхвам две филийки хляб в тостера и слагам чайника, за да направя чай. Не искам да събудя Джослин, която все още спи. Забелязвам, че е измила и прибрала чиниите, които съм оставила. Макар че я молих много пъти да не го прави, това изглежда се е превърнало в неин нервен навик — непрекъснато стъва кърпи или подрежда шкафове, мести поглед към празните места между предметите. Сякаш се надява, като върши нещо, да не позволява на ума си да се връща към черните спомени. Дори не мога да си представя какви спомени крие. Изглежда, единствено Рила намира начин да я успокои. Тя е готова на най-различни дребни, но мили жестове, сякаш Джослин ѝ е по-малка сестра. Носи ѝ обяд с варени яйца, на черупката е нарисувала засмяно лице. Или пък поставя малки букетчета диви маргарити до сандвичите ѝ. Когато сме в „При Лилиан“, тя я гали по гърба, шепне ѝ на тагалог и я води в тоалетната да си поплаче, когато се налага.

Препечената ми филийка изскача покафеняла, гореща. Посягам да изключа чайника, преди да засвисти, защото забелязвам, че от чучура излиза пара. Зад мен чувам мързелива прозявка.

— Не трябваше да ставаш — обаждам се тихо аз.

Пийт прокарва ръка през косата си. Целият е скрит в пижама на синьо, червено и зелено райе. Лявата му буза е набраздена от гънките на възглавницата. Усмива се.

— Реших да закуся рано, заедно с теб — прошепва той и поглежда към затворената врата на Джослин.

— Всичко е наред, тя още спи.

Слагам още две филийки в тостера и му предлагам едната от моите готови, намазана с масло, което попива в порите на хляба. Той я

взема и двамата ядем, опрени на печката. Отпивам от зеления си чай, течността достига и най-отдалечените ъгълчета на тялото ми и ги затопля. Прозявам се в синхрон с него.

— Забравих да ти кажа — казва той, след като преглъща хапка препечен хляб. — Затварят някои от ресторантите...

Следва неловко мълчание.

— Щеше да ми кажеш, че става въпрос за „Орора“, нали?

Той кима и ме прегръща, прихваща ме през талията. Въздишам. Много отдавна не бях мислила за Леон, защото той беше престанал да идва в „При Лилиан“. Сега, като се замисля за старите си чувства към него, се срамувам. Сякаш съм имала треска, която е преминала, но ме е оставила гола и засрамена. Захапвам филийката. Усещам топлата ръка на Пийт на гърба си и се успокоявам. Очите му блестят в зелено и златисто на ранната утринна светлина.

Вдигам брадичка.

— Какво ще стане с Леон?

Пийт ме поглежда, вира се в мен, сякаш се опитва да проникне по-дълбоко и да открие нещо. Знам какво търси, но не го открива. Погледът му омеква, той поклаща глава и потрива ръце, за да орони трохите от пръстите си, а след това ги изтупва в пижамата. Посяга към чайника и си налива чаша чай.

— Не знам. Ще му позвъня, за да разбере какво става. Не е в моята област, но... Е, дължа му поне едно телефонно обаждане. — В гласа му се прокрадва неудобство.

— Горката Селин — подхвърлям аз. После се сецам за двете момиченца.

— Да, може да го преместят на друго място, ако иска, но не знам дали ще приеме, защото се носят слухове, че предпочитал да остане. Очевидно в Макао му харесва. И казината, и начинът на живот.

Припомням си късната закуска в „Орора“, отрупаните с храна маси, меда, който капеше, пресния, още топъл хляб. Клатя глава. Времето ми се струва странно, разтегливо, сякаш бяхме там вчера, или може би преди години. Тогава нямаше „При Лилиан“, нямаше Марджъри, нито Рила, Джиджи или Йок Лан в живота ни. Събирам тези хора в ума си също като късчета от юрган, направен от пъстроцветни парчета. Пришити са съвсем близо едно до друго. Спомените се промъкват между парченцата и ги съединяват. Джиджи

търси Йок Лан след земетресението, Рила и Джиджи тананикат, пеят си и се смеят в „При Лил“.

Пийт оставя чашата и застава пред мен. Стиска ръцете ми в своите и ме поглежда в лицето. Колко тържествен жест, при който ми се струва, че светлината в стаята става по-приглушена и дискретна. Поемам си бързо въздух и го задържам, докато не усещам, че ме боли от усилието.

Усмивката му прилича на черта в долната част на лицето, той ми се струва малко нервен.

— Грейс, не съм сигурен още колко...

Отдръпвам се от него и свеждам поглед към пода. Краката ми са студени, пръстите с яркочервен лак на ноктите изглеждат съвсем бели. Той също свежда поглед към тях и прилепва своите пръсти в моите, долепва и челото си в моето.

— Грейс... — прошепва той, но така и не довършва. Дъхът му е топъл до лицето ми, сладък от препечената филийка и съня. Обляга се на мен, след това се залюлява на пети. Целува ме нежно по челото и се мръщи. — Знам колко много означава кафенето за теб.

Имам чувството, че съм преглътнала шепа камъчета.

— Кога заминаваме? — питам аз толкова тихо, че самата едва чувам гласа си.

Краят на годината профучава покрай нас неусетно, докато подготвяме заминаването на Джослин за Филипините. Ще ѝ се наложи да се върне в Макао, ако има процес, но приятелят адвокат на Дон ни предупреди, че много често подобни случаи не стигат доникъде. Не е убеден, че съдът ще повярва на една домашна помощница от Филипините. Ще бъде нейната дума срещу тази на работодателите ѝ, които ще я опишат като жена, която лъже, на която не може да се има доверие. Много ми е мъчно, че ще повярват на тях. След като аз се усъмних в Рила толкова лесно, то тогава кой би повярвал на Джослин? Всички сме вбесени, че работодателите няма да бъдат подведени под отговорност, но поне се опитваме да обърнем внимание на най-важните неща, а именно да изпратим Джослин у дома, при децата ѝ.

Марджъри казва, че заминаването ѝ може да се осъществи всеки момент, така че чантата ѝ е винаги готова, оставена до свършено

оправеното легло. Коледа приближава, но е трудно да прекараш празниците весело, след като всички подскачаме, когато някой почука на вратата или пък звънне телефон. Подарих на Рила, Марджъри, Джиджи и Джослин малки сребърни сувенири с имената им, гравирани на тях; за Фейт купих мек ангел в златно и бяло. На Бъдни вечер отворихме бутилка шампанско в „При Лил“ с шоколадови бонбони с трюфели, които направих сама, а по-късно с Пийт и Джослин ядохме печено пиле за вечеря, но прекарахме празника съвсем непретенциозно. Коледа дойде и си замина за секунди, поне така ни се стори. Джослин прибра своя сувенир в страничен джоб на чантата и аз забелязах, че тя час по час проверява дали още е там.

Най-сетне, на сутринта преди Нова година, пристига Марджъри. Носи новия паспорт на Джослин, плик със самолетни билети и пари. Рила идва от апартамента си, за да изпрати приятелката си.

— Имаш ли всичко? — питам аз като притеснена майка. Джослин кима и се усмихва, гали страничния джоб на чантата си. Рила я поглежда в очите и започва да ѝ дава съвети на тагалог. Стиска и двете ѝ рамене, докато говори. Представям си какво казва. Не разговаряй с непознати, щом пристигнеш в Манила, веднага се качи на автобуса, не оставяй никъде чантата си, ходи ли до тоалетната? Джослин се усмихва. Изглежда, всички сме загрижени. Дори Пийт се усмихва тъжно.

— Тя ще ми липсва — мърмори той и ме прегръща през кръста.

— Знам, и на мен.

Видяхме снимки на децата ѝ, научихме много за тях. Момченце Матю и момиченце Търиса. Имена на светци, сякаш тя е знаела от самото начало, че ще им бъде необходима допълнителна защита. На снимките се виждат деца с тъмни очи и дребни личица. Търиса обича да рисува, да слуша приказки за феи. Матю пък обича да се катери по дърветата. Джослин не говори за баща им, а аз не я питам, но него го няма на нито една от снимките, чиито цветове са започнали да избледняват, толкова често им се е радвала.

— Скоро ще видиш дечицата си — обажда се Марджъри, сякаш е прочела мислите ми.

Джослин не крие радостта си.

— Много се радвам.

Очите ѝ блестят, когато ни поглежда.

— Пази ги, Джослин. Не ги изпускай от поглед — предупреждава я Рила.

— Няма.

— Прегърни ги от всички нас. Да ги нацелуваш — добавя Пийт.

— Ами... — Марджъри улавя погледа ми. Опитвам се да не заплача.

— Трябва да тръгваме.

— Да дойдем ли с теб до летището? — пита Пийт.

Марджъри клати глава.

— Колкото сме по-малко, толкова по-добре. Аз ще отида, за да се уверя, че всичко с нея е наред. Няма нужда да привличаме вниманието.

Излизаме заедно на улицата. Когато Джослин се качва отпред в колата на Марджъри, дългата ѝ коса пада на рамото. Спомням си, че видях тази пелена и ужасната синина. Сега лицето ѝ е чисто, сияе, когато ни поглежда. Сега вече тя е в безопасност. Нали се прибира къщи. Изрича само с устни „Благодаря“ и притиска длан към стъклото на колата. С Рила и Пийт стоим заедно и махаме.

Марджъри пали колата, натиска клаксона два пъти и потегля. Наблюдаваме как се отдалечава.

Рила получава есемес от Джослин на следващия ден. Вече е къщи със сестра си и децата си, в малкото градче до морето. Всички са здрави. Матю и Търиса са пораснали. Вечеряли с риба и ориз. Сестра ѝ снимала всички и скоро щяла да ни пусне снимки. Накрая на съобщението си е сложила усмихнато лице. Всички въздъхваме от облекчение.

— Мога да убия хората, които са ѝ причинили това — заявява злобно Джиджи.

— С всички ни е така — съгласявам се аз.

— Господи, светът е пълен с гадняри — добавя тя.

Рила ме поглежда, когато влиза в кухнята с поднос мръсни чаши, но аз не правя забележка на Джиджи, че ругае. Права е. Светът наистина е пълен с гадняри.

— Всички ли си тръгнаха?

— Останаха единствено Линда и дамите от клуба — отвръща Рила.

— Те приключват ли?

— Май да. Последният час свършва след десет минути.

— Отивам да им приготвя сметката.

Рила ме поглежда и на мен ми се струва облекчена, но не съм сигурна. Запява заедно с транзистора на перваза в кухнята. Напоследък е започнала да слуша кънтри музика и гласът ѝ вече звучи малко по-добре, докато припява за разбити сърца и кучето на верандата или пикапа със спукана гума. Джиджи не понася тази музика и извива очи към мен.

Пускам бележката тъкмо когато Линда се отправя към касата. Русата ѝ коса е неестествено дълга, стеле се по раменете.

— Благодаря, Грейси, днес *макароните* бяха прекрасни — гука тя.

— Удоволствието е изцяло мое. Само твоята сметка ли да приготвя, или ще платиш и за останалите?

— За всички. Днес празнуваме.

Мълчи и чака да я попитам. Предпочитам да не любопитствам, да оставя мълчанието да увисне между нас, но е много невъзпитано.

— Какво празнувате?

Тя грейва.

— Пол има нова работа в Сингапур. Нов строеж. Дори са го повишили.

— Браво, чудесно.

— Заминаваме след няколко месеца.

— Радвам се за вас. — Усмиввам се, пъхвам банкнотите, които ми е подала, в чекмеджето на касата и ѝ връщам монети.

— Ще бъде огромна промяна след това място. — Тя извива вежди. — Сингапур е много различен, нали знаеш?

— Никога не съм ходила — признавам аз.

— На всяка цена да отидеш, Грейс! Великолепно е. Няма боклуци по улиците. Страхотни ресторанти. Дори не плюят. — Поглежда ме учудено. — Толкова е цивилизовано. Толкова чисто.

— Ясно — отвърщам остро аз и над рамото на Линда виждам, че Марджъри влиза. Облечена е в бял панталон и черна блуза, които подчертават великолепно тялото ѝ. Следва я монахиня, която е в коренно различно облекло — роба в кафяво и бяло, без грим, сините ѝ очи блестят.

Това трябва да е сестра Джулиета. Двете ми се усмихват широко. Линда не е забелязала, че вниманието ми вече не е насочено към нея.

— На всяка цена да ни дойдеш на гости, Грейс. Там е великолепно — повтаря тя.

— Добре, някой ден — отвърщам разсеяно аз.

Линда затваря чантата си и въздиша, обляга се към мен.

— Исках да ти кажа, че много се радвам, че успя да се отървеш от другата. Те създават страхотни неприятности.

Отново насочвам вниманието си към нея.

— Моля?

— Другото момиче, което вече го няма тук.

— Джослин ли? — питам напрегнато аз.

— Така ли се казваше? Ако искаш помощ, някое от нас, момичетата, с удоволствие ще ти помогне няколко часа. Ако си претоварена, разбира се.

— Нас, момичетата ли? — питам остро аз.

Линда остава с отворена уста. След това заговаря тихо:

— От нас, чужденките, Грейси. Покрай съпрузите и децата сме затънали в работа, но винаги ще се организираме за няколко часа, ако не успяваш да се справиш.

Опитвам се да си представя Линда с маникюра да кисне ръце в сапунената вода. Едва ли мие чинии, когато си е у тях, така че е много малко вероятно да отдели часове, за да търка загорели тави.

— Всъщност, Линда, Джослин беше истинско чудо. Много ни липсва. Освен това се справяме чудесно. Нямаме нужда от помощ. С Рила и Джиджи се справяме безпроблемно.

Линда отстъпва назад и стиска устни. Присвива едва забележимо очи, след това бързо се насилва да се усмихне.

— Ами тогава... — започва тя.

— Линда Джордж! — възкликва Марджъри, гласът и е леден, същевременно захаросан.

Линда се врътва.

— Не сме се виждали цяла вечност. Изглеждаш чудесно. Виждам, че си си сложила екстеншъни на косата.

Линда остава загледана в Марджъри, в белия панталон, във великолепното тяло на танцорка под тясната черна блуза.

— Ти не си ли тръгваше? — пита Марджъри със студена усмивка.

— А, да... — Линда поглежда от Марджъри към монахинята, след това плъзва очи обратно. Все едно трябва да се справи с уравнение, а няма представа как. Марджъри, монахинята, после пак Марджъри. Двете обаче я наблюдават, без да ѝ дадат каквото и да било обяснение.

— Тъкмо си тръгваше, нали така? — подхвърля отново Марджъри.

Линда кима, без да промълви и дума. Когато е по средата на заведението, се обръща към мен и вирва глава. Сякаш за да покаже, че сме първи приятелки, тя вдига пръсти, маха ми и ми отправя белозъба усмивка.

— До скоро, Грейси, миличка.

Доставя ми огромно удоволствие, когато отговарям бавно и ясно, така че всички да ме чуят.

— Чупката, Линда.

С периферното си зрение забелязвам как по лицето на Марджъри се разлива широка усмивка.

LE MÔME PIAF^[1] — МАЛКО ВРАБЧЕНЦЕ

[1] Прякор на Едит Пиаф. — Бел.прев. ↑

КРУША И КЕСТЕНИ С МАСЛЕН КРЕМ, ОВКУСЕН С КРУШОВА РАКИЯ

Рано, докато небето е все още тъмно, се изтръгвам от сън. Хладният януарски въздух ме обгръща, докато си поемам дъх и се опитвам да разбера къде се намирам и изчаквам сърцето ми да започне да бие по-бавно. В съня ми Фейт лежи в нашето легло, мъничкото телце е свито между нас. Стиснала е пръста на Пийт. Сядам и протягам ръка по хладния чаршаф, но тя, разбира се, не е тук. Представям си лицето ѝ. Щръкналата коса, гладката кожа, тъмните издължени очи, пълни със сълзи. От седмици наред всеки ден идва в „При Лилиан“. Сутрин очаквам да я видя, нямам търпение да пристигне с Джиджи, за да я прегърна и целуна, да вдъхна бебешката миризма. Сега пък влезе в сънищата ми.

Пийт ми каза, че екипът от Мелбърн иска да се върне в Австралия. Ще се строи хотел, докато в Макао едва свързват двата края. За него е лесно да вземе решение, защото новото предложение е по-изгодно за кариерата му, въпреки това знае, че разбива сърцето ми. Даде ми повече време, отколкото можеше да си позволи, изчакват го да съобщи решението си и му пазят мястото. Знам обаче, че няма да го чакат дълго. Колкото и да обичам кафенето си, то не може да ни осигури, както работата на Пийт, освен това той ще ми каже, че мога да направя кафене, където пожелае. Дали наистина е така? Пийт ще има нужда от подкрепата ми, все пак двамата с него сме женени и много скоро ще ми се наложи да реша какво да правя с „При Лилиан“. Това е най-трудното. Не само това, ами че скоро няма да виждам лицата, които досега ми правеха компания всеки ден. Марджъри. Рила. Джиджи. Фейт.

Лягам отново и въздишам, а въздишката ми се превръща в ридание, което засяда в гърлото ми. Пийт спи и не ме чува. Лицето му е отпуснато, красиво, когато спи. Очите ми се пълнят със сълзи и потичат по бузите. Пъхвам ръка в устата си и я захапвам. Сълзите бавно пресъхват, отделни капчици си проправят път към врата и

попиват в яката на пижамата. Иска ми се Фейт да беше с нас и при тази мисъл усещам болка.

Представям си как мама лежи в леглото, завита с одеяла до под брадичката, пита се къде съм, дали съм добре, в безопасност. Дали знае, че някой се грижи за мен? Дали вярва, че аз самата мога да се грижа за себе си, че съм достатъчно възрастна да оцелея сама, без нея? Може би съм решила, че е твърде голяма егоистка, че непрекъснато търси внимание и няма време да се тревожи за мен. Всъщност греша. Тя щеше да се тревожи. Сега вече съм абсолютно сигурна. Мама щеше да се тревожи за мен по същия начин, по който аз се тревожа за Фейт, а милото ѝ лице се вмъква в мислите ми.

Представям си мама в празната ми стая, пригладва с ръка чаршафите, стените са все още покрити с постери, върху гардероба си стои кутията от сладолед със стари билети за концерти. Дали е сядала на леглото и е притискала възглавницата до себе си? Дали е плакала и ѝ се е искало да се прибера у дома? Да се върна в Англия? Не съм и предполагала, че ще съм къщи твърде късно. Не съм искала да стане така. Бях сигурна, че ще се видим отново, когато съм готова, че тя ще се извини за нещата, които е казала. Само че на мен ми трябваше прекалено много време. *А после...*

Мила моя мамо,
Казват, че истината ще те освободи. Ти вярваш ли, че
е така? Може би е време да разберем.
Знам, че това няма да те върне.
Твоя любяща дъщеря Грейс

Трябва да разкажа как разбрах за мама.

С Пийт се върнахме от сватбата си на Бали, на която присъствахме само двамата. Бяхме загорели, щастливи, все още се целувахме винаги когато можехме. Краищата на косата ми бяха цъфнали от солта и слънцето и бяха сухи като есенни листа. Бях толкова радостна, че съм омъжена, че не спирах да въртя пръстена на пръста си. Сега вече можех да започна ново семейство, мислех си аз. Имах чувството, че Лондон е на един свят разстояние, и така ми харесваше. Миналото ми беше твърде сложно, за да се опитвам да го

прегълтна, мама бе твърде тежък товар, който да нося, а бъдещето ми се струваше прекрасно, пълно с обич. Правех закуска, Пийт беше в хола и гледаше телевизия, провикваше се „обичам те“ по време на рекламните. Тъкмо тогава телефонът иззвъня. Не отговорих веднага. Последва забавяне, чу се бръмчене, докато най-сетне прозвуча женски глас.

— Грейс Рейвън?

Замислих се за новото си име, Милър, и притиснах слушалката към ухото си, докато се протягах към тостера.

— Да.

— А, ти ли си! Стори ми се, че долових английски акцент, но е трудно да се каже. Миличка, трудно е да те открие човек.

Английски акцент. От север. Сложих филийката в чиния и останах неподвижно на място.

— Кой се обажда?

— Беше истинска битка, докато те открива, от мен да знаеш!

Акцентът бе от Манчестър. Тя говореше като скоропоговорка.

— Казвам се Фран. Фран Адамсън. Медицинска сестра съм в „Сейнт Бърнард“. Тя каза, че имала дъщеря, но аз не бях сигурна, след това ми отне безкрайно дълго време да те открива. Раждане, смърт, брак, безнадеждна работа, дори по-безнадеждна от болничната администрация. А тя наистина е безнадеждна.

Медицинска сестра от Манчестър звъни от лондонска болница.

— Да не би да сме съученички, Фран?

— Съмнявам се — смее се тя. — Доста по-възрастна съм от теб. Знаем, защото актът ти за раждане е в папката.

— Моля?

— Когато си се родила, аз вече съм се явявала на матури.

— Какво?

— Нали си дъщеря на Лилиан?

Този път се стреснах. Прегълтнах, след това отговорих.

— Да.

— Познавах майка ти. Бях една от медицинските й сестри.

Първоначално не забелязах миналото време. Това бе забавена реакция, както във филмите.

— Да не би мама да е болна? — попитах.

— Ние не представяме нещата точно така, но тя наистина имаше заболяване. Душевно заболяване. Мислех, че знаеш...

— Какво да знам? Извинявайте, какво трябва да знам?

Тя продължи:

— Обаждам се, защото си най-близката роднина. Трябва да те уведомя, че тя... почина.

Опитвам се да задържа телефона с две ръце, докато се отпускам на пода в кухнята.

— Чуваш ли ме? — продължава Фран, сякаш казва същите думи всеки ден. Мама е била в „Сейнт Бърнард“ месеци наред. *Може би осем месеца*, мислеше жената, макар да не беше сигурна, тъй като не беше поглеждала кога е била приета. Освен това папките са „пълна какофония“, а тя не е работила в тази болница, когато мама са я приели, чула е по-късно. Разправяли, че дошла подгизнала, облечена по нощница и чифт плътни чорапогачи. Същия ден валяло, от полицията я намерили, прибрали я и веднага я откарали в „Сейнт Бърнард“. Получило се добре, защото понякога такива хора се озовавали в затвора или никой не им обръщал внимание. *Такива хора*. Тя за какви хора говореше?

Почти забравих къде се намирам, докато слушах гласа на Фран да ми разказва за живота на мама, за който не знаех нищо. „Биполярно разстройство“. Така го наричали, каза тя, заобяснява ми за лекарства с откачени имена. Подът под мен сякаш се разтвори. Фран каза, че мама говорела за мен в добрите си дни. Казвала, че има дъщеря в Австралия, но двете не били говорили от известно време. След като починала, Фран се запитала дали наистина има дъщеря и когато се поразровила, открила акт за раждане. Зъболекарката, при която бях регистрирана, Кристъл, беше от моето училище и попитала някой от съучениците къде съм. Нямах много приятели в училище, така че им трябвало известно време, докато открият телефонния ми номер.

Последва кратко мълчание и потокът приказки спря. Опрях се на шкафовете; гласът на Фран стана по-остър.

— Трябваше да ти се обадя и да ти кажа за майка ти. Това е официално обаждане. Не че имаше много, но са останали някои неща. Не знам дали ги искаш.

Спомних си, че е мъртва. Сякаш забравях и си припомнях на вълни, които прииждаха към брега и се оттичаха.

— Благодаря ви, че... че позвънихте.

Думите прозвучаха неестествено.

— Беше много драматично, докато те открия — напомни ми тя.

— По мое време хората не се местеха, а ти си чак в Австралия. Синът ми пък е ни повече, ни по-малко в Бостън. Пръснали сме се по цял свят.

Поклатих глава. Трябваше да призова смелостта си.

— Фран, би ли ми разказала... Тя как умря? Не разбирам.

Фран замълча. Дали не беше от забавянето по линията? Така и не разбрах. Тя въздъхна, стори ми се дори замислена. Каза, че мама е починала преди три месеца. Били доволни как реагира на лечението, чувствала се добре. Не била толкова „дива“, както Фран се изрази. Пускали я да се разхожда по-далече, да ходи на пазар, все такива неща. Фран каза, че обичала да си купува сладки от пекарната или да обикаля парка.

— Един ден излезе и не се върна навреме. Трябваше да се е прибрала преди няколко часа. Както и да е, обади се Джон, момчето с линейката. Голям симпатяга е тоя Джон. Каза, че една от нашите била блъсната от кола.

Сърцето ми се качи в гърлото. Една от *техните*. *Моята* майка.

Фран продължи. Мама не била страдала. Жената, която била зад волана, била като разбита. Каква трагедия само! Не видяла мама. Било сумрак, не се виждало добре, обяснила тя. Представих си сцената. Светлината посивява и всичко се разкривява, малко дъжд по асфалта, в далечината джафка куче, чува се свистене на гуми от завоя. Мирис на вечер, на роса и зеленина.

Фран продължи да говори, но вниманието ми бе насочено другаде. Каза, че в личните вещи на мама имало касетка, писмо, книга и пуловер; в портфейла си държала снимки на бебе, на малко момиченце и тийнейджърка. Сигурно мои, предположила Фран. Попита дали искам вещите на мама. Може би тогава влезе Пийт. Погледна ме и пое слушалката от ръцете ми.

— Шшш. Тук съм. Тук съм, любима — рече той, а на мен ми се стори, че гласът му идва отдалече.

Ставам от леглото и влизам в кабинета. Коленича под бюрото, за да извадя кутията. Вътре има плик, който е върху другите, с моя почерк. Препрочитала съм писмото толкова пъти, че хартията е изтъняла, а местата, където е била прегъната, са почти прокъсани. Докосвам извитите букви.

Мое мило момиче Грейси,

За съжаление, майка ти отново си има неприятности. Нищо ново под слънцето, нали така. Май притежавам специално умение да се забърквам в неприятности, нали, миличка? Този път обаче няма защо да се тревожиш. На добро място съм. Грижат се за мен и вече се чувствам доста по-добре. Трябваше да го направя отдавна, да дойда тук сама, но каквото било, било. *C'est la vie*, поп^[1]?

Мисля много за теб, Грейси. Питам се какво ли е там. Наистина ли има кенгура по улиците? Някой ми каза, че се разхождали свободно. Сигурно е било майтап. Мисълта обаче не спира да ме човърка. Представям си как заобикаляш кенгуру и вомбат, докато отиваш към супермаркета. На връщане ръцете ти са пълни с пликове манго, ананас и банани, а ти си нахлупила широкопола сламена шапка. Съвсем като Джаки О^[2]. Внимавай да не изгориш, сладурче. Ние, момичетата от семейство Рейвън, сме с чувствителни кожи. Не ставай като онези кльоцави девойки, които се пекат, докато станат оранжеви, нали, Грейси?

Запозна ли се с момчета? Знам, че майките не трябва да питат. Трябваше да ти родя сестричка, с която да си говорите, да шушукате под завивките, да споделяте тайни и истории. Ние така правехме. Помниш ли, миличка? Така беше, преди да пораснеш и да започнеш да се интересуваш от момчета. Тогава споделяше всичко с мен. Говорехме си, докато не заспеше по средата на изречението. Как само ме размиваше, и то докато говорехме за панделките на Лизи или как Бил Рингуд носел тромпета си в училище, или настояваше за котенце за стотен път. След това щрак,

отрязваше се изведнъж. Хъркаше доста високо, мило момиче. Все още ли хъркаш? Трябва да имаш момче в леглото, за да ти каже дали все още е така. Опа. Пак започнах.

Обзалагам се, че си имаш любим. Ти така и не разбра колко си красива. Мъжете обаче забелязват, мила.

Може да ти дойда на гости и да видя как е. Тъкмо ще си поиграя с теб и някое кенгуру. Знам, че ти наговорих някои глупости, преди да заминеш, Грейси, момичето ми, но ти ще простиш на старата си майка, нали? Знаеш ме каква съм понякога. Ставам доста емоционална. Лекарят тук казва, че се случва понякога. Помага ми да разбера всичко и да се почувствам по-добре, въпреки че съм много шантава понякога. Ще ти разкажа всичко, когато се видим. Ще се оправя и ще дойда да те намеря, за да изгладим недоразуменията, нали, Грейси? Не говорех сериозно онзи път.

Нямам търпение да се видим. Чувствам се изкривена без теб. Искам да ми разкажеш всичко за пътешествията си, за хората, с които си се запознала, и какво си яла. Научих ли те да правиш торта „Павлова“? Това е австралийска целувчена торта.

Ще ти хареса. Знам колко обичаш сладки неща. Същата си като майка си. Ще те науча да я правиш по страхотен начин. Висока, пухкава и много захарна.

Скоро ще си поприказваме, момиченцето ми.

Майка ти

Връщам писмото в плика. Така и не преодолях чувството за вина, че не съм отговорила на писмото на мама. Това е последното ѝ писмо.

Когато се оказа, че не мога да забременея, непрекъснато я сънувах, мислех за нея и започнах да ѝ пиша писмата. Искаше ми се тя да може да ги прочете. Може би щеше да се провикне от небесата, да намери отговор на мечтите ми. Толкова ми се искаше да бъде до мен, че изпитвах физическа болка. Може би тези писма щяха да компенсират ненаписаните преди, когато тя е имала нужда от мен, а аз

не съм знаела. Те бяха нещо като признание, начин и двете да се отърсим от миналото. Нашият таен, едностранчив разговор беше тайна дори от Пийт, както и много други неща, които криех от него. И чувства, и спомени, и вина, и страхове. Години на неизказани чувства.

Под писмото на мама са всички, които аз ѝ бях писала. Завързала съм ги с пурпурна панделка, която докосвам бавно. Коприната е хладна под пръстите ми. Тя обичаше пурпурния цвят. Пликът се плъзва под панделката при останалите.

Мисля за печивата ѝ, как поруменяваха бузите ѝ от топлината на фурната. Усмивката ѝ. Спомням си как танцуваше в Кенсингтън Гардънс в леки дрехи и настиваше. Помня дългите ѝ крака. Помня как ме измъкваше от леглото, за да видя звездите, и ми разказваше истории за тях. Всяка една беше прогонен принц или балерина, желание, отправено към тъмното небе, искрица от цигарата на татко небе. Спомням си огнената ѝ къдрава коса и блесналите очи. Представям си я в книжарниците, как се смее на висок глас в киното, как ме притиска до себе си на входа на училището. Представям си ръката си в нейната. Припомням си я в Париж, когато ми подава *макарони* в кутия, сякаш сладостта ще ме накара да забравя всичко, което не беше свършено. Оставям сълзите да потекат и да капят една след друга. Седя сама със спомените и наблюдавам как светлините на многобройните казина трептят на фона на нощните облаци.

Когато слънчевите лъчи се промъкват през прозореца на спалнята и осветяват прашинките, които летят в топлия утринен въздух, аз седя на крайчеца на леглото с кутийка в ръка. Нова година е и старата трябва да бъде погребана. Искам да започна отново. Искам да обичам отново. Не се отчуждихме по вина на Пийт. В това уравнение участват двама. Струва ми се, че най-сетне разбирам какво е любовта в едно семейство. Тя е объркана, ранява, но пък е прекрасна. Тя е несвършена. Тя е вечна любов. Чувствам се необикновено лека, също като малките черупки за *макарони*, когато се вдигат във фурната.

Пийт се надига с пъшкане. Тялото му е остаряло, откакто се върнахме от меден месец, въпреки това си остава познато. Кожата му мирише по познатия ми начин. Очите му са все така зеленикаво златисти, както когато казах „да“ на остров Бали. Той потрива лице, несъмнено умът му все още е оплетен в мрежата на сънищата. Примигва, когато забелязва, че го наблюдавам. Подавам му кутията с

писма над вълните на олекотената завивка. Той я взема. След това аз започвам да обяснявам бавно. Години неизречени неща.

По-късно същата седмица, когато слънцето е още сънено, заставам в задната част на „При Лириан“. Повиках Джиджи да ми помогне, макар да не съм сигурна защо. Може би, защото знам, че и на нея ѝ е трудно да обикне майка си. Може би, защото искам да видя милото личице на Фейт, когато всичко свърши. Пийт ни наблюдава, докато двете с Джиджи стоим една срещу друга. Застанал беше до мен и над малката плоча в Англия, отпусната от общината. Беше евтина изработка, нямаше нищо общо с мама.

Тогава бях изтръпнала от мъка, гледах гроба ѝ, отдръпвах се от Пийт и от всеки друг, който се опитваше да ме доближи. Не бях готова да я пусна.

— Това правилно ли е? — пита угрижено Джиджи.

Сега ровя в малкото каре пръст зад кухнята и почвата е пълна със стъкла и метал. Чува се метален писък всеки път, когато лопатата попадне на нещо неочаквано. Пийт вади парчета от бирени бутилки „Цинтао“, изкривени вилици и счупени велосипедни спици. Лицето му е мрачно, сякаш и той се тревожи за мен.

— Трябва да го направя. — Гласът ми избликва от рохката пръст и боклуците. Те кимат и продължават да чистят парчетата, които се подават. Най-сетне дупката е почти метър дълбока и половин метър широка, във формата на поразкривен овал. Главите на тримата се надвесват над нея. Пийт изтупва пръстта от ръцете си.

— И сега какво?

— Ще донесем касетофона — инструктирам ги аз.

Не беше лесно да намерим касетофон, който по тези места се оказва истинска антика. Джиджи влиза бързо вътре и след малко чука на прозореца на кухнята.

— Контактът стига само до тук. — Вдига касетофона, за да ми покаже. Той е на перваза и всеки момент може да падне назад.

— Добре, става.

Джиджи излиза и застава колебливо на вратата. Поглеждам дупката в земята.

Пийт взема лопатата от ръката ми и ми подава найлонов плик. Подпира лопатата на кухненската стена и ме гали по гърба. *Хайде,*

сякаш ме подканя той. Трябва ми време, докато думите дойдат, след това обаче избликуват, нямат търпение да изскочат.

— Мила мамо... — Спирам, за да се прокашлям и да прочистя гърлото си от невидим дразнител. — Това е последното ми писмо.

Усещам тежестта на торбичката в ръката си и си спомням, че Пийт я сложи там.

— Днес обаче двете с теб продължаваме напред. Най-сетне касетофонът пропуква и започва да свири, а гласът на Едит Пиаф изпълва малкия двор, дързък, предизвикателен. Чувам как Джиджи рязко си поема дъх и разбирам, че песента е трогателна дори за хора, които не са я чували досега. Това би накарало мама да се усмихне.

— Искам да знаеш, че много ми е мъчно, че те изоставих. Не съм разбирала. Не съм знаела какво ти е. Бях млада, имах нужда от свобода. Не знаех... — Мълча. — Изоставих те.

Пийт стиска ръката ми.

— Мамо, аз никога не те забравих. Това място е за теб. Наречено е на теб и е всичко, което ти би искала. Пълно е с красиви неща. *Макарони*, чай, обич и прекрасни хора. Искам винаги да имаш място тук, независимо къде си сега. Затова оставям част от нещата ти тук — като котва, която ще те връща на това място.

Песента, която се носи от касетофона, става все по-гръмка и когато поглеждам Джиджи, виждам, че плаче тихо, а сълзите ѝ капят на земята. Аз също се разплаквам.

— Обичах те, мамо. Аз съм ти дъщеря и ти винаги ще бъдеш в мен, където и да отида. Прощавам ти за всичко и се надявам ти също да ми простиш.

Докато музиката, раздирана от прашене и дефекти, се излива от перваза на кухненския прозорец, аз си превеждам текста наум, затварям очи за момент и оставям всичко да притъмнее, да изчезне зад клепачите ми, докато изчакам да си поема дъх. След това отварям очи и вдигам плика, за да оставя последните няколко неща на мама да паднат в земята. Първо пада една книга, вероятно последната, която е чела, корицата е в бяло и червено. „Стихотворение за деня“. Страниците са прегънати, някои скъсани, отстрани виждам петно от чай, което прилича на синина. След това пада пуловерът ѝ, последван от наниз пурпурни мъниста. Спомням си я как пееше джаз и танцуваше вкъщи, а същите тези мъниста подскачаха около лицето ѝ,

докато тя подскачаше. Има четка за коса и един чорап. Чорапът е сив. Достатъчно дебел е, за да не позволи на лондонската зима да изстуди краката ѝ. Накрая пада пощенският плик и се озовава най-отгоре на малката купчинка. „Грейси“ е написано със завален почерк. Навеждам се, взимам го и го пъхам в джоба си. Това е всичко, което остана, затова ще го запазя. Това и Едит, чийто глас продължава да се носи. *Не съжалявам за нищо*, припява тя.

Най-накрая Пийт ми подава кутия за обувки и аз развързвам панделката. Собствените ми писма политат в дупката, бели като криле на гълъби. *Почивай в мир, мамо*.

Пийт ме прегръща, докато плача. Питам се коя ли ще бъде без вината и тъгата, които ме притискаха през годините. Тя ми липсва.

Изведнъж в мен нахлува лекота и аз се издигам, сякаш съм кукла на конци. Вятърът прокара пръсти през косата ми и когато вдигам поглед, забелязвам, че облаците са се отдръпнали. Между сградите се вижда синьото небе. Пийт вдига глава и също го вижда. Джиджи влиза вътре. Чуваме я как превърта касетата и отново я пуска. Госпожица Пиаф запява отново. Представям си английските субтитри, изписани с ренесансови букви на фона на синьото небе. Тя казва, че не съжалява за миналото. Следва семенце на нещо свършено ново. Пиаф не казва какво, но аз знам. Надежда.

Пийт ме целува по челото, след това ме пуска. Посягам към лопатата и заравям малкия гроб. С последното загребване се образува малка купчинка. Притискам устни първо към пръстите си, след това ги притискам към пръстта.

— Сбогом, мамо. *Je ne regrette de rien*^[3].

По-късно същата вечер, когато денят е приключил и кафенето е затворено, съм заобиколена от жени. Това е нещо като бдение. На мама щеше да ѝ хареса. Жени, клюки, сладкиши и смях. На черното небе, обсипано със звезди, се е открила пълната луна. Седим на светлината на свещи и я наблюдаваме. Ядохме *макарони*, торта и си разказвахме истории. Марджъри е пунала косата си и я е прехвърлила на едното си рамо, заровила е пръсти в косата на Джиджи и я сплита на плитка. Рила налива чай на Йок Лан. Фейт спи. Лицата им блестят в златисто на трепкащата светлина.

— Косата ти е пораснала, Джи — отбелязва Марджъри.

— Не съм ходила да се подстрижа. А и в момента ми е все едно. Да расте колкото иска. — Тя свива рамене.

— Не би трябвало да я режеш, докато не мине китайската Нова година, нали така? — пита Рила, а Йок Лан гали ръката ѝ за благодарност. Старата жена вдига горещата напитка към устните си и отпива.

— Да, нещо такова. Трябва да попитам Пау Пау, тя познава всички стари традиции. Знам, че червеното бельо е на късмет.

Марджъри стяга края на плитката на Джиджи с червена връзка.

— Иха! — възкликва тя. — Това ми харесва. Не помня дали имам готини червени бикини за китайската Нова година.

Рила и Джиджи избухват в смях.

— Сигурна съм, че имаш — подсмивва се Джиджи.

— На мама щеше да ѝ хареса — прошепвам аз.

Обръщат се към мен. Станали са сериозни.

— Всичко е наред — уверявам ги аз. — Всичко е наред. Имам чувството, че тя е с нас, сякаш съм я освободила да отиде на небето или където трябва да бъде. Сигурно сега гледа към нас.

Йок Лан ме поглежда, сякаш разбира какво казвам. Има нещо в тъмните ѝ очи, което ме топли и успокоява веднага, мирът стига чак до костите ми. Сбръчканото ѝ лице се усмихва и тя кима. *Добро момиче*, представям си аз, че казва.

Марджъри ме прегръща.

Рила ми подава чиния *макарони* и аз посягам към един със слива и хибискус и шоколадов ганаш. Черупките се разтрошават между зъбите ми, шоколадът се топи на небцето и по езика.

— Тази година каква е? — обръщам се аз към Джиджи.

— Питаш кое животно ли?

— Да.

— А, сега е годината на Плъха, значи следващата е година на Бика.

— Годината на Бика — повтаря Рила.

Оглеждам ги отново. Лицата им са различни, но красиви на маслената светлина на свещите. Млади и стари, с различни цветове и различни форми. Фейт е в количка до мен. Отпускам ръка на коремчето ѝ и усещам как се вдига и спуска с всяка глътка въздух.

— Да вдигнем тост — предлагам аз и вдигам чашата чай за дръжката. Чаят Ориндж Пеко^[4] се разплисква върху покривката, която съм постлала, и Рила избухва в смях. Представям си как мама гледа отгоре към мен и ме вижда, наистина ме вижда. Вижда и миналото ми, без всякаква цензура, погледът ѝ стига чак до сърцето ми. Тя щеше да се гордее с мен. Представям си тъмните ѝ очи, огненочервената коса. Усецам тръпка по гръбнака, която стига до корените на косата ми. Усецам и усмивката ѝ.

— За новата година на Бика.

Всички ме наблюдават.

Вдигам поглед от петното чай на бялата покривка. Гласът ми потрепва.

— Обещавам никога да не ви забравя. Няма да забравя нито една от вас. Йок Лан; Джиджи; теб, Рила... Фейт. — Последното име прозвучава като шепот. Очите ми плуват в сълзи и аз не виждам добре. — Вие ме променихте.

Марджъри се смее нервно.

— Казваш го така, сякаш се каниш да умираш — отбелязва тя, веселият ѝ глас е наситен със съмнение.

Единствено Джиджи ме наблюдава с хладен, спокоен поглед. Лицето ѝ е бледо, сякаш е видяла призрак, цветът му се е оттеклъ. Поставя и двете си ръце върху покривката. Тъмносиният лак е върху горната част на ноктите, долната е пораснала отдавна напълно забравена. Тя си поема дълбоко въздух и ме зяпва. След това въздиша, сякаш е знаела отдавна.

— Тя не умира. Просто заминава.

[1] Това е животът, нали? (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Джаклин Онасис. — Бел.прев. ↑

[3] Не съжалявам за нищо (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Висококачествен черен чай. — Бел.прев. ↑

LA PROMESSE — ОБЕЩАНИЕТО ОРИНДЖ ПЕКО, ПОРЪСЕН СЪС ЗЛАТЕН ПРАШЕЦ И ПЪЛНЕЖ ОТ МАСКАРПОНЕ И РОЗОВ МУС

През следващите няколко дни Марджъри е почти непрекъснато в „При Лилиан“, Джиджи и Рила работят всеки ден от рано до късно. Питам се дали не се опитват да прекарат колкото е възможно повече време тук, уплашени, че скоро ще се махна от живота им. И аз се чувствам обърквана. Какво да правя с кафенето, което ме спаси от отчаянието, което ми даде надежда? *Моето творение*. Кой би обичал това заведение, колкото го обичах аз? Парите нямат значение; вече съм си върнала инвестицията, а и не го създадох заради парите. Страстта и желанието бяха най-важното.

Докато седя до прозореца и късам зачервената кожа до ноктите, Фейт прави балончета със съвършено оформените си устнички. Тя слага край на страховете ми. Нямам работа с момичетата в кухнята, затова си играя с Фейт и гледам през прозореца. Тя издава поредица от писъци и смях. Става все по-тежка, краката ѝ се закръглят, стъпалцата са обути в раирани чорапки. Черната ѝ коса подчертава дълбоките кафяви очи.

— Много те обичам, мъничка Фейт — шепна аз до вратлето, когато я гушвам и главата ѝ стърчи над рамото ми.

Чувам поток от думи на чужд език, който ме кара да вдигна глава. От другата страна на улицата е спрял бял екскурзионен автобус, от който слизат група японски жени на средна възраст, те сочат и снимат. Фейт надава писък към тълпата, но те са заети да нагласят шапките с козирки, да проверяват портмонетата си, да показват правилното копче на фотоапарата на някоя от спътничките си и да позират. Един мъж слиза по стълбите отзад. С посребряла коса е.

Висок. Облечен е в черно кожено яке. Присвивам очи, за да съм сигурна.

Джиджи излиза от кухнята, стиснала кърпа в ръка.

— Този не е ли френският готвач?

Кимам.

— Да, Леон.

Наблюдавам го как събира жените. Те вдигат очи към него и отправят широки усмивки. Младата жена в костюм превежда, но никой не я поглежда; туристките до една са очаровани от Леон, докато той жестикулира и размахва ръце, след това събира пръсти и ги целува. Следят ръцете му, фините пръсти, сините очи. Предполагам, че не могат да се наситят на френския му акцент и сърцата им бият до пръсване. Когато се върнат вкъщи, има да разказват на приятелките си.

— Какво прави той? — Джиджи наднича през прозореца, метнала кърпата през рамо.

— Не знам. — Докато наблюдавам Леон, усещам, че дишам съвършено спокойно, сърцето ми не трепва, не се изчервявам. Нищо подобно. Замислям се как мама ме наблюдава отгоре, как се киска и клати глава: „Мило момиче, къде ти е бил умът?“ Усмиввам се и поглеждам към тавана, сякаш ни наблюдава. След това се навеждам и целувам Фейт по вратлето. Тя се сгушва на рамото ми.

Леон се насочва към „При Лилиан“. Джиджи отстъпва от прозореца.

— Bonjour — поздравява той, когато влиза.

— Здравсти, Леон — отвърщам с усмивка.

— На обиколка съм с група дами от Япония, както виждаш. — Той сочи другата страна на улицата.

— Да, виждам.

— Това е обиколка на най-вкусните места в Макао. Имам си нов бизнес. — Сmee се и снишава глас. — Нищо не задържа интереса на съпругите на VIP играчите. Това е огромна ниша на пазара.

— Сигурно.

Джиджи кръстосва ръце и го поглежда гневно.

— Тръгнали сме към португалския ресторант. Ще обядваме там, ще похапнем тарти с яйца, след това ще се върнем тук за макарони. Задължително трябва да пробват „При Лил“, кафенето е много

известно. *Макароните* са много популярни в Япония. След малко ще се видим.

— Заповядайте — отвръщам аз и му благодаря, че ме е предупредил предварително.

Когато си тръгва, забелязвам, че ризата му виси под якето, той се отдалечава с дълги, бързи крачки и аз се питам още колко ли пъти ще го видя, преди да напусна Макао. Може бе това е последният път. Жените зад него подтичват, опитват се да го настигнат, ухилени до уши. Независимо дали ми харесва, или не, той изигра съществена част в приключението ми през тази чудесно — ужасна или може би трябва да кажа ужасно — чудесна година. Имам чувството, че съм описала пълен кръг. Вечерта в „Орора“, научих се да правя *макарони*, изживях луда романтична фантазия, а накрая открих, че съм влюбена в съпруга си. Сега Леон води други в кафенето ми. Моето кафене „При Лилиан“. Моите известни *макарони*. Смя се вътрешно.

— Този тип не ми харесва — признава мрачно Джиджи, свила вежди, докато наблюдава усмивката ми.

— Знам, Джи, знам — смя се аз. „Не се притеснявай за мен“, едва се сдържа да не добавя. Ако тя самата имаше по-добър радар за кофти мъжете, нямаше да е зле, мисля си аз.

Когато тълпата се скрива от погледите ни и аз съм върнала Фейт обратно в количката, с натезала за сън главичка, Джиджи влиза в кухнята и се връща с чиния с четири_макарона_ в средата. Оранжево-кафеникави са, приличат на есенни листа, посипани са със златен пращец. Почти същият цвят като косата ми са, мисля си отнесено аз. Тя целува Фейт по бузата и сяда срещу мен. Облечена е в раирани чорапи, също като дъщеря си, но нейните са изпънати до коленете, съчетани с тъмнозелени къси панталонки. Фейт се прозява.

— Новите *макарони* ли?

Тя кима и вдига косата си на опашка, връзва я с ластик.

— Разкажи ми от какво са.

— Аромат на ориндж пеко, посипани с безвреден златен пращец. — Показва ми. — Пълнеж от маскарпоне. — Тя отхапва половината и сочи средата. — Желе от рози в центъра.

— Струва ми се добре. Как ще ги наречем?

— Не знам.

Посягам и вземам един *макарон* — плътността, тежестта и балансът са свършени. Симетрия, лекота, и двете черупки са еднакви, слепени с гладък пълнеж. Кимам одобрително и го поставям на езика си. Тя е права; ароматите се смесват великолепно в устата ти. Също като мама — великолепно и пълна с изненади. Впечатлена съм от Джиджи; научила е толкова много. Тя отказа да напусне „При Лилиан“ и да се върне да раздава карти, въпреки хаоса, който цари у тях. Голям е инат, освен това е невероятно талантива. Вече знам със сигурност, че тези *макарони* ще се продават добре.

Джиджи ме наблюдава ококорено, докато чака одобрението ми. В тъмните ѝ ириса виждам собственото си отражение, седя като клиентка, а тя ми сервира, препасала престилка. В ума ми се заражда мисъл и намира плодородна почва, за да покълне.

Люшкам дъщеря ѝ в количката, като побутвам колелата с крак.

— Ще измисля име — казвам бавно.

Джиджи пъшка с престорено отчаяние.

— Добре, но ми кажи... Харесва ли ти?

— Дали ми харесва? — питам шеговито аз.

— Кажи, де! — повдига тя глас в очакване.

— Страхотно! Съвършено!

По умореното ѝ лице се разлива усмивка. Тя въздиша, след това поглежда от Фейт към мен. Накланя глава на една страна.

— Грейс, от известно време искам да поговоря с теб по един въпрос — заявява сериозно тя.

Кимам и поглеждам Фейт. Тя е отворила широко очи, след което ги затваря съвсем бавно.

Известно време Джиджи мълчи, мачка края на престилката си. Лицето ѝ ми се струва състарено, с по-малко грим, изтощено, въпреки това решително както винаги. Тя прехапва устни. Искане ми се да я прегърна, но тя заговаря отново:

— Знаеш, че я обичам — прошепва тя.

— Знаем, Джи.

— Не очаквах да изпитвам подобни чувства.

Мълча.

— Мислех, че тя ще съсипе целия ми живот, всичките ми мечти.
— Преглъща и мига. — Мислех си за живота, който искам да ѝ

осигуря. Най-доброто. Не съм сигурна, че аз... — Гласът ѝ заглъхва и тя се заглежда над главата ми.

Питам се дали поглежда над мен, към малкия постер в рамка, закачен на стената. Децата танцуват, наоколо трептят пламъци, хвърчат искри. Изглеждат така, сякаш празнуват цяла година. Пийт настояваше да слушам. Просто да я изслушам и да ѝ бъда приятелка. След това си спомням за мама, за първия път, когато ядох *макарони*, докато седях в леглото в сивото студено утро в Париж. *Всичко ще се оправи*. Така ми обеща мама.

— Да пием по един чай и да дойдем тези *макарони*.

Джиджи се усмихва и кима безмълвно.

Марджъри е облечена във виолетова блуза, тъмна като скъпоценен камък, ръкавите ѝ се носят като ушити от органза около дългите ръце. Русата ѝ коса се стеле по раменете.

— Пурпурно, а?

— Да. — Тя свива рамене. — Реших, че е време за нов цвят.

— Харесва ми.

Тя се усмихва широко и оглежда кафенето. Столовете са качени върху масите, лампите в кухнята са загасени.

— Кого чакаме?

— Рила е отзад, преоблича се. Пийт ще вземе Дон и ще дойдат тук. Чакаме Джиджи и Фейт.

— И Фейт ли ще дойде?

— Няма страшно, има много бебета. Бях там миналата година по същото време. Ще остана назад и ще я държа далече... — Спомням си нещо. Млада жена в суитчър, обсипан със звезди.

— Ами димът? — довършва вместо мен Рила. Облечена е в лека лятна рокля с къси ръкави, цялата на цветя, и е обута в сандали. Този път никой няма да сбърка, че е момиче. Смее се на изненадата ни и се завърта на черно-белите плочки. Роклята се издува около голите ѝ крака.

— Я виж ти! — писка Марджъри и стиска ръцете ѝ. Всички се смеем, а тя се изчервява и закачливо свежда глава. Звънчето на входната врата издрънчава.

— Ето я и госпожица Джиджи! — смее се Марджъри. Обръщаме се, когато Джиджи влиза с количката, последвана от Йок Лан.

Лицето на Джиджи е по-ведро, отколкото от месеци наред, облечена е в червено, китайския цвят на късмета и щастиято. Блузата ѝ с висока яка е съчетана с дънки, косата ѝ е вдигната от лицето. Както винаги е напластила черна спирала. Йок Лан е със светлосиня блуза в същия стил и дискретен грим, вероятно от колекцията на Джиджи — малко спирала и гланц. Тя грейва, когато ме вижда, отпуска едната си ръка на рамото на внучката си, а с другата се подпира на бастуна. Небето навън вече блести от светлини, стеле се дим, който е ту зелен, ту червен, ту оранжев или жълт и в него блестят искри.

— Тръгваме ли?

Джиджи ми подава Фейт, когато пристигаме, и аз се настанявам с нея достатъчно далече, че да избегнем най-шумните гърмежи и дима. Имаме сгъваеми столове, количката на Фейт, чанта с памперси, мляко и закуски за всички. Настанила съм увитата като пашкул Фейт в скута си и съм спуснала шапката ѝ над ушите. Тя вдига поглед и засмуква малкия ми пръст. Йок Лан седи до нас, стиснала термос, пълен с чай, усмихната. Джиджи се киска като ученичка, когато вижда огромния плик с фойерверки, които Марджъри носи. Лицето ѝ е грейнало игриво. Изглежда, никак не се интересува от огромното черно петно, размазало се по ръката ѝ чак до челюстта. Рила хуква да ѝ помогне, но и двете се оплескват в сажди и се смеят.

Първите два опита са неуспешни. Фойерверките съскат жално, след като са запалени, или пък отлитат към водата вместо към небето. Всички се смеем на неуспеха. Джиджи пляска с ръце окуражително, докато Марджъри се надвесва над една ракета. Рила се киска и притиска ръка към устата си. Опашката е запалена, краят се гърчи и хвърля искри.

— Отстъпете! — провиквам се нервно аз, притискам Фейт към гърдите си. Тя се гуши до топлото ми тяло. Всички се дръпват назад, впили погледи в ракетата. Пламъкът достига важното място; тогава всички си поемат дъх. Писък като от заврял чайник пронизва нощта.

Вввум!

Ракетата полита към черното небе през дим и облаци. Воят отслабва, когато се изправям и притискам Фейт. Поставям ръка на малката главица. Джиджи, Марджъри и Рила са извили глави към небето и ахкат в нетърпеливо очакване. Следва кратък миг на тишина, а след това...

Бум!

Следва експлозия от ярка светлина, потоци шампанско бликат като златен дъжд от небето. Рила подскача, Марджъри и Джиджи се поздравяват. Аз избухвам в смях. Те започват да танцуват — спонтанен, див танц. Обгърнати сме от светлина, любов и надежда. Обувките ни са в сажди, косите пълни с дим, сърцата заредени с обич. Струва ми се, че чувам щастливия вик на мама.

Дебели ръце обгръщат кръста ми точно под Фейт. Усещам топлина на врата си. Следва нежна целувка. Облягам се назад към брадичката и гърдите му. Моето място. Одеялото пада от лицето на Фейт и ние я поглеждаме. Тя мига към нас, очите ѝ са дълбоки и ясни като истина.

— Честита Нова година, Грейс! — прошепва Пийт.

ЕПИЛОГ

Гледам към пожълтял двор, ограден от ниска ограда, която има нужда от свежа ръка боя. Велосипед с три колела е подпрян на нея. Светлината е с цвета на узрели лимони, а птица с окраска в цветовете на дъгата пее на висок глас приспивна песен. Дори мирише на Австралия — каучуково дърво, карамел и въглища от далечно барбекю. Пред мен е бюрото ми, покрито с фактури, пощенски картички, планове за пътуване, снимки на новата табела на „При Лилиан“, под която е застанала Джиджи, изрезка от вестник и снимка на Марджъри, застанала сред монахините, всички до една строени като усмихнати пингвини. В къщата цари необикновена тишина; усещам спокойствието с костите си. Въздишам. Снощи, докато лежахме един до друг в топлия мрак, Пийт ми прошепна:

— Животът ни е хубав, нали, Грейси?

Кимнах и се сгуших до него също като коала. Хубав, прекрасен живот. Това мога да кажа със сигурност.

Вдъхвам влажния въздух и се отпускам на стола, който изскърцва. Някъде сред хаоса се крие бележник. Измъквам го, а след това и химикалка от кутийката за жасминов чай, която използваме за химикалки. Представям си лицето ѝ, докато пиша. Свежо, без тежкия грим, който обикновено слагаше. Брадичката ѝ е все така дръзко вирната, сега обаче от нея се излъчва още повече самоувереност и дързост. Очите издават, че е уморена — все пак е малко по-стара, — но едва забележимите бръчки се извиват нагоре. Така е, защото се усмихва. Очите ѝ са тъмни, ясни, все още привличат. Истинското ѝ аз личи в тях.

Мила Джиджи, Как си?

Изпращам ти рисунки, за да ги закачиш в апартамента си. На тях сме двете с теб под розово небе (как

иначе), а Йок Лан пие чаша чай. Другите, както ми беше казано, са върху торти.

Гледам бюрото си — на него цари хаос — и мисля за всичко, което забравих да те попитам и да ти кажа, когато се чухме; толкова се разсейвам, когато разказвам за малката. Вече имаме резервации за китайската Нова година; казах ли ти? Ще бъдем там поне четири седмици, но може и да продължим престоя си, ако нямам поръчки, заради които да се върна. Кажи на Йок Лан, че ще ѝ донесем от шоколадовите бисквити, които толкова харесва. Ще взема, колкото успея да натъпча в куфара! Дано имате място в шкафовете си в кухнята.

Бизнесът тук процъфтява, Джиджи. Отначало не бях сигурна, докато се опитвах да вместиа и уроците по плуване на малката, и дните, в които е канена да играе с други деца, и всичко останало, но изглежда, се получи. Та нали става въпрос за най-обикновени торти, въпреки че те отнемат време, особено когато някой изядва глазурата или прави рисунки с пръсти по стената е тестото. Имам поръчка за откриването на нов руски ресторант на Брънсуик стрийт. Мисля да направя натуралния шоколад с ганаш с вкус на кирш, може би покрит със същите малки златни звездички, които използвах за сватбата на Лам. Ти как мислиш?

Получих статията за Марджъри и наградата на Макао за добра самарянка. Дон ми я изпрати. Тя наистина прилича на супермодел. Погледът ти не може да се откъсне от белите зъби и дългите чак до сливиците крака. Трябва да ѝ кажеш да престане да облича толкова къси поли, когато я снимат с монахини; кълна се, че е най-сексапилната майка Тереза, която съм виждала. Непрекъснато си представям Рила настрани, зад някое цвете в саксия или нещо подобно. Очарована е и същевременно смутена. Двете заедно променят света, тези две невероятни момичета. Когато дойда, искам да видя новите помещения на фондацията. Можем да направим осветяване на офиса. Прати им много поздрав и им кажи, че скоро ще дойдем.

Няма да се бавим след рождения ден. Не мога да повярвам, ами ти? Минаха цели четири години, откакто Рила каза, че имаш момиченце. Притаявам дъх, като си помисля колко големи са четиригодишните, а бебетата са толкова мънички. Малко бебче с черни очи и свършена устичка. Времето отлетя неподозирано бързо. Все още ми се иска да се виждаме по-често, въпреки това нещата се подредиха, нали? Първата година беше най-трудната. Не знам кой плачеше повече — ти, аз или тя. Сълзи на тъга, сълзи на радост, на мъка и примирение. Можахме да наводним делтата на река Перла, нали? Добре, че го има печенето на сладки и „При Лириан“. Просто трябваше да свикнем, че си липсваме, и да открием някакъв баланс. Радвам се, че успяхме. Толкова е хубаво, когато чувам смеха в гласа ти.

Тя пита дали ще има „лунни макарони“ за китайската Нова година. Помни ги от по-миналата година; Йок Лан й даваше малки парченца бисквити, докато наблюдаваха златните рибки в езерото. Нямам сили да и кажа, че ги има единствено за фестивала в средата на есента. Снощи си мислех за рецептата. Може да не е подходяща за деца. Аромат на личи с маслен крем с шампанско и захаросани виолетки. *L'Amour et les Amis* — Любов и приятели. Просто обмислях възможността...

Трябва да приключвам. Виждам едно малко, любимо човече с един висок господин, които вървят по улицата. Тя си има балон. Нямаме търпение да те видим. Липсваш ни. Дано рисунките ти харесат. Мислим за теб всеки ден, мамо Джи.

Твое любящо семейство,

Грейси, Пийт и Фейт

* * *

Оставям химикалката и писмото върху рисунките, направени с ярки моливи, надраскани спирали и черти, неубедителни черти, които са нещо като торти и човечета от пръчки. Ще го пусна утре. Ставам и махам през прозореца. Пийт ме вижда пръв. Усмива се широко и вдига ръка. Фейт също поглежда. Тъмната ѝ коса е сресана назад, погледът ѝ улавя моя. Усмивката разтяга бузките. Панделката на балона е вързана за китката. Тя пуска ръката на татко си и хуква към къщата, а балонът подскача след нея. Смехът ѝ се понася с вятъра и звучи съвсем като на Джиджи. Притискам ръка към прозореца и я наблюдавам. Тя ме вика с глас, изпълнен с радост и младост:

— Мамо!

Издание:

Автор: Хана Тъниклиф

Заглавие: С дъх на чаени листа

Преводач: Цветана Генчева

Година на превод: 2013

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Enthusiast

Град на издателя: София

Година на издаване: 2013

Тип: роман

Националност: американска

Печатница: „Мултипринт“ ООД

Излязла от печат: 22.04.2013

Редактор: Мария Чунчева

Художник: Вгара Стоева

Коректор: Снежана Бошнакова

ISBN: 978-619-164-047-8

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/6517>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.